

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT.

*29th day of the Fourth Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly*

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Saturday the 21st March, 1970.

The House met at Half-past Eight of the Clock.

(Mr Deputy Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

ADVERSE COMMENTS AGAINST THE HYDERABAD ASBESTOS LTD.,
BY THE DUTI COMMITTEE

541—

* 931 (1732-F) Q.—Sarvasri A. Madhava Rao and T. S. Murthy :—Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether the Government are aware of the fact that the Industrial Licensing Policy Enquiry Committee (The Duti Committee) has passed adverse comments against the Hyderabad Asbestos Ltd., (A Birla Concern for having expended its capacity without previous permission or any license from the Government, and have recommended further probe into the affairs of this company having found prima facie case ;

(b) who are the Directors of the State Government during the times of expansion ; and whether at least these Government Directors are aware of the expansion and have brought it to the notice of the State Government ;

(c) if not whether the Government propose to declare M/s. P. L. Bhandari and other local representative of Brilias as persons non grata as the action of these representatives of Brilias in unauthorisedly expanding the company amounts to nothing but cheating both the Union and the State Governments ;

(d) whether a statement showing the original capacity of the company and the number of times the capacity was expanded and in which year and by how much be placed on the Table of the House ;

(e) whether the Government propose to order a through probe into the affairs of this company and get the accounts of this firm for the last six years audited by the Government auditors or by the Accountant General and place the audited reports on the table ; and

(f) if not, the reasons therefor ?

The Minister for Education Sri P.V. Nageswara Rao rose to answer the question on behalf of the Chief Minister)

Sri C. V. K. Rao (Kakinada) :—I raise a point of order, Sir. This question (L. A. Q. No. 541) has to be answered by the Chief Minister. But the Minister for Education is giving the reply. Has the Chief Minister sent any letter to the Chair for permission that someone else on his behalf would be replying.

Mr. Deputy Speaker :—A letter need not be sent. They would generally inform orally and that should be enough.

Sri C. V. K. Rao :—Is that permissible, Sir?

Mr. Deputy Speaker :—It has been followed here.

Sri C. V. K. Rao :—This is a very important question, Sir. What has happened to the Chief Minister.

Mr. Deputy Speaker :—As to what happened to the Chief Minister, that information is not received by me. But I have been informed orally that somebody on his behalf would answer today's questions standing in his name.

Sri C. V. K. Rao :—So far as I know, such a request should be in writing.

Sri N. Ramachandra Reddy (Dornakal) :—The Speaker so many times said that it should be in writing.

Mr. Deputy Speaker :—You know, Mr. Ramachandra Reddy, that orally also, they have been telling and we have been allowing.

Sri B. Ratnasabhapathi (Rajampet) :—Unless he gives in writing you cannot permit another minister to answer on his behalf. This has been clarified.

Mr. Deputy Speaker :—So many times, we have allowed this.

Sri N. Ramachandra Reddy :—There is a ruling also by the Speaker to this effect, Sir.

Sri C. V. K. Rao :—Once he read a letter addressed by the Minister.....

Mr. Deputy Speaker :—If a ruling has been given by the Speaker, I will find out. But I know personally, several times, on oral information, we have allowed one Minister to answer on behalf of another Minister.

Sri C. V. K. Rao :—But we have definitely objected, and the Speaker has given a ruling, Sir.

Sri B. Ratnasabhapathi :—The other day, Chief Minister authorised the Minister for Panchayati Raj to answer on his behalf and later there were so many interchanges.. All these things were put, in writing and the ruling was that if any such thing should happen, it should be in writing. It was clearly stated so.

Mr. Deputy Speaker :—My information is that no such ruling was given.

Sri C. V. K. Rao :—You please give us some credence over your Assistant Secretary. Whatever that may be, here we have objected and the Speaker said that he would give permission when he was informed of a particular Minister not being physically present

in the House. Such a request is not made to the Chair now. You cannot treat this House lightly—not that we do not like to hear one Minister or like to hear another Minister. We cannot permit that this House should be treated so lightly.

Mr. Deputy Speaker :—Then we will take up questions of the Chief Minister a little later. Let us now take up questions of the Minister for Revenue. After he comes to the House, we can take up the questions of the Chief Minister.

Sri P. V. Narasimha Rao :—The Chief Minister has gone to Delhi to attend the National Development Council meeting.

Mr. Deputy Speaker :—Then we will postpone his questions to some other date—all questions of the Chief Minister posted for today have to be postponed.

Sri Thota Ramaswamy :—I will answer his questions relating to Co operation Department. The Chief Minister has already put this in writing to the Speaker.

Mr. Deputy Speaker :—What applies to questions being answered by the Minister for Education on behalf of the Chief Minister applies to you also, if you were to answer on behalf of the Chief Minister.

Sri P. V. Narasimha Rao :—In this case, the Chief Minister has already given in writing that Sri Thota Ramaswamy would be answering questions relating to Co-operation Department, and I would be answering questions relating to Jails, Prisons, etc'. on his behalf.

Sri C. V. K. Rao :—Can two wrongs make one right, Sir?

Sri P. V. Narasimha Rao :—This is a permanent arrangement which has been made and agreed to by the Speaker.

Mr. Deputy Speaker :—My information is that regarding questions relating to Co-operation Department, the Chief Minister has given in writing. So those questions, we can take up today. Other questions of the Chief Minister will be taken up only after he returns back from Delhi. The information is that for these earlier questions, there is nothing in writing from the Chief Minister. For other questions, he has already given in writing. So let us postpone those other questions and let us take up questions which Sri Thota Ramaswamy could answer.

Sri G. Venkata Reddy (Pachur) :—It is a general practice which is being followed in the House. In the absence of the Minister concerned, or of the Chief Minister, another Minister is allowed to reply. But so far as the answer which has to be given by the Minister when the Chief Minister was in the House, even though the portfolio is his that ruling of the Speaker applies.

Mr. Deputy Speaker :—There is no harm. When the Chief Minister comes back, he will answer those questions. Let us postpone them. (LAQS. Nos. 541, 542 and 543)

LIQUIDATION OF KALIGIRI MULTI-PURPOSE CO-OPERATIVE SOCIETY

544—

* 713 Q.— Sri S. Vemayya (Sarvepalli) :—Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

The circumstances that led to the ordering of the liquidationⁿ proceedings of the Kaligiri Multi-purpose Co-operative Society in Nellore district now?

The Minister for Panchayat Raj deputised the Chief Minister and answered the question (Sri S. Ramaswamy) :—An Inspection under section 52 of the Andhra Pradesh Co-operative Societies Act 1964 conducted into the constitution, working and financial condition of the Kaligiri Multipurpose Co-operative Society in Vinjamoor Block, Kavali Taluk in Nellore District revealed that the Panchayatdars of the society had not taken steps for repayment of dues to the Co-operative Central Bank Nellore, that the Panchayatdars failed to recover the amount due from members, that two panchayatdars had defaulted to the society; and that management had not taken any interest in the working of the society. Based on the report of the Inspecting Officer and Deputy Registrar Nellore (North) and the Co-operative Central Bank Nellore, the Personal Assistant to Collector (Co-operation) ordered in his proceedings dated 12-3-1968, that the affairs of the Kaligiri Multipurpose Co-operative Society be wound up under section 64 (1) of the Act and the Deputy Registrar (Liquidation) Co-operative Central Bank, Nellore was appointed as the Liquidator of the society. The liquidator took charge of the records of the society on 13-8-1968.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :—వారి దగ్గరనుంచి ఎంత డబ్బు రావాలి? ఆ సొసైటీని రివైవ్ చేసే డైప్స్ తీసుకున్నారా? రివైవ్ చేయకపోవడానికి కారణం ఏమిటి? వారు దుర్వినియోగం చేశారా లేదా?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—వారు కో ఆపరేటివ్ సెంట్రలు బ్యాంకు నెల్లూరుకు ఎనిమిదేడల్లనుంచి 305 రూపాయలు బాకీ ఉన్నారు. తరువాత, మెంబర్సునుంచి రూ. 5,378.75 లు బాకీ వుంటే అది కూడా వసూలు చేయడానికి గాని, లీగల్ యాక్షన్ తీసుకోవడానికి గాని తగిన ప్రయత్నం ఏమీ చేయలేదని వుంది. తరువాత, యిద్దరు డైరెక్టర్లు డిఫాల్టర్లుగా వున్నారు. వారిని తీసేయకుండా అట్లాగే కంటిన్యూ చేస్తున్నారు. అందుచేత ఆ సొసైటీ ఏమీ పని చేయడంలేదని, ఏమీ యింటరెస్టు తీసుకోవడం లేదని, లిక్విడేట్ చేస్తున్నారు.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య (చీరాల) :—సభ్యులు డిఫాల్టర్లు అయితే — అది మల్టీపర్పస్ కో ఆపరేటివ్ సొసైటీ. అస్థులను ఆధారం చేసుకొని అప్పలివ్వడం జరుగుతుంది. అటువంటప్పుడు వారిమీద ప్రొసీడ్యూర్ కావడానికి అవకాశమున్నది. అసలు లిక్విడేటరును అప్పాయింట్ చేసేముందుగానే, దాని యాక్టివిటీస్ ను వైండప్ చేసేముందుగానే జనరలు బాడీని ఏర్పాటు చేసి కాన్స్టిట్యూట్ చేయకుండా సరాసరి ఎందుకు వైండప్ చేస్తున్నారు?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—అది నెల్లూరు కలెక్టరు ఆర్డరు. ఆ సొసైటీ ఏమీ పనిచేయకుండా ఉన్నది. అప్పలివ్వడం లేదు. తీసుకోవడం లేదు. వసూళ్లు లేవు.

ఏమీ లేకపోతే యిది అనవసరమని లిక్విడేట్ చేయాలనుకున్నారు. చేసినారు. అటువంటప్పుడు ఆ సొసైటీవారు అప్పీలుచేస్తే మేము కన్సిడరు చేసివుంటుమేమో. వారు అప్పీలుకూడా చేయలేదు. 13-8-68 న వైండవ్ చేస్తే సంవత్సరంన్నర అయిపోయినా వారేమీ మాట్లాడలేదు. వారికి ఇంటరెస్టు లేదు.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—వైండవ్ చేసేముందు జనరల్ బాడీ కన్వీను చేశారా? జనరల్ బాడీ ఒపెనియను తీసుకున్నారా? ఆర్పిట్రరీగా రిజిస్ట్రారు వైండవ్ చేయడానికి యాక్టులో అధికారాలిచ్చారు. ఆ అధికారాలు వారు దుర్వినియోగం చేస్తున్నారు. అట్టి అవకాశముండకూడదని నేను దానిని అపోజ్ చేస్తున్నాను. రిజిస్ట్రారుకు వైండవ్ చేయడానికి ఆర్పిట్రరీ సవర్సు యిస్తున్నారు. ఇప్పుడున్న లా ప్రచారం వారు జనరల్ బాడీని కన్వీన్ చేయాలి. Under the existing law, they will have to consult the general body. I would like to know whether the general body meeting was convened and whether all the matters have been placed before it and opinion obtained from the general body before the Registrar passed orders winding up the society.

Sri T. Ramaswamy :—On 29-11-1967 the Joint Registrar, of Co-operative Societies, Vijayawada, issued a show cause notice to the society. He did not care to meet.

Mr. Deputy Speaker :—His question is whether the general body meeting was convened?

Sri T. Ramaswamy :—He did not care to meet. What can he done?

Sri Pragada Kotiah :—The show-cause notice was intended only to the Board of Directors of the Society. I would like to know whether the Joint Registrar or the officer concerned convened a meeting of the general body to know the opinion of the general body.

శ్రీ టి. రామస్వామి :—మీట్ అవ్వలేదని చెప్పాను.

శ్రీ ఆర్. మహానంద (దర్శి) :—కోటయ్యగారు చెప్పినట్లు జనరల్ బాడీని ఏలిచి వారి ఒపీనియను డిసుకోవాలనేది ఒకటి. రెండవది సెక్రను రిజిస్ట్రారు ఎంక్వయరీ చేస్తే సాధారణంగా సంవత్సరాల తరబడి విచారణ చేస్తున్నారు. దానికి ఫైము లిమిట్ ఉన్నదా, లేక ఫిక్స్ చేస్తారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—సెక్రను రిజిస్ట్రారు ఎంక్వయరీ రావడమూ, రిపోర్టు రావడమూ, ఆ తరువాత షో కాజ్ నోటీసు యివ్వడము జరిగి, ఆ తరువాత వారు జవాబివ్వకపోతే లిక్విడేట్ చేశారు. ఈ సొసైటీ పనిచేయడంలేదు. డార్మెంట్ సొసైటీ పుండడంవల్ల పువయోగంలేదని యిట్లా చేశారు. It was a dormant Society. What is the use of a dormant Society.

Sri R. Mahananda —Is there any time-limit fixed, for this enquiry.

Sri T. Ramaswamy :—No time limit is fixed, but it should be completed at an early date, because these are Small Societies who take more time.

Sri S. Vemayya :—May I know whether it is not the policy of the Government to convene at least the general body and proceed and

is it not also a fact that the Government decided to liquidate all the Small Societies in the name of viable units. Is that not a fact.

శ్రీ టి. రామస్వామి :— ఇది వయబిలిటీ గురించి లిక్విడేట్ చేసినటువంటిది కాదు. డాక్యుంటుగా వుంది. 8 సంవత్సరాలనుంచి వసూలులేదు. ఏమీలేదనే ఉద్దేశంతో లిక్విడేట్ చేశారు.

Sri Pragada Kotiah :—I would like to know at least whether the department would consider the desirability of convening the general body meeting and know its opinion before liquidation is thought of.

Sri T. Ramaswamy :—We will consider that. I will certainly write to the Registrar.

LOANS FROM LAND MORTGAGE BANKS

545—

* 532 (2605) Q.—Sri N. Raghava Reddy (Nakrekal) :—Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) the steps being taken by the Government to simplify the procedure so as to make the loans available from Land Mortgage Banks to the ryots expeditiously ;

(b) whether the Government will consider to dispense with the procedure of producing genealogy table and obtaining the signatures from the Kinsmen ; and

(c) whether steps will be taken so that applications sent to E.C.T.C. from Land Mortgage Bank are returned within 15 days from the date of sending the same ?

Sri T. Ramaswamy :—(a) The Andhra Pradesh Co-operative Societies Act, 1964 and the rules framed thereunder, now provide for simplified procedure for sanction and disbursement of loans by Land Mortgage Banks at the same time giving legislative protection to such loans. Executive instructions have also been issued by the Registrar of Co-operative Societies from time to time to quicken the pace of sanction and disbursement of loans and a ryot can now secure a loan within a period of 6 to 8 weeks as against 3 to 6 months time that was taken previously.

(b) It would not be possible to dispense with the genealogy table, as it is required to ascertain the parties of natural descent interested in the property proposed for hypothecation.

(c) As per standing instructions, the time allowed for preparation of Encumbrance Certificates should be five days excluding the date of presentation of the application and the intervening holidays. The concerned authorities have been instructed to strictly follow the above procedure. Extension Officers (Coopn) and the Co-operative Sub-Registrars (Land Mortgage Banks) are authorised to verify the records of Sub-Registrars offices and Tahsil Offices and furnish Encumbrance Certificates and Tahsil Certificates quickly to eliminate delays, in sanction of Loan Applications.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు (సిరిసిల్లా) :—లాండు మార్టిగేజీ బాంకు లోన్ను పొందడానికి రూల్స్‌ద్వారానే అనేక ప్రతిబంధకాలున్నాయి. అనేక పద్ధతులలో సర్టిఫికేట్లు పొందడం, ఆ సర్టిఫికేటు పొందడంలోనే—చాలా సమయం, ఆరు మాసాలు కాదు, ఆరు సంవత్సరాలు కూడా గడచిన కేసులు నాకు తెలుసు. ఇప్పుడు ఆరు వారాలలో యివ్వడానికి ఏర్పాటు చేశామన్నారు. రూల్స్ సవరించారా లేక తొలగించారా? ఏ విధంగా యీ సౌలభ్యం లభించింది?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—చాలా రూల్స్ సింప్లీ పై చేయడం జరిగింది. లాండు మార్టిగేజీ బాంకు విషయంలో ఎక్స్‌టెన్షన్ ఆఫీసర్లు, కో ఆపరేటివ్ అండ్ ఎక్స్‌టెన్షన్ ఆఫీసర్లు, అగ్రికల్చరు, బ్లాక్ డెవలప్‌మెంటు ఆఫీసర్లు, సీనియరు యిన్‌స్పెక్టర్లు, ఎల్. ఎం. బి. సెక్రటరీలు పబ్లిక్ ఎంక్వయిరీ ఆఫీసర్లతో పని చేస్తారు. ఇదివరకు యీ భూమి క్రింద కథంతా వ్రాయవలసి వచ్చేది. ఇప్పుడు యీ ఎంక్వయిరీ ఆఫీసరు ఎన్‌కంబరెన్సెస్ ఉన్నాయా, ఎవరికైనా బాకీలున్నాయా అవి ఎంక్వయిరీ చేస్తే, ఎవరూ రాలేదని సర్టిఫై చేస్తే ఆ భూమి మీద ఎవరికి క్లెయిమ్ లేదని తీసుకోవడం జరుగుతుంది. తరువాత వాల్ట్యుయేషను చేయడానికి కూడా అధికారాలిచ్చాము. ఎన్‌కంబరెన్సెస్ కూడా యిదివరకు వలే ఆలస్యం కాకుండా, అప్లికేషను డేటు, మధ్య వచ్చే సెలవులు తీసేస్తే 5 రోజులలో యిచ్చి తీరాలని రిజిస్ట్రార్ ఆఫ్ ఎస్టేట్ రెన్సెస్ తన సబ్‌డివిజన్‌కు యిన్‌స్పెక్టర్లను యివ్వడం జరిగింది. ఇదివరకు మూడు ఇ. సి. టు - మొదట రెండు, తరువాత 1 కావలసి వచ్చేది. అది తగించి ఒకటి ముందు, ఒకటి తరువాత రెండు ఎన్‌కంబరెన్సు సర్టిఫికేట్లు తగ్గించడం జరిగింది. తరువాత యిదివరకు 24 సంవత్సరాల ఎన్‌కంబరెన్సు కావలసి వచ్చేది, యిప్పుడు దానిని 13 సంవత్సరాలకు తగ్గించాము. ఇదివరకు రిజిష్టరు చేయాలంటే అప్పుదారు వెళ్లి, సబ్ రిజిస్ట్రార్ ఆఫీసులో అప్లియరయి రిజిష్టరు చేయాలి. ఇప్పుడు ప్రైమరీ లాండు మార్టిగేజీ బాంకుకు సంపిప్తే వారే రిజిస్ట్రారుకు సంపించి రిజిష్టరు చేసి తెప్పిస్తారు. వీలయినంతవరకూ యీ ప్రొసీజర్ సింప్లీ చేశాము. We have simplified the procedure as far as possible. This is a long-term loan. Therefore, some care has to be taken.

శ్రీ పి. గోవర్ధనరెడ్డి (మునుగోడు) :—6 వారాల లోపల యివ్వాలన్నారు. కాని ఆరు నెలలైనప్పటికీ కూడా దొరకడం లేదు. లాండు మార్టిగేజీ బాంకుకు స్పెషలుగా కో ఆపరేటివ్ రిజిస్ట్రారు ద్వారా 6 వారాల లోపల యివ్వాలి. లేకపోతే యాక్షను తీసుకుంటామని వెంటనే యిస్కూ చేస్తారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—6-8 వారాలలో యిప్పుడవుతున్నది. ఎక్కడైనా ఒకటి రెండు కేసులలో యిబ్బందులుంటే కాకపోవచ్చు. ఇది లాంగ్ టర్మ్ లోన్. This is a longterm loan. I know in the case of one project at Khamam, the Collector took interest and disbursed the loan in 29 days.

శ్రీ పి. గోవర్ధనరెడ్డి :—ప్రతి కేసులోకూడా 6 నెలలకంటే ఎక్కువ తీసుకుంటున్నది.

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ప్రతి కేసులోనూ 6 నెలలు లేదు.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి :—బాంకులు నేషనలైజ్ ఐన తరువాత వారు డైరక్ట్ గా లోన్లు కాంక్షన్ చేయడం జరుగుతోంది. ఎల్. ఎమ్. బిలలో ఇ. సి. లకు తీసుకు వచ్చి వ్యవహారం చేసేటప్పటికి It is taking time. In view of the policy of the nationalisation of banks, people are going to the nationalised banks. The business of the Land Mortgage Banks is going down. Will the land mortgage banks consider this aspect of title deeds and get loans immediately.

శ్రీ టి. రామస్వామి :—అవి షార్టు టరం లోన్లు. ఎల్. ఎమ్. బిలు ఇచ్చేవి లాంగ్ టరం లోన్లు—20, 25 సంవత్సరాలు ఉంటాయి. Some caution is necessary.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—వారిచ్చిన ఫారములు పి. వో. ల ద్వారా పూర్తి చేయడం వీలుగా లేదు. డిపార్టుమెంటల్ అఫీసర్లు అప్లికేషను రిసీవ్ చేసుకోగానే పి. వో. ల ద్వారా ఫిలెడ్ చేయించే ఏర్పాటు చేయిస్తారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఇదివరకే మనవి చేసాను. కోఆపరేటివ్ ఎక్స్ టెన్షన్ అఫీసర్లు సబ్ రిజిస్ట్రారు అఫీసుకు తహసీలు అఫీసుకు వెళ్ళి అప్పింటిరి ఇవ్వాలని ఇన్ స్ట్రక్షన్లు ఇచ్చాము. అలస్యం కావడం లేదు.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :—మీరు వంటే ఇన్ స్ట్రక్షన్లు అమలు జరుగుతున్నాయా లేదా అనేది రివ్యూ చేసే పద్ధతి పెట్టుకున్నారా ? అలస్యం జరగడం లేదని అంటున్నార కాని ఈ రోజున కూడా పార్టీ వెళ్ళి ప్రతి స్టేజీలోను వెంటబోతే తప్ప కావడం లేదని తెలుసునా ? రివ్యూ చేసుకునే పద్ధతి ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—రివ్యూ చేసినట్లు నా వద్ద ఇన్ ఫర్మేషను లేదు. తక్కువ లోన్లు ఇచ్చినప్పుడు నేను పర్సనల్ గా రివ్యూ చేసాను. మూడు నెలల్లో మూడు కోట్లు డిస్ బర్స్ చేసారు. About Rs. 2 crores of loans were disbursed. As Minister for Panchayat Raj I reviewed that position.

శ్రీ కె. అంజనరెడ్డి (హిందూపూర్) :—చాలా ఎల్. ఎమ్. బి. లలో సెక్రటరీలు ప్రారంభమైనప్పటినుంచి రిటైరయేవరకు ఆక్కడే ఉంటున్నారు. దానివల్ల డిలే చాలా అవుతోంది. వారిని స్టేటు రెవెన్యూలో ట్రాన్స్ ఫర్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—కానసభ ముందున్న బిల్లులో రిజిస్ట్రారుగారు ఏ సెబ్ ఆఫ్ అఫీసర్లనైనా ట్రాన్స్ ఫర్ చేయడానికి వీలుగా అధికారం లీసుకుంటున్నాము.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—ఇ. సి. లకు బడులు అప్లికేషను తీసుకుని లాండ్ ఎక్స్ డిజిషను ఆక్టో చేసినట్లుగా విక్రయప్రకారము ఇన్ స్పెక్టు చేసుకుంటే సరిపోతుంది కదా.

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఇ. సి. బడు దినాలలో ఇవ్వాలని ఇన్ స్ట్రక్షను ఇవ్వడం జరిగింది. అలస్యం కావడానికి వీలుకాదు. ఏదైనా ఉంటే మా నోటీసుకు తీసుకు రావచ్చును.

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు (విశాఖపట్టణం-2):— ఎల్. ఎం. బి. ల నుండి లోను తీసుకోడం శవ పరీక్ష చేయడం వంటిదే. స్వర్గలోకంలో వున్నవారికికూడా తీసుకు రావాలని వారు అంటారు. మా విశాఖపట్టణం జిల్లాలో అప్పులకోసం దరఖాస్తులు పెట్టి ఎన్నో పరీక్షలు జరిపిన తరువాతకూడా సంవత్సరం అయినా శాంక్షను కావడం లేదు. వారు చెప్పేదానికి నేను చెప్పేదానికి తేడా ఆలోచించండి.

Sri T. Ramaswamy:—Let him send that case to me. I shall examine it. Thousands of cases were given. I may also tell you, Sir. రు 300 ల వరకు ప్రైమరీ బాంకు ఇవ్వడానికి పర్మిషను ఇచ్చారు. We are simplifying the procedure.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ (ఖమ్మం):— ఖమ్మంలో 29 రోజులలో లోను ఇవ్వడం జరిగిందని మంత్రిగారన్నారు. అన్ని సర్టిఫికేట్లు ప్రొడ్యూస్ చేసినతరువాత మసీదందర్లునుండి అప్పులు తెచ్చుకుని ఇంకా వీరిచుట్టూ తిరుగుతున్న పిటిషన్లు ఎందరో ఉన్నారు. ఆ విధంగా ఎన్ని పిటిషన్లు పెండింగ్గా ఉన్నాయో సెలవిస్తారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—పెండింగ్గా ఉన్నట్లు నా వద్ద ఏమీ లేదు. ఏదైనా పర్మిషన్ల కోసం ఉంటే నాకు చెప్పండి. Please send it to me. I shall examine it.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ :—మంత్రిగారికి ఈ విషయమై వ్రాసిన సందర్భాన్ని అన్నాయి గ్రామాలనుంచి పంపినవి ఉన్నాయి, మాకు తెలియదు అంటే ప్రయోజనం ఏమిటి?

(జవాబు లేదు)

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :— ప్రొవీజరు కొంచెం సవరించాము అన్నారు. ఎంత సవరించినప్పటికీ రూపులో ఉన్న ఆటంకాలలో ముఖ్యమైనవి తొలగిపోవడం వల్ల ఎక్కువ డిలే కావడం, విపరీతమైన లంచగొండితనం సాగుతున్నది. ఇప్పుడున్న విపరీతమైన రూపు ప్రకారమైనా ప్రతి మాసం తహసీల్దార్లు, రిజిస్ట్రార్లు, బి. డి. వో. ఎల్. ఎమ్. బి. యజమానులు ఒక కాన్ఫరెన్సులో కూర్చుని ఆ నెలలో వచ్చిన అప్లికేషన్లు తీసుకుని అక్కడే డాక్యుమెంట్లు తీసుకునే పద్ధతి ఆలోచిస్తారా?

Sri T. Ramaswamy:— Crores of rupees are being disbursed by the Land Mortgage Banks. Their business is growing and they are undertaking so many things. ఆయకట్టు డెవలప్ మెంటు అనేకమైనవి చేస్తున్నారు. చాలా త్వరగా చేస్తున్నారు. ఎక్కడైనా డిఫికల్టీస్ ఉంటే ప్రతిదానిని ఇన్ క్వయరీ చేయడం బాగుండదు. ఎక్కడైనా ఏదైనా ఉంటే గౌరవసభ్యులు నాకు తెలియజేస్తే ఇన్ క్వయరీ చేయిస్తాను.

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి :— రాజేశ్వరరావుగారు వేసిన ప్రశ్నకు సరియైన సమాధానం రాలేదు. What is the harm in having a monthly Review Committee about pending cases ?

Sri T. Ramaswamy:—We shall consider it. అది కొంచెం కంబర్ సంగా ఉంటుందని మా వుద్దేశం. అదికూడా కన్సిడర్ చేయాలని చెబుతాను.

Sri N. Ramachandra Reddy :— 'Consider' means considering for years together.

శ్రీ టి రామస్వామి :— కన్సిడర్ చేయడంకాక ఏమి చేయగలము ?

Sri N. Ramachandra Reddy :— There is no harm in instructions being issued, and under the presidentship of the Tahsildar the Committee can review.

Sri T. Ramaswamy :— We shall consult the Registrar and consider how much effort and time will be required.

SUPERSESSION OF ANAKAPALLI CO-OPERATIVE MARKETING SOCIETY

546 -

* :22 (874) Q.—Sri V. Palavelli (Chodavaram): Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the management of the Anakapalli Co-operative Marketing Society, Anakapalli, Visakhapatnam district was superseded on 20.12.1968;

(b) if so, on what grounds;

(c) whether it is a fact that some of the serious allegations, as held proved by the Enquiry Officer under Section 51 of the Co-operative Societies Act against the President and other Board of Directors were not incorporated in the Supersession Notice.

(d) if so, the reasons therefor;

(e) whether it is a fact that the Government suspended the orders of supersession passed by the Collector, Visakhapatnam and directed restoration of Board of Directors withdrawing the Special Officer; and

(f) if so, on what grounds?

Sri T. Ramaswamy :—(a) Yes, Sir. The Managing Committee was superseded by the Collector in his Rc. No. 1610/68 B (Coopn) dated 18-12-1968 for a period of 2 years from 20-12-1968.

(b) A statement is placed on the Table of the House.

(c) No, Sir. All the important allegations which are proved beyond doubt have been included in the notice of supersession.

(d) Does not arise.

(e) and (f) The president of the society preferred an application for revision under section 77 (1) of the Andhra Pradesh Co-operative Societies Act 1964 before the Government against the order of supersession. Under sub-section (3) of section 77, the Government are empowered to pass interim orders pending final orders on the application. They accordingly in their Memorandum No. 3788/Coop. IV/68-2, dated 21-12-1968 passed interim orders suspending the operation of the order of supersession of the Managing Committee of the society. The Government have since passed final orders, setting aside the order of supersession of the Managing Committee of the Society. In so doing, the Government were guided by the general

standards of Co-operative Institutions, the basic soundness of the Anakapalli Co-operative Marketing Society and the remediable nature of the defects and irregularities and the over-all performance of the Managing Committee.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

(Vide answer to clause (b) of the Starred Legislative Assembly Question No. 874) [* 546]

The following are the grounds for supersession of the Managing Committee of the Anakapalli Co-operative Marketing Society by the Collector (Co-operation), Visakhapatnam.

- (i) Wilful failure to function properly by contravening by laws and provisions of the Act and Rules resulting in (i) incurring unreasonable expenditure to the tune of Rs. 5,062.02 under Court costs and Rs. 10,401.01 under travelling allowances.
 - (ii) irregular refund to members of share capital to the tune of Rs. 18,865 pending redemption of share capital due to the Government.
 - (iii) Inaction to recover an amount of Rs. 15,954.80 representing value of deficits from the employees concerned.
 - (iv) Failure to frame service conditions of the employees and to obtain the approval of the Registrar of Co-operative Societies.
 - (v) incurring available and unbudgeted expenditure of Rs. 169.39 and Rs. 1,000 respectively.
 - (vi) failure to realise lorry hire due to the society.
 - (vii) irregular appointment of a retired person to work as organiser without the permission of the Registrar of Co-operative Societies.
 - (viii) Constitution of sub-committee to look into the long pending Arbitration Reference in which the President himself is the party.
2. (i) Wilful disobedience and failure to comply with the instructions of the Registrar of Co-operative Societies, resulting in incurring avoidable expenditure on account of Kolagar to the tune of Rs. 19,323.20 from July 1967 to December 1968.
 - (ii) wilful disobedience or failure to comply with the provisions of act and rules and bylaws resulting in the utilisation of unvested Reserved Fund to the tune of Rs. 94,954.88 improperly and illegally.
 - (iii) in the utilisation of Bad debt reserve of Rs. 10,000 in its own business improperly and illegally ; and
 - (iv) in the utilisation of balance of the security deposit to the tune of Rs. 7,170 in the business of the society improperly and without the specific permission of the Registrar of Co-operative Societies :

- (v) improper maintenance of an account with the Chodavaram Bank without the approval of the Registrar of Co-operative Societies, violating the provisions of the Act in this regards.
- (vi) improper expulsion of members without authority violating the provisions of the Act and the bylaws.
- (vii) disobedience of the instructions of Registrar of Co-operative Societies, in reducing the strength of the staff to the extent directed.
- (viii) non-recovery of conveyance allowance paid to Sri B. Atchanna Naidu, to the tune of Rs. 25,000.00 unauthorised payment of advances to Kolagaries and non-recovery of the amount to the tune of Rs. 6775
- (ix) incurring expenditure from the common good fund to the tune of Rs. 325 for the purpose other than those mentioned in the bylaws.
- (x) failure to get the budget for the year 1968-69 approved by the general body of the society and incurring of expenditure without budget provision is against the bylaws of the society.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—అధ్యక్ష, ది. శి జవాబు చెబుతూ పేటికొమ్మల పెట్టెను పెట్టుకొంటున్నానే టి. ఏ. ల క్రింద 10 వేల రూపాయలు, కోర్టు కాస్తుంది 10 వేల రూపాయలు, యనాక్షన్ టు రికవర్ 15 వేల రూపాయలు గుడిరాయిస్వామి అయినట్లు కనిపిస్తున్నది. సూపర్ సీడు చేయడానికి యిచ్చిన ఉత్తరువులను రివైజ్ చేసి రెస్టోరు చేయడం జరిగింది. అంత అవసరం ఏమి వచ్చింది?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—సర్ ఇవన్నీకూడా రెక్టిఫై చేయకలిగిన డిఫెక్టు ఎవరైనా బాకీ ఉంటే ఎవరూ చేస్తారు. మినప్రాప్రిమేషనుకాదు. సొసైటీ హౌస్ గా పనిచేస్తున్నది. For instance in 1968-69 it earned a profit of Rs. 48,453 బాగా ప్రాఫిటబుల్ గా సొండు లైన్సులో పనిచేస్తున్న సొసైటీ. అయినప్పటికీ డిఫెక్టు ఉన్నాయి. లేవని చెప్పడంలేదు. మెంబర్సులదగ్గనుంచి పెట్టిషను వచ్చింది. ఎంక్వరీ చేయడం 7-1-68 లో The Collector ordered an enquiry into the affairs of the Co-operative Marketing Society, Anakapalle and then he superseded the Society on 18-12-68.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—మంత్రిగారు పేటికొమ్మల ఎందుచేత దీనిని సూపర్ సీడ్ చేశారో ఆ కారణాలు చెబుతూవచ్చిన తదుపరి యిది చూసినవానిమీదట మంత్రిగారు చెప్పడం సొండుగానే పని చేస్తున్నదంటే అది ఆశ్చర్యంగా ఉంది. గట్టిగా చెప్పాలంటే స్కాండ్లస్ గా ఉంది, మెత్తగా చెప్పాలంటే ఆశ్చర్యంగా ఉంది. I నుంచి 10 వరకు చూస్తే failure to get the budget for the year 1968-69 approved by the General Body of the Society and incurring of expenditure without budget provisions—they are against bye-laws. So, actually there was spending of money without approval.

ఒక దానిలో కోర్టు కాస్తున్న క్రింద 10 వేల రూపాయలు యరెగ్యులర్ రిఫండుపల్ల మొత్తం 18 వేల రూపాయలు, యనాక్షన్ టు రికవర్ 15 వేల రూపాయలు ఉంది.

5 క్రింద సర్వీసు కండిషన్సు డ్రాఫ్ట్ చేయలేదు. ఎవామడబుల్ ఎక్స్ పెండిచర్ వేసు రూపాయలవరకు ఉంది. లాశీ హైరు రియలైజు చేయలేదు. ఒకటి కాదు. Irregular refund to members of share capital, inaction to recover funds, unavoidable expenditure, lorry hire not realised. I am surprised how the Government could pass order setting a side the super session. Therefore, even now will the Government consider reviewing the matter?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—నో సర్. ఇవన్నీ రెక్టిఫై చేయగలిగిన డిఫెక్ట్స్. ఎక్కువ ఖర్చు పెడితే వసూలు చేస్తాం. పాసు కాకపోతే పాసు చేయాలి బడ్జెటు. బడ్జెటు పాసు కాకపోతే మేనేజింగు కమిటీ పోతుంది. Managing Committee will go.

Sri C. V. K. Rao :—The Minister's statement totally betrays. I would like a discussion on this. Either the statement is wrong or the Minister is taking the whole thing lightly.

శ్రీ వి. రామారావు (సికింద్రాబాద్—కంటోన్మెంట్) :—అధ్యక్ష, మీనిస్ట్రెసిడెంటు ఎవరు? బోర్డ్ ఆఫ్ డైరెక్టర్సు ఎవరు? వారికి ఈ యాక్టివిటీస్ తో ఏమయినా సంబంధం ఉందా?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—మెసిడెంటు వన్ శ్రీరాములు నాయుడుగారు. డైరెక్టర్ల పేర్లు నా దగ్గర లేవు.

శ్రీ యస్. వేమయ్య :—శేఖరు మీద పెట్టిన దానిలో చూస్తే 2 వ ఐటెంలో ప్రొవిజన్సు బైలాస్ వయొలేటు చేసినందువల్ల రూ. 94,953.83 లు యిల్లగర్గా పోయినట్లు తెలియ చేసినారు. 8 వ ఐటెం చూడండి కన్వేయన్సు అలెవెన్సు బి. అచ్చన్న నాయుడుగారికి 25 వేల రూపాయలు. ఈ రెండు ఐటెమ్సు క్రింద డిపెక్టు రెక్టిఫై అయిన తరువాత సూపర్ సెషనును సెట్ అసైడ్ చేశారా? ఉత్తరోత్తరా చేస్తారనే ఉద్దేశ్యముతో సెట్ అసైడ్ చేశారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—గవర్నమెంట్ ఆర్డరు నేను వదులుతాను. Government considered that supersession of the Managing Committee of the Anakapalle Co-operative Marketing Society by the Collector, Visakhapatnam, is too drastic a step and that instead the Managing Committee might be asked to rectify the irregularities within a given time. ప్రైము యిచ్చి రెక్టిఫై చేయాలని చెప్పడం జరిగింది. రెకపోతే ఈ స్టెప్ తీసుకోవచ్చు.

శ్రీ యస్. వేమయ్య :—సూపర్ సీడు చేసిన వాటిన్నిటికీ యిట్లాంటి పాలసీనే అవలంబిస్తారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—అధ్యక్ష, ఆన్సరులోనే చదివాను. పెయిక్లి గుడ్ వర్క్సింగ్ సొసైటీ. ఏదో పొరపాట్లు రెక్టిఫై చేయతగిన పొరపాట్లు ప్రైము యిచ్చి రెక్టిఫై చేయించాలని ఆర్డరు యివ్వడం జరిగింది.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య (చీరాల) :—ఇందులో రెక్టిఫై చేయడానికి ఓటలేని డిఫెక్టులు చాలా ఉన్నాయి. తక్షణం వసూలు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తామన్నారు

డిఫిసిట్ స్టాక్కు వసూలు చేస్తామన్నారు. ఇక్కడ ఏమి ఉన్నదంటే 1 లో wilful failure to function properly by contravening bye-laws and the provisions of the Act in incurring unreasonable expenditure to the tune of Rs. 5,662.62 అంటే అదంతా ఖర్చు అయిపోయిన దబ్బు. దానిని రికవరు చేయాలని గవర్నమెంటు ఆర్డరులో ఎక్కడా లేదు. From the persons responsible దానిని రికవరు చేయాలని లేదు. Irregular refund to members of share capital to the tune of Rs. 18,865 pending redemption of share capital to the Government - this is most irregular. ఎందువల్లనంటే 51 షేర్ క్యాపిటల్ గవర్నమెంటు యిచ్చినప్పుడు 49 మెంబర్లు ఉంటారు. అది కూడా లేకుండా షేర్ క్యాపిటల్ రిఫండు చేసినారు. How it is going to be rectified I do not understand కాబట్టి యిలా వరుసగా మామూలుగా చదువుతూ వెళ్ళితే Failure to comply with the instructions of the Registrar resulting in incurring avoidable expenditure on account of Colapar కాబట్టి యిది ఒక 19 వేల రూపాయలు ఖర్చు చేశారు. అవాయిడ్ చేయడానికి వీలుంది. కాని యిప్పుడు రెక్టిఫై చేయడానికి వీలులేదు. అభిమానం ఉన్నదోట కలెక్టరు పాసు చేసిన ఆర్డర్స్ నిర్దోషిగా రద్దు చేసినారు. అభిమానం లేనిదోట సొసైటీని రద్దు చేసినారు. ముందు వచ్చిన ప్రశ్నలో చిన్న చిన్న ఆస్తులున్నాయి అని లిక్విడేటు చేశారు. దీనిని బట్టి చూస్తే పక్షపాత వైఖరితో ప్రభుత్వం కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీస్ లకు ప్రోవిజన్ను ప్రభుత్వం దుర్వినియోగం చేస్తున్నదనడానికి నిదర్శనం కాదని చెప్పగలరా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—మొదటి దానిలో ఏమీ లేదు కి సంవత్సరాలు సొసైటీ dormant ఉండేది, ఏమీ పని చేయడం లేదు. ఇది పని చేస్తున్నది. దీనిలో సెమ్ డిపైక్టు ఉన్నాయి. It will be examined whether they are working properly or not. వారికి సర్చార్జీ చేస్తాము. న్యాయమైన ఖర్చులు కాకపోతే సర్చార్జీ చేస్తాము.

Sri P. Kotiah :—Judgment is already there. సెక్షను 51 క్రింద ఎంక్వయిరీ చేసిన తరువాత over the judgment you are going back. చెప్పవలసినది మీరు కాదు. రిజిస్ట్రారు మామూలుగా చేశారని చెప్పారు. ఇప్పటికి తప్పులనేటటువంటి విషయం. ఆ దబ్బు వసూలు చేయడానికి కావలసిన చట్టాలు తీసుకోకుండా How has the Government re-instated ? It is not being partial to certain sections.

Sri T. Ramaswamy :—The report of enquiry conducted by the Senior Inspector was examined and considered that no extraordinary irregularities have been conducted by the Marketing Society except these.....

Sri C. V. K. Rao :—There are 10 irregularities committed by the Society which are grave for any institution. The Minister himself had given these irregularities. These are very serious, and he considers them minor ?

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు (వర్ధన్న పేట) :—అద్యక్ష, మంత్రిగారు శలవిస్తూ తమలో ఏమేమి పొరపాట్లు జరిగినవో చెప్పారు. ఆ సొసైటీ వన్ ఆఫ్ ది బెస్ట్

పర్మింగ్ సొసైటీ అంటున్నారు. పొరపాటు జరగడములో రీజన్స్ చూపించారు. దానిపైన కలెక్టరు సూపర్వీజ్ చేయడానికి, యాక్సు తీసుకొనడానికి గల జేసిస్ దీనిలో వున్నది. ఆ సొసైటీ మంచిది, దీనిమీద యాక్సు తీసుకొనడము పొరపాటు అని ఏ జేసిస్ మీద ప్రభుత్వము సస్పెండ్ చేసినదీ వివరాలు చదివివినిపిస్తా ?

Sri T. Ramaswamy :—I never said that these are very light. ఏమీ యాక్సు తీసుకొనకూడదని అనలేదు. ఇవన్నీ రెక్టిఫై చేయడానికి వీలైనవి.

Sri Pragada Kotaiah :— That is totally incorrect. All the defects can not be rectified.

Sri T. Ramaswamy :—That is my view and this is his view. What can I say ? He may not agree.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :— సొసైటీ సరిగా పనిచేస్తున్నట్లు వారు చెప్పారు. సొసైటీలోవున్న ఇన్ఫ్రెగ్యూలారిటీస్, సొసైటీ చేసిన పొరపాట్లు, తప్పులు అని వరుసగా కాగితము మీద యిచ్చారు. ఈ కాగితముతో వున్న అస్సరుకు వారు మంచిగా వున్నది అనడానికి సంబంధమే లేదు. It is a self-contradiction. కలెక్టరు చేసిన యాక్సును అర్థము చేసుకొనడానికి ఇంత భోగట్టా వున్నప్పుడు వీరు సూపర్ సెషన్ తప్ప అని ఏవిధంగా డెసిషన్ కి వచ్చారు ;

శ్రీ టి రామస్వామి :— తప్పులు కావు అని కాని, ఇవన్నీ చాల ఒప్పులని మనవి చేయలేదు. Government felt that these can be rectified in a reasonable time. రెక్టిఫై చేయడానికి టైము యివ్వండి, రీజనబుల్ టైము యిచ్చి రెక్టిఫై చేయించండి. యిప్పుడు యాక్సు తీసుకోండి అని చెప్పాము. That is what Government said, Sir.

శ్రీ ఎం. వెంకటనారాయణ (ఏలూరు) :— అధ్యక్ష, నా ప్రశ్న ఆఖరున ఒకటి వున్నది ఇప్పుడు టైము గంటలు 9-15 నిమిషములు అయినవి. ఒక్కొక్క ప్రశ్నకు చాల టైము తీసుకొంటున్నారు. మాకు అగ్యాయము జరుగుతుందేమో అని భయము వెలిబుచ్చడానికి ఇది చెబుతున్నాను.

Mr. Deputy Speaker :—If the members co-operate with me I can cover some more. If the members feel that every question is important and for every question they need half an-hour I am helpless.

శ్రీ ఎం వెంకటనారాయణ :—మా సహకారము మీకు ఏప్పుడూ వుంటుంది.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—అధ్యక్ష, 10 నేరాలు వున్నవి కదా. వాటిపైన సూపర్వీజ్ చేశారు. అయితే ఎందుకు సూపర్వీజ్ చేయాలని అప్పుడే అడిగితే చెప్పతారు కదా.

Sri T. Ramaswamy :—We feel that if some time is given these can be rectified. That is an opinion.

Sri G. Venkata Reddy :—When the society was superseded what are the defects that are rectified ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—మా దగ్గర లేదు. ఇంకా మాకు రాలేదు.

BILA DAKHALA LANDS IN KOMPALLI SIWAR OF PARKAL
TALUK

548—

* 318 (1916) Q.—Sarvasri Santosh Chakravarthy (Mulug) and R. Narsimha Ramaiah (Hasanparthi) :—Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state :

(a) whether S. Nos. 178, 179, 180 and 181 are Bila Dakhala lands in Kompally siwar of Parkal taluk, Warangal district;

(b) if so, what is the extent;

(c) whether the Harijans and other poor people have applied for assignment of that land;

(d) if so, the date of application and action taken so far; and

(e) the reasons for not assigning the lands so far?

The Minister for Revenue (Sri P. Thimma Reddy):—
(a) S. Nos. 178 and 179 of Kompally village are patta lands of one Santhamma Madasi, while S. Nos. 180 and 181 are Bila Dakhala lands.

(b) The extents of these S. Nos. are as follows:—

S. No. 178	}	12-17 acres.
S. No. 179		19-28 „
S. No. 180		6-15 „
S. No. 181		9-04 „

(c) Yes Sir, the Harijans and other people had applied for assignment of these lands.

(d) & (e) The date of their application is 4-9-67. But the lands could not be assigned to them as a case regarding rectification of a survey error is pending in the Collectorate and the Collector had issued stay orders in their case. Unless and until the case regarding rectification of survey error is finally decided the lands cannot be assigned to any one.

శ్రీ సి. జంగారెడ్డి (పరకాల) :—అధ్యక్ష, యస్. నంబర్లు 178, 179 కొంతమూలగా పట్టా లాండ్స్ అన్నారు. యస్. నం. 180, 181 కి ఏ కేసు లేదు. దానికి రెక్టిఫికేషను సమస్య ఉత్పన్నము కాదు. ఈ రెండు సర్వే నెంబర్లుకి పట్టా యిచ్చే ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—పై రెండు సర్వే నెంబర్లు పట్టా లాండ్స్. క్రింది రెండు సర్వే నెంబర్లుకే సర్వే నెంబర్లు రెక్టిఫికేషను చేయాలని అన్నారు. చేసిన తరువాత పట్టాకు యిచ్చే దానికి అభ్యంతరము లేదు.

Sri N. Ramachandra Reddy :—Who is in occupation at present in these two survey numbers.

Sri P. Thimma Reddy :—That detail is not with me. There is a survey error. Government wants that to be corrected.

Shri. R. Srinivasulu Reddy : If there is an error it should be rectified. Whether this is patta land or government land it has to be verified. Who is in possession and who is paying land revenue?

Sri P. Chinna Reddy:—The details are not available.

[illegible]

శ్రీ పి. రిమ్మ : — 57 కాదు. 67 లో నోటీసుకు వచ్చింది. Survey error was found in 1957 when they applied for part of this land. ఆ సరి,లు జరిగినవి. ఎంబి కు ఉరిగినదో ఏమన్నప్పుడు కలెక్షర్ గా చేయాలని చెబుతాను.

శ్రీ సి. జంగారెడ్డి :—నగ లో సర్వే జరిగినది. ఆ సర్వేలో తప్పులున్నవని దైములోనే అన్నిరేఖన్ను పెట్టుకొన్నారు. అవి తప్పులు అనుకో పెంకింగ్లో పునావి. ఇందులో ఇది ఒకటి.

SRI P. THIMMA REDDY : That was not to my notice, Sir. If there are so many cases, it is an important thing. It ought to have been set right. I will find out why they have not been set right.

ELIMINATION OF LAND FROM D.C. LIST IN PIDDAKOTTA VILLAGE IN DHARMAVARAM TALUK

549 —

* 349 (2091) Q. Sri S. Venayya :—Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state:

(a) whether S. No. 73 measuring 23.31 acres, Peddakotla village, Dharmavaram Taluk, Ananthapur district has been eliminated from D. C. list with reference to Board's B1 L. Dis. 1162/67 and the Collector, Ananthapur reference No. A2 2261/67 dated 7-3-57; and

(b) if answer to clause (a) is in negative the reasons there for?

Sri P. Thinama Reddy : - (a) No, Sir.

(b) Elimination of the land from the D. C. list may result in passing on the land to non-D. C. persons and will defeat the whole scheme of reservation of the lands to D. C. people.

శ్రీ యస్ వేదయ్య :—అధ్యక్ష, నిన్ను జాతులకు మినహాయించిన భూముల విషయములో పొందుతున్న యబ్దులను తొలగించడానికి రిప్రజెంటు చేశాము. దానిపై న కలెక్టరు ఏమి ప్రాకారు : కలెక్టరు ప్రాసిన దానిమీద గవర్నమెంటు కాని. బోర్డుగాని ఏమైనా పంపించారా : పట్టాది లేని కారణమువల్ల లోన్ తెచ్చుకొనేవానికి యబ్బింది వుందని గుర్తించి వుంటారు కదా. ఎందుకు ఇంత ఆలస్యము జరుగుతోంది.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—నిజమే. The Collector recommended that condition No. 7 in the D form patta may be relaxed in favour of the pattedar so as to enable him to obtain loan from the land mortgage bank. It was considered that de-reservation of the land may result in passing on the land to non-D.C. people and defeat the whole scheme of reservation of land for D.C. people. లోన్ తీసుకొనేదానికి మార్గము ఏది అనేది కన్సిడరేషనులో వున్నది. That is under consideration of the Government. Both from the land mortgage bank and co-operative credit societies government is considering as to how to make that land eligible for mortgage and in cases of failure how the Government should be able to help the lending institutions not to lose.

శ్రీ యస్. వేమయ్య :—అధ్యక్ష, ఇంతకుముందు ఇది అసెంబ్లీలో చాలసార్లు వచ్చినది. కాల్ ఆపెషన్ నోటీసుకు జవాబు చెబుతూ ఆర్డరు ఇస్యూ చేస్తున్నాము అన్నారు. ఆర్డరు వాటిము రోజులలో పాతాయి అనుకొన్నాను లోన్స్ తీసుకొనే దానికి యిబ్బంది లేకుండా పంపిస్తున్నామని చెప్పారు. ఎందుకు ఇంత ఆలస్యము అవుతున్నది? త్వరగా ఆర్డరు పంపిస్తే లోన్ తీసుకొనేదానికి యిబ్బంది లేకుండా వుంటుంది. వెంటనే పంపిస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—నిజమే. ఇది డబ్బుకు సంబంధించిన విషయము. జాగ్రత్తగా చూడాలి. There is one consideration. In such a case government might pay 80% of the loan advance by the bank which means the bank will have to lose 20%. The Registrar of Co operative Societies has accordingly been requested to examine the above question in consultation with the A.P.C.C. L.M.B. and report whether the bank will be willing to take the risk involved. డ్యాంకుతో మాట్లాడడము, ఫైనాన్స్ డిపార్టుమెంటుతో మాట్లాడడము వుంది. Government is anxious to do their best at the earliest possible time.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—ఆ భూములమీద రెవెన్యూవారు తక్కువ లోన్స్ ఇవ్వడంలేదు. కోపరేటివ్ కూడా ఇవ్వడంలేదు, లాండ్ మార్టిగేజ్ బ్యాంక్స్, క్రెడిట్ సొసైటీలు కూడా ఇవ్వడంలేదు. మూడు సంవత్సరాలనుండి ఇదే సమాధానం చెప్పడం జరుగుతున్నది. ఎసెంబ్లీ ప్రొసీడింగ్స్ చూస్తే, ప్రశ్నలు చూస్తే ఇదే సమాధానం చెప్పినట్లు కన్పిస్తున్నది. కనుక లాండ్ మార్టిగేజ్ బ్యాంక్స్ లోన్ ఇచ్చే విషయము ఆలోచిస్తారా?

Sri P. Thimma Reddy :—I cannot say straightaway, because I remember, Sir, several times this matter was discussed. Whether any instructions have been given on the co-operative side, I must find out and submit.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు (గోపాలపురం) :—కండిషనల్ గ్రాంట్స్ విషయంలో కోటయ్యగారు చెప్పినట్లు క్రెడిట్ పర్మిషన్ ఆఫ్ ది ల్యాండ్ లేకుండా చేశారు. ఎలియనేషన్స్ గురించి వున్న కండిషన్స్ కు లోబడి అస్థిమీద క్రెడిట్ ఇవ్వవచ్చు, తక్కువ లోన్స్ ఇవ్వవచ్చు. దానిగురించి ఇంత ఆలోచన ఏమిటి? ఎంత కాలం పడుతుంది?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—ఎలియనేషన్ చేయటానికి అవకాశం వుండాలి.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—ఎలియనేషన్ చేయకూడదనే కండిషన్ కు లోబడి ఈయవచ్చు Without violating the stipulation we can lend credit.

Sri P. Thimma Reddy:—It has been discussed. The general question as to what should be done to the patta holders of D. C. lands to get loan from the Land Mortgage Banks since land mortgage banks are not accepting the D. C. land for hypothecation for grant of loan on these lands, is engaging the attention of the Government, for some time past and the file is pending with the department. The suggestion in that file is that in case of foreclosure of loan by the Primary Land Mortgage Bank, the land Mortgage Bank may bring the land to forced sale at which only eligible D. C. class persons shall be eligible to bid.

దానివల్ల ఇతరులు కొనటానికిపీలులేదు. వేలానికి తీసుకువస్తే ineligible people may purchase it. So that difficulty is there.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—మంత్రిగారు నేను చెప్పిందే చెప్పారు. ఇప్పటికి వున్న ఆలోచన అదే. కాని పాత ఆలోచనలో అర్థం లేదని చెబుతున్నాను. డి.సి. లాండ్స్ అని పేరు వున్నా. రిజిష్టరులో వున్నా అవి కాస్టు హిందూస్ చేతుల్లో వున్నాయి. దానిని వారు ఎరగనట్లు నటిస్తున్నారు. క్రెడిట్ వర్తినెస్, బ్రస్టు వర్తినెస్ ఒకటే అనే భావం రాకపోతే ఈరోజు నేషనలైజేషన్ ఆఫ్ బ్యాంక్స్ ఎందుకు ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—జరిగితే ఏదైనా జరిగి వుండవచ్చు కాని నటించడం అనే మాట లేదు. డి.సి. ల్యాండ్స్ పెద్ద రైతుల చేతుల్లో వున్నాయేమో నాకు తెలియదు.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—మంత్రిగారికి తెలియదేమో కాని నాకు బాగా తెలుసు. వేలాది ఎకరాలు వున్నాయి.

శ్రీ కె. లక్ష్మణ్ బాపూజి (ధోనగిరి) :—మంత్రిగారికి తెలియదంటున్నారు కాని వారికి తెలుసు. With all honesty he must accept that there are certain cases. He knows it. He comes from village and he knows it well that in each village the big landlords are holding Poramboke lands forcibly. పెద్ద భూస్వాముల చేతుల్లో పోరంబోకులు వున్నాయని వారికి తెలుసు.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—నేను వచ్చిన ప్రాంతంలో అలా లేదు.

శ్రీ కె. లక్ష్మణ్ బాపూజి :—మీరు వచ్చిన ప్రాంతంలోనే ఎక్కువ వున్నాయి.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—లక్ష్మణ్ గారికి తెలిసినవి నాకు తెలియాలంటే ఇబ్బంది. It is not some thing physical to take it from one place and put it in another place much more so with what is contained in human beings. లక్ష్మణ్ గారి అనుభవాలు నాకు ఇస్తే చాలా ఉపయోగంగా వుంటాయి.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—భూములు అన్యాయక్రంతం చేయటానికి పీలులేదు కదా. కనీసం లాండ్ మార్టిగేజ్ బ్యాంకు, క్రెడిట్ సొసైటీలు రుణాలు ఇవ్వకపోయినా

పభుత్వ యజమాన్యం క్రింద తక్కువ రేట్స్ ఇవ్వవచ్చు. దీనిని దానికై నా ఆర్డర్స్ వెంటనే ఇస్తారా ?

Sri P. Trimma Reddy :—That is a very important suggestion. We will certainly see.

BANJAR LAND IN CHUKKAPALLE VILLAGE IN CHODAVARAM TALUK

550--

*366 (2168) Q.—Sri V. Palavelli :—Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state :

(a) how many acres of banjar land is available in 'Chukkappalle' village in Chodavaram taluk, Visakhapatnam district for distribution ;

(a) the number of applications from the village that are pending and the names of the applicants ;

(c) how much land was distributed so far ; and

(d) the names of the persons who were granted pattas in Chukkappalle village Chodavaram taluk, Visakhapatnam so far ?

Sri P. Trimma Reddy :—(a) Acres 303.13.

(b) There are 10 applications pending from the village and the names of the applicants are.

Sarvas i

1. Moli Satya aravara	2. Gajula Appa Rao
3. Adari Naganna	4. Pallakila Mesoru
5. P. thivada Demudu	6. Pallakila Kanavaaya
7. Pallakila Gangaraju	8. Pallakila Demudu
9. Birudukoti Omari and	10. P. thivada Demudu, S/o
	Appayya.

(c) Acres 30.40.

(d) The names of the persons who were granted land in

Chukkappalli village so far are :

1. Sri Ch. Ramachandra Rao	2. Sri Ch. Ramu
3. Sri P. Sundara Rao	4. Smt. M. Savitramma
5. Smt C. Prabhavathi	6. Smt. Pandula Siromani G.S.
7. Sri K. Veerabhadra Rao	8. Sri M. Krishna Rao.

శ్రీ పి. పాలవెల్లి :—గవర్నమెంటు ఉద్యోగులు వున్నారు ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—పున్నెళ్ళే తెలుస్తుంది. The Collector has further reported that there are some allegations against the Village Karnam of Chukkappalli that he helped his near relatives in getting D form pattas and the matter is under enquiry with the Sub-Collector, Vijayanagaram. The D form Pattas are in respect of an extent of 33-46 acres in Chukkappalli and one of them is the village headman of Cheedapalli village. These are under the immediate consideration of the Sub-Collector, Vijayanagaram for rectification.

(శ్రీ) వి. శాంశెట్టి :—పై గ్రామస్థులు, ఉద్యోగస్థులు పున్నారు. వారికి వాస్తవోచ్చే గ్రామంలోపున్న ల్యాండ్ లెస్ పూర్తు ఇవ్వటానికి ప్రయత్నిస్తారా ?

Sri P. Thimma Reddy :—Certainly, Sir, it is there. From this it appears that the rules that preference should be given in the matter of assignment of Banjar lands to the people of the village where the land is situate have been violated. ఎంకాలం ఖామలు నాగు చేసుకొంటున్నారనేది చూడాలి. That is not a simple rule straight away to be implemented. It is a rule for consideration.

(శ్రీ) ప్రొ. కోటయ్య :—అవును జి.ఎ. ఇప్పటి వరకు పనులు పూర్తయ్యాయి. ఎస్టేట్ మెంట్ కమిటీలు కాని, గ్రామ కమిటీలు కాని ఫంక్షన్స్ చేయడంలేదు. బాంజర్ ల్యాండ్ లో వెంన్న రేవ లేదని శివరాత్రినాడు మీటింగ్ వేశారు. శివరాత్రినాడు కమిటీల ఏర్పాటు అని అడిగితే 12 వ తేది వేశారు. 12 వ తేదినాడు ఆర్.డి.ఎ. కూడా చాలదు లిస్ట్ ఇవ్వడంలేదు, ఇన్ఫర్మేషన్ ఇవ్వకంలేదు. ప్రాజెక్టులు ఇంటి వాడ్యతతో వ్యవహరిస్తున్నారు. దీనికి ఎప్పుడు నా పాత పుస్తకం? ఎస్టేట్ మెంట్ పాంసిస్ ?

(శ్రీ) పి. తిమ్మారెడ్డి :—మోక్షం దగ్గరకు వచ్చింది. మూడింటం భాగం పూర్తయి యింకా మిగిలిన వాల్కులో భాగం నెలకొని ఉన్నది. ఇంకా మిగిలిన ఉద్యోగం అవుతున్నది. ఎక్స్ డ్లూస్ పొందినట్లు వుంటే గౌరవ నిధులు కూడా ద్వైతమునుండి అలాగే ఉన్నాయి.

Sri G. Siviah :—300 acres are available there, where as assignment has taken place for 30 acres. What about the rest? What made the assignment department not to assign the remaining?

Sri P. Thimma Reddy :—As they are looking after that, there is no need to keep it back.

(శ్రీ) పి. తిమ్మారెడ్డి :—మంత్రిగారు మోక్షం దగ్గరకు వచ్చిందన్నారు. దీనిని నిలువబడిపోయి మంత్రిగారు యీ కార్యక్రమంలో మారాయి. ఇంకా ఎన్ని పాటిలియంతే యీ వ్యవహారం జరుగుతుంది.

(శ్రీ) పి. తిమ్మారెడ్డి :—సర్వం ఏదైనా చాలా ఉంది. అనేక రకాలయిన వట్టలున్నాయి. బంజర్ భూములు పేరుకుంటున్నాయి. ఫోరెస్టు భూములు తీసుకుంటున్నాడు. రోడ్లకూడా ఆకమించుకుంటున్నాడు. It will be a continuous process for assignment.

(శ్రీ) కె. పి. భారతరావు :—లాండ్ లెస్ పూర్ అంటే కరెంట్ డిఫిసిషను ఉన్నది. ప్రభుత్వ ఉద్యోగుల సంవత్సరాంత భూమి లెక్కతో వాడు అన్నమాట?

(శ్రీ) పి. తిమ్మారెడ్డి :—ముందటిది పనికిరాదు వేసిన ప్రశ్నలాగుంది. నేను మూడు నుండి నాలుగు పాంసిస్ లు ఉన్నాయి, వాటి చక్కంకూడ లేదు. రెండవ విషయం...

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు : — లాండ్ లెస్ పూర్ డిఫినేషను కావాలండి. వాటికి క్రైమియూ ఏమిటి ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి : — మామూలుగా పట్టాలిచ్చేటప్పుడు — We have suggested that the Harijans should be given preference.

Sri V. B. Raju : — It is not a question of the Minister's trying to interpret in his own way. We have asked for a legal definition.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి : — అనుభవం ఉన్నవారు. It is not a Magistrate Court's cross-examination. If any member knows anything, they can enlighten us.

Sri V. B. Raju : We want to know what it is, its definition.

Sri P. Thimma Reddy : — I do not have that definition with me. I will try to provide the definition.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు : — లాండ్ లెస్ పూర్ వారికి లాండు కావాలంటే ఫ్లాట్ చేయడానికి దాని క్రైమియూ ఏమిటి ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి : — అది కనుక్కుందాము. I will try to find out and inform the House.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య : — ఎది ఎకరాలలోపు మెట్ట ఉన్నవారు.....

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి : — రెండున్నర ఎకరాల మాగాణి అయిదు ఎకరాలలోపు మెట్ట ఉన్నవారు లాండ్ లెస్ పూర్. అది డిఫినేషను.

Sri G. Siviah : — One who is owning less than 2 1/2 acres of wet land is entitled to have the deficit to that extent.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి : — నభ్యులు అనుభవజ్ఞులు. ఒక్కొక్కరు ఒక్కొక్క తీర్మానం ఇస్తున్నారు. నా మనవి ఏమంటే యీ లాండ్ లెస్ పూర్ అనే పేరుతో పెద్ద అస్థులు ఉన్నవారు కూడ అతనికి భూమిలేకపోతే లాండ్ లెస్ పూర్. I was told in the erstwhile Hyderabad State, some people with any particular profession were prevented from being given land—I don't know.

Sri V. B. Raju : — The latest definition is there. Kindly get it and give it to the House.

Sri P. Thimma Reddy : — Yes, I will do it.

శ్రీ వి. పాలవెల్లి : — మంత్రులు ప్రభుత్వం విలేజెస్ లో ఇవ్వాలన్నారు. పై గ్రామస్థులకు ఇచ్చేటప్పుడు ఉద్యోగులు ఆ ఊరివారు కారు. వారు ఎప్పుడూ కూడ అక్కడ ఆ భూములు సాగుచేయలేదు. కరణం మిస్ చిఫ్ చేశారన్నారు. వారిపైన చర్య తీసుకోడానికి ఉత్తర్వులు జారీచేశారా ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి : — అది ముఖ్యమైన విషయం. కొన్నిచోట్ల ఎక్కడో పది పన్నెండు మైళ్ళలో ఉండేవారికి కొన్ని కారణాలతో పట్టాలివ్వారు. అది దుర్మార్గం కూడ. వారిమీద చర్య తీసుకుంటాము రెండవది ప్రక్క గ్రామాలంటే యీ భూములన్ని సముద్రం మధ్యనలేవు, ఆ గ్రామాలకు యీ గ్రామాలకు ఎల్లలు భూములు

భూములు కలిసి ఉన్నవి. జహూక యీ డిమాండ్‌నుతో సర్వే నంబరుతో ఇబాక గ్రామం అబాక గ్రామం ఉంటుంది. ఏ గ్రామంలోనినా పీఠాదు సాగుచేయక పోతే ప్రక్క గ్రామంవారు సాగుచేస్తుంటే అంతమాత్రాన వేరే గ్రామప్రజలు అని వారిని తీసేయడం లేదని మనవిచేస్తున్నాను.

Mr. Deputy Speaker :—Answers to the other questions will be placed on the Table of the House. Now we will take up short notice questions.

SHORT NOTICE QUESTIONS AND ANSWERS

ASSIGNMENT OF LANDS TO THE POLITICAL SUFFERERS IN BHIMAVARAM TALUK

S. No. 560-A.

S. N. Q. No. 1447. G.—Sri Bh. Vijayakumar Raju (Bhimavaram) :—Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state :

(a) the total extent of land assigned so far; to the political sufferers, in Bhimavaram taluk ; and

(b) whether there is any land therein which was put to public auction on account of the failure to pay taxes; if so, the extent of such land; the name of the person in whose favour the bid was confirmed ?

Sri P. Thimma Reddi :—

(a) The total extent of land assigned, so far, to the political sufferers, in Bhimavaram Taluk is Ac. 51.59-00.

(b) An extent of Acs. 330-00 was put to public auction on account of the failure to pay the taxes. Out of this extent notified for sale,, sales covering an extent of Ac. 39. 87 were confirmed. Out of the extent auctioned an extent of Ac. 24.70 cents was bought in by the Government while the remaining extent of Ac 15 17 cents was purchased by the following people :

Extent Acs.	Amount	Name of the Person.
5.4	1,050	Smt. Pennaisa Surayamma
5.18	1,100	Smt. Vegesina Surayamma
4.95	1 050	Sri Patapati Venkatrama Raju

శ్రీ బి.హెచ్. విజయకుమారరాజు :—చాలాకాలంగా ఈ పొలిటికల్ సఫరర్స్ పన్నులు కట్టినందువలన గవర్నమెంటుకు ఎలియనేట్ అయినది. డిమాండు కూడ వచ్చినట్లుంది. ఆదేమయినా తమదృష్టికి వచ్చిందా ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—మా దృష్టికి రాలేదు. చాలచోట్ల యీ రాజకీయ బాధితులు బ్రతకాలి వారికి ఆధారం ఉండాలి అని ప్రభుత్వం భూమి అలాబ్ చేస్తే ఆ భూమి వ్యవసాయానికి అనుకూలంగా లేనందున అక్కడ ఆ భూమికి లాండ్ రెవిన్యూ వసూలుచేయక ఆ భూమి వేలం వేయడం జరుగుతోంది. ఇందువలన వారికి సహాయం చేసినవారం కాలేకపోతున్నాం. దానిని గురించి ప్రత్యేకంగా శ్రద్ధ తీసుకుందామని మనవిచేస్తున్నాను.

ADMISSION OF STUDENTS IN MEDICAL COLLEGE

S. No. 560—B.

S.N.Q.No.*1446-G. Sri K. Lakshminarayana Murthy :—

Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state:

(a) whether the students who completed 16 sixteen years of age 81-10-1970 can appl. for admission in Medical College this year as the admissions have started in February, 1971 instead of June, 1969?

The Minister for Health and Medical (Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari):—(a) As the admissions are for the year 1970-71, candidates who have completed 16 years of age by 31-10-1969 can apply.

INCREASE OF MATERNITY UNITS IN BIG HOSPITALS

S. No. 560—C.

S. N. Q. No.*1451-U. —Sri C.V.K. Rao :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state:

(a) whether it is a fact that in majority of the big hospitals in the State like Osmania, Gandhi, Niloufer and the Hospitals in Madhool Kakinada, Visakhapatnam, Guntur, Warangal and Tirupathi there, are 4 to 5 units in each of the specialities like medicine and surgery and there are only one or two maternity units in each of such big hospitals;

(b) whether it is a fact that there has been an increase in the rush of maternity patients and increase in teaching institutions during the last five years and yet there was no increase in the maternity units in the big hospitals; and

(c) if so, whether maternity and gynecology department is getting neglected and whether the Government realises the urgency of increasing the maternity units in the big hospital in the State and if so, when?

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :—(a) Yes, Sir.

(b) While there is increase in the rush of maternity patients it cannot be said that there was no increase at all in the Maternity Units. Maternity units have been sanctioned one at Visakhapatnam during 1965 and another at Tirupathi during 1967.

(c) The question of increasing the Maternity Units in all the Teaching Institutions in the State is under active consideration of Government.

Sri C. V. K. Rao :—I request the Minister for Health to let me know when that would materialise.

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :—I have already asked the Director to send up proposals.

Sri S. Vemayya :—May I know whether there is any phased programme with the Government to implement the scheme and I would like to know what are those hospitals which are to be taken up immediately to be well equipped.

Sri Mohd. Ibrahim Ali Ansari :—Immediately, naturally the Post-graduate institutions will be taken up. Later as and when funds permit us we will take up the other institutions also in a phased manner.

Export Promotion Corporation

S. No-560 D.—

S.N.R.No 1447-L. Sri Tulabandhula Nageswara Rao (Mangalagiri) :—Will the hon. Minister for Commerce be pleased to state :

(a) whether it is proposed to set up an export promotion Corporation for the State, and if so, the nature and composition of the same.

(b) what are its objectives and functions ; and

(c) when the Corporation is likely to be set up ?

The Minister for Commerce (Sri P. A. Prasada Rao :—(a) Yes, Sir. The Government have decided to set up the Andhra Pradesh Export-Import Corporation Limited, with an authorised capital of Rs. 2 crores under the Companies Act, 1956. Private participation in the capital of the Company would be initially to the extent of 25% of the issued capital, which may be extended later on to 49%.

(b) The objectives and functions of the Corporation would be :—

(i) to act as agents to the State Trading Corporation and the Minerals and Metals Trading Corporation with regard to all canalised items and thus the profits earned by the State Trading Corporation and Minerals and Metals Trading Corporation in their export and import trade are partly passed on to the State Government also.

(ii) to act as commission agents for export of selected products

(iii) to undertake export of commodities directly ; and

(iv) to import necessary raw materials etc., on import-entitlements.

(c) By about March/April 1970.

శ్రీ టి. నాగేశ్వరరావు :—అధ్యక్ష, ఈ కార్పొరేషన్ సెటప్ చేయటంలో ఇటీవల ఏదైనా జి.ఓ. జారి అయినదా ? ఏ స్టేజీలో ఉంది ? ఎక్స్‌పోర్టు ఐటమ్స్‌లో హెండ్‌లూమ్‌గుడ్స్ తేకవ్ చేస్తున్నారా ?

Sri P. A. Prasada Rao :—A.G.O. is issued to form the Corporation and shortly the Corporation will be formed. కార్పొరేషన్ ఫారమ్ అయిన తర్వాత — అవసరం అయితే యీ హెండ్‌లూమ్ గూడ్స్ విషయం కూడ తేకవ్ చేస్తుంది.

శ్రీ టి. నాగేశ్వరరావు :— ఇప్పుడు ఎక్స్‌పోర్టర్స్ కొంత మంది ఉన్నారు. వారికి ఇది కాంపిటీటివ్‌గా పనిచేస్తుందా ? కాంప్లిమెంటరీగా పనిచేస్తుందా ?

శ్రీ పి. ఎ. ప్రసాదరావు :—సాధ్యమైనంత వరకు కాంప్లిమెంటరీగా పని చేయాలనే ప్రయత్నము ఎక్కడైనా మిస్‌యూజ్ అయితే కాంపిటీషన్‌కు కూడ పోవలసివస్తుంది.

శ్రీ ఎన్. వేమయ్య :—స్పెసిఫిక్గా ఆ ఐటమ్స్ చెబుతారా : ఇతర స్టేబ్లులో హేండ్ లూమ్ హేండ్ కర్ చీప్స్ కు డిమాండు ఉంది. వాటి విషయంలో ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తున్నారా ?

శ్రీ పి. ఎ. ప్రసాదరావు :—సెలక్టెడ్ ప్రొడక్టులో కొన్ని చెబుతాను. అవి గాక ఇతరవి ఏమైనా కొన్ని ఉంటే — After the formation, it can consider to take up. For the present they will consider tobacco, turmeric, chillies, castor oil, pickles, handicrafts and other miscellaneous items.

శ్రీ టి. వి. రామపులు :—మన రాష్ట్రానికి పారిశ్రామికంగా కావలసినటువంటి రామెటీరియల్ రిక్వయర్ మెంట్స్ గురించి మనంగాని, హైపవర్ కమీషన్ గాని, పెంట్రల్ గవర్నమెంట్ గాని ఏదైనా ఎసెస్ మెంట్ జరిపించారా ? అట్లా జరిపిస్తే యీ రిక్వయర్ మెంట్ లో నూటికి ఎన్నిభాగాలు మనం సప్లయ్ చేయటం జరుగుతుందో ఎలాట్ మెంట్లు చేయటం జరుగుతుందో చెబుతారా ? టర్మరిక్ నంబండించి ఇండిగో గాని టర్మరిక్ ఒక బేసిక్ డై గా — అన్ని డైస్ మేనిఫెక్చర్ చేయటానికి ఉపయోగ పడుతుందికదా. అటువంటిది ఏదైనా మనం ఇక్కడ మేనిఫెక్చరింగ్ ప్రావెన్ గురించి ప్రభుత్వంవారు ప్రయివేటు సెక్టార్ లోగాని, పబ్లిక్ సెక్టార్ లోగాని కృషి చేసే ఆలోచన ఉన్నదా ?

Sri P.A. Prasada Rao :—That supplementary does not concern this. I am not having any information.

శ్రీ ప్రగడకోటయ్య :—సెలక్టెడ్ కమోడిటీస్ అంటే చాలా చిల్లర విషయాలు చెప్పారు. కాని మన రాష్ట్రంలో చేనేత బట్టలు, సిల్కు పాట్రిక్స్ కోట్ల రు. ల విలువగల సరుకు ఎగుమతి అయ్యేవి. దావాపు నాలుగైదు ఏండ్ల క్రితం 16 కోట్ల రు. ల మద్రాసు బ్రీడింగ్ ఆమెరికాకు పోయేవి. కోటి రెండు కోట్ల రు. లకు పైగా మద్రాసు హేండ్ కర్చిస్ సైబీరియాకు పోతున్నవి. సెలక్టెడ్ కమోడిటీస్ అని చెప్పి-అందులో హేండ్ లూమ్స్ ప్రొవిజన్ లేకుండా తర్వాత ఏదో ఆలోచిస్తామంటే ఎట్లా ? ఇప్పటికి చేసిన ఆలోచన ఏమిటి ?

శ్రీ పి. ఎ. ప్రసాదరావు :—హేండ్ లూమ్ గురించి హేండ్ క్రాఫ్టు గురించి పెంట్రల్ ఆర్గనైజేషన్ ఉంది. They are dealing with it. Naturally the Corporation will also take up if necessary.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—ఇవ్ నెససరీ అంటే—అర్థం ఏమిటి ? ఇప్పుడు నెససరీ లేదనా ప్రభుత్వం యొక్క అభిప్రాయం ? హేండ్ లూమ్ గుడ్స్ ఎక్స్ పోర్ట్ చేసేదానికి ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసేటటువంటి కార్పొరేషన్ షేర్స్ చెయ్యకూడదు అని యీ ప్రభుత్వ అభిప్రాయమా ?

శ్రీ పి. ఎ. ప్రసాదరావు :—తీసుకోకూడదు అనేది ప్రభుత్వం అభిప్రాయం కాదు. ఆ కార్పొరేషన్ ఇంతవరకు ఫారమ్ కాలేదు. కార్పొరేషన్ ఫారమ్ చేయిస్తున్నాము. బైలాస్ ఫ్రేమ్ చేయమన్నాము. అబ్జెక్టివ్స్ ఫ్రేమ్ చేయమన్నాము. ఎక్స్ పోర్ట్ బురీ ఐటమ్స్ అన్నింటిని గురించి డీల్ చేయటానికి. హేండ్ క్రాఫ్టు అండ్ అదర్ ఐటమ్స్ తీసుకోవాలని పెట్టాము. మిగతావి కార్పొరేషన్ ఫారమ్ అయిన తర్వాత ఆలోచించుకోవచ్చును.

శ్రీ ఎం. వెంకటనారాయణ :—ఆంధ్రదేశం నుండి కార్పెట్స్ ఇతర దేశాలకు ఎగుమతి అవటం-ఆ పరిశ్రమ అంతర్జాతీయంగా బాగా ప్రభావితమై గాంచింది. ఏలూరు, వరంగల్ పట్టణాల నుండి చాలా ఎక్స్‌పోర్టు అయ్యేది. ఇప్పుడు ఎక్స్‌పోర్టు కావటం లేదని చాలామంది ఇండస్ట్రియలిస్టు చెప్పారు. ఆ కార్పెట్ సొసైటీకి మీరు ఇండస్ట్రియల్ డెవలప్‌మెంట్ కార్పొరేషన్ ద్వారా గాని, ఏ విధంగానైనా, ఎక్స్‌పోర్టు ప్రమోషన్ ఇస్తారా? ఇంతవరకు ఇచ్చింది ఏమిటి? భవిష్యత్‌లో ఇచ్చేది ఏమిటి? ఎలా ఇస్తారు? ఎవరు ఇస్తారు?

శ్రీ పి. ఎ. ప్రసాదరావు :—కార్పెట్స్ ఎక్స్‌పోర్టు పకి పోలేదు. పై సంవత్సరం, గత సంవత్సరం యీ సంవత్సరంకంటే ఎక్కువ ఎక్స్‌పోర్టు జరిగింది. దాని విషయం ప్రభుత్వం పరిశీలించింది. ఈ మధ్య ఏలూరులో కొద్దిగా ఎక్స్‌పోర్టు రెటెడ్ స్టాక్ ఉంటే, మన సూపర్‌బజార్‌లో ఒక ఎంపోరియమ్ పెట్టించి హేండ్ క్రాఫ్టు ఎంపోరియమ్ వారివ్వారా సాధ్యమైనంత త్వరలో క్లియర్ చేయించటానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు.

శ్రీ బి. రత్నసభావతి (రాజంపేట) :—ఈ కార్పొరేషన్ ఎక్స్‌పోర్టు చేసే గుడ్స్‌లో యీ హేండులూమ్ ఫేబ్రిక్స్ కూడ చేర్చిస్తున్నారా? లేదా? ఏ దేశాల మన దేశం నుండి యీ సరుకులు దిగుమతి చేసుకొంటున్నాయో ఆ లిస్టు ఇవ్వగలుగుతారా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ పి. ఎ. ప్రసాదరావు :—ఒక్కొక్క ఐటమ్‌వైజ్‌గా హేండులూమ్ ఫేబ్రిక్స్ గురించి ప్రస్తుతం ఇన్‌వెస్టిగేషన్ చేస్తున్నాం. గౌ. సభ్యులు కోరినట్లయితే ఆ ఇన్‌వెస్టిగేషన్ తర్వాత అందజేస్తాను.

శ్రీ జి. తిమ్మయ్యచెట్టి (ఆదోని) :—ఎక్స్‌పోర్టు ప్రమోషన్ కౌన్సిల్ అనేది, సెంటర్‌లో కూడ అదే లైన్స్ మీద పోతున్నాయి. దానికి దీనికి రిలేషన్‌షిప్ ఏమిటి? ఎక్స్‌పోర్టు చేసేటప్పుడు కొన్ని కమోడిటీస్‌కు సెంటర్, కాష్ పబ్లిడి వగైరాలు యిస్తారు. మన స్టేట్ నుంచి ఎక్స్‌పోర్టు చేయడానికి ధర గిట్టదు. అలాంటప్పుడు స్టేట్‌కు సబ్సిడీ యిస్తూ, ఎక్స్‌పోర్టుకు ఎంకరేజ్ చేస్తుందా? అదే మాదిరిగా కార్పెట్స్. ఆదోనిలో కూడ కార్పెట్ ప్రొడక్షన్ యున్నది. దానికి ఎక్స్‌పోర్టు ఏర్పాటు చేయాలి.

శ్రీ పి. ఎ. ప్రసాదరావు :—సెంటర్‌లో ఉన్న ఎక్స్‌పోర్టు కౌన్సిల్స్ అనేవి మన స్టేట్‌లో లేవు. సెంట్రల్ గవర్నమెంటు కంట్రోలు క్రింద ఎక్స్‌పోర్టు కౌన్సిల్స్ అని కమోడిటీవైజ్ ఉన్నాయి. దానికి దీనికి ఏమి సంబంధం లేదు. మన స్టేట్ ఎక్స్‌పోర్టు బూస్టుఆప్ చేయడానికిగాను మనం డైరెక్టుగా సెంట్రల్ గవర్నమెంటుతో, ఆర్గనైజేషన్‌తో సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ఆర్గనైజేషన్ చాల ఉన్నాయి. స్టేట్ ప్రెడింగ్ కార్పొరేషన్, ఎమ్. ఎమ్. టి. సి. హోండ్ లామ్స్ అండ్ హోండ్ క్రాఫ్టు ఎంపోరియమ్, వీటన్నిటితో సంబంధాలు పెట్టుకొని మన స్టేట్ ఎక్స్‌పోర్టు బూస్టు ఆప్ చేయడం కొనసాగిస్తున్నాము.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజి :—మన ఆంధ్రప్రదేశ్ నుంచి హోండ్ లామ్స్, కార్పెట్స్, అవి కూడ వన్ సెక్టార్ ఆఫ్ హోండులూమ్స్, ఈ ఫాబ్రిక్స్ చాల ఎక్స్

పోర్టు అవుతాయనే విషయం మంత్రిగారికి తెలుసా? ఎక్స్‌పోర్టుకు ఎక్కువ అవకాశాలు ఉన్నాయనే సంగతి కూడ తెలుసా? ఒక ప్రత్యేక సంఘం ఏర్పరస్తున్నారు. హోండు లూమ్ ఫాక్రిక్స్ యిన్‌క్లూడింగ్ కార్పొరేషన్. ఎక్స్‌పోర్టు చేసే అధికారం ఆ కార్పొరేషన్ వాడికి యివ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ పి. ఎ. ప్రసాదరావు :—హోండులూమ్ క్లాత్, కార్పొరేషన్ బాలెంకుప్పగానే ఉత్పత్తి అవుతున్నాయి. ఎక్స్‌పోర్టు కూడ అవుతున్నాయి. ఈ కార్పొరేషన్ వాటిని కూడ ఆలోచిస్తుంది.

శ్రీ వి. బి. రాజు (సిద్దిపేట) :—సెంట్రల్ గవర్నమెంటును మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మన దగ్గర నుంచి తైటకు పంపించే వస్తువులకు సబ్సిడైజ్ చేయాలని కోరిండా : మొక్కజొన్నలు ఉన్నాయి. జపానీవారు మొక్కజొన్నలు అడిగారు. మన ధర వారికి గిట్టుబాటు కాలేదు. జూట్, టీ మొదలైన వాటికి సబ్సిడైజ్ చేస్తున్నది. అలాగే మొక్కజొన్నలకు కూడ కొంత సబ్సిడైజ్ చేయించినట్లయితే జపానువారు కొంటారు. ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు జపానుకు, యిద్దరికీ సంబంధం కలుగుతుంది అని కోరడం జరిగింది. ఆ విధంగా కొన్ని వస్తువులకు సబ్సిడీ యివ్వమని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని అడిగారా లేదా? వారు అసిగిన ప్రశ్నకు సమాధానం కాలేదు.

శ్రీ పి. ఎ. ప్రసాద్ :—సబ్సిడీ విషయమైనా నా దగ్గర యిన్‌ఫర్మేషను లేదు. సెంట్రలు గవర్నమెంటు వారు కొన్ని యిన్‌సెనుటివ్స్ యిస్తున్నారు. అంతకు మినహా నాకు తెలియదు. గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన మొక్కజొన్నలు విషయమై నేను పరిశీలన చేయిస్తాను.

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS

Lands to Sugali Thanda People

551—

* 306 Q.—Sri P. Venkatesam :—Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state :

(a) is it a fact that Sugali Thanda people of Obulanayanapalli, Gangirepalli Dharmavaram taluk, Anantapur District have been applying since three years to the Tahsildar, Dharmavaram taluk, for assignment of lands as they are landless poor; and

(b) if so, the reasons for the delay in assigning the lands to them and when they will be assigned?

A :—

(a) The Collector of Anantapur has reported that only six applications from the Sugalies of Yerraipalli Sugali Thanda h/o Gangirepalli have been received and they were assigned the lands according to their enjoyments and that except the above six applications on other applications from the Sugali people of Gangirepalli and Obulanarayanipalli villages have been received.

(b) Does not arise.

OPHTHALMIC CORNEAL BANKS

552—

* 688 (2186) Q.—Sri Vavilala Gopalakrishnaiah :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether all the Government General Headquarters Hospitals are equipped with Ophthalmic Corneal Banks and grafting ; if not, the reasons therefor; and

(b) whether the Government propose to equip all the Headquarters Hospitals with such banks as qualified persons are available and those Hospitals will be in easy reach to all the corners of the State ?

A :—

(a) Except in the teaching hospitals where ophthalmic specialist of Civil Surgeon Cadre exist, the other Government General Hospitals are not equipped with ophthalmic Corneal banks for grafting.

(b) The question of setting up such banks in the District Headquarters Hospitals will be considered as and when public come forward to donate their eyes in sufficient numbers.

NUCLEAR MEDICINE

553—

* 802 Q.—Sri T. S. Murthy :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether Government have any scheme to introduce at the post graduate level the study of nuclear medicine and use of Radio Isotopes for Diagnostic purposes in view of their rapid growth as tools in Medicine in other countries ; and

(b) if so, what are the details of the scheme ?

A :—

(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

WASTE WATER RELEASED INTO FIELDS BY HINDUSTAN POLYMARS, VISAKHAPATNAM

554—

*723 (2419) Q.—Sri P. Sanyasi Rao :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the paddy crops are withering away as the balance of waste water after using for the molasses at Hindustan Polymars near Visakhapatnam, is being released to the fields through tanks instead of being diverted to distant places ;

(b) the number of cattle died after drinking the said contaminated water ;

(c) whether it is a fact that the place where this water is stagnating is infested with germs which are spreading epidemics among the public and the steps taken by the Government to check this ; and

(d) the steps taken by the Government to see that arrangements are made to divert the said contaminated water to distant places and to avert loss of crop and danger to the life of cattle and public ?

A :—

(a) No, Sir. No waste water of the Hindustan Polymers near Visakhapatnam is being released to the fields.

(b) No reports have been received about the mortality of cattle through drinking the waste water.

(c) This is under investigation by the Central Public Health Engineering Research Institute.

(d) Suitable action will be taken, if necessary, on receipt of a report from the Central Public Health Engineering Research Institute.

DEATH OF A CHILD IN GUNTUR GENERAL HOSPITAL

555 —

*685 (2183) Q.—Sarvasri Vavilala Gopalakrishnaiah and S. Vemaiah :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state:

(a) whether it was a fact that a child by name Jyothi Basu expired on 12-9-1969 at Government General Hospital, Guntur for negligent treatment for Diphtheria (vide the news item published in the Vishalandhra dated 24-9-1969); and

(b) if so, whether any action has been taken against the persons responsible?

A :—

(a) It was a fact that a child by name Jyothi Basu expired on 12-9-1969 at the Infectious Diseases Hospital, Guntur on account of Diphtheria. But the death was not on account of negligence. The child was admitted late when he had extensive patch in the throat and Diphtheria itself is a serious disease in children. The Deputy Director who is an expert on the subject and who was deputed for enquiry, observed that there were a few minor lapses on the part of two Assistant Surgeons and one staff nurse.

(b) Disciplinary action is being taken against them and instructions have been issued to the Superintendent to tone up administration in the hospital.

DISEASE DIAGNOSING CENTRE AT HYDERABAD

556 —

*1267 Q.—Sri R. Satyanarayn Raju :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state:

(a) whether there is any proposal with the Government to establish a disease diagnosing centre at Hyderabad shortly; and

(b) if so, the particulars of the said scheme?

A :—

(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

P.R.O., N.S. PROJECT DAM

557—

* 79 (1861) Q.—Sri R. Mahananda :—Will the hon. Minister for Information and Public Relations be pleased to state :

(a) what is the monthly expenditure on the office of the Public Relations Officer at Nagarjuna Sagar Project Dam ;

(b) what is the income derived from the Guest Houses at Nagarjunasagar Project Dam in 1967-68 and 1968-69 and so far in 1969-70 ;

(c) what is the expenditure on petrol and other expenditure on the Jeep of this office for the months of February to October 1969; and

(d) what is the expenditure on petrol on this Jeep on 12-2-69 and 13-2-1969 and the details of trips made ?

A:—

(a) Rs. 5,979-00

(b) 1967-68 Rs. 77,633-75
1968-69 74,814-90
1969-70 62,495-07
(upto Feb. 70)

(c) Rs. 4,357-38

(d) Rs. 32-86

RENOVATION OF 'MORUDONA GUEST HOUSE'

558—

* 1318 Q.—Sri T. C. Rajan:—Will the hon. Minister for Women's Welfare be pleased to state :

(a) whether the Government have received any memorandum in the month of October, 1969 regarding the renovation of "Morudona Guest House" of Palnaner taluk, Chittoor district ; and

(b) if so, what are the steps that the Government has taken in this regard ?

A:—

(a) Yes, Sir, a representation dated 13-5-1969 was received.

(b) The restoration and renovation of the rest house could not be taken immediately on account of the difficult ways and means position. However, instructions have been issued to the concerned Conservator of Forests and Divisional Forest officer to take up the work in stages.

WIG FACTORY

559—

* 225 (1100) Q.—Sri Aparala Eswara Reddy:—Will the hon. Minister for Small Scale Industries be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Wig Factory Unit belonging to the State Trading Corporation of India was closed as a sequel to the report given by the Inspector of Factories, Nellore ;

(b) whether the factory would be resumed and if so, the exact date of its resumption; and

(c) whether the closure is a temporary feature or a permanent one?

A:—

(a) to (c):—The human hair Processing Unit at Tirupati operated by the State Trading Corporation was closed down on 18.4.69. The circumstances under which the State Trading Corporation took this unilateral action are being ascertained from the State Trading Corporation.

CARPET INDUSTRY

560—

* 845 (1725-V) Q.—Sri M. Venkata Narayana:—Will the hon. Minister for Commerce be pleased to state:

(a) whether the Government are aware of the fact that the carpet industry has been adversely affected as there were no exports to Foreign countries;

(b) if so, the steps that the Government are going to take in that matter; and

(c) the position of this industry at various places in Andhra Pradesh?

A:—

(a) there have been exports of carpets from Andhra Pradesh and as such the question of this industry having been adversely affected for lack of exports does not arise.

(b) does not arise in view of answer (a) above.

(c) the carpet industry in Andhra Pradesh is mainly concentrated at two centres, one at Eluru in West Godavari District and the other at Warangal. While the products of Eluru centre are exported, the products of Warangal Carpet Rugget and Durry Industrial Co-operative Society are not exported and they are supplied on orders to individuals and the Government Handicrafts Emporium, Hyderabad. Woollen pile carpets from Andhra Pradesh are mostly going to U. K.

ANNOUNCEMENT

re: DATE FOR WITHDRAWAL OF NOMINATIONS TO ELECTORS OF MEMBERS TO SERVE ON THE RAILWAY USERS CONSULTATIVE COMMITTEES

Mr Deputy Speaker:—I am to announce to the House that the last date for withdrawal of nominations for the elections of Members to serve on the various Divisional Railway users Consultative Committees is 12 Noon on 25th March 1970. The poll, if any will be held on 26th March 1970 between 11 A.M and 1 P.M.

BUSINESS OF THE HOUSE

Sri N. Ramachandra Reddy:—I have to raise a privilege issue against the Minister for Marketing. Last week this matter was taken up during the question hour. The Speaker has permitted the Minister to move the High court in this matter as there are so many difficulties in it. But unfortunately the Minister did not take any action and the High Court was not moved in the matter. As a matter of fact the

Point of Information ;
re : Admission of Harijan students
into hostels for scheduled castes.

21st March, 1970. 33

case was contested by the Government and not only the defects Sir, but the Notification itself been struck down by the High Court in all the ten cases in Telengana. The Government lost the case. I would like to know when a direction was given by the chair, the Minister accepted it.

Mr. Deputy Speaker :—He is not present. When he comes here ...

Sri N. Ramachandra Reddy :—As against it, the case was contested by the Government. In all the ten cases, the Government lost the case.

Mr. Deputy Speaker :—If you want to give a privilege motion against him...

Sri N. Ramachandra Reddy :—As far as possible the Ministers are expected to be present in the House.

Mr. Deputy Speaker : They are. But you can raise it again when he comes here you can give a privilege motion.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :—తమరు రూలింగ్ ఇవ్వండి. ఏదైనా పని ఉంటే వెళ్ళవచ్చును గాని యాబ్సెంట్ గా ఉండి, క్వశ్చన్స్ రెయిజ్ చేస్తున్నప్పుడు వారు లేని అంటే శాస్త్రం కాదు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—హౌస్ నడిచేటప్పుడు ఎక్కువ సమయం యిక్కడనే ఉండాలి ఏదైనా పని వడి, అవసరం వడి బైటకు పోతే పోవచ్చు గాని వానికి రూలింగ్ ఏమి ఉంటుంది. వారు వచ్చినప్పుడు తమరు అడగండి.

Sri N. Ramachandra Reddy :—Any way I will give a privilege motion.

POINT OF INFORMATION

re Admission of Harijan Students in to Hostels for Scheduled Castes.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—షెడ్యూల్డ్ కాస్తు హాస్టల్స్ లో ప్రతిసంవత్సరం ఉంటే ఈ సంవత్సరం, ముఖ్యంగా ట్వెన్ సిటీస్ లో పిల్లల అడ్మిషన్స్ చాలా తగ్గిపోయింది. అనేకమంది విద్యార్థులు హాస్టల్స్ లో సీట్స్ లేనందువల్ల సీట్స్ పెంచాలని డైరెక్టరుగారిని కోరినప్పటికీ వారు దానిలో ఏమి సహాయం చేయకపోవడం వల్ల వేరే ఆధారంలేకుండా, హాస్టల్స్ తప్ప వేరే గత్యంతరంలేని విద్యార్థులు నిరాహారదీక్ష పూనినారు. ఇవ్వ్యాళ్ళకి 4వ రోజు. ఈ నిరాహారదీక్ష ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చినది. డైరెక్టరుగారి, దృష్టికి వచ్చినది. మంత్రిగారి దృష్టికి కూడా వచ్చిఉంటుంది. దీనిపయిన ప్రభుత్వం యింకా చర్య తీసుకోలేదు. హైస్కూల్ విద్యార్థులు, చిన్నబిడ్డలగురించి యంత అజాగ్రత్తగా. బాధ్యతలేకుండా ప్రభుత్వం వదలిపెట్టడం న్యాయంకాదు. ప్రభుత్వం దీనిపయిన క్రద్దతీసుకోవాలని మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

శ్రీ డి. పెరుమాళ్లు :—రాజేశ్వరరావుగారు ఈ విషయం నిన్న నాతో మాట్లాడినారు. నేను డైరెక్టర్ ఆఫ్ సోషల్ వెల్ ఫేర్ తో మాట్లాడినాను. అడ్మిషన్స్ ఎక్కువ చేయవలసిందని మాట్లాడినాను. అందుకు వారు ఏమిచర్య తీసుకుంటారో

నాకు యింకా తెలియలేదు. చప్పకుండా సత్వరంగా చక్క తీసుకోవలసిందని వారిని చెప్పాను.

re Strike by the Teachers.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి (ఎల్లారెడ్డి) :—నిన్న టీచర్స్ స్ట్రయిక్ విషయంలో చెప్పాను. 17వ తారీఖునుంచి వారు స్ట్రయిక్ చేస్తున్నారు. స్కూలు, హాల్స్ నె మాత్రమేనాయి. నిన్న టినిస్టర్ గారు లేరు. చాన్సెలర్ రిప్లయ్ మీరు యిద్దావ యిప్పిస్తాము అన్నారు. టీచర్ టినిస్టర్ గారు నేను వారితో చర్చిస్తున్నాను. ప్రోటోను సమయం లేకపోయింది. 3 గంటలకుపాడ దిప్పుతో వస్తుంది. మేము మాట్లాడిన తరువాత let you know అన్నారు. దానివిషయంలో ఏమి అయిందని అడుగుతున్నాను.

Sri P. V. Narasimha Rao :—Sir, I will make a statement tomorrow. The position now is that yesterday there were some talks. There were talks on certain points regarding further demands of Teachers Unions—there are several unions—and the Government. To-day the Teachers Unions seemed to have communicated that the talks have failed. That is their case. That is the position Sir, and the strike is continuing. Further details I can place before the House only on the next working day.

Sri V. B. Raju : The Minister was present when the talks were going on.

Sri P. V. Narasimha Rao :—Yes.

Sri V. B. Raju :—Can the Minister kindly give the details?

Sri P. V. Narasimha Rao :—That is what I am submitting.

Sri V. B. Raju :—The details of the discussions?

Sri P. V. Narasimha Rao :—I think it is better I make a statement. Orally it would not be proper. I will have to give several details which were gone into. It is not possible for me to say anything off hand except that many points were raised. Many points were discussed. According to the Teachers' Union, their version is that the talks have failed in the sense that there was no final decision or agreement on all the points. To that extent they have said that the talks have failed and the strike is continuing. If I have to make a statement, I have to make a statement in full detail. So, I would like some time.

Sri V. B. Raju :—The urgency is not being realised. As the hon. Minister knows that there is a move on the other area to join the strike on the 25th. What is the fun of the Government, or the minister giving a statement on the 21st. The matter was already raised and talks took place yesterday and it was not a big affair. The Minister is conversant what exactly are the details.

Sri P. V. Narasimha Rao :—We are not doing anything for fun. The very fact that the Chief Minister had not one but two meetings yesterday. Although he had to fly to Delhi, even before his flight till the last moment he was closeted by all the representatives concerned and still the agreed result which we all expected did not come.

So, it is not as though the sense of urgency is not being felt. The question is whether the agreement was arrived at by all the parties. Even if one party does not agree, the Agreement does not reach. So if all the details are to be placed before the House, I would like some time but the position now is those who have gone on strike are continuing the strike as on to-day.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు :—అవును. ఇప్పుడు మంత్రిగారి statement వినిడానికి అంతగా ఆసక్తి ఏమీలేదుమాకు. ఏదోఒక statement చేస్తారు; కారణాలు చెప్పవచ్చు. కాని, ఆ చర్చలు తిరిగి ప్రారంభించడానికి, restore చేయడానికి, ఆ సమస్యపయిన తిరిగి ఆలోచన continue చేయడానికి అవకాశాలు ఉన్నాయా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—వారు అడిగారు; 'Statement చేస్తాను' అన్నాను. We are not going to bang the door at any time.

శ్రీ కోన ప్రభాకరరావు (వాపట్ల) :—ఇప్పుడు మంత్రిగారు చెప్పినదానిలో—కొన్ని అంశాల్లో ఏగ్రిమెంటు కుదించటం, కొన్నింటిలో కుదరనటం, కొన్ని విషయాలు యింకా చర్చిస్తున్నట్లుగాను తెలుస్తున్నది. అంతే యింకా చర్చలు ఆగిపోలేదని అర్థమవుతున్నదికదా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—వారు ఒక వైపున చెబుతున్నారు— fail అయినది.

Sri Kona Prabhakara Rao —According to you they are continuing.

Sri P. V. Narasimha Rao —No. If they do not want to continue, how can we resume? So far as I am concerned, I never banged the door at any time.

Sri Kona Prabhakar Rao—But the point is that the meeting was closed yesterday. Atleast now according to the Government the talks are continuing. Only from the papers we came to know that Union has stopped further meetings with you. Is it correct?

Sri P. V. Narasimha Rao :—We cannot anticipate the reaction of the Union at the meeting.

Sri Kona Prabhakara Rao —What were the demands that were agreed upon.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—నేను statement చేస్తానని చెప్పాను గదా :

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— ఒక విషయం క్లారిఫై చేయండి. వారు ఆయిపోయాయి అంటున్నారు— ఎందుచేత? మీరు యింకా continue చేస్తాం అంటున్నారు— ఎందుచేత ? ఈ విషయం చెప్పండి, మీరు 'ఆశాజనకరంగా వుంది' అంటున్నారు— ఎందుచేత ? వారు యింకా యీ talks అక్కరలేదు అంటున్నారుటి ఎందుచేత ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— ఇందులో ఆశాజనకం, నిరాశాజనకం అనేదేమీ లేదండి; It is a question of settlement. We are trying to sort out

these things one by one. As matters come up we go on discuss and at the end we try to ascertain whether there is consensus on all issues, in which case we see some agreement has been arrived at.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు : — ఏ అంశాలపైన యిది fail అయింది ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు : — అది — 'fail' అయింది' అనే వాదన ఆడగ వలసిన విషయం.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు : — ఏ అంశాలపైన fail అయింది ?

Sri P. V. Narasimha Rao :—Sir those who have announced that the talks have failed should themselves say on what point the talks have failed. My version I can give only in a statement.

Sri A. Madhava Rao : On what points, the Government and the teachers have not agreed, so far as the dialogue went on ?

Mr. Deputy Speaker : That is why he said that he would make a statement.

Sri P. V. Narasimha Rao :—The settlement is always the package settlement. We go on discussing several points. Whether it is stopped at one point or some points we have agreed so far that is not like that. When we sit for talks, it is to solve the problem and not for one or two small things. Therefore, at end of the talks we never knew what the reaction of the case was going to be. That reaction was conveyed to us to-day because they are now continuing the strike.

శ్రీ బదరీ విశాల పిత్తీ :—नवीनी ने कहा कि वास्तविक हुई है और वह स्टेटमेंट भी देंगे । मैं यह जानना चाहता हूं कि किस तरह की बातचीत हुई है ।

श्री पी. वी. नरसिंहराव :—इस तरह कोई बात गोल गोल कहना ठीक नहीं । मैं स्पेसिफिकली बनलाने के लिए तैयार हूं ।

श्री बदरी विशाल पित्ती :—यह तो अच्छी बात है । २४ तारीख को सदन की बैठक है । उस समय क्या आप स्टेटमेंट दे सकेंगे या नहीं ।

Sri P. V. Narasimha Rao : The minutes of the meeting have to be sent to me and I will have to go through them. On 24th I will make a statement.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి : — అధ్యక్ష, నిన్న ఉదయం discuss చేశారు; సాయం త్రమ discuss చేశారు. ఇవాళ ఉదయం statement లో 'fail అయింది' అని అన్నారు. నిన్నటి సమావేశంలో ఏ points పైన — యీ points ను ప్రధుత్వం గనుక ఒప్పుకోకపోయినట్లయితే మేము యీ strike ను విరమించుకోవడానికి అవకాశం లేదు' అనే పద్ధతిలో మాట్లాడారు, నిన్ననే ఎగ్రిమెంటుకు రావడానికి అవకాశం లేదు' అని చెప్పారా ?

Sri P. V. Narasimha Rao :— Sir, I would appeal to this House that neither the Government nor the Hon'ble Members should go out of the way to pin the information down on something because it is

quite possible when negotiations are going on stands may change. So, we should not speak as though something final has been settled and there is no scope at all to reopen it.

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ :— అధ్యక్ష. 14 ఏప్రిల్ నాడు షార్టు నోటీసు క్వశ్చన్ యిచ్చాను. ఇప్పటికీ నెలా పదిరోజులు ఆయిపోయింది. మామూలు ప్రశ్నకు ఆయినప్పటికీ యీ పాటికి సమాధానం వచ్చి వుండేది.

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు :— ఎక్కువ details అడిగాను ; information పూర్తిగా collect చేస్తున్నాం. త్వరగా యివ్వడానికే ప్రయత్నిస్తున్నామని మనవి జేస్తున్నాను, ఇంకా information రావాలి.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ :— Information వచ్చినంతవరకూ యివ్వమనండి. దీనికి, information collect చేయడానికి ఎక్కడికో పంపించవలసిన ఆవసరం లేదు. Secretariat level లోనే దొరుకుతుంది.

శ్రీ వి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు :— అలాగే.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ :— సాధారణమైన ప్రశ్నగా దీనిని ఒప్పుకున్నప్పటికీ, యీ పార్టీకి answer వచ్చేస్తుంది. ఒక కమిటీని appoint చేశారు. దాని terms of reference గురించి. ఎక్కువగా collect చేయవలసినదేమీలేదు.

Mr. Deputy Speaker ; - That has been sent to the Chief Minister I will find out and do the needful.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ :— అధ్యక్ష, నేనిచ్చిన షార్టు నోటీసు క్వశ్చను చెంచు మహారాజ్ గారు ఒప్పుకున్నారు. నాతో పర్సనలుగా నేను రిక్వెస్టు చేసినప్పుడు జరిగినారుకూడా. ఇది మునిసిపల్ కార్పొరేషను గురించి. నేను మీకు కాల అటెన్షను మోషను యిచ్చాను. అది కన్సిడర్ చేయలేదు. వారు షార్టు నోటీసు క్వశ్చన్ కు సమాధానం యిస్తామన్నారు. నాకు తెలిసినంతవరకూ యిది యంతవరకూ వారిదగ్గరే వున్నది. అది స్టేజీలో ఉన్నది; షార్టు నోటీసు క్వశ్చనుకు 24 వ తేదీనైనా సమాధానం యిస్తారా?

శ్రీ సి. హెచ్. వెంగయ్య (మార్కాఫూర్) :— అధ్యక్ష, కొంతమంది గౌరవ సభ్యులు చెంచు మహారాజ్ అనడం మాకు చాలా బాధగా వుంది. బ్రిటిష్ పార్టీ గారు కూడా యిట్లాగే అంటున్నారు. ఒకప్పుడు మంత్రిగా వున్న కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ గారుకూడా యిట్లా అనడం బాగాలేదు. మంత్రిగారు అని అయినా అనాలి లేకపోతే పేరుతోనైనా పిలవాలి. వారు ఆమాటను విత్ డ్రా చేసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ :— మనం తెలంగాణా, ఆంధ్ర రెండు రీజియనులతో కలిసివున్నాము. తెలంగాణాలో మహారాజ్ అనే శబ్దం చాలా గౌరవ ప్రదమైనట్లు వంటిది. ప్రతి హిందువును మహారాజ్ అని పిలిచే అలవాటు సాంప్రదాయం ఉన్నది. అది ఆంధ్ర మిత్రులు అర్థం చేసుకోకపోతే ఐ యాం వెరీ సారి.

శ్రీ సి. హెచ్. వెంగయ్య :— వారు మహారాజ్ అనడం మాకుం చే చెంచురామా నాయుడు మహారాజ్ అనమనండి. ఒప్పుకుంటాము.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాబూజీ :—కొండా అని నన్ను అనడంలేదా?

శ్రీ వి. పాలవెల్లి :—చెంచురామానాయుడుమహారాజ్ అంటే మేము అర్థం చేసుకొందుము. అంతేగాని చెంచుమహారాజ్ అంటే ఏమిటి? చెంచురామానాయుడు మహారాజ్ అంటే మంచిదే. వారు సాంప్రదాయం అంటారేమిటి? అసాంప్రదాయంగా మాట్లాడడం సాంప్రదాయం కాదు.

Mr. Deputy Speaker :—It is always good to have full name instead of the abbreviations.

Sri G. Venkat Reddy :—I am raising another point of order, Sir. Whether the questions which are put by hon. Members regarding Short Notice Questions etc., can be raised and as far the replies of the concerned Ministers during Zero hour. This is a crucial point and the Chair should give a ruling.

Mr. Deputy Speaker :—What is the ruling required on this, Mr. Venkat Reddy?

Sri G. Venkat Reddy :—What is meant by Zero hour?

Mr. Deputy Speaker :—Zero hour here has been only to accommodate each others doubts or clarifications. It is not governed by any rules or anything. It is just to give certain facilities to the Members to have some clarifications. So, When clarifications on other issues could be raised, even the clarifications on Short notice questions which are pending can be asked. After all it is not prevented by any rule.

Sri G. Venkat Reddy :—As far as my knowledge goes, with the little experience I have, Zero hour is concerned only with matters connected with very important issues, which affects the State as a whole or community as a whole.

Mr. Deputy Speaker : You are right. But it does not prevent the Member . .

Sri G. Venkat Reddy :—My submission is this, Sir. If such a thing is allowed, the agenda that is circulated to us will not be carried out.

Mr. Deputy Speaker :—I fully agree with you that only very important matters or questions should be discussed during Zero hour.

Sri G. Sivaiah (Puttur) :—I would like to be enlightened on one point. Our hon. friend has said that during Zero hour we should raise only important issues. In his opinion a particular matter may not be important but in our opinion everything is important. Sir, because he does not give importance to the matter. I request him to understand it in that way.

Mr. Deputy Speaker :—No further debate now on this. లెజిస్లేచరు డిపార్టుమెంటునుంచి యీ షార్టు నోటీసు క్వశ్చను శ్రీ చెంచురామానాయుడుగారికి 17 వ తేదీన అందజేయడం జరిగింది. తమరు 24, 25 తేదీలలో సమాధానం చెప్పగలుగుతారా?

Point of Information :

21st March, 1970.

39

re: Judgement of the High Court on
the issue of allotment of Houses
by the Housing Board.

శ్రీ యన్. చెంచురామానాయుడు :—ఇస్తాను.

బిల్డర్ డెవలప్మెంట్ స్పీకర్ :—24, 25 తేదీలలో సమాధానం చెబుతారు.

POINT OF INFORMATION

re: Judgement of the High Court on the issue of allotment of
Houses by the Housing Board

శ్రీ జి. పురుషోత్తమరావు :—అధ్యక్ష, ఈవేళ ఆంధ్రజ్యోతిలో వచ్చిన ఒక
ముఖ్యమైన వార్త తమకు చదివి వినిపిస్తాను. హౌసింగు బోర్డు వ్యవహారం. ముగ్గురు
అసభికార సభ్యుల రాజీనామాలు. చైర్మను రాఘవరెడ్డిపై ఆరోపణలు చేస్తూ గృహ
నిర్మాణాలమంత్రికి సంయుక్తంగా లేఖ.

హౌసింగు బోర్డుకు చెందిన ముగ్గురు అసభికార సభ్యులు తమ రాజీనామాలను
గృహ నిర్మాణాల మంత్రికి సమర్పించారు. ఆ ముగ్గురు సభ్యులు శ్రీయుతులు ఆర్.
శ్యామరావు, ఎన్. ఆర్. వెంకటేశం, ఆర్. నరసింహారెడ్డి తమ కేటాయింపులను సమర్థిస్తూ
మంత్రికి లేఖ వ్రాశారు. హౌసింగు బోర్డు చేసిన కేటాయింపులను కొటివేస్తూ
హైకోర్టు యిటీవల తీర్పుచేసిన సంగతి పాఠకులకు విదితమే. బోర్డు చైర్మను శ్రీ
రాఘవరెడ్డిపైన కూడా ఆ సభ్యులు ఆరోపణలు చేశారు. చైర్మను శ్రీ రాఘవరెడ్డి
హౌసింగు బోర్డును తన పరిశ్రమగా చేసుకోవాలని వాంఛిస్తారని, తాను చేసే తప్పింపు
లను ఎవరూ ప్రశ్నించరాదన్నదికూడా ఆయన భావిస్తారన్నది మా అనుభవమని యీ
ముగ్గురు అసభికార సభ్యులు తమ సంయుక్త లేఖలో పేర్కొన్నారు. బోర్డు
విర్వహింపబడిననుంచి గృహనిర్మాణ కేటాయింపులలో పది శాతం తన విచక్షణ,
అభిమతానికి వదిలివేయాలని కోరినప్పుడు తాము వ్యతిరేకించిన విధానానికి ఆయన
నొచ్చుకున్నారనికూడా వారు వివరించారు. ఆ లేఖను ఆ సభ్యులు ముగిస్తూ హౌసింగు
బోర్డు వ్యవహారాలను దర్యాప్తు జరిపించాలని తద్వారా చిహారంగ దర్యాప్తులో
నిలబడడానికి తమకు అవకాశం కల్పించాలని కోరారు.

ఇది చాలా ముఖ్యమైన, తీవ్రమైన విషయం. హైకోర్టు నిర్ణయం యిచ్చిన
సంగతి మనకు తెలుసు. ముగ్గురు నానకీషియలు మెంబర్సు రాజీనామా చేసి వారు
తమ పరిస్థితి చెప్పుకోడానికి అవకాశమివ్వవలసినదిగా ఎంపైయిర్ జరిపించవలసినదిగా
కోరుతున్నప్పుడు హౌసింగు మంత్రిగారు దీనిని గురించి చెప్పాలి. అంతేగాక,
యిందులోపున్న ఆ ప్రిసైడింగు మెంబరుగారుకూడా మాట్లాడుతారా?

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—దీనిమీద వున్న జడ్జిమెంటు కాపీ మా అందరికీ
సప్లయ చేయాలని కోరినాము. జడ్జిమెంటు కాపీ వచ్చినతరువాత అందులో ఏమి
వుందో ఏమిటో ఆ వ్యవహారాలు చర్చచేయవచ్చును, అని స్పీకరుగారు అన్నారు.
మరి ఆ జడ్జిమెంటు కాపీ యింకా రానేలేదు. వారు లీడర్లుతో చర్చిస్తామన్నారు,
అదికూడ జరిగినట్లు లేదు. ఇది యిట్లా వుండగా ముగ్గురు సభ్యులు రాజీనామా
చేశారనీ, వారి రాజీనామా పత్రాన్ని మంత్రిగారికి అందజేశారనీ, అందులో చైర్మను
రాఘవరెడ్డిగారిమీద ఏవో నేరాలు వేశారని—యిట్లా హైకోర్టు మనమీద, యిక్కడ

మనలో మనం ఒకరిమీద ఒకరు నేరాలు వేసుకుంటున్నట్లు యిది చాలా గందరగోళంగా కాంపి కేబెడ్ గా తయారైపోయింది. ముందు ఆ జడ్జిమెంటు కాపీ హౌసుముందు పెట్టడం అవసరం. చర్చకు తేదీ నిర్ణయించడానికి స్పీకరుగారు ఒప్పుకొన్నారు. తమరిని కాన్ఫిడెన్సులోనికి తీసుకుని చెప్పవలసి ఉంది నేను విస్ఫుట వీమిటంకే ఈ సభలోనే ఎవరో ఒక మెంబరు మోకోర్టుకు వెళ్ళి కంట్రైబ్యూట్ లాప్ కోర్టు క్రింద పడవేసారని. ఇది వినిపిస్తే అనకోంది. ఆ సమస్యను తక్కువ ఉంటే ఎప్పుకో వచ్చును. ఇటువంటి రేడై నా మన దృష్టికి కనుకురావాలి కాని కోర్టుకు వెళ్ళడం సరియైనది కాదు. This is an important thing and we must get on brass-tacks. If not, it is getting complicated. The House has got a right to discuss this matter.

Mr. Deputy Speaker :—Let us hear the Minister.

Sri C.V.K. Rao :—My whole point is that this matter has to be clarified. Let the Minister incharge of this clarify and explain the position. Later on we can pursue it and fix a date also.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి :—ఈ విషయమై ఇదివరలో ప్రివిలేజ్ కమిటీకి జేసాము. దానిపై జార్ ఎసోపియేషను వారు ఒక తీర్మానం చేశారు. My information is that so far as the Judgement which has been already delivered, it did not reach the section so far. We request the Minister to contact the Advocate General or the Government Pleader immediately and get a copy of the judgement immediately as per the procedure and see that the matter regarding privilege issue is disposed of by the closing of the Session. లేకపోతే మేము చాలా డిస్ ఎడ్వాన్స్ చేసి యన్ పొజిషనులో ఉంటాము. కోర్టులంటే ఎప్పుడూ ఫంక్షన్ చేస్తూంటాయి. మనం ఈ సెలవుకు వెళ్ళిపోతాము.

The Court is always functioning. The rights of the Members will be affected. There is a rumour that there is going to be a contempt application and we have to take leave. We are not going to go back. ఈ విషయంలో జమరు డై రక్షను ఇచ్చి ఫలానా తేదీ లోపం జడ్జిమెంటు కాపీ వచ్చి ఈ విషయం పరిష్కారం కావాలని చెబితే జాగుంటుందని చెబుతున్నాను.

Sri G. Sivayya :—What Mr. Venkata Reddy said is exactly right. Because there are some legi lators who are also practising as Advocates. Some of us feel with deep regret the observations of the High Court Judges. Therefore, we want the judgement as early as possible.

Mr. Deputy Speaker :—Same thing as Sri Venkata Reddy said Let us hear the Minister.

గృహనిర్మాణ శాఖ మంత్రి (శ్రీ సి. రాజనరసింహ) :—గౌరవనీయులైన పురుషోత్తమరావుగారు చెప్పినట్లు నిన్న సాయంత్రం ముగ్గురు సభ్యులు రాజీనామ పత్రం నాకు ఇచ్చారు. నిన్న ముఖ్యమంత్రిగారు ఇక్కడ సభలో కూడా చెప్పారు

Point of Information :

21st March, 1970. 41

re: Judgement of the High Court on
the issue of allotment of Houses
by the Housing Board.

జడ్జిమెంటు వచ్చినతరువాత డిస్కుస్ చేస్తామని అన్నారు. దానికే మేనూ ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. జడ్జిమెంటు వచ్చిన తరువాత ఆలోచిస్తాము.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—హౌస్ అక్షర్స్ అయ్యేలోపల చెప్పగలరా ?

Sri Raja Narasimha :—We are trying and making attempts, Sir.

Sri G. Sivayya :—What is the difficulty in obtaining the High Court Judgement, Sir ?

శ్రీ సి. రాజనరసింహ :—తొందరగా జడ్జిమెంటు తీసుకురావాలని ఎడ్వోకేటు జనరలుకు చెప్పాము. హౌస్ లో డిస్కషను ఉందని చెప్పాము.

Mr. Deputy Speaker :—Could it be earlier ?

Sri G. Sivayya :—Did the Government take steps to file an application for getting the judgement ? When was it filed ?

Sri C. Raja Narasimha :—We have already filed the application and we are awaiting the judgement copy.

Mr. Deputy Speaker :—Not that way. Could it be made available to us on 25th or 26th so that some time may be fixed for discussion ?

శ్రీ సి. రాజనరసింహ :—అది నేను ఎట్లా చెప్పగలను ? జడ్జిమెంటు కాపీ వచ్చినతరువాత ఇస్తాము. అది దొరికితే ఇమీడియట్ గా ఇక్కడ పెడతాము.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—మంత్రిగారు ప్రయత్నంచేస్తే 24 గంటలలో కాపీ ఇక్కడ పెట్టవచ్చును. వెంకటరెడ్డిగారు చెప్పింది నిజమే. మనం ఎడ్జర్స్ అయ్యేలోపల రాకపోతే అక్కడ కంపెన్స్ పిటిషను వస్తుంది, ఇక్కడ ప్రివిలేజి ఇయ్యూ వెనుకకుపోతుంది.

Mr. Deputy Speaker :—It should not be delayed so much. You can expedite and get the judgement copy earlier. Please make efforts to get the copy by 24th or 25.

Sri C. Raja Narasimha :—Two days are holidays, Sir. 23rd and 24th are holidays.

Mr. Deputy Speaker :—There should not be so much delay.

Sri P. Basi Reddy :—The judgement was delivered nearly a week ago and they could have obtained a copy of the judgement within 24 hours. What is the delay due to? Let the Government explain.

Sri G. Sivayya :—We want the explanation of the Government for the delay.

Sri G. Venkata Reddy :—We do not know about the judgement except what is reported in the Press. The Bar Association seems to have passed a resolution and it is most damaging and more or less affects the prestige of the Members. Without having a copy of the

42 21st March, 1970.

Point of Information :
re : Judgement of the High Court on
the issue of allotment of houses
by the Housing Board.

judgement, how can we raise the issue? Serious consequences will come. That is why we want that this should be disposed of within a short period.

Mr. Deputy Speaker:—Please get the copy by 25th.

Sri S. Jaipal Reddy:—I suppose we must fix a date before which they must obtain and get the copy. We can also peruse.

Mr. Deputy Speaker:—Mr. Jaipal Reddy, he has agreed to give a copy on 25th.

శ్రీ కె. లక్ష్మణ్ బాపూజీ:—ఏ కేసీ నాడు అడ్డిమెంటు కాపీకై ఎంభాస్సు పెట్టారో మంత్రిగారు చెప్పగలరా? అలాంటిది హైకోర్టు బొంబాటా? పిటిషను పెట్టినవరువాత ఇంత ఘర్షణ వేవర్లలో ఎక్కువైతే తొందరగా కాపీరావడం అవసరం కదా. మీరు ఎంభాస్సు పెట్టారా? పెడితే ఎప్పుడు పెట్టారు? We want to know whether the delay is on the part of the High Court in giving the judgement or on the part of the Government?

Mr. Deputy Speaker:—Why not you have all this on the discussion day?

Sri Konda Lakshman Bapuji:—We want the information, Sir. To-day we are meeting at 40'clock. Let the Minister get the information from the Advocate General whether he has applied or not.

Sri S. Jaipal Reddy: There appears to be some mystery about the delay in obtaining the copy itself.

Mr. Deputy Speaker:—He has committed that he will place a copy on 25th. He will have to get the information and give.

Sri Konda Lakshman Bapuji:—Where the delay has occurred, whether at the High Court or at the Government level, let him say.

Mr. Deputy Speaker:—He has not got that information, now.

Sri Konda Lakshman Bapuji:—He can get the information on telephone.

Mr. Deputy Speaker:—He has not got the information now.

Sri B. Ratna Sabhapati:—We want the date on which the application was filed. Information is required to-day, now. There is no relevancy to give on the date of discussion.

Mr. Deputy Speaker:—Is it possible?

Sri B. Ratna Sabhapati:—Unless the Government and the Minister has got some other motives, he should not hold up the information. Let him place the information this afternoon. What is the motive in holding this information? There must be something. Why don't you advise him to place it on the Table.

Sri N. Ramachandra Reddy:—Can we take up discussion on the 25th evening.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:—25 ఈవెనింగ్ దినక-షనుకు ఏ విషయాలన్నాయో చూసుకోలేదు.

re : Judgement of the High Court on the issue of allotment of Houses by the Housing Board.

Sri N. Ramachandra Reddy :—If the time is fixed up, the copy will come automatically.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—ఇప్పుడే ఎంటర్ ఇవ్వడానికి వీలు లేదు.

Sri N. Ramachandra Reddy :—We will post it for discussion and within that date the judgment has got to be collected.

Mr. Deputy Speaker :—We shall find out whether a date should be fixed up.

Sri N. Ramachandra Reddy :—Before 26th at least, the date should be fixed.

Mr. Deputy Speaker :—I will not commit myself here. But we will discuss together and fix up.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—నేను అడ్డర్ను మెంటు మోషను ఇచ్చాను. రామచంద్రపురంలో ఛార్జ్ షావీ ఎలక్ట్రికల్స్ గురించి అడిగాను. ఆక్టోడ గందరగోళం జరుగుతున్నది. కార్మికులు బాధపడుతున్నారు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—ఏ స్టేజిలో వుందో తరువాత చెబుతాను.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—నిజమూ తలకాయలు పగలకొడుతున్నారు.

Mr. Deputy Speaker :—I will find out and tell you at what stage it is.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—అధ్యక్ష, ఈ విషయాన్ని తమ దృష్టికి తీసుకు వచ్చాను. దీనిలో ముఖ్యంగా హౌసింగ్ బోర్డులో ఉన్న ముగ్గురు నాన్ ఎగ్జిక్యూటివ్ మెంబర్స్ రిజిగ్నేషను ఇచ్చిన విషయం తమ దృష్టికి తీసుకు రావడం నా ఉద్దేశం.

“చైర్మన్ శ్రీ రామచంద్రే హౌసింగ్ బోర్డును తన పరిశ్రమగా చేసుకొనాలని వాంఛిస్తారని తాను చేసే తప్పింపులను ఎవరూ ప్రశ్నించరాదని కూడా ఆయన భావిస్తారన్నది మా అనుభవం అని ముగ్గురు అసభికార సభ్యులు తమ సంయుక్త లేఖలో పేర్కొన్నారు.

బోర్డు ఏర్పడినప్పటినుంచి గృహనిర్మాణాల కేటాయింపులలో పదిశాతం తన విచక్షణ అభిమతానికి వదిలివేయాలని కోరినప్పుడు తాము వ్యతిరేకించిన విధానానికి ఆయన నొచ్చుకున్నారని కూడా వారు వివరించారు.

లేఖను ఆ సభ్యులు ముగిస్తూ హౌసింగ్ బోర్డు వ్యవహారాలను దర్భాపు జరిపించాలని తద్వారా బహిరంగ దర్భాపులో నిలబడడానికి తమకు అవకాశం కల్పించాలని కోరారు.” ఎంక్వయరీ చేస్తారా? ఈ విషయం వచ్చినప్పుడు హైకోర్టు విషయం అట్లా వుండండి. 25 వ తేదీన మాట్లాడుతారు. ఈ వ్యవహారాలు జరిగినప్పుడు దీనిమీద ఎంక్వయరీ చేస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ సి. రాజనరసింహ :—అధ్యక్ష, ఈ మెంబర్స్ నిన్న సాయంత్రం ఇచ్చారు. కనుక ఎగ్జిమిన్ చేస్తున్నాం. దానిలో ఏమయినా ఉంటే యాక్షను తీసుకుంటాము.

Mr. Deputy Speaker :—What I hear is that “I am getting it examined; if there is anything, I will place the matter for enquiry” That is what I have followed. ఎంక్వయరీ పెట్టిస్తానని చెప్పారు.

శ్రీ సి. రాజనరసింహ :—పిటిషను నిన్న యిచ్చినారు. చూడ లేదు. చూసిన తరువాత ఏదయినా ఉంటే ఆలోచన చేసి చెబుతాను అన్నాను.

Sri N. Ramachandra Reddy :—It was just now referred to the Chair and you have also said that he has agreed for the enquiry. Let the record be taken up.

శ్రీ కె. లక్ష్మణ బాపూజీ :—ముగ్గురు వ్రాతపూర్వకంగా సంపినారు. చదవడానికి ఎంతసేపు పడుతుంది. ఈ పాటికి చదివే ఉంటారు. వారు ఎంక్వయరీ పెట్టించాలని అందుకు సిద్ధముగా ఉన్నారని చెప్పారు. ఎంక్వయరీ జరిగితే వారికి కూడా వ్యతిరేకంగా బోతుంది. They are prepared to face the enquiry—the non official members. Why the enquiry should not be made? Straightaway the enquiry should be made.

శ్రీ సి. రాజనరసింహ :—జడ్జిమెంటు కాపీ వచ్చిన తరువాత స్క్రిక్చర్స్ ఎవరిపైన పాస్ చేశారో చూడాలి. నాన్ అఫీషియల్స్ పైన ఉందా ఎవరిపైన ఉంది అనేది ఆలోచన చేసి చేయాలి యాక్షను.

Sri N. Ramachandara Reddy :—What is the fate of your ruling Sir?

Mr. Deputy Speaker :—If you permit me I will have some observations to be made. If you don't permit me, I cannot. ఎంక్వయరీ చేయిస్తాను అని తమరు ఒప్పుకొన్నట్లు నేను హియర్ చేశాను. క్లారిఫై చేసిన తరువాత తమరు కూడ దానిని అమోదించారు. Only two minutes before it is said that enquiry would be conducted.

శ్రీ సి. రాజనరసింహ :—వారు రిజిగ్నేషను లెటర్స్ యిచ్చినది నిజమే. నేను వాటిని చూడలేదు.

Mr. Deputy Speaker :—Let us go to the records and find out. ఎంక్వయరీ చేయిస్తాను అని తమరు భావాన్ని యిక్కడ చెప్పారు. చెప్పిన తరువాత ఇప్పుడు అవసరము పడితే అంటే.

శ్రీ సి. రాజనరసింహ :—అవసరమైతే యాక్షను తీసుకొంటాము అని చెప్పాను. అది కాదనడము లేదు. అవసరమైతే యాక్షను తీసుకొంటామని చెబుతున్నాను కదా. జడ్జిమెంటు కాపీని రానివ్వండి. స్క్రిక్చర్స్ అఫీషియల్స్ పైన పాస్ అయినవో, నాన్ అఫీషియల్స్ పైన పాస్ అయినవో జడ్జిమెంటు చూసిన తరువాత యాక్షను అవసరము పడితే తీసుకోవచ్చును.

Point of Information :
 re : Judgement of the High Court on
 the issue of allotment of Houses
 by the Housing Board.

21st March, 1970. 45

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—జడ్జిమెంటు గురించి కాదు. చైర్మన్ రాఘవరెడ్డి గారు దీనిలో దబ్బు ఏదో వేస్తున్నారని వీరు అంటున్నారు. వీరు ఏదో చేస్తున్నారని ఆఫీషియల్ అర్గ్ నై కేషను డిఫెన్స్ లో వ్రాశారు. అందరూ ఏదో చేస్తున్నారని ప్రజలు అనుకుంటున్నారు. ఎంక్వయరీ కావాలని ముగ్గురు నాన్-ఆఫీషియల్స్ కోరినప్పుడు రాఘవరెడ్డిగారు బయటకు వస్తారు. రాఘవరెడ్డిగారు బయటకు వస్తే నాన్ ఆఫీషియల్ మెంబర్స్ బయటకు వస్తారు. When they want enquiry, why the Government is not taking up this enquiry? Are they afraid of it?

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి :—మాధవరావుగారు చెప్పినట్లు ముగ్గురు నాన్ ఆఫీషియల్ మెంబర్స్ ఎంక్వయరీ కావాలని అంటున్నారు. They are challenging the Chairman, Housing Board. But the member who had presided over the meeting is not saying. Mr. Krishnamurty Naidu presided over the meeting. He was also charging the Housing Board Chairman. I would like to know what is his position, from Mr. K. Krishnamurty Naidu, The three non-official members have challenged now.

Sri A. Madhava Rao :—What difficulty is there for the Minister now, in view of the statement by the three non-official members, to call for an enquiry. Sri Raghava Reddy is involved, non-official members are there to say something about Raghava Reddy and official members are there to say something of the non-official members. Already the judgment is there. There is no need for the judgment. Why is the Minister afraid of conducting the enquiry into the matter?

శ్రీ సి. రాజనరసింహ :—నేను అప్పి కేషను చూడలేదని మొదటే చెప్పాను. బోర్డు ఇంటరెస్టు, ఇన్ ది ఇంటరెస్టు ఆఫ్ ది పేట అవకతవకలు వుంటే తప్పకుండా ఎంక్వయరీ చేయిస్తాను అని చెబుతున్నానుకదా.

Sri A. Madhava Rao :—When such an important issue is involved, why did he not consider about it?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకరు :—మీరు ఎంపటిక్ గా మాట్లాడితే ఒపీనియన్ చేంజి అవుతుందా? Let us now close this matter.

శ్రీ జి. రాజారాం (బాల్కొండ) :—అధ్యక్ష, ముగ్గురు అనధికార సభ్యులు దరఖాస్తు పెట్టారని ఇప్పుడే మంత్రిగారు అన్నారు. దరఖాస్తు పెట్టలేదు. గౌరవముగా రిజిగ్నేషను పెట్టారు. That is a resignation letter submitted by three non-official members of the Board. I would request through you the Minister to circulate the copy of that resignation letter to all the members regarding the facts and other things.

శ్రీ సీహెచ్. రాజేశ్వరరావు :—అధ్యక్ష, హైకోర్టు జడ్జిమెంటు ప్రతికా ముఖన సభ్యులకు తెలిసినవిధంగా చూసినప్పుడు దానిలో అనేకమందికి అనేక ఆను మానాలు వచ్చినవి కాని జూడిషియరీ ఫంక్షనింగ్, ఎగ్జిక్యూటివ్ వీటికి పరస్పర బాధ్య

తలు వున్నప్పుడు హౌసింగ్ బోర్డులో చేసిన అక్రమాలు తమవృద్ధికి తీసుకొని వచ్చి నప్పుడు దానిని సభలో చర్చిద్దామని సూత్రప్రాయముగా అంగీకరించారు. నాయకులు చర్చించిన తరువాత సభ్యులకు వస్తుందని అన్నారు. వివరించిన తరువాత నాయకులు ప్రొసీజరు పొయింటు చర్చించి ఏ విధంగా సభలో చర్చించాలనేది నిర్ణయము చేస్తారు. సభలో చర్చించబడుతుంది అనేది ఒకటి. హైకోర్టు కాపీ తీసుకురావడము. ఆ కాపీలను సభ్యులకు సర్క్యులేట్ చేయడము. తరువాత మనకు అనుకూలమైన లేదీస 2, 3 గంటలు చర్చించి దానిని పరిష్కారము చేయడము ఇది జడ్జిమెంటుకు సంబంధించిన విషయము. ఇదే అంశానికి సంబంధించి వెంకటరెడ్డిగారు ప్రివిలేజీ మోషను తెచ్చారు. ఈ సమస్య సభలో చర్చకురాలేదు కాబట్టి తరువాత దానిపైన అవసరమైన రూలింగ్ ఇస్తాము. అవసరమైతే ప్రివిలేజీ కమిటీ రిఫర్ చేదామా లేదా అనేది చేద్దాము అని, దానిని ఈ చర్చ దృష్ట్యా వాయిదా వేశారు. ఇవాళ మూడవ అంశము వచ్చింది. హౌసింగ్ బోర్డు నాన్ అఫీషియల్ మెంబర్లు ఈ పరిణామాలను గమనించి ధర్మ మనుకొని చైర్మన్ పైన ఎలిగేషన్స్ చేసి తమ రాజీనామా లేఖలను మంత్రిగారికి యిచ్చారు. అది ప్రతికరలో వచ్చినది. చర్చ దృష్ట్యా శ్రద్ధిచే దాయిదా వేయడము అంతే విడిచిగా పరిష్కరించుటకు మంచిది. అసలు జడ్జిమెంటు కాపీకి గవర్న మెంటు ఎప్పుడు ఎస్సయి చేశారు? ఎప్పుడు పిస్తుందో తెలుసుకొని 24వ తేదీకి కాపీలను సర్క్యులేట్ చేసి 25 తేదీ ఉదయమో, సాయంత్రమో చర్చకు అవకాశము ఇస్తే దీనిని గురించి సమగ్రముగా చర్చించవచ్చును. కొంతమంది నాన్ అఫీషియల్ మెంబర్లు రిజైన్ చేశారు. కార్పొరేట్ బాడీయొక్క నాన్ అఫీషియల్ మెంబర్లు చైర్మన్ పైన లేటగారిట్టుగా ఎలిగేషన్లు చేస్తూ రాజీనామా ఇచ్చిన తరువాత ఇంకా అంతకంటే ఎక్కువ ప్రైమా ఫేసీ ఏమి అవసరములేదు. ప్రత్యేకమైన కారణాలు చెబుతున్నారు కాబట్టి వెంటనే ఎంక్వయరీ చేయిస్తారు అని మంత్రిగారు చెప్పి ఉంటారని, చెప్పవలసినదని నేను అనుకొన్నాను. దానిని పరిశీలన చేద్దాము అనడముతో సభలో గందరగోళానికి దారి తీస్తోంది. రేపు రానున్న సమగ్ర చర్చకు ప్రివిలేజీ మోషనుకు ముడిపడి వుంటుంది కాని ఈ ప్రత్యేకమైన అంశానికి సంబంధము లేదు. నాన్ అఫీషియల్ మెంబర్లు రాజీనామా యిస్తూ ఫాలెంజి చేస్తున్నారు. మంత్రిగారు సహృదయముతో స్వీకరించి వెంటనే పరిశీలనకు పెట్టడము ప్రజాస్వామ్యములో చక్కని సాంప్రదాయము కదా. సభయొక్క చర్చను ఒక ఆప్రాంతానికి తీసుకొని రావాలని కోరుచున్నాను.

శ్రీ వి.వి. రాజు :— ఇందులోని రెండు విషయాలు కలపకూడదు. They have nothing to do with the judgment. Whether he is submitting the resignation letter?

Sri C. Rajanarasimha :—I will submit it, Sir.

శ్రీ వి.వి. రాజు :— సభ్యులకన్న ముందు ప్రభుత్వమే ఇనిషియేటివ్ తీసుకొని చర్చకు తీసుకురావలసి ఉండే. ఈ రెండూ కలపవద్దని నా మనవి.

Mr. Deputy Speaker : Privilege Motion and discussion should be separated.

re : Judgement of the High Court on
the issue of allotment of Houses
by the Housing Board.

శ్రీ వి.వి. రాజు :—చోక్కారావుగారు చేసిన సజ్జెషనుపైన స్పీకరు గారు చెప్పినది ఇది. ఇక్కడ డైరెక్టర్లు, డిప్యూటీ సెలెక్షన్ ఓఫీసర్లు, వరసర్ల విరుద్ధమైన విషయాలు వచ్చేటట్లు వున్నది. ఇక్కడ మనము చర్చించే విషయము ఎల్లప్పుడూ సీపింగ్ రిమార్క్స్ దానిలో వున్నవా లేదా అజ్జిమెంటు కాపీని రానివ్వండి అన్నాడు. ఆ బోర్డులో నాన్ అఫీషియల్ మెంబర్లు, ఆఫీసర్లు, చైర్మన్ ముగ్గురు వున్నారు. దురదృష్టవశాత్తు నాన్ అఫీషియల్ మెంబర్ల పైన ఒక ఆధారము వడినది. అందులో మనముకూడ ఒక భాగము అయినాము. ఇక్కడ కిర్యాన్స్ మనము ఉద్యోగులము కాదు. We are all elected people. We represent the non-officials నాన్ అఫీషియల్ మెంబర్లము బోర్డులోవుండి అన్యాయము చేశామా? మన ప్రతిపత్తికి భంగము కలిగించుకొన్నామా అని నాన్ అఫీషియల్ మెంబర్లు ఎంక్వయరీ చేయాలని ఆడుగుచున్నారు. వారు ఇచ్చిన డరఖాస్తు మీద వెంటనే ఎంక్వయరీ కోసము ఏర్పాటు చేయించాలని కోరుచున్నాను. దానిలో అఫీషియల్లుని బొడిగారు. బజారులో నాన్ అఫీషియల్ మెంబర్లు దొంగలు అంటున్నారు. మన గౌరవముకూడ ఇందులో ఇమిడి వుంది కనుక నాన్ అఫీషియల్ మెంబర్లు అఫ్ ది బోర్డు ఎంక్వయరీ ఆడుగుతున్నప్పుడు ఎందుకు పెట్టకూడదు? ఆ రోజున నాన్ అఫీషియల్ మెంబరుగా వున్నవారు ఈ రోజున మినిస్టర్ కావచ్చును. అప్పుడు he was a non-official member presiding in that meeting. Whether he joins in this particular approach, is he going to enquire?

Mr. Deputy Speaker :—He will go through the facts and institute the enquiry.

శ్రీ వి.వి. రాజు :—ఈ మంత్రి కాదు.

Mr. Deputy Speaker :—He has given a statement of his own.

శ్రీ వి. వి. రాజు :—పీరు అన్నారు. వారు కాదన్నారు. మధ్యలో యీ కాంట్రావర్సీలో పడుతున్నాము. అది కాదు దీనిలో గవర్నమెంటుయొక్క ప్రతిష్ట వుంది. నాన్ అఫీషియల్లు ప్రతిష్ట వుంది. ముందుకు రండి. ఎంక్వయరీ అంటే ఎందుకు భయపడాలి?

శ్రీ సి. రాజనరసింహ :—కిమ్ ఫార్వర్డ్ అని రాజుగారు చెప్పారు కనుక మెంబర్లు ఇచ్చిన రిజిగ్నేషను లెటర్స్ పేరుపైన పెడతాను అన్నానుకదా.

Sri C. V. K. Rao :—Mr. Speaker said that a date would be fixed up for discussion. How can you separate one from the other. To-morrow, I may suggest that there may be a dispute in the High Court also. There may be litigation. So you cannot separate. As a whole, it must be discussed and then decision taken.

Mr. Deputy Speaker : Not necessary. That matter is from the privilege motion on the judgment passed by the Court. Mr. Purushotham Rao has raised a separate issue in connection with that. That is a separate entity.

శ్రీ సి.వి.కె. రావు :—దీనిమీద తమరు రూలింగ్ ఇవ్వాలి అధ్యక్ష. ఇది నాకు అర్థం కావడంలేదు. హౌసింగ్ బోర్డు, హౌసింగ్ బోర్డు మెంబర్లు, ఇండ్ల ఎలాబ్

మెంటు, హైకోర్టు జడ్జి మెంటు, తరువాత రాజీనామాలు ఇవి ఎట్లా విడదీస్తారు ? నాకు అర్థం కావడంలేదు.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—సి.వి.కె. రావుగారూ, మీరు follow కాచేడు. ఇక్కడ చర్చ జరగలేదు.

Sri C. V. K. Rao :—The Speaker said that we should fix a date for discussion. How can you separate one from the other. Tomorrow, I am suggesting, there may be a dispute in the High Court also, there may be litigation: so, you cannot separate; so, the whole thing must be discussed and then a decision has to be taken; as a whole, it has to be discussed and decision taken.

Mr. Deputy Speaker :—Not necessary; the question of privilege is a separate issue. Sri T. Purushothama Rao has raised another issue in connection with that, but quite separate.

Sri C.V.K. Rao :—This has arisen out of allotment of houses; and there is the judgment:

Mr. Deputy Speaker :—We will now take up the call attention motions. No more discussion.

Sri Ch. Rajeswara Rao :—What is the solution? Are we going to discuss?

Mr. Deputy Speaker :—The Minister has said that a copy of the resignation letter will be supplied to the Members.

Sri Ch. Rajeswara Rao :—On what date?

Mr. Deputy Speaker :—Perhaps on 24th after the discussion.

Sri Ch. Rajeswara Rao :—When?

Mr. Deputy Speaker :—I will find out; I can't tell you.

Sri Ch. Rajeswara Rao :—When are we going to discuss?

Mr. Deputy Speaker :—We will meet today.

(Many Members Stood Up)

BUSINESS OF THE HOUSE.

Sri Konda Lakshman Bapuji :—Sir, there are other important matters; I have to ask about the placing of military.

Sri R. Mahananda :—On a point of Order, Sir. నేను నిన్న ఎడ్జరన్ మెంటు మోషన్ ఇచ్చాను. అది ఈ రోజువరకు రాకుండా ఆలోచించి చెబుతాము అంటే దాని ఖర్చు ఎప్పుడు బయటకు వచ్చేది? నేను నిన్న ఉదయం ఇచ్చాను.

Mr. Deputy Speaker :—It is no point of Order. You are only raising some matter. I told you I will find out and tell you the position. I have already told you. The hon. Member should understand the way.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—నిన్న ఉదయం నేను ఇస్తే ఆఫీసు తమ దృష్టికి ఎందుకు తీసుకురావారు? They must bring it to your notice in one or two hours.

శ్రీ కోన ప్రభాకరరావు :—అధ్యక్షా, చెంచురామనాయుడి గారి వ్యవహారంలో, దీనిలో కూడా చాలా ముఖ్య విషయాలు బయటకు వస్తున్నాయి. నాన్ ఆఫీయల్ మెంబర్స్ ఇచ్చిన రిజిస్ట్రేషన్ లో పేర్కొన్న విషయాలు ఏమంటే....

Mr. Deputy Speaker:—That matter is closed. దానిగురించి మాట్లాడకండి.

శ్రీ కోన ప్రభాకరరావు :—దీనిలో కామర్ పాయింట్ ఏమిటంటే రెండుచోట్లా కూడా నాన్ అఫీషియల్స్ చేసిన తీర్మానాలను డిఫెండ్ చేయడం మానేశారు. అందువల్ల అటువంటి రిమార్క్స్ వచ్చింది. చెంచురామనాయుడు గారి వ్యవహారంలో వారికి అవకాశం ఇవ్వకుండా, ఇక్కడ హౌసింగ్ బోర్డు మెంబర్స్కు అవకాశం ఇవ్వకుండా ఈ విధంగా డిఫెండ్ చేయడం వల్ల ఇటువంటి పాయింట్స్ వస్తున్నాయి. కనుక ఉత్తరోక్తా ప్రభుత్వం తమ పడేసే డిఫెన్స్ లో అటువంటి మాలిషియస్ యాక్టు, ఎలిగేంస్ వచ్చినప్పుడు వారికి వాటికి సంబంధించిన మినిష్టర్స్కు, సభ్యులకు అవకాశం ఇవ్వటానికి ప్రయత్నించేయాలి. లేకపోతే ఇటువంటి పరిస్థితులు ఎప్పుడూ వస్తునే వుంటాయి.

Sri P. Ram Reddi:—Sir, already one hour is over.

Sri Konda Lakshman Bapuji:—With your permission, Sir, I would like to bring to your notice one instance and it is a very serious matter. In the Fateh Maidan grounds some Film Stars Musical performance is being held tomorrow and actually we have seen that military is posted there. In what way the military is involved, unless the State Government has requisitioned military assistance? How is it that the military is there when it is not even a Government function? I would like to know whether the Government has requisitioned the military for the function in Hyderabad city.

Mr. Deputy Speaker:—You raise it when the Home Minister is in the House.

POINT OF INFORMATION

re: CONSTITUTION OF MARKET COMMITTEES

Sri N. Ramachandra Reddy:—Sir, I have raised a privilege issue and the concerned Minister, the Minister for Marketing, is here.

శ్రీ రామచంద్రరావు కళ్యాణి (మార్కెటింగు శాఖ మంత్రి) :—రామచంద్రారెడ్డిగారు ఏమి చెప్పారో తెలియలేదు. మరొకసారి చెప్పమనండి.

Sri N. Ramachandra Reddy:—Last week, there was a discussion on a short notice question about the constitution of Market Committees. I said that there were many defects and Minister was

50 21st March, 1970. Calling attention to a matters of urgent public importance
re: Death of 12 Naxalite prisoners in Central Jail, Visakhapatnam

pleased to say that 17 cases are pending in the High Court and the Chair also observed that the Government should move the High Court and submit a petition to rectify the defects, etc. And the Minister agreed. In the meanwhile, the case came up for hearing day-before yesterday; and the matter has been disposed of yesterday, not only the defects but the notification itself has been struck down; in 10 cases the Government lost the case and the Committees have been nullified. As promised by the Minister on the floor of the House, the petition has not been submitted in the court.

As a matter of fact, the cases have been contested and lost by the Government. Therefore, I would like to raise a privilege issue against the Minister for Marketing. As promised by him, he did not file the petition in the court.

శ్రీ రామచంద్రరావు కళ్యాణి :— అనాటి అర్డర్ ఇష్యూ చేశాము తెలంగాణాలో అన్ని కమిటీలలో ఎన్నికలు కారాదు, చైర్మన్, వైస్ చైర్మన్ ఎలక్షన్స్ స్టాప్ చేశాము. ఈ దినం తెటర్ పవీస్ గవర్నమెంటు పీడరు ఏమిచెప్పారంటే హియరింగ్ అయినది, ఇప్పుడు అప్లికేషన్ ఇచ్చి ఎవరంటేదని స్టాప్ చేశాము.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :—మంత్రిగారు దయవలచి చైర్మన్, వైస్ చైర్మన్ ఎన్నికలు వారు అపలేదు. The court has allowed the conduct of elections but stayed the declaration of results. The High Court has stayed, not the Government.

శ్రీ రామచంద్రరావు కళ్యాణి :—దానిలో పై ఇచ్చారు. పేరే కమిటీలు మేము అపాము.

Mr. Deputy Speaker :—You have given no ice of a privilege motion.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :—వారు జరిగిన వ్యవహారానికి వ్యతిరేకంగా చెబుతున్నారు. హౌస్ లో ఒక ప్రామిస్ చేశారు. The Speaker has given a directive and that was not followed.

శ్రీ రామచంద్రరావు కళ్యాణి :—అది ఫాలో అయ్యాము.

Sri N. Ramachandra Reddy :—The High Court has stayed not the Government.

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re: Death of 12 Naxalites prisoners in Central Jail, Visakhapatnam

Sri G. Siviah (Puttur) :— Sir, the hon. Chief Minister is not present.

Mr. Deputy Speaker :—I think the Revenue Minister will deputise the Chief Minister.

Calling attention to a matter of urgent public importance: 21st March, 1970. 51
 re : Death of 12 Naxalite prisoners in Central Jail, Visakhapatnam.

Sri G. Siviah :—Sir, 12 communist prisoners who are known to be naxalites died in the Central Jail, Visakhapatnam during the year 1969-70. The reason I have learnt is specific. The prisoners were beaten up by the police outside the jail, and that contributed for their death and the jail authorities have not given them even ordinary treatment or proper diet. They were not given food for many days and even the food they have given was worse and even dogs would not eat. When they were sick, the jail authorities have not taken any care of them, nor have they sent for doctors to attend on them. Sir, this Government is supposed to protect democracy, but they have issued licence to the police to beat the communists indiscriminately. Then I don't think this Government is capable of keeping democracy; on the other hand, it is murdering democracy. Everywhere, there is lawlessness of the licenced police to shoot the communists. Very recently, last month, Mr. Krishna Reddy was arrested at Tirupatni and imprisoned in Chittoor jail; he was not given food for 24 hours and he was actually suffering from bronchitis and no doctor has come to his aid. This is a matter which is known to me personally. So, Sir, if things go true like this, how long will the Government exist? After all, prisoners are persons in the hands of the Government and the treatment is inhuman and uncivilized because they are not treated as prisoners; they treat them like anything else. That is why I call this Government most uncivilized, which would like to kill prisoners inside jails by these methods.

Sir, this Government seems to be adopting two different methods. Let them say that naxalites are hiding themselves in certain places. It is not good if they continue like this. They should treat all the prisoners as State guests, and the Government is not treating them like this. I specifically charge that the Government is responsible for killing 12 communists in the Central Jail. This is nothing short of murder and I have no other word except to use that word. Let them be civilized at least in future.

The Minister for Revenue (Sri P. Thimma Reddy) : — Sir, with your permission, on behalf of the Chief Minister, I make the following statement.

During the year 1969, only nine persons died in the Central Jail, Visakhapatnam, out of whom four were naxalites. The details of the naxalites are given below:—

- (1) Anikki Bonkulugadu :—He died with anaemia hyper prot an;
- (2) Biddika Gaddayya :—He died of old age and anaemia;
- (3) Biddika Rayika :— He died of Cardiac haemorrhage;
- (4) Biddika Sannayigadu :— He died of pulmonary T. B. anaemia;

(1) Bonkulu gadu :—The above prisoner was under treatment in the jail hospital for anaemia from 24-2-69 to 30-3-69. He had developed vomittings and diarrhoea and he was admitted in I. D.

Calling attention of matters to urgent public importance;
re ; Death of 12 Naxalite prisoners in Central Jail, Visakhapatnam.

Hospital. After treatment he was discharged on 3-4-69 at 5.00 P.M. Soon after, the prisoner was brought back to the jail and he was admitted in the jail hospital. But he had developed acute heart failure at 3.30 a. m. on 4-4-69 and expired at 3.45 a.m. on 4-4-69.

(2) Biddika Gaddayya :—The above prisoner attended the court at Parvathipuram and returned on 30-4-69. Since he complained of weakness and breathlessness and exertion, he was admitted in the Central Jail Hospital on 1-5-69 for treatment of anemia. He suddenly developed acute heart failure on 2-5-69 at 8.30 a. m. and expired at 8.40 a. m.

(3) Biddika Rayika :—The prisoner was healthy. He never complained of any sickness in the past. On 2-8-69 he complained of pain in the chest at 7.30 p. m. Necessary arrangements were made to send him to the K.G. Hospital through jail escort on recommendation of the jail doctor. At the hospital the patient was examined and found to be dead at about 8.30 p. m.

(4) Biddika Sannayigadu :—The prisoner was sent to K. G. Hospital seeking his admission on 14-7-69, 21-10-69, 26-11-69, 9-12-69, 11-12-69, 12-12-69, 14-12-69 and 15-12-69. But he was not admitted in view of the condition of the prisoner.

As regards the allegation about the medical aid, it is for information that all the prisoners are provided facilities such as proper medical aid, food, clothing, etc in the said jail as well as in all other jails. In all central Jails and the district jails at Secunderabad, and Nellore hospitals are attached with the necessary medical attendants like civil assistant surgeons, compounder, ward boys, etc. to attend to the medical needs of prisoners confined in the respective institutions. The patients are treated as out-patients, and in cases that require greater attention as in-patients in the hospital yard. In cases which need specialized treatment or advice, they are referred to local general hospitals like the K.G. Hospital at Visakhapatnam, Osmania General Hospital at Hyderabad, Mahatma Gandhi Hospital, Secunderabad, etc. Hence, the allegation that there is no proper medical aid, food, and clothing to the prisoners in Visakhapatnam jail and other jail, is not correct.

Sri G. Sivaiah :—Sir, the hon. Minister has said that nine prisoners died. Those nine prisoners belong to a particular group, that too a political group, who are opposed to the Government and they died inside the jail. Such things have never taken place even in the British days. You just imagine what inhuman treatment was given to them. The Government should be prepared to appoint a committee to enquire into the matter. Nine people died according to the Government. This can not be left as it is. I demand the Government to appoint a committee to go into the details and I will prove that the Government is guilty of killing, murdering nine prisoners. Sir, these things cannot be tolerated and you will not be allowed to go on killing prisoners. The future citizens are not prepared to tolerate you. Therefore, are you prepared to appoint a committee to go into the details? you are killing prisoners and you

Calling attention to matters of urgent public importance: 21st March, 1970. 53

re: Unemployment of 3000 labourers due to non-reopening of branch by the National Tobacco Company during the season of 1970 at Adusumilli.

are trying to do anything you are giving licence to the police to harass the prisoners. This is not good. The Government can arrest and imprison them but not this type of uncivilized methods which will never be tolerated in future.

re:—FAMINE CONDITIONS IN JANAGAON TALUK.

re.—PESTS TO CROPS IN JANGAON TALUK

శ్రీ కమాబుద్దీన్ అహమ్మద్ (జనగాన్) :—జనగాం తాలూకాలో పంటలు సెంటోరరు అనేతెగులువలన పాడయిపోయినాయి. ప్రభుత్వంవారు లాండు రెవిన్యూ విరియర్సు వసూలుచేస్తున్నారు. కాబట్టి మంత్రిగారు జనగాం తాలూకా ప్రజలకు సహాయంచేయాలని కోరుతున్నాను.

Sri P. Thimma Reddy :—It is a fact that the crop in Jangaon Taluk of Warangal District was effected during 1965-66 and 1966-67, but there was no crop failure in the Taluk during 1967-68, 1968-69 and 1969-70 as the yield of crops was about 4 annas and above.

Due to the striking down of the Additional Assessment Act of 1962, Jamabandi for the year 1966-67 and 1967-68 could be taken up only after June 1968 while Jamabandi for 1968-69 could be conducted only in 1969. During the year 1968-69 only Abi and Kharif kist was collected and therefore Rabi and Tabi fell into arrears. In view of late Jamabandi, arrears have accumulated and these arrears are being collected without adopting coercive measures except in the case of big and habitual defaulters in whose cases the property has been put to auction. Properties in some cases have been released after releasing the kist from the parties. The collections were Rs. 2,84,000 as against the huge amount of Rs. 11,74,000 outstanding. Crops this year though not eligible for remission are not optimum and hence coercive measures are not being adopted for collecting arrears. రైతులను ఇబ్బంది పెట్టవద్దని ఏ గ్రామంలో అయినా కష్టాలుగా ఉంటే వారికి తగు సహాయం చేయమని ఆక్టోబర్ ఉద్యోగస్థులకు చెప్పటం జరిగింది.

re : -unemployment to 3,000 labourers due to the closure of The Adusumilli Branch of National Tobacco Company during the season of 1970.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి :—అధ్యక్ష, గుంటూరు జిల్లాలో ఓంగోలు ప్రాంతంలో తొబాకో క్రాప్ చాలా ముఖ్యమైనది. ఈ తొబాకోను ఫారెన్ కంపెనీలు, ఇండియన్ కంపెనీలు వర్సేక్ చేస్తూ ఉంటాయి. దానికి లేబర్ ను ఎంప్లాయి చేయటంలో... పర్మినెంట్ లేబర్ అని సెంపరరీ లేబర్ అని ఉంటుంది. పర్మినెంట్ లేబర్ అంటే సంవత్సరంలో ఏదెనిమిది మాసాలు రోజుకు రూ. 4 లు మొదలుకొని రూ. 6 లకు కూలీ రేటు చొప్పున డబ్బు ఇచ్చి కంపెనీలో కూలి ఇవ్వటం జరుగుతుంది. ఆ

re : Unemployment of 3,400 labourers due to non-reopening of branch by the National Tobacco Company during the season of 1970 at Adusumilli.

కంపెనీలో పని చేస్తున్న కార్మికులకు ముందుగానే—యీ కంపెనీ పని చేయరు, యీ ప్రాంతంలో పొగాకు లేదు అని చెబితే వారు వేరే రింజీన్లో కూలి చూసుకోవటానికి అవకాశం ఉండేది. కాని సడన్ గా కంపెనీ మూసివేస్తున్నందువల్ల సంవత్సరాల తరబడి పని చేస్తున్న కార్మికులకు జీవనోపాధి లేకపోవటం చాలా రిష్టమైన విషయము. పరమారు ఫిర్యా ప్రాంతంలో మూడు నాలుగువేలమంది ప్రతిరోజు యీ కంపెనీమీద ఆధారపడి జీవించేవారు. ఈ నాడు ఒక ఫేషను అయిపోయింది. నేషనల్ టాబాకో కంపెనీ, ఐ.ఎల్.టి.డి. టాబాకో కంపెనీ, బి.టి.టి. వారి ఇష్టం వచ్చిన సంవత్సరం మూసివేయటం, వారి ఇష్టం వచ్చిన సంవత్సరం తెరిపింపటం—యీ పద్ధతిలో చేస్తుంటే అక్కడ తరతరాల నుండి పనిచేస్తున్న కార్మికులకు నష్టం వాటిల్లుతుంది. అద్దుమిల్లి కంపెనీ దాదాపు 20 సం.ల నుండి పనిచేస్తూ—యీ సంవత్సరం సడన్ గా కంపెనీ ఓపెన్ చేయము అని, పొగాకు లేదని చెబుతున్నారు. ఇక్కడ పొగాకు లేదని చెబుతున్నారు. ఇక్కడ పొగాకు లేదని చెబుతూ వేరేచోట్ల ట్రాంచీలు తెరిచి పొగాకు కొనటం జరుగుతున్నది. ఈ ట్రాంచీలో పనిచేస్తున్న కార్మికులకు జీవనోపాధి లేకుండా చేయటం జరిగింది. ఏదైనా ఒక కంపెనీ ట్రాంచి మూసివేస్తున్నప్పుడు ప్రభుత్వం శ్రద్ధగా ఎంక్వయరీ చేయించి, ఆ కార్మికులయొక్క అప్లెషియం తెలుసుకొని, ఆ ప్రాంతంలోని పరిస్థితులు తెలుసుకొని నిజంగా అక్కడ టాబాకో పండిస్తున్నారా లేదా, ఆ కంపెనీ ఉద్దేశ్యపూర్వకంగా మూసివేస్తున్నారా, లేక పొగాకు లేదనే సర్దుతిలో మూసివేస్తున్నారా, అన్న విషయం సమగ్రంగా ఆలోచించి తగిన చర్యలు తీసుకోకపోతే కార్మికులకు జీవనోపాధి లేకుండాపోతుంది మరియు ఆ కంపెనీవారిని సంప్రదించుటకు పిలిస్తే—వారు పొగాకు లేదని చెబుతారు. నేషనల్ టాబాకో కంపెనీ వేరేచోట్ల ఎక్స్ట్రా కోటా కొన్నారు. కాబట్టి వారిపైన వెంటనే చర్యలు తీసుకోవాలని ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

The Minister for Labour (Sri G. Sanjeeva Reddy):—This year due to the cyclone and other unseasonal rains, tobacco crop is very poor and as such the management of National Tobacco Co. has not been able to find enough leaf to run their branch at Adusumilli. At one time, the management thought of opening the branch by diverting tobacco from other depots, but this could not be done in view of the smaller quantity of leaf available. Moreover, any diversion from other depots would lead to agitation and trouble in those depots. I am also given to understand that several other tobacco firms like the I. L. T. D. Co., Cheguri Krishnamurthy and Bommidala Punnaiah have not been running the branches at Adusumilli. The branch of National Tobacco Co. at Adusumilli could not work in the year 1969 and it was brought that the management would run this branch during 1970. The management accordingly renewed the factory licence, but they could not run it due to the scarcity of tobacco leaf. Further, this appeared to be the normal practice, and the opening of the branches and the duration of the season will entirely depend upon the tobacco crop. In the circumstances, the Company is not in a

Calling attention to matters of urgent public importance: 21st March, 1970 55
 re: Vegarries in carrying out of Thai Bandi for summer under the Chalivagu Project in Parkal taluk.

position to open the branch at Adusumilli, but the State Government are asking the management to examine sending tobacco from other areas to provide work to the employees.

ఈ మధ్యనే ప్రభుత్వము చుక్క మేనేజ్ మెంట్ తో మాట్లాడి, అది ఇంకా కొంతకాలం పనిచేసేటట్లు. కొన్ని బ్రాంచెస్ తెరిచేటట్లు చేసి, వారికి పని కల్పించటానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నది. లేబర్ కమిషనర్ 18 వ లేడీస్ ఒక లేబ్ మేనేజ్ మెంట్ కు వ్రాయటం జరిగింది. కొంత టైమ్ అయింది. అక్కడ అప్పుకుల్లో బ్రాంచిని తెరచి వారికి పని కల్పించనున్నాము. వారు ఆలోచించి సమాధానం చెబుతాము అన్నారు. ప్రభుత్వం నుండి వత్తిడి తెచ్చి వారికి నష్టం చెప్పి, కొంత టైమ్ దాని తెరిపించటానికి ప్రయత్నం చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాము.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి :—తెరిపించటానికి ప్రయత్నం చేస్తామని చెప్పారు. సంతోషము లేబర్ కమిషనర్ గారు రిటెన్ ఇన్ స్ట్రక్షన్స్ ఇచ్చి, ఒక నెల అయితే ఆ కంపెనీ తెరిపించటానికి ప్రయత్నం చేస్తారా :

శ్రీ జి. సంతోషరెడ్డి :—18 మార్చినాడు లేబర్ కమిషనర్ గారు రిటెన్ ఇన్ స్ట్రక్షన్స్ నర్కిర్ మేనేజరు నేషనల్ బొటానికల్ కంపెనీ ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడ్ గుంటూరు-వారికి ఇచ్చారు. "I am to add that there is considerable agitation in that area and it would not be desirable to keep the branch closed for the whole season for this year. No effort should be spared to work this branch for some period at least in this season" I shall be grateful that the action taken be intimated soon to me" ఈ ఉత్తరం వారికి వ్రాయటం జరిగింది. పూర్తి పీరియడ్ కాకున్నా, యీ మొత్తం సీజన్ లో కొంత పీరియడ్ అయినా మీరు పని చేయాలని ఇన్ స్ట్రక్షన్స్ వ్రాతపూర్వకంగా వారికి తెలియజేయటం జరిగింది. వారి నుండి రిప్లయి కోసం. వేచి ఉన్నాము. రిప్లయి రాగానే మేము గొ. సభ్యులకు తెలియజేస్తాను.

re :—Vegarries in carrying out that Bandi for summer under Chalivagu Project in Parkal Taluk.

శ్రీ సి. జంగారెడ్డి :—అధ్యక్ష. చిలివాగు ప్రాజెక్టు క్రింద రెండవ క్రాప్ విషయంలో ప్రతి సంవత్సరం అక్కడ ఉన్న మూడు భాగాలలో, రాజకీయ కారణాల చేత అక్కడ ఉన్న రాజకీయవాదులు యీ చుంట్రి పేరు చెప్పుకొని డబ్బు వసూలు చేసుకొంటూ ప్రతి సంవత్సరం పైరపీ చేయటం జరుగుతున్నది. ఈ సంవత్సరం ఒక జి. ఒ. అనుసరించి రొటీన్ సిస్టమ్ ప్రకారం పిప్ల సిస్టమ్ పెట్టటం జరిగింది. దాని ప్రకారం అక్కడ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్, ఎస్. ఇ. గారు 1400 ఎకరాలకు మాత్రమే నీరు సరిపోతుందని చెప్పటం జరిగింది. గత సంవత్సరం రాజకీయ కారణాలచేత డబ్బు తీసుకొని — 1400 ఎకరాలకు నాన్ అఫీషియల్స్ నీరు ఇప్పించి నందువల్ల క్రింది పొలాలు ఎండిపోయి — 300 ఎకరాలలో 60, 70 వేల విలువ గలిగిన పంట నష్టమయినది. వారికి లాండ్ రెవిన్యూ కూడ రెమిషన్ ఇవ్వటం తటస్థించింది. వారు యీ సంవత్సరం — రెబ్బలినూరనే ఉద్దేశ్యంతో వరంగలుజిల్లా

re: Vagaries in carrying out of Thai Bandi for summer under the Salivagu Project in Parkal taluk.

జిల్లా కలెక్టర్ గారు అర్జద్యు ఇచ్చి ఆ 300 ఎకరాలు కలుపుకొని 1400 ఎకరాలకు—దమ్మన్న పేట చెన్నాపురం, పరకాల గ్రామాలలో శివల్లాలో ఉన్న భూములకు నీరు ఇవ్వటం రద్దీంచేసింది. ఆ నీరు ఇచ్చిన తర్వాత, దానిని పురిస్కరించుకొని గత సంవత్సరం నుండి కాలవకు పైన ఉన్నటువంటి చినకొడగపాక రైతులు 450 ఎకరాలు అనధికారంగా సాగుచేస్తూ వస్తున్నారు. ఇది ఇట్లా ఉండగా, పెద్దకొలకపాక గ్రామంలోని కోతమంది పెత్తందార్లు కాంగ్రెసువాదులు ఎకరానికి రూ. 10 ; రూ. 15 ; వసూలు చేసుకొని మీకు నీరు ఇస్తామని చెప్పి ఒకనాటి రాత్రి బలవంతంగా ఆ భూములు నిలబెట్టి నీరు తీసుకొని వారు నార్లు వేసుకోవటం జరిగింది. కలెక్టరుగారు ఆ 300 ఎకరాలకు నీరు ఇవ్వకుండా తైబందీ ప్రకారం గత సంవత్సరం మీకు నీరు ఇవ్వటం జరిగిందని, మీరు పంటలు బాగా పండించుకొన్నారు కాబట్టి, రొటీన్ సిస్టమ్ ప్రకారం యీ సంవత్సరం మీకు రాదు చెప్పి, వారి పొలాలకు నీరు ఇవ్వకుండా క్రింద ఉన్న పొలాలు 1400 ఎకరాలకు నీరు సరిపోతుందని, వరంగల్లు జిల్లా కలెక్టరు గారు ఎస్. ఇ. ఇ. ఇ. లతో సంప్రదించిన తర్వాత ఇవ్వటం జరిగింది. అయితే వారు ఇక్కడకు యీమధ్యవచ్చి బాగా ఇ.ఇ. చుట్టూ, ఎస్.ఇ. చుట్టూ తిరిగినారు. అక్కడ ఏమీ జరగకపోయేటప్పటికీ ఇక్కడకువచ్చి, గవర్నమెంట్ లో ఒక ఆప్టికేషన్ పెట్టుకొన్నారు. ఈ ఆప్టికేషన్ మీద ఏమీ వ్రాసినారో ఏమోగాని యిందులో ఒక రిఫరెన్సుమాత్రం యున్నది. గవర్నమెంటు పి. డబ్ల్యు. డి. మెమో నం. 539, డేటెడ్ 3-2-1970 ఎవరైనా చూస్తే ఆశ్చర్యపడతారు. డిశంబరులో నారులు పోసుకుంటే జనవరి 15 లోపల ట్రాన్స్ ప్లాంట్ చేషనుకు పోవాలి. నాల్గు వేయడం జరిగిపోవాలి. వారియొక్క పెరిషన్ లిన్ సిడర్ చేయవలసిందని పెద్దగోటిపాక ప్రజల తరపున సర్పంచ్ గారు ఇచ్చినదానిని వీరు రివిజర్ చేయము అన్నారు. ఎస్. ఇ. గారికి ట్రంక్ కార్ చేసినారు. ఇక్కడ తక్ సంబంధమైన మంత్రులు ఎవరు చేసినారో మొత్తం మీద 1400 ఎకరాల పంట నాశనం అయి ఎ.డి.పోతున్నది. ఇరిగేషన్ యాక్టు ప్రకారం కలెక్టరుగారి పర్మిషన్ లేనిది నీరు యివ్వడానికి వీలులేదు. కాని ఎగ్జిక్యూటివ్ ఎస్. ఇ. గారు తమ పవర్ ను దుర్వినియోగం చేసుకొని రాజకీయ వత్తిడికి లొంగిపోయి వారు ఏమీ చెప్పినారు?

"The Executive Engineer, I. B., Warangal, is requested to give water for the second crop to left channel of Salivagu Project in Peddakodapaka village for about 300 acres I. D. area or the area of the standing crop that is to be safeguarded whichever is less as recommended by the Executive Engineer in the letter second cited pending approval of the Collector as it will take some time to get the Collector's approval."

ఎప్పుడైనా యిరిగేషన్ యాక్టు ప్రకారం ఫలాని భూములకు నీరు యివ్వాలనే అధికారం ఎస్. ఇ. గారికి లేదు. ఒకవేళ క్రాప్ చెడిపోయే పరిస్థితి వుంటే వరంగల్ లో కలెక్టరు వున్నారు. వారి దగ్గరకు స్వయంగా వెళ్ళవలసియుండే. ఆ వత్తిడికి ఆగలేక ఆ భూమికి ఆగలేక, ఆ డబ్బులు అవేళంతో ఆగలేక నీరు యివ్వడం జరిగింది.

re : Vagaries in carrying out of Thai Bandi for summer under the Chalivagu Project in Parkal taluk.

నీరు యివ్వమని ఎగ్జిక్యూట్వ్ యంజనీర్ సెక్షన్ ఆఫీసరుకు కాపీ యివ్వడం, అసిస్టెంటు యంజనీరుకు కాపీ యివ్వడం నీరు యివ్వడం జరిగింది. ఫిబ్రవరి 7 న పీళ్ళు యిస్తే, వాళ్ళ దీ సెంజరులో నారులు వేస్తే ఫిబ్రవరిలో నాట్లు వేస్తున్నారు. రెండు మాసములు 15 రోజుల తరువాత నారు పనికి వస్తుందా అని మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. నారు పోసిన తరువాత 15 రోజులు, అట్ ది మోస్టు 30 రోజులు 30 రోజుల తరువాత నారు పనికిరాదు. రెండు నెలల 15 రోజులు అయినతరువాత నారే పంటకు వచ్చిన తరువాత నారు పీకి పెడితే పంట పండుతుందా? బాడ్ యిన్ టెన్షన్ ఏమిటంటే 1400 ఎకరాలు చివరయ్యున్నది. ఈ సంవత్సరం కూడ ఎండబెట్టినట్లు చేస్తే వచ్చే సంవత్సరం రూల్స్ ప్రకారం తహిబంది కావాలి, పైరని చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో పెదగొడ్లపాక సర్పంచ్ గారు డబ్బులు వసూలు చేసుకొని రైతులకు యివ్వాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఈ పని చేసినారు. అందుకనే అక్కడ వున్నటువంటి రైతులు కొంతమంది నార్లు పోగుకొని చెడిపోయినారని ఆయొక్క సర్పంచ్ కి చెప్పి వారు నారుకూడ పోయలేదు. స్టాండింగు క్రాప్ ఉన్నదని ఎస్. ఇ. గారు అంటున్నారో అది తప్పు. నీరు యిచ్చిన తరువాతనే నారులు పీక్కుని నాట్లు వేయడం జరిగింది. 1400 ఎకరాలు పంటకు వచ్చినదానిని ఏప్రిల్ ఘట్టుకు కోత కోస్తారు. వాగు ఉన్నది కాబట్టి ఆయిలు ఇంజన్లు పెట్టుకొని నీరు పారించుకుంటున్నారు. రాత్రులందు వందమంది కాలవ వెంట పోయి పై న ఉన్న పొలాలకు పోకుండా అపుడేసి క్రింది పొలాలకు నీరు తెచ్చుకొంటున్నారు. ఈ విధంగా తహిబంది చేసినట్లు ఉంటే పంటలు ఏవిధంగా చేతికి వస్తాయి? ఈవిధంగా పీళ్ళు యిచ్చేటప్పుడు రాజకీయ కారణాలు చూపెడితే ఎట్లా వుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇకముందు జరగకుండా చేసి ఒక సిస్టము పెట్టాలని మీద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. గత సంవత్సరం కొన్ని వేలు నష్టం అయింది. 1400 ఎకరాలకు ఎస్. ఇ. గారితో మాట్లాడినప్పుడు దానికి కారణం చెప్పారు. మొట్టమొదట తహిబంది చేసినప్పుడు 18 అడుగుల నీరు ఉన్నది అన్నారు. ఆ 18 అడుగులు 1400 ఎకరాలకు సరిపోతుందికాబట్టి యిచ్చాము అన్నారు. అగ్రి అయినాము. ఈ 300 ఎకరాలకు నీరు ఎక్కడనుంచి యిస్తారు? అని మేము అడిగితే ఫిబ్రవరిలో 1800 అడుగుల నీరు బదులు 15 అడుగులు ఉంటే సరిపోతుంది. 16 అడుగుల నీరు ఉన్నది ఒక్క అడుగు నీరు ఎక్కువ యున్నది, కాబట్టి ఈ 300 ఎకరాలలో యివ్వమని చెప్పినానని వారు చెబుతారు. ఒక్క అడుగు నీరు 200 ఎకరాలకు మాత్రం సరిపోతుంది అన్నారు. వాళ్ళ పై న ఉన్నారు కాబట్టి వాళ్ళు నీరు ఎక్కువ వాడుకుంటున్నారు. దీనివల్ల క్రింది పొలాలు నష్టం అవుతున్నాయి ఎండిపోతున్నాయి. కాబట్టి వాళ్ళు వావులు త్రవ్వకొని ఆయిలు యంజన్లు పెట్టి పంటలు పండించుకొనే పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఇప్పటికైనా ప్రభుత్వం ఆలోచించి, ఈ 1400 ఎకరాలు పండ్లకపోగా 300 ఎకరాలు పండ్లవు. దయచేసి వేంటనే నిలుపుదల చేసి తగిన ఉత్తరవులు యివ్వాలని మనవి చేస్తూ విరమిస్తున్నాను.

The Minister for Medium Irrigation (R. Narapa Reddy):—1100 acres was localised as second crop under the right bank channel of

Calling attention to matters of urgent public importance:
 re : Vagaries in carrying out of Thal Bandi for summer under the Chali-
 vagi Project in Parkal taluk.

Salivagu in consultation with the Executive Engineer, P. W. D. Irrigation Branch, Warangal at the second crop meeting held at the Collector's Office, Warangal, on 29-11-69. Since the water level in the right bank has risen due to cyclone and continuous rains in December 1969. A further extent of 300 acres was also localised. This was done bearing in mind the fact that the tail end ayacut will not be benefitted under ordinary circumstances. Subsequently, there was a request from certain ayacutdars under left bank canal of Salivagu for inclusion of additional area under second crop, but after careful consideration, the Collector, Warangal, had negatived the request on the ground that whenever the tail-end lands were localised in a bank it was feasible to localise the entire area either under the right bank or under the left bank but not under both the Canals since the one sluice is at the higher level than the other. The ayacut under Pedikondapaka has been served by Salivagu right bank canal and the ayacutdars are entitled to draw water from Salivagu, and this has been happening since the very inception of the project. As no sufficient arrangements have been made to take water across Kondapaka right bank canal and the ayacut under this tank was customarily irrigated by Salivagu Project the Collector wanted to study the position during the year and decide the matter. The Superintending Engineer, Warangal instructed the Executive Engineer, I. B. in February 70 to give water for the second crop under the left bank canal of Salivagu to a further extent of 800 acres or the area of standing crop whichever is less on an assurance given that the already localised extent of 1400 acres under the right bank canal would not in any way be adversely effected. The Collector, Warangal, ratified the Superintending Engineer's action in giving water to the extent of 800 acres on the left bank canal but on condition that in no circumstances the right bank ayacut already localised will be allowed to suffer. At the same time, the Collector also requested the Superintending Engineer, Warangal, that in case the tail-end lands under the right bank canal is adversely affected the water supply to the left bank canal be immediately stopped. On personal inspection by the Tahsildar, Parkal, it was found that an extent of only 100 acres in the tail-end area under the right bank canal was not cultivated by pattedars due to fear that at a later stage if water was released to the lands under the left bank canal, their lands would suffer. However, no standing crops in the area are reported to have been adversely affected as things stand today on account of short supply of water. The Collector has inspected the area to verify the position and to watch the situation carefully. He has also asked the Superintending Engineer, PWD, Warangal to stop further release of water for all crops under the left bank canal if danger to the existing crop under the right bank canal becomes real.

శ్రీ సి. జంగారెడ్డి :—నా దగ్గర అర్థం కాలేదు. ఎస్. ఇ. గారు 17వ తారీఖున నీరు యిచ్చారని. 24 వ తారీఖున చిన గొడ్లపాక వాళ్ళకు 450 ఎకరాలా చేస్తున్న పంటకు వచ్చినదని చెప్పడం జరిగింది. సబ్ కలెక్టరుగారికి యిచ్చారని నాకు అన్నారు. ఎస్. ఇ. గారికి క్లారింగ్ యివ్వమని అడిగాము. రెండు గంటలు

re : Vagaries in carrying out of Thai Bandi for summer under the Chalie vagu Project in Parkal taluk.

డిస్ట్రీక్ డిప్యూటీ కలెక్టరు. మేము గ్యారంటీ యివ్వమంటున్నారు. నీళ్లు ఉన్నట్లయితే గ్యారంటీ యివ్వడానికి ఏమి వున్నదని అడుగుతున్నాను. ఇడిగేషన్ చూపుప్రకారం with the consultation of the Collector నీళ్లు ఫలానా చేలకు యివ్వమని ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరుకు ఆర్డరు యిచ్చే అధికారం ఎస్. ఇ. గారికి ఉన్నదా?

శ్రీ ఆర్. నారపరెడ్డి :— ఆద్యక్ష, అసలు ఆయనకుట్టు క్రింద అయినప్పటికీ, ఏ ప్రాజెక్టుక్రింద అయినప్పటికీ, నీళ్లు ఎన్ని వున్నవి ; ఎన్ని ఎకరాలకు యివ్వడానికి అవకాశమున్నది? అనేదానిని చెప్పే authority, సర్జు ఒక్క P.W.D. వారికే వున్నదిగాని, కలెక్టరుగారికి లేదు. వారు చెప్పిన తరువాత, దీనినిబట్టి, ఆయనకుట్టు నిర్ణయించేది కలెక్టరుగారు.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :— మంత్రిగారు చెప్పింది కలెక్టరు కాదు. It is the District Collector who should fix the ayacut and second crop.

శ్రీ సి. జంగారెడ్డి :— అసలు S.E. గారికి, ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరుగారికి వున్న powers ఏమిటంటే— యిన్ని ఎకరాలకు నీళ్లు సరిపోతవని చెప్పే అధికారం వున్నది— కాని, యీ letter చదువుతాను, చివరికి. “The Executive Engineer gave water for about 300 acres under the left channel or the area of the standing crop that has to be safeguarded whichever is less as recommended by the Executive Engineer in his letter second cited, pending approval of the Collector or. ఫలానా గ్రామాలకు—ఫలానా 300 ఎకరాలకు—వెనగొడుపాక శివార్లలో వున్న గ్రామాలకు నీళ్లు యివ్వమని కలెక్టరుగారి ఎంధార్సుమెంటు. ‘తరువాత వాన వచ్చింది’ అన్నారు. వాన వచ్చింది జనవరిన. వీరి ఆర్డరు యిచ్చింది 21 జనవరిన. ఒక వేళ వారు గనుక crop ను save చేయదలచు కున్నట్లయితే 21 జనవరినాడు ఎందుకని యివ్వలేదు? గవర్నమెంటు నుండి మేమో వచ్చేంత వరకూ ఎందుకు ఆగినారు? దీని వెనుక రాజకీయాలు లేకపోతే నీళ్లు వుంటే, వెంటనే యివ్వవలసిందిగదా!

శ్రీ ఆర్. నారపరెడ్డి :— అసలు యీ కాలెటర్షన్ మోషన్ కూడా రాజకీయ కారణాలతో తీసుకువచ్చారేమో నాకు అర్థం కావడంలేదు. అక్కడ పరిస్థితులేమీ నిరాశనకంగాలేవు. అంతేగాక, వరంగల్లు జిల్లాలోను, కరీంనగర్ జిల్లాలోను— తెలంగాణాలో గత ఆర్షి సంవత్సరాలకంటే యీ సంవత్సరం వర్షాలు ఎక్కువ వచ్చి సందువల్ల ఆయ కట్టు పెంచడమనేది జరిగింది. జంగారెడ్డిగారి పుడేశానికి భిన్నంగా యాంకా ఎక్కువగా యివ్వడం అది తప్పు అనేవాదన వారు తీసుకువస్తే— అది సరియైన వాదన కాదు. నిజానికి, ఒక్క ఎకరం కూడా విరివిడకుండా పంట సక్రమంగా పండేట్లు చూడవలసిన అవసరమున్నదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. జంగారెడ్డి :— ‘రాజకీయ కారణాలు’ అంటున్నారు. అది కాంగ్రెసు వారిదే. అక్కడ సాగుచేసుకుంటున్న వారంతా కాంగ్రెసువారే. అందులో జనసంఘ సభ్యులు ఒక్కరు కూడలేదు. కేవలం, ఆ రైతులు వచ్చి తమ బాధలు చెప్పుకున్నారు కాబట్టి, నేను స్వయంగా చూశాను కాబట్టి, చెబుతున్నాను. ఆయిల్ ఇంజిన్స్ పెట్టుకుంటున్నారు మీరు కావాలంటే ఎక్వయిరీ చేయించండి. దీని విధియిస్తారా? ఇప్పుడు రండి, పరిస్థితి ఏమిటో చూద్దాం.

60 21st March, 1970.

Annual Financial Statement (Budget)
for 1972-73 ;
Voting of Demands for Grants.

శ్రీ ఆర్. నాగరెడ్డి :— ఇప్పుడు అక్కడ వేసిన 1600, 1700 ఎకరాలలో పంట వస్తుందా, రాదా? దీనివల్ల ఫలితం ఎక్కువ వస్తుందా, రాదా? దెబ్బ తింటుందా? రైతు నష్టపడతాడా? అంటే— యిప్పుడు అక్కడ సాగుబడి చేసిన ప్రతి ఒక్క ఎకరములోకూడా పంట నష్టపడుతుందా, అన్నివిధాలా లాభం పొందగలిగిన మనం వస్తున్నాను.

GOVERNMENT BILL

The Andhra Pradesh Payment of Salaries and Removal
of Disqualifications (Amendment) Bill 1970.

Sri G. Sanjeeva Reddy (deputising for the Chief Minister) :—
I beg to move that.

“Leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Payment
of Salaries and Removal of Disqualifications (Amendment) Bill, 1970”

Mr. Deputy Speaker :—Motion moved.
(Pause)

The question is :

“That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Pay-
ment of Salaries and Removal of Disqualifications (Amendment) Bill,
1970.”

The motion was adopted.

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR 1970-71
VOTING OF DEMANDS FOR GRANTS.

Demand No. XXVII—Women's Welfare Department Rs. 40, '1,100
Demand No. XXIX—Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other
Backward Classes Rs. 7,86, '4,100

శ్రీ వి. సి. కేశవరావు (సంతనూతలపాడు) :— అధ్యక్ష, ఈరోజున మనం రెండు కద్దరి విషయంలో మాట్లాడుకోవలసి వున్నది. ఒకటి— women welfare, రెండవది— Social welfare. ఇందులో ఒకదానికి 40 లక్షలు, రెండవదానికి 7 కోట్ల 86 లక్షలు కేటాయించారు. ఈ Social welfare పరిధిలోకి మొత్తంమీద ప్రజలందరూ కూడా వస్తారని చెప్పడంలో ఆతిశయోక్తి లేదనుకుంటున్నాను. ఎందుకంటే— యిప్పుడు Social welfareలో— Scheduled Castes, Scheduled tribes, nomadic tribes, economically backward— అంటే, యీ విధంగా అన్ని కులాలూ, అన్ని మతాలూ దీనిలోకి వస్తున్నాయి. అలాగే Women welfare విషయంలో కూడా— యిదివరకు పెంట్రిల్ గవర్నమెంటువారు weaker sections గురించి, వారి పరిస్థితులు కనుగొనడానికి ఒక కమిటీ వేశారు. ఆ కమిటీ— ‘All women come under weaker section of the Society’ అన్నారు. అటువంటిప్పుడు— మన రాష్ట్రంలో వున్నటువంటి స్త్రీలు అంతాకూడా weaker section క్రిందికి వస్తారు అని ప్రభుత్వమే నిర్ణయించిన తరువాత ఈ 40 లక్షల రూపాయలు యీ వద్ద క్రింద ఏ విధంగా సరిపోతాయనుకుంటున్నారు? ఇక్కడ, women welfare వారు యిచ్చిన రిపోర్టు చూస్తే— వారు నడిపించే సంస్థలు చాలా వున్నాయి. సర్వీస్ హోమ్స్, బాల విహార్స్ మొదలైన యీ కార్యక్రమాలకు యీ డబ్బు ఎంతవరకు సరిపోతుంది? వారు

Voting of Demands for Grants.

యిచ్చే డబ్బులో ఆధికారుల జీతాలకు, అలవెన్సులకు సగం ఆయిపోతుంది. ఈ డబ్బు చాలదు. ప్రభుత్వంవారు దీనిని గూర్చి ఆలోచించి, యీ పద్ధతిలో కేటాయింపు ఎక్కువ చేసి వుండవలసినది. తరువాత, దీనిలోనే యింకొక విషయం. Women welfare కో Scheduled castes గాని, Scheduled tribes గాని ఆ ప్రతి రెవరూ దీని క్రిందకు రారు : అలాగే పిల్లలు ఎవరూ రారు. ఒక్క Women Welfare Department యే కాదు, Central Social Welfare Department మన రాష్ట్రంలో కూడా కొన్ని లక్షల రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నది. అయితే ఆ ఖర్చు — హరిజనులకు గాని, గిరిజనులకుగాని, వెనుకబడిన nomadic tribes— అటువంటివారి ఆద వానికిగాని, వారి పిల్లలకుగాని ఒక్క నయాపైసకూడా ఖర్చు పెట్టడంలేకని చెప్పడానికి విచారపడుతున్నాను. మంత్రిగారు చూ విషయాన్ని ఆలోచించి, దీని క్రిందకూడా తక్కిన హరిజన, గిరిజన యితర వెనుకబడిన కులాల వారికి కూడా women welfare క్రిందకు తీసుకువస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

ఇంక Social welfare demand వున్నది. గత సంవత్సరం 7 కోట్ల 65 లక్షలయితే, యీ సంవత్సరం 7 కోట్ల 80 లక్షలు కేటాయించారు. మన రాష్ట్రంలో జనాభా పెరుగుతున్నది. ఎన్ని చేసినప్పటికీ, మన రాష్ట్రంలో జనాభా పెరిగిపోతున్నది. అటువంటిప్పుడు—అన్ని కులాలవారికీ, అన్ని మతములవారికీ కూడా వుపకారం చేయాలి. వారి జీవనవిధానం అభివృద్ధి చేయడానికి యీ మొత్తం సరిపోతుందా? ఈ రిపోర్టులో ఒక మంచిమాట మాత్రం వున్నది. అదేమంటే—the goal is—to bring the less fortunate sections of society on par with the rest of the population, అదేవిధంగా యింకొక మాటకూడా వున్నది. “Education plays the most important role in removing the backwardness of any kind of people.” అధ్యక్ష, విద్య చాలా అవసరం అనే సంగతి అందరికీ తెలుసు. హరిజనులు, గిరిజనులు విద్య విషయకంగా చాలా వెనుకబడి వున్నారు. సవర్ణులతో వారిని సమానంగా తీసుకురావాలంటే కొంత డబ్బు ఆధికంగా ఖర్చు పెట్టాలి. అటువంటిప్పుడు, మనం యిచ్చే grants, subsidies, సహాయాలు ఎంత వరకూ సమంజసంగా వున్నాయో చూడవలసి వున్నది. పిల్లలు తల్లిదండ్రుల దగ్గర వున్నప్పుడు ఇచ్చే రెసిడెన్షియల్ స్కాలర్‌షిప్స్—నెలకు 20 రూపాయలు ఇస్తున్నారు. ఈ రోజులలో 20 రూపాయలకు ఏమివస్తుంది? మానవుడు బ్రతకడానికి తినడానికి ఏది అవసరమో అదే తినేటట్లయితే కనీసం ఒక టోజనానికి రూపాయిన్నర ఖర్చవుతుంది. గవర్నమెంటు లెక్కల ప్రకారం అర్బుకో వియ్యం ఇవ్వాలి, దానికి తగినట్లుగా ఇతర వస్తువులివ్వాలి, చదువుకోడానికి అవకాశం కల్పించాలి. రెసిడెన్షియల్ స్కాలర్‌షిప్‌గా నెలకు ఇచ్చే 20 రూపాయలు చాలదు. క్రిందటి సంవత్సరం, హాస్టల్స్‌లోవుండే విద్యార్థులకు నెలకు 25 రు.లు ఇస్తామనీ, కొన్నిచోట్ల 30 రూపాయలు ఇస్తామనీ చెప్పడం జరిగింది. కాని 75 రూపాయలు ఇచ్చింది ఎక్కడా అంటే - జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్స్‌లో. మొత్తంమీద యీ రాష్ట్రంలో గవర్నమెంటు వసతి గృహాలుగానీ, ప్రైవేటు వసతి గృహాలుగానీ 1400 కు పైగా ఉన్నాయి. జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్స్ హాస్టల్స్‌లో 25 రు.లు ఇస్తాము. రూరల్

ఏరియాస్ లో 23 రూ.లు ఇస్తాము అంటున్నారు. ఈ నాడు ఒక భాగ్యవంతుడు కుక్కను పెంచుకుంటే దానికీ కూడా ఆ 23 రూపాయలూ చాలదని నేను చెబుతున్నాను. భాగ్యవంతులైనవారు, పెద్దలైనవారు ఏ విధంగా నిర్బంధాల్లో మునుకు తెలుసు కాఫీ హోటలుకు వెళ్ళి, ఇడ్లీ, కాఫీ తీసుకుంటే ఆరూపాయలు తిక్కువకాదు. ఇటువంటి పరిస్థితులలో విద్యార్థులను ఏమీ పెట్టి పోషించాలని అడుగుతున్నాను. 25 రూపాయలు కాదు. 35 రూపాయలు ఇచ్చినప్పుడే కూడా చాలదు. దీనిని ప్రభుత్వంవారు కొంచెం ఆగోచించాలని కోరుతున్నాను. సెంట్రలు గవర్నమెంటు ఇచ్చే స్కాలర్ షిప్ ఉన్నాయి ; కాలేజీ విద్యార్థులకు. మెడికల్ కాలేజీలో నెలకు చివీసం వందరూపాయలైనా నిర్బంధం ఉంది. 75 రూ.లు మాక్సిమం ఫీజ్ చేశారు. అదికూడా అందిరికి రావడం లేదు. హరిజనులుగా 40, 50 రూపాయలవరకే వస్తుంది. మెడికల్ కాలేజీలో చదివే హరిజన విద్యార్థులు ఎంతో బాధపడుతున్నారు. వారికి సరైన దుస్తులు కొనుక్కోడానికి కూడా చాలకుండా యీ స్కాలర్ షిప్ ఇస్తున్నారు. ప్రభుత్వం వారు యీ ఎమౌంటు 1951లో నిర్ణయించారు. అప్పటినుంచి ఇప్పటివరకూ కాస్ట్ ఆఫ్ లివింగ్ ఎంత పెరిగిందో మనకు తెలియనిదికాదు. అందువల్ల యీ స్కాలర్ షిప్ ఎమౌంటు ఎక్కువచేస్తే తప్ప, హరిజన, గిరిజన విద్యార్థులు సవర్ణ విద్యార్థులతో సమాన ప్రతి పత్తిలో చదవడానికి అవకాశముండదు. ప్రభుత్వంవారు యీ మొత్తాన్ని పెంచడం చాలా అవసరం. షెడ్యూల్డ్ కాస్తులతోపాటు, సరనామిక్లీ బాక్వర్స్ అనేవారు కలిసారు ఈ మధ్య ఒకసారి డై రెక్టరుగారి లఫీసుకు వెడితే చెప్పారు ఒక కాలేజీలో 300 మంది విద్యార్థులుంటే దాదాపు 280 మందికి రెసిడెన్షియల్ స్కాలర్ షిప్ వచ్చాయన్నారు. ఎట్లా వచ్చాయి ; వారంతా బీదవారేనా ; వారికి ఆ బీదతనం సర్టిఫికేట్లు ఎట్లా వస్తున్నాయి. ఎవరిస్తున్నారు ? భాగ్యవంతుల పిల్లలు ఆ కాలేజీలో లేనేలేరా ? ఎకనామిక్లీ బాక్వర్సెస్ అనేది నిర్ణయించేది ఎవరు ? ఒక తహసీల్దార్ లేకపోతే ఒక ఎం.ఎల్.ఎస్. నిర్ణయిస్తున్నారు. నెలజీతాలు వచ్చే పూనుగానీ, ఒక గుమాస్తాగానీ తక్కువ ఆదాయాలు చూపించి వారి పిల్లలకు స్కాలర్ షిప్ తెచ్చుకోలేరు. 150 రూపాయలు తెచ్చుకొనే గవర్నమెంటు ఉద్యోగి-పూనుగానీ, ధర్మ గ్రేడ్ క్లర్క్ గానీ స్కాలర్ షిప్ పొందడానికి అవకాశంలేదు. భాగ్యవంతులు, అస్థులుగల వారూ దొంగ సర్టిఫికేట్లు తెస్తున్నారు. నా వంటివానివి సర్టిఫికేట్లు ఇవ్వమంటే రోజుకు ఒక రూపాయకూడా లేకపోతే మానవుడు బ్రతకలేడు కాబట్టి 360 రూపాయలని ఆదాయంవేస్తే వారి పిల్లవానికి స్కాలర్ షిప్ రావడంలేదు ఎక్కువ ఆదాయాలున్నవారు వంద, 150, 200 రూపాయలు అని వేస్తే వారికి వస్తున్నాయి. తిప్పగాడుకూడా రోజుకు రూపాయ లేనిదే బ్రతకలేడు. అందుచేత, యీ నిర్ణయించిన ఆదాయాలలో మార్పుతేస్తే తప్ప ప్రభుత్వంలోపున్న డబ్బు దుర్వినియోగమవుతుంది. అవసరమైన వారికి అందవని గట్టిగా చెబుతున్నాను. ప్రభుత్వ సోషల్ వెల్ఫేరు డిపార్టుమెంటు తరపున కొన్ని ఎలిమెంటరీ స్కూలులకూడా నడుపుతున్నారు. 582 స్కూలులు ఉన్నాయనీ, వాటికి 17 లక్షలు యిస్తున్నామనీ అన్నారు. కాని సోషల్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంటువారికి యీ స్కూలు మీదగానీ, వీటిలోని టీచర్లు మీదగానీ ఏమీ అధికారంలేదు. ధర్మంగా వంచాయతి సమితి వారికి డబ్బుఇస్తున్నారు. సమితివాది

లిపారు. కలుపరాని వస్తువులు అన్నీ కలిపారు. ఆ విధంగా హరిజనులను బాధపెట్టారని కార్ ఎలెక్షన్ నోటీసుకూడా ఇచ్చారు. ఈ విధంగా ఇప్పటికీ జరుగుతుంటే ప్రభుత్వం చూస్తూ ఉండి కున్నది అంటే ఏమనాలో తెలియదు. హరిజన దేవాలయ ప్రవేశం జరిగింది. హరిజనులు ఎవరు వెడుతున్నారు? ఎవరైనా చదువుకున్న హరిజనుడు పెడితే చురువాత దేవాలయాన్ని కడుక్కోవడం, దానిని శుభ్రంచేయడం అనేకవిధాలుగా చేసి అరిగి పవిత్రంచేయాలని ప్రయత్నంచేస్తున్నారు. పట్టణాలలో మాత్రం పోయిందా అని అడుగుతున్నాను. ఒక హరిజన ఉద్యోగస్తుడు గెజెటెడ్ ఆఫీసరు ఐనప్పటికీ ఎవరైనా అదైకు ఇస్తున్నారా? ఏ సాహెబ్ క్రియిస్తావో ఇచ్చుకోవాలి తప్ప సవర్ణ జాతినుంచి కన్పరుచున క్రియిస్తావని అని చెప్పుకుంటే తప్ప గెజెటెడ్ ఆఫీసర్ ఐనప్పటికీ తిక్కులేదని చెబుతున్నాను. గ్రామాలలో కూడా బాధపడుతున్నారు. అనేక కాలనీలు కడుతున్నారు. హైదరాబాద్ లో కాలనీలు వందలకొద్దీ కడుతున్నారు. గ్రామాలలో ఎందుకు కట్టడంలేదని అడుగుతున్నాను. గ్రామాలలో ఉడడానికి చోటులేక నిలవడానికి నీడలేక బాధపడే వారున్నారు. 4 మేడలున్నవాడు 5వ మేడ కట్టుకుంటే సొసైటీలలో అప్పులు ఇస్తున్నారు. ఎవరికి అవసరమో, ఎవరు బ్రతుకులేకుండా ఉన్నారో, ఉండడానికి ఇల్లులేకుండా ఉన్నారో వారికై డబ్బు ఉచ్చుపెట్టి రూరల్ హౌసింగ్ స్కీమును అమలుపరిస్తే ప్రయోజనం ఉంటుంది సోషల్ వెల్ఫేరును పంచాయతీరాజ్ దీపార్థమెంటులోనికి తీసుకువెళ్లారు. దీనివల్ల చాలా అన్యాయం జరుగుతోందని ఇదే సభలో అనేకసార్లు చెప్పాము. పంచాయతీరాజ్ దీపార్థమెంటులో హరిజనుడు ఇంటిస్థలానికి పెట్టుకుంటే అది ఎప్పటికీ రావడంలేదు. ఎందువల్ల? ఎవరిస్థలాన్ని అయితే అడుగుతారో వారికి పంచాయతీ అధ్యక్షులతో సంబంధం ఉంటుంది. బంధుత్వం ఉంటుంది. స్నేహం ఉంటుంది మొగమాటం ఉంటుంది పైలు సంవత్సరాలకొద్దీ కడలకుండా చేస్తారు. పంచాయతీరాజ్ రాకముందు ఇది కలెక్టరుగారి ఆదీనంలో ఉండేది. వెల్ఫేరు ఆఫీసరును కాని ఇన్ స్పెక్టరునుకాని ఇన్ క్వయరీ చేసి రావాలని పంపితే ఫలానాస్థలం హరిజనునికి వసికీవస్తుందని ఎవరికి నష్టం జరుగదని రిపోర్టుయిస్తే దానిపై ఆధారపడి కలెక్టరుగారు కాంక్షనుచేసేవారు. ఇప్పుడు జిల్లాపరిషత్తుకు పోవాలి, పంచాయతీసమితికి పోవాలి. గ్రామపంచాయతీకి పోవాలి. గ్రామపంచాయతీ రిమెండ్ చేస్తే తప్పరాదు. మాతాలు కాలో ఒక గ్రామం ఉంది. 1948వ సంవత్సరంలో వరదలు వచ్చాయి. వరదలకు కొట్టుకుపోయింది. ఈ రోజువరకు ఆ గ్రామంలో ఇండ్లస్థలాలు ఇవ్వలేకపోయింది ప్రభుత్వం. ఇండ్ల స్థలాలు ఇస్తున్నాం, ఇస్తున్నాం అన్నారు. సంవత్సరంలో ఒక జిల్లాకు 2. కి చోట్ల తప్ప ఇండ్లస్థలాలు రావడంలేదు. దీనిని శ్రద్ధతో ఆలోచించాలి. ఉద్యోగాల విజర్వేషనుగురించి ఇదివరకే చెప్పాను. ఉద్యోగాలవిషయంలో చాలా అన్యాయం జరుగుతోంది. సోషల్ వెల్ఫేర్ దీపార్థమెంటుకు సంబంధించకపోయినా మరే ఇతర దీపార్థమెంటులోనైనా హరిజనులకు అన్యాయం జరిగిపోతూ, వారి పర్సంటేజీ లేనిచోట, అది వస్తుందా లేదా చూడడానికి అధికారం వెల్ఫేరు దీపార్థమెంటుకు ఉంటేనే తప్ప ఏమీ జరుగదు. హరిజనుల పరిస్థితి ఎట్లా ఉంది, హరిజనులకు ఉద్యోగాలు సరిగా వస్తున్నాయా లేదా, వారిపంజీమానికి సంబంధించిన సంస్థలు సరిగా పడుస్తు

Voting of Demands for Grants.

న్నాయా లేదా — ఇటువంటివి తెలుసుకోవాక ఒక కమిటీ పేయాలని ఈ సభలో అడిగాము. ప్రభుత్వం దీనినిగురించి ఆలోచించిరట్లు లేదు. ప్రభుత్వం ఏమిచేస్తున్నది తెలుసుకోడానికి ప్రజలకు అవకాశం ఇవ్వడంలేదు. అన్యాయం జరుగుతోందని చెబుతారనే భయం ప్రభుత్వానికి ఉందనే నేను అనుమానపడుతున్నాను. స్కూల్స్లో రిజర్వేషను ఉందని చెబుతున్నారుకాని ఇంజనీరింగ్, మెడికల్ కళాశాలలో తప్ప రిజర్వేషను ఎక్కడా అబ్జర్వ్ చేయడంలేదు. హరిజనులు, గిరిజనులు ప్రవేటు కాలేజీలకు పెట్టుకుంటే వంద రూపాయలో రెండు వంద రూపాయలో మాకుఇవ్వండి, లేకపోతే మా కాలేజీ నడవడంలేదు అని హరిజనులనుందికూడా వసూలుచేస్తున్నారు. ఎంతమంది హరిజనులు డబ్బు ఇవ్వగలరు? ప్రవేటు కాలేజీలలోకూడా ఎక్స్‌షన్లు ఏవిధంగా జరిగాయో, హరిజనులకు వర్సంజేజీ అమలుచేసారో లేవో ఒక రిపోర్టు ప్రిన్సిపాల్స్ నుంచి తెప్పించాలి. ఈ సంవత్సరం ఏమైనా లోటు జరిగితే వచ్చే సంవత్సరం కాలేజీ గ్రాంటు కట్ చేయాలని చెబుతున్నాను. వారు అన్యాయం చేస్తుంటే ప్రభుత్వం చూస్తూ ఉండుకోకూడదు. రిపోర్టులు తెప్పించుకుని సరిగా న్యాయం జరుగుతున్నదో లేదో తెలుసుకునే బాధ్యత ప్రభుత్వంపై ఉందనిచెబుతున్నాను. ప్రభుత్వం ఇక్కడ లెక్కలు ఇచ్చారు. సబ్విడైజ్డ్ హాస్టల్స్ రాష్ట్రంలో 1,000 వరకు ఉన్నాయి. వాటికి ఒక కోటి 7 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు చేస్తున్నారు. గవర్నమెంటు హాస్టల్స్ 354 ఉంటే వాటికి 70 లక్షల 80 వేలు ఖర్చు చేస్తున్నారు. ఈ విషయంలో ఒకటి చెప్పవలసిఉంది. విద్యార్థికి కడుపు నిండనిదే చదువురాదని చెబుతున్నాను. కడుపు మాడుతుంటే, చదువుకునేదుకు లైట్ లేకపోతే, కట్టుకునేందుకు గుడ్డలు లేకపోతే, ప్రక్కనున్నవాడు కుత్రంగా ఉండి తాను కుత్రంగా లేకపోతే, అనేక విధాలుగా చికాకుగా ఉంటుంది. వారికి కడుపు నిండా ఆన్నం పెట్టవలసిన అవసరం ఉంది. అందుకు ఏమి చేయాలి? సూపర్విజను ఎక్కువ చేయండి. డబ్బు ఎక్కువ చేయండి. అంతకంటే చేయవలసింది ఏమీ లేదు. అక్కడ దుర్వినియోగం అవుతున్నదని ఎవరైనా అనవచ్చును, వెయ్యి హాస్టల్స్ నడిపేటప్పుడు దాదాపు 47 వేలమంది విద్యార్థులు అక్కడ చదువుకుంటు న్నప్పుడు అందుకు తగిన ఏర్పాట్లు కావాలి. గవర్నమెంటు హాస్టల్స్లో 18 వేల మంది చదువుకుంటున్నారు. సబ్విడైజ్డ్ హాస్టల్స్లో ఖర్చు చేసేదానికి దాదాపు మూడు రెట్లు ప్రభుత్వంవారు నడిపే హాస్టల్స్లో ఖర్చు చేస్తున్నారు. వాడెనుకు, వందేవానికి, ఎలక్ట్రిసిటీకి, ఇంటి అద్దె ఇస్తున్నారు. అందువల్ల కొంతవరకైనా నడుస్తున్నాయని అనుకోవచ్చును. ప్రైవేటు హాస్టల్స్ నడిపే వారిపై ప్రభుత్వం వారు కంట్రోలు ఎక్కువ చేయండి. ఆఫీసర్లు వదే పదే వెళ్లి చూడాలని చెప్పండి. జిల్లాలలో ఎడ్వై యిజరీ కమిటీలను పేయండి. వారు వెళ్లి వారికి ఎడ్వైయిజ్ ఇచ్చి హాస్టల్స్ కుత్రంగా నడిపేటట్లు చేయాలని చెబుతున్నాను. గాంధీ గారి సెంటినరీ కాబట్టి ఎక్కువగా కోటి రూపాయలు ఖర్చు చేసాము అంటున్నారు. ఫలితం నాకు ఎక్కడా కనిపించలేదు. స్కూల్స్కు గ్రాంట్లు ఇండ్ల స్థలాలకు హెచ్చించాలని అంటున్నారు. అది బాలమ. ఇచ్చిన కోటి రూపాయలు కూడా పూర్తిగా వినియోగపడలేదు. గిరిజనుల విషయం ఒక్కమాట చెప్పి ముగిస్తాను. గిరిజనులకు సరిపోయేటంత డబ్బు వస్తున్నదనే మా

నమ్మకం. ఒకటి రెండు జిల్లాలలో గిరిజనులకు అన్ని అవకాశాలు కలుగజేస్తున్నారు. కాని ప్లెయిన్స్‌లో ఉన్న ఎరుకల, ఏనాది, లంబాచీ వంటి జాతులున్నాయి. వారు రోడ్డు ప్రక్క పోరంపోతులుంటే చిన్న గుడిసెలు వేసుకుని ఉంటారు. నా నియోజనవర్గం లోను, కోస్తర్ ఏరియా అంతా కూడా కొన్ని వేల కుటుంబాలు ఫిషరెస్ కుటుంబాలున్నాయి. చిన్న గుడిసెలు వేసుకుని ఉండడానికి చోటు లేక చదువుకోడానికి అవకాశం లేక చాలా ఇన్ సానిటరీ కండిషన్స్‌లో బ్రతుకుతున్నారు. అటువంటి వారందరికీకూడా కాలనీలు కట్టించండి. డబ్బు పుష్కలంగా ఉన్నదంటున్నారు. సెంట్రలు గవర్నమెంటు యిస్తున్నారు. అటువంటిప్పుడు 20 యిండ్లకంటే ఎక్కువగా ఉంటే గిరిజనులనేవారు ప్లెయిన్స్‌లో ఉండేవారికి కాలనీ కట్టించండి. వారిలో విద్యార్థులయిన వారికి సరియైన బోజన వసతులు కల్పించే అవకాశం కలిగించాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ ఈ డిమాండుపైన మాట్లాడడానికి అవకాశం యిచ్చిన తమకు నమస్కారాలు చెబుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వి. రత్నసభాపతి :— అధ్యక్ష. ఈ రోజున ఈ డిమాండుపైన సుదీర్ఘమైన చర్చ జరుగుతుందని ఆశించాము. దాదాపు మూడు నాలుగు డిమాండులు దీనిలో కలిపారు. ముఖ్యంగా ఆదర్ బ్యాక్ వర్కు క్లాసెస్ కు సంబంధించి ఎక్కువగా చర్చ జరగడానికి అవకాశం ఉంటుంది ఈ సంవత్సరం అనుకున్నాం. కాని ప్రభుత్వం నియమించినటువంటి కమిషన్ విచారణ పూర్తి కాకుండా పోవడం ఎంతో విచారకరమైన విషయం. వారి విచారణ పూర్తి అయితేనే తప్ప ఆదర్ బ్యాక్ వర్కు క్లాసెస్ కు ఏమి జరిగిందీ తెలియదు. ఆ తరువాత సోషల్ సెల్ఫ్ డిపార్టుమెంటు ఉంది. పుమన్ వెల్ఫేరు డిపార్టుమెంటు ఉంది. ట్రయిబల్ వెల్ఫేరు కూడా కలిపారు. ఇంత పెద్ద డిమాండు జనాభాలో దాదాపు 21% ఉన్నటువంటి పెడ్యూల్డ్ కాస్టు పెడ్యూల్డ్ ట్రైబుక్ సంబంధించినవి చర్చించేటప్పుడు, ఆ తరువాత మొత్తం జనాభాలో 50% పైన ఉన్నటువంటి శ్రీలకు సంబంధించినవి చర్చించడానికి రెండు మూడు గంటలలో పూర్తిచేయవలసివస్తున్నది.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— మధ్యాహ్నం కూడా కంటిన్యూ చేస్తున్నాము.

శ్రీ వి. రత్నసభాపతి :— అధ్యక్ష. బ్యాక్ వర్కు క్లాసెస్ కమిషన్ వేళారు. ఆదర్ బ్యాక్ వర్కు క్లాసెస్ కమిషన్ యొక్క విచారణ పూర్తి కానందువల్ల ఆదర్ బ్యాక్ వర్కు క్లాసెస్ కు ప్రభుత్వం చేయగలిగిన మంచి జరుగుతున్నదా లేదా అనే అనుమానం కలుగుతున్నది. ఈ మూడు సంవత్సరాలలోను అన్ని పార్టీలవారు బ్యాక్ వర్కు క్లాసెస్ కు సంబంధించిన ఉపన్యాసముల పర్యవసాసం చూస్తే సుప్రీం కోర్టు యిచ్చిన జడ్జిమెంటు వచ్చిన తరువాత ప్రభుత్వం చేసినటువంటి జి.ఎస్.ఎస్ కొట్టేసిన తరువాత వారికి జరిగిన అన్యాయం యింతింత కాదు. ఈ విషయం చర్చించేటప్పుడు యితర రాష్ట్రాలు ఏమి చేస్తున్నాయనేది దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. ఆగ్కడ అప్పుడు అనుభవిస్తున్నటువంటి పెసిలిటీస్ అనుభవిస్తున్నారు. ఆంధ్ర ఫిరియాకు సంబంధించినంతవరకు మదరాసు రాష్ట్రంలో మొట్టమొదట స్వతంత్రం

Voting of Demands for Grants.

వచ్చిన తరువాత బ్యాంక్ వార్డు క్లాసెస్ కు ఏ ఆమెనిటీస్ ప్రోవైడ్ చేసినా అనే ఈ రోజున చేస్తున్నారు. సుప్రీం కోర్టు జడ్జిమెంటు తరువాత వచ్చినటువంటి పరిణామాలు వారికి ఎఫెక్టు కాలేదు. దురదృష్ట వశాత్తు ఆంధ్ర ప్రాంతలో ఉన్నటువంటి అదర్ బ్యాంక్ వార్డు క్లాసెస్ కు ఈ రోజు దురవస్థ పట్టింది. ఎందుచేత? ఇదివరకు ఏ కాసిఫికేషను ఉందో, అదర్ బ్యాంక్ వార్డు క్లాసెస్ జి. ఓ. దర్యావు చేసి విచారణచేసి లిస్టు తయారు చేశారో మదరాసు రాష్ట్రంలో ఆ లిస్టు ఈ రోజు కూడా అమలులో ఉంది. బ్యాంక్ వార్డు క్లాసెస్ కు యిచ్చిన ఆమెనిటీలు సంఘంలో కావలసిన సౌకర్యాలు అనుభవిస్తున్నారు. కాని ఆంధ్ర ప్రాంతంలో వచ్చేసరికి ప్రభుత్వం చేసినటువంటి పని వారి యొక్క పట్టాల పర్యవసానం తెలియదు కాని ఈ రోజు అదర్ బ్యాంక్ వార్డు క్లాసెస్ చాలా దుర్భరమైన పరిస్థితిలో ఉన్నారు. ఇదివరకు అసెంబ్లీలో చర్చ వచ్చింది. అన్ని పార్టీలవారు చెప్పారు. అది వరకు ఉన్న లిస్టు చట్ట శీత్యా అమలుజరపడానికి వీలు లేకపోతే కమిషను దర్యావు పూర్తయేంతవరకు ఆ లిస్టు ప్రకారం కన్సెషను యివ్వడానికి అవకాశం ఉంది. పరిశోధన చేయవలసి ఉంటుంది, పరీక్షలన చేయవలసి ఉంటుంది అని చెప్పాము. కాని అట్లాంటిది చేయలేదు. మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. ఈ రోజు అదర్ బ్యాంక్ వార్డు క్లాసెస్ షెడ్యూల్లు కాన్స్ట్రెన్డ్, షెడ్యూల్లు బ్రయిండ్స్ మిగతావారికి వచ్చే కన్సెషన్లు ఆ రోజు జి. ఓ. ను సుప్రీం కోర్టు కొట్టేసిన తరువాత అదర్ బ్యాంక్ వార్డు క్లాసెస్ కు ఎలాంటి సౌకర్యములు కల్పిస్తున్నారనేది ముఖ్యంశము. దాని గురించి మంత్రిగారు తమ సమాధానంలో చెప్పవలసినదని కోరుతున్నాను. నాలుగైదు మార్లు ముఖ్యమంత్రి గారు నూతనమైన థేడి యివ్వడం, కమిషను ఆలోచనగా పరీక్షలన ముగించి రిజిమెండేషను అసెంబ్లీకి అందచేస్తున్నదని చెప్పడం జరిగింది. ఆ థేడి పొడిగించడం జరిగింది. ప్రతి తడవ ఈ సంవత్సరం అఖరు లోగా ఇదిగో వస్తుందనడం తరువాత పొడిగించడం రెగ్యులర్ ఫీచర్ అయింది. రియ్యవలుగా తయారయినది, మంత్రిగారు స్పష్టంగా కమిషను ఎంక్వయరీ ఎప్పటికి పూర్తవుతుంది, రిపోర్టుఎప్పుడు సమీక్ష చేస్తారు అనే విషయం చెప్పవలసినదని అడుగుతున్నాను. ఈ రోజు సోషల్ వెల్ఫేరు గురించి రిపోర్టు యిచ్చారు. 7,84,00,000 లు మాత్రమే ప్రొవైడ్ చేశారు. మనం వెల్ఫేరు స్టేటు ఈ రోజు అమలుజరుపుతున్నాం. దీనిలో యింత పెద్ద డిమాండుకు సంబంధించి, ప్రజలకు సంబంధించిన వ్యవహారంలో యింత చిన్న మొత్తాన్ని ఎందుకు ఒప్పుకున్నారని మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. ఇది కేవలం డోల్స్ ఖజాన చేసేవారికి ఖజం యిచ్చినట్లు ఉంది కాని దేశంలో వెనుకబడిన ప్రజల అభివృద్ధికి వైజ్ఞానికంగా ఆర్థికంగా సాంఘికంగా వారిని అభివృద్ధి చేయడానికి మనం చేసేటటువంటి కృషికి ఉపయోగపడుతుందా అని మంత్రిగారిని సూటిగా అడుగుతున్నాను. You ought to have provided for it. The budget does not even touch the fringe of the problem. అని మనవి చేస్తున్నాను. ఇవన్నీ ఆలోచిస్తే మనం అనవసరంగా ఉపయోగం లేని రంగాలలో వేస్తున్నాం. అవసరమైన చోట్ల అభివృద్ధిని సాధించలేక పోతున్నాము. ఎక్కడ ఖర్చుపెట్టాలో అక్కడ ఖర్చు పెట్టడానికి జంతుతున్నాము. అదర్ బ్యాంక్ వార్డు క్లాసెస్ వారికి

ఎలాంటి అమినిటీస్ యిస్తున్నారో మంత్రిగారు తమ సమాధానంలో చెప్పాలని కోరుతున్నాను. నాకు వచ్చినటువంటి యిన్ఫర్మేషను వారికి అందిచేస్తున్నాను. How for that is correct, let him verify. I am not sure whether the information in my possession is 100% correct. I leave it to be corrected, if I am working

(Smt. Ramakumari Devi in the Chair.)

ఈ రోజు బ్యాక్ వర్డు క్లాసెస్ లో అప్రెంటిస్ షిప్ ప్లాన్ లో ఒకరికి కూడా స్కాలర్ షిప్ యివ్వడం లేదు. కమిషను రిపోర్టు వచ్చేంతవరకు ఎవరు బ్యాక్ వర్డు క్లాసెస్ లో తెలియదు. కాబట్టి తెలిసేంతవరకు యివ్వడానికి వీలు లేదంటున్నారట. మంత్రిగారికి గాని డై రెక్టరుగారికి గాని డిపార్టుమెంటుకు గాని మెరీట్ వస్తే యివ్వాలి తప్ప చట్టరీత్యా అమినిటీస్ యివ్వడానికి వీలు లేదంటే ఎంతకాలం ఈ విధముగా జరుగుతుంది. ఈ లోపుగా పుణ్యకాలం దాటిపోతుంది. If that were so, are they to stand at your mercy, Sir? If that is not so, I would like the hon. Minister to correct it. I would like the Minister to make a statement as to in what way they are going to help them. ఫుమెన్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంటు వుంది. మొత్తము జనాభాలో 5కి కాలము ప్రీలు వున్నారు. వారికి యిచ్చిన మొత్తము అలాబ్ మెంటు Rs. 40 crores. I really pity the Department and wonder how the Minister is going to adjust the amount or develop the whole Department with this amount or if they call themselves backward how she is going to help the advancement of these sections with this Rs. 40 lakhs శ్రీమతి రోదామిత్రిగారు మంత్రి అయినప్పటినుంచి వారు చేసిన కృషి ప్రశంసనీయము. ఆమెను మనము కాంప్లీ మెంటు చేయవలసినదే. ఏదో చంటాలు పడుతున్నారు. కష్ట పడుతున్నారు. కొన్ని విషయాలలో వారికి కాంప్లీ మెంటు చేయవలసి వున్నది. ఆ సంవత్సరం నుంచి ఫుమెన్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంటు చర్చకు వస్తోంది. దాని మీద కొంత ఘర్షణ జరుగుతోంది. Heated discussion took place on this Department also between the Minister and my self also. ఆ డిపార్టుమెంటులో జరుగుతున్న వ్యవహారాలు వారి దృష్టికి తీసుకురావడము అవసరము. ఈ డిపార్టుమెంటు యందు ఇంటరెస్టు తీసుకొన్న మాటోటివారికి ఉత్తరాలు వ్రాసి చర్చ చేయవలసినదని అన్నారు. కొన్ని విషయాలు మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకొని వచ్చాము. మా యిద్దరి మధ్య కొంత కరస్పొండెన్స్ జరిగింది. ఈ డిపార్టుమెంటు ఎట్లా అభివృద్ధి కావాలి. It has reached a point of stagnation. Heads of Departments, particularly the Directorate... ఈ డిపార్టుమెంటు యందు ఇంతవరకు మంత్రిగారు ఇంటరెస్టు తీసుకొనలేదు కదా. కనీసము అసెంబ్లీ అయినా ఇంటరెస్టు తీసుకొన్నదా అనే ఉద్దేశ్యముతో ఇదివరకు చర్చ జరిపాము. ఈ విషయములో వారి దృష్టికి తీసుకొనివచ్చాము. ఈ డిపార్టుమెంటు అధికారిగా ఇతర డిపార్టుమెంటు నుంచి తీసుకొని రావడమే అని చెప్పినాము. ఆ డిపార్టుమెంటులో కష్టపడి పని చేసేవారికి, ఆర్గ్ల త వున్నవారికి ప్రొమోషన్లు లేకుండా చేశారు. There are no opportunities for promotions in this Department. That is the most important point about stagnation which this Department has reached. అది నేను వారికి తెలియచేశాను. ఈ డిపార్టుమెంటు మొదలు పెట్టినప్పటి నుంచి చూడండి.

If you take the history of the Department, from its inception never was a Member of this Department allowed to be promoted. ఇతర డిపార్టుమెంటునుంచి తీసుకొని వచ్చారు. That is the most important thing which we have discussed. జమునాబాయిని తీసుకువచ్చారు. ఏ క్వాలిఫికేషన్ను మీద, ఏ వుద్దేశ్యముతో తీసుకొని వచ్చారో తెలియదు. శకుంతలను తీసుకొని వచ్చారు. I do not want to say anything about the performance of these Directors. Anyway it is all but good for the Department సీతారామమ్మగారు వచ్చారు. తరువాత రాజ్యం సిస్టాగారు వచ్చారు. నేను ఎవరిని గురించి వ్యక్తిగతముగా చెప్పడము లేదు. వీరిని ఇతర డిపార్టుమెంటు నుంచి ఎందుకు తీసుకురావలసి వచ్చినది? ఆ డిపార్టుమెంటులో క్వాలిఫైడ్ పెర్సన్స్ ప్రొమోటు చేయడానికి లేరా? దానికి హంత్రిగారు విచిత్రమైన జవాబు యిచ్చారు. ఆ డిపార్టుమెంటులో వున్నవారు తగాదాలు అడుకొంటున్నారు అన్నారు. It was stated that they have been quarrelling with each other and that if they come to an agreement the Department would consider promotion. This is a very peculiar which I did not expect from the Minister. I do not know whether the people in the Women's Welfare Department are quarrelling with each other. Even if it is so, I do not know how it comes into the picture.

(Interruption from Mr. C. V. K. Rao)

Mr. Chairman :—The Minister will give a reply....

Sri B. Ratnasabhapathi :—Secondly, it is said that when the question of promotion comes, the personnel of the Women's Welfare Department are going to the Court. I do not know how many people are going to Court, but I may tell the hon. Minister that suits are filed in the Court for seeking remedy to injustices suffered. Courts are the only place where they find justice. It is for the Minister to see that there is no scope for injustice. I would like to have the reply of the Minister on this. Not only that, there should be incentive for the people working in the Department. Promotions are the only way to show what incentives are there.

డిప్లొమ పుమెన్ వెల్ ఫేర్ అఫీసర్స్ పున్నారు. వారిని 1965లో గెజిటేడ్ చేశారు. That is only national. వారికి సర్వీసు రూల్స్ ఏమైనా ఫ్రేమ్ చేశారా? వారిని గెజిటేడ్ చేసినందువల్ల Is there any difference in the emoluments? Are they getting more emoluments than when they were N.G.Os.? Why were they gazetted and why were all amenities provided for gazetted officers not provided to them? That is why I say that this Department has reached a point of stagnation. మాకు స్లయి చేసిన స్టేటు మెంటులో వుంది. They have created a new inspection cell. ఈ ఇన్ స్పెక్షను సెల్ వల్ల ఇంకొక అఫీసరుకు ప్రొమోషను అవకాశములు వున్నవని చెప్పారు. This will help one of the personnel of the Department to be promoted. Have you appointed anybody till now? What is the purpose of Inspection Cell if you have not appointed any person?

ముగ్గురు అసిస్టెంట్ డైరెక్టర్లను వేరారు అని అన్నారు. In the Statement, it is stated that there are three Assistant Directors in the Department. Why is it only two are working. 9 Directors of Telangana and 4 Districts of Rayalaseema are being looked after by one Assistant Director. Why is it one Assistant Director's post is not being filled up? Why is Government shirking to fill up the post? ఎందువల్ల ఈ పోస్టుని ఫిల్ అప్ చేయలేదు. There are personnel in the lower ranks of the Department. చాల విహార్ టీచర్స్ సర్టిఫికేషన్ వున్నవి. Have they framed rules for these posts? Are they going to start as teachers and end up as teachers? Do they have opportunities for promotion? What are the opportunities they are having for promotion? వారికి రూల్స్ ఫ్రేమ్ చేయకపోతే ప్రొమోషన్లు ఎట్లా వస్తుంది? Most important thing. There is a post of P.A. in the Directorate. డైరెక్టరేట్ లో పి.ఎ. పోస్టుని క్రియేట్ చేశారు. నేవరు అప్ డి పోస్టు ఏమిటనేది ఇంతవరకు డిప్యూటీ చేయలేదు. మంత్రిగారు నాతో కరస్పాండెన్స్ చేసిన వాటిలో దీనిమీద చాల క్లారిఫికేషన్లు ఇచ్చారు. పి.ఎ. పోస్టులో మేర్ నే పోస్టు చేయాలని అన్నారు. దానికి నేను అడ్డెక్షను చెప్పాను. This Department was conceived only to provide opportunities for educated women. అది మొదటి ఉద్దేశ్యము. The object for starting the Women's Welfare Department is to create more and more opportunities? Why are you posting a man? ఇతర డిపార్టుమెంట్లతో మాట్లాడటంసిన అవసరము వుంటుంది. కోర్టుకు పోవలసిన అవసరము వుంటుంది అని చెప్పారు. Therefore, a man is necessary. At that, a man of the rank of Deputy Collector is there. Court affairs are there; accounts affairs are there. It is rather funny, Madam Chairman that, that the Minister for Women's Welfare Department should insist upon appointing a man when the whole Department was conceived and brought into existence for employing women and particularly when women are fighting for equal opportunities. If you want to provide only for accounts purposes, it should be an Accounts Officer. If you are posting a man for approaching other Departments, I do not think women are lacking in grit and courage in their dealings with men. I am particularly trying to impress upon the Minister that this arguments should not be put forward and women should be posted even in responsible positions such as P.A.

Sri C. V. K. Rao :—Does he want that the man employed in a woman's position should be thrown out?

Mr. Chairman :—The Minister will reply.

Sri C. V. K. Rao :—I must protest. I must protect the rights of man.

శ్రీ బి. రత్నసఖాపతి :—రెండు పాయింట్స్ మాత్రం వున్నాయి. ఈ డిపార్టుమెంట్ లో ఎల్.డి. క్లర్క్స్ వున్నారు. వుమెన్ ఎల్.డి. క్లర్క్స్ లేనప్పుడు women L.D.C.s have been brought in from outside and unfortunately they have been confirmed as Superintendents. This is a Department where posts have been created for providing opportunities

for women. I do not understand the purpose of keeping men మొన్న పే కమిటీ వచ్చింది. Except for pay increase as far as the employment of the Director is concerned, I wonder whether the Pay Commission's recommendations pertain to any of the personnel in the whole Departments. Why is it? Has the Department given representations to the Pay Commission regarding increase of the pay of the personnel? Why was cold treatment given to the personnel? Why was the matter not taken up with the Government? తరువాత — బ్రయినింగ్ ఇన్ స్టిట్యూట్స్ పెట్టారు. Training Institute — the purpose was, as the Minister was trying to explain, orientation and running accounts. Perhaps it was good and the expenditure provided is not much — Rs. 20,000 or so. I very much wish it is more. The orientation course must be purposeful. If you are bringing in people with higher qualifications than those in the Department it is purposeful. If you bring in people who are only novices, it is not purposeful. I am making a positive suggestion that if to be more purposeful, let her bring in people who have expert knowledge. పుమెన్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంటు గురించి అఖరుమాట ఒకటి చెబుతాను. ఇవంతా ఇంటిగ్రేటెడ్ గా జరగాలి. Thinking must be done in an integrated manner. I think the Minister has got enough time to go through the whole procedure and the functioning of the Department. She is more interested in Tourism. It is of course necessary and I compliment her for her interest. She has got to go to Delhi for getting funds from the Government of India etc. But I think as one in charge of Women's Welfare Department, she should take more interest and see that the whole Department is re-oriented and opportunities for promotion and incentives for people working in the Department should be created.

శ్రీ కె. వెంకటరెడ్డి :— పుమెన్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంటు ఎజాలిష్ చేయాలని క్రిందటి సంవత్సరం మీరు చెప్పారు. ఇప్పుడు కాంప్లైమెంట్ చేస్తున్నారు.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :— ఆ డిపార్టుమెంటును ఎజాలిష్ చేయాలని చెప్పలేదు. I said it has to be properly re-oriented

శ్రీ పి. లక్ష్మణరావు (బందరు) :— అధ్యక్ష, సోషల్ వెల్ ఫేర్ మినిష్టరు ప్రవేశ పెట్టిన డిమాండును సమర్థిస్తున్నాను. మొన్ననే ముఖ్యమంత్రిగారు ట్రైబల్ పీపుల్ అర్థికంగా సాంఘికంగా, వైజ్ఞానికంగా అభివృద్ధికి 10 కోట్లు శాంక్షన్ చేస్తున్నామని చెప్పారు. చాలా సంకోచం. ట్రైబల్ హౌస్ కన్స్ట్రక్షన్ కోసం 500 రూపాయలు గ్రాంట్లు ఇస్తున్నట్లు తెలుస్తున్నది. 500 రూపాయలు పూరి పాకలు వేసుకోవడానికి ఇస్తున్నారో వండుల గుడిపెల మాదిరి వేసుకోవడానికి ఇస్తున్నారో అర్థం కావడంలేదు. అది ఎంత మాత్రం చాలదు కనుక వేయి రూపాయలు గ్రాంట్లుగా ఇచ్చి ఇంకో వేయి రూపాయలు ఇన్ స్టాల్ మెంట్ డేసిస్ మీద తీర్చుకొనే విధంగా అప్పు ఇస్తే చక్కని కాలనీస్ తయారు కావడానికి అవకాశం వుంటుంది కనుక అలా చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. గిరిజనులలో చదువుకోన్నవారు ఆరున్నర వర్సంట్ కంటే ఎక్కువ మంది లేరు. వారికి చదువు నేర్పినై తప్ప ముందుకు

వచ్చే పరిస్థితిలో లేరు. ఇప్పుడున్న హాస్టల్స్ మాదిరి కాక కాన్వెంట్స్ మాదిరి పెట్టించి ఫోటన, వస్త్ర, పుస్తకాల సదుపాయాలు కలుగజేసి విద్య నేర్పించే సదుపాయం కలుగజేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. జిల్లాకు రెండు కాన్వెంట్స్ స్కూల్ మాదిరి పెట్టి 20 జిల్లాలలో 40 స్కూల్స్ ఎర్పాటు చేస్తే సంవత్సరానికి 2 వేల మంది చదువుకోవడానికి అవకాశం ఏర్పడుతుంది. గిరిజనులు ముందుకు రావడానికి అవకాశం వుంటుంది కనుక దాని గురించి తగిన శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. రత్న సభాపతిగారు మాట్లాడుతూ బ్యాంక్ వల్ల కమ్యూనిటీ వారు వెనుకబడ్డారని చెప్పారు. బ్యాంక్ వరు కమ్యూనిటీలో వుండే లీడర్స్ ముఖ్యమంత్రిగారిని వెన్నుపోటు పొడవాలనే దృష్టిలో వున్నప్పటికీ వారు బ్యాంకువర్తవారి మీద వున్న అభిమానంతో ఒక కమీషన్ వేశారు. తెలంగాణాలో డిస్ట్రిబ్యూషన్ల కాలయాచన జరిగింది. ముఖ్యమంత్రిగారు తొందరగా రిపోర్టు సబ్మిట్ చేయవలసిందని కమీషన్ ను కోరుతున్నారు. ఆ కమీషన్ చైర్మన్ మీ నెలాఖరుకు రిపోర్టు సబ్మిట్ చేస్తారని చెప్పారు. ప్రతి జిల్లాలో, ప్రతి గ్రామంలో వెనుకబడిన బాలు చాలా వున్నాయి. హరిజనులతో కూడా పోల్చలేని పరిస్థితిలో అర్థికంగా, సాంఘికంగా, వైజ్ఞానికంగా చాలా వెనుకబడినవారు వున్నారు.

ఇప్పుడు మద్రాసు ప్రభుత్వములో యీ బాక్ వరుడు తెగలవారు మూడు తెగలుగా ఉన్నారు. ఒక ఎలిజిబుల్ కమ్యూనిటీ అని ఒకటి. మోస్టుబాక్ వర్లు కమ్యూనిటీ అని ఒక తెగ. బాక్ వర్లు కమ్యూనిటీ అని మరొక తెగ. ఆ విధంగా అయితే నిజమయిన బాక్ వర్లు కమ్యూనిటీ ముందుకుపోయే అవకాశం ఉండదు. మంగలిగాని, చాకలికాని జాల్లుగాని కుమ్మరుగాని చాల అట్టడుగున ఉన్నారు. వారు గిరిజనుల కంటే వెనుకబడి ఉన్నారు. వారికి ఎంతో సహాయం చేస్తే గాని ముందుకు లేరు. కొబ్బటి వారందరిని ఎలిజిబుల్ కమ్యూనిటీతో పెట్టి హరిజనులతో సమానంగా ఫెసిలిటీస్ కలుగ జేయాలని కోరుతున్నాను. మత్స్య పారిశ్రామికలు చాల వెనుకబడి ఉన్నారు. వారు గిరిజనులుగా చేర్చునుని అప్లికేషనులు ఇచ్చారు. వారు చాల వెనుకబడి ఉన్నారు. వారు మొన్న తుఫానులో చాల నష్టపడినారు. వారికి చిన్న చిన్న గుడిసెలు కట్టి వారికి సహాయం చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి. అబ్రహం (చరియాల) :- ఆధ్యక్ష, సోషల్ వెల్ ఫేరు డిమాండు పయిన మాట్లాడేటప్పుడు మన రాష్ట్రంలో నూటికి 40 వంతుల మంది అట్టడుగున సాంఘికంగా అర్థికంగా వెనుకబడ్డ యీ ప్రజల గురించి మాట్లాడేటప్పుడు 20 సంవత్సరాల నుంచి కాంగ్రెసు పార్టీలో వారి గురించి జరిగిన అవకతవకలు, కష్ట నిష్టారాలు ప్రస్తావించడం సిగ్గుచేటు. హరిజనుల సాంఘిక పరిస్థితులు పురస్కరించుకొని అనీటచబులిటి ఇప్పటివరకూ మాసిపోలేదు. వారిని యీ అనీటచబులిటి నుంచి రక్షించడానికి సోషల్ వెల్ ఫేరు డిమాండు మెంట్లు ఇన్ స్ట్రక్షన్స్ ఇవ్వడం లేదు. యీ ప్రొటెక్షను వారికి అవసరం. ఉదాహరణకు బందరు పంచాయితీ సమితి గాడేమార గ్రామ హరిజన ప్రజలకు త్రాగడానికి ఒకే బావి ఉంది. యీ ఒక్క బావిలోను అక్కడ సర్పంచి స్థానిక యం. యల్, ఎ, నిరంజనరావు వగైరా

పెత్తందారులు అంతా కలిసి అక్కడి వానిలో మండు కలిసి వారిని బెదిరించడం బాల
నీచమయిన విషయం. బాల అభివృద్ధి చెందాం. దేశాన్ని బాగు చేస్తాం అని చెప్పే
యీ కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం నిరంజనరావు గురించి గ్రామ సర్పంచి గురించి వేచున్నా
గారు మేము హోం మినిస్టరుగారి దృష్టికి తెచ్చి కాలి ఎటెన్షను మోషను ఇచ్చినా
ఇంతవరకు అక్కడి హరిజనులకు ఏ మాత్రం ప్రోత్సేషను ఇవ్వలేదు. యం.యర్.ఎ.
నిరంజనరావు కూడ అక్కడి హరిజనులను బెదిరిస్తుంటే వారికి రక్షణ ఎక్కడిది ?
కాబట్టి మంత్రిగారు వారికి రక్షణ ఇవ్వడానికి ఆలోచించాలి. లేకపోతే భూస్వాముల
దోపిడిదారుల పెత్తనంలో ఉన్న కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం మేము చేసేది ఏమీ లేదు అని
చెప్పకుంటే మరీ బాగుంటుంది. లంబాడిలు బాల పెద్ద సంఖ్యలో ఉన్నారు. వారికి
రెండు సంవత్సరాల క్రితం కేంద్రానికి రిజిమండు చేశాం వారి పిల్లలకు చదువుకొన
డానికి హాస్టల్స్ స్కాలర్ షిప్పులు ఇస్తామని ప్రకటనలు చేశారు నా నియోజక
వర్గంలో లంబాడి యువకుడు ఒకడు హాస్టల్ పెట్టి డైరెక్టరుగారి వద్దకు వెడితే
పరీక్షను ఇవ్వకన్నారు నేను అడిగితే కొత్తగా ఇవ్వవద్దని ప్రభుత్వం చెప్పినట్లుగా
చెప్పారు. ఆ యువకుడు అక్కడ హాస్టల్ నడుపుతున్నాడు.. అతనికి ఖర్చు
అవుతోంది. 20 జిల్లాలకు కేటాయించింది ఏడు కోట్ల రూ. లకు పైగా జిల్లాల
వారిగా అయితే లక్షలు పండుకోవాలి. యీ లక్షలు ఎవరికొరకు ఖర్చు చేయాలి ?
దేశంలో ఉండే జరాలు రెండు. వీరవర్గం ఒకటి, ధనికవర్గం ఒకటి. లేనివాడికి
ఏ కాస్తు అయినా సహాయం చేయాలనే ఉద్దేశం ఉంటే అవయినా మంచిదే. లేకపోతే
వారికి సహాయం చేసే పద్ధతిలో ఎక్కువ డబ్బు ఖర్చు చేస్తే వారు బాగుపడతారు.
కాని ఇది ఏదో నాటకం తీరుగా వారిని ఉద్ధరించేటట్లుగా డిమాండ్లు తెచ్చే కొద్ది
మొత్తంతో వారిని ఉద్ధరిస్తామంటే ఇది నాటకం కాక మరేమిటి ? ఒక్కొక్క జిల్లాలో
15-20 లక్షల ఇనానా ఉంది. యీ క్లాస్సెస్ వారు నూటికి 40 శాతం ఉన్నారు.
వారికి ఏమీ ఖర్చు చేస్తారు. హాస్టల్ విషయం చూస్తే పిల్లలు 15 గురు ఉంటే
30 మందికి శాంక్షను చేస్తారు. 20 మందికి ఎవరికీస్తారంటే ఓట్లు ఇచ్చేవారు,
ప్రతిపత్తి సంపాదించేవారికి వార్షికుగా ఇచ్చి యీ డబ్బు దుర్వినియోగం చేయడానికి
దోహదం చేస్తారు. ఆ హాస్టల్ లో చూస్తే దీపం ఉండదు, సురుగు దొడ్లుండవు.
ఒక్కొక్క గదిలో చాలామందిని కుక్కి వారికి ఆరోగ్యం నష్టం కలిగించడం తక్కువ
డబ్బు కేటాయించడం కేటాయించినకాడికి హాపన్ రెంటు చెల్లించడం చూస్తే కేవలం
ఒక సెక్షన్ ను బాగుచేయడానికే గాని పిల్లలకు పెద్దలకు ఏమాత్రం సౌకర్యం కలుగడం
లేదు. రకువాత ప్రవేశం విషయం చూస్తే హైదరాబాదులో దారుషాఫా అనే
హాస్టల్ లో పోయిన సంవత్సరం 168 + 5 కలిపి 173 ఇచ్చారు. యీ సంవత్సరం
తగ్గించారు ప్రవేశానికి సంబంధించి ఉదాహరణ చెబుతాను. హైదరాబాదులో దారుషాఫా
అనే హాస్టల్ లో గత సంవత్సరం 173 ఇచ్చారు. ఈ సంవత్సరం తగ్గించారు. 108
ఇచ్చారు. ఇంకో అయిదు కలిపి 113 ఇచ్చారు, వారి పరిస్థితి బాగు చేయాలను
కొంటున్నప్పుడు సంవత్సర సంవత్సరానికి ఇలా తగ్గిపోతే ఎలా ? హాస్టల్ లో
డబ్బు బాగా దుర్వినియోగం చేస్తున్నారు. హైదరాబాదు సిటీలో పెద్ద హాస్టల్ కట్టి

68 జాన్ ఆఖరుకు పూర్తిచేద్దాం అనుకొని 7 లక్షలు శాంక్షన్ చేశారు. దాని అతీతం లేదు. ఆ కేటాయించిన డబ్బు ఏమైనది? సిటీలోని కాలేజీలో బాదామి 21 కిలో వుంటే 500 దుకాన్లులు ఉన్నాయి. అలాంటిది గొప్ప మందికి మాత్రమే దొరికాయి. గాంధీ శత జయంతి సందర్భంగా వారికి ఎంతో అభివృద్ధి పనులు చేస్తామని చెప్పి మళ్ళీ పెట్టటం న్యాయం కావని మనవిచేస్తున్నాను. హౌస్ నెట్స్ ఇవ్వాలని. హాస్టల్స్ లో బాలు పిల్లలవారిని 18 వ తేదీనుండి ఒకరక పెట్టటం రామనరసింహారావుగారు నిరాహార దీక్ష పెట్టలేమిటా ముందు అనుభవమన్నారు. మంత్రిగారు ఇంతవరకు అయినను చూడలేదు. ఆ విషయం గురించి ఆలోచించలేదు. హరిజనులకు, పెద్దాల్లు కలాలకు భూములు ఇవ్వాలని 69 లో వ్యవసాయ కూలి సంఘ నాయకత్వాన 60 వేల మంది సిటీలో ప్రదర్శనలు చేశారు. అయినా వారికి చేసిన సహాయం కొద్ది మాత్రమే. ఒక కుంటలు, 20 కుంటలు ఉంటే ఎక్కువ ఇవ్వలేదు. అక్కడ వుండే కాంగ్రెసువారికి, వారి అనుయాయులకు 2, 3 ఎకరాల చొప్పున ఇచ్చారు. తక్కువ భూములు కలవారికి ఎట్టుక, నాగలి కొనుక్కోటానికి వీలుగా అప్పు ఇవ్వటానికి పెద్దాల్లు కాన్ మంత్రిగారు పెప్పల్ జి. టి. ఇన్స్టా చేసి వారికి సహాయం చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఇంక, టెంపెర్ కు సంబంధించి దేశంలో 53 పర్సెంట్ మందికి నాయకత్వం వహిస్తున్న రోజుమిష్టీగారు హుషారుగా పనిచేసేవారే కాని వారికి తక్కువ డబ్బు ఇస్తే ఏమి చెయ్యగలరు? పెత్తందార్లకు ప్రతినిధిగా వున్న కాంగ్రెసు ప్రభుత్వంలో ఎంత హుషారుగా వున్నా ఏమి పని చేయగలరు? డబ్బు ఎక్కువగా కేటాయించకపోతే పనిచేయడం చాలా కష్టం. కనుక ఈ డిపార్టుమెంటుకు ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించి పనులు జరిపించాలని కోరుతున్నాను. పెద్దాల్లు కాన్ డిమాండులో దుస్తు రోగులకు ప్రత్యేకత చూపించారు. ఒక్కొక్క సమితికి 1200, 1300 రూపాయలు కేటాయించారు. కేటాయించిన డబ్బులో 1100 ప్లాస్ ఖర్చుకే సరిపోతున్నది. మిగిలిన దానితో మందులు కొంటారు? మందులకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చి దారికి వేరే సాఫ్ లెకుండా పశేర్, పట్నారీలచే ఆ పని చేయిస్తే డబ్బు మిగులుతుంది. కనుక ప్రజలకు సహాయపడేట్లుగా, అట్టడుగున వున్న ప్రజలకు మేలు కలిగేట్లుగా చార్యక్రమాలు చేపట్టకపోతే అది ప్రభుత్వానికి ప్రమాదమని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ కె. వెంకటేశ్వర్లు (గురజాల) :—అదృష్ట, సోషల్ వెల్ఫేర్ మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని సూచనలు చేయడంకొన్నాను. ఈ డిమాండులో చాలా కొద్ది మొత్తం కేటాయించారు. పేద ప్రజలకు సేవచేయటానికి ఆ డబ్బు చాలదు. స్కాలర్ షిప్స్ విషయంలో చాలా అన్యాయాలు జరుగుతున్నాయి. వాస్తవంగా ఎవరికి ముట్టాలో వారికి ముట్టటం లేదు. అమాయకులైనవారు తమ ఆదాయం 200, 300 రూపాయలని వ్రాస్తే వారికి ముట్టటంలేదు. ఆస్తులున్నవారు, డబ్బు వున్నవారు 200 లోపు వ్రాసి వారు పొందుతున్నారు. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం గట్టి చర్యలు తీసుకొని పేదవారికి అందేట్లు చూడాలని కోరుతున్నాను. హాస్టల్స్ చాలా అధ్వాన్న పరిస్థితిలో వున్నాయి. పిల్లలకు ఇస్తున్న 20 రూపాయలు చాలదు. ఒక్కొక్క పిల్లవానికి రోజుకు 2 రూపాయలు వుంటేకాని సరిపోదు.

కనుక వారికి ఇచ్చే డబ్బు పెంచి వారికి సౌకర్యాలు చూడాలని మనవి చేస్తున్నాను. మా సమితిలోని 30 గ్రామాలలో హరిజనులు ఇండ్ల స్థలాలకు ఎప్పుడైతే సాగు చేసారు. గవర్నమెంటు చెప్పే రేటుకు తాము తీసుకొంటామని సర్టిఫికేట్ ఇప్పించి ఆరు నెలలైనా ఇంతవరకు ఎలాటి చర్య తీసికోలేదు. ప్రభుత్వం ఎందుకు అలస్యం చేస్తున్నదో తెలియటం లేదు. మంత్రిగారు ఇప్పటికే నా చర్య తీసికొని వారికి ఇండ్ల స్థలాలు త్వరగా ఇప్పించాలని కోరుతున్నాను. 100 రూపాయల చొప్పున యిస్తాము అని చెప్పారు. 100 రూపాయలు అయితే ఎటు సరిపోయేటట్లు లేదు. ఇండ్ల స్థలాలు కాకుండా కనీసం రెండువందల రూపాయలు ఇచ్చేటట్లు చూడవలసిందని చెబుతున్నాను. ఆ విధంగా వెంటనే కాన్సన్ చేయండి. అప్పకేషన్స్ ఉన్నవాటికి వెంటనే స్థలాలు మంజూరు చేసి యిప్పించాలని కోరుతున్నాను. గిరిజనులు మా నియోజకవర్గంలో పిడుగురాళ్లు, రామచంద్రాపురం తండా అని ఉన్నది. అక్కడ రెండువందల నుండి గిరిజనుల పిల్లలు ఉన్నారు. అక్కడ ఉండడానికి స్కూలు బిల్డింగ్ లేదు. నాజగు గుడిసెలు వేసుకొని దానిలో కొంతమంది ఉంటున్నారు. ఒక భాగంలో మట్టితో వేయబడిన కప్పగల యింటిలో ఉంటున్నారు. వరదలు వస్తే ఆ యిళ్ళలో ఉండడానికి వీలులేదు. ఆ పిల్లలు చదువుకోడానికి వసతి తక్కువగా యున్నది. అటువంటి గిరిజన పిల్లలు చదువుకొనే చోట స్కూలు బిల్డింగ్ కట్టించాల్సిందని తమద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. సమితులలో వారికోసం కేటాయించిన ఫండ్స్ ఆ గిరిజనుల వాడలకు మురికివాడలకు ఉపయోగించవలసిందిగా వారిని కోరుతున్నాను. జిల్లా పరిషత్ లోగాని, సమితిద్వారాగాని హరిజనులకు, గిరిజనులకు ఎంత అయితే వస్తుందో ఆ ఫండ్స్ ప్రత్యేకించి ఆ మురికి వాడలను బాగు చేసేటందుకు వినియోగించాలని కోరుతూ ఈ అవకాశం యిచ్చిన అధ్యక్షులవారికి ధన్యవాదాలు అర్పిస్తూ విరమిస్తున్నాను.

(శ్రీ సి.హెచ్. వెంగయ్య (మార్కెటూర్) :—అధ్యక్ష, సోషలు వెల్ఫేర్ డిమాండ్ బలపరుస్తున్నాను. హరిజన హస్తాలులో జరిగే అవతవకల గురించి నాకు స్వయంగా తెలుసును. నేను కూడ ఒక హస్తాలుకు గత 12 సంవత్సరాల నుండి ఆధ్వర్యం వహిస్తున్నందువల్ల నేను చెప్పబోయే సూచనలు మంత్రిగారుగాని, అందుకు సంబంధించిన అధికారులుగాని జాగ్రత్తగా పరిశీలిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఇందులో ఆంధ్ర తెలంగాణ డిమాండ్ సెసరేట్ చేశారు. ఇది ఎట్లా జరిగిందో నాకు తెలియడం లేదు. రెసిడెన్షియల్ స్కూలరుషిప్ మొదలుకొని, నాన్ రెసిడెన్షియల్ స్కూలరుషిప్ గవర్నమెంటు హస్తాలు అన్నీ ప్రత్యేకంగా చేశారు. మీకు తెలిసే ఉంటుంది. నేను మొదటినుంచి ప్రత్యేక తెలంగాణ ఇన్వేషన్ చేస్తున్నాను కాబట్టి అందుకు కూడ మంత్రిగారిని నేను అభినందిస్తున్నాను. వచ్చే సంవత్సరానికి ఇది నాది ఏమో అనుకుంటున్నాను. 1000 సబ్సిడెరి హస్తాలు ఉన్నాయని మంత్రిగారు చెప్పారు. 1000 సబ్సిడెరి హస్తాలులో ఎన్ని బిల్డింగ్స్ కట్టినారు? బిల్డింగ్స్ లేకుండా సబ్సిడెరి హస్తాలు ఇచ్చుకుంటూపోతూ ఉంటే చాల నష్టపడుతున్నారు అనేది ఒకటి నాకు తెలిసినంతవరకు ఎక్కడా బిల్డింగ్స్ లేవు. కనుక బిల్డింగ్స్ ప్రోగ్రామ్ తీసుకోండి. సబ్సిడెరి హస్తాలులో పిల్లలకాయకు 2కి రూపాయలు ఇస్తున్నారు. 2కి రూపాయలు

చాలామంది అనేది మంత్రిగారు ఆలోచించాలి. హోటలులో భోజనం పెండుపూటలకు 60 రూపాయలు. 23 రూపాయలకు సంతృప్తిగా భోజనం పెట్టండి అని హాస్టల్స్ను ఆదేశిస్తున్నారు. గిద్దలూరులో జూనియర్ కాలేజీ ఉన్నది. ఆ కాలేజీలో చదివే పిల్లలకు 40 రూపాయలు యిస్తున్నారు. వీళ్ళకు 20 రూపాయలు అంటున్నారు. ఎందుకు యంత తేడా పెట్టారో అర్థంకావడం లేదు. దానిని సవరించాలని కోరుతున్నాను. గవర్నమెంట్ హాస్టల్స్లో ఎకనామిక్స్ బాక్ వర్క్ క్లాసెస్ వారికి ఆ పేరెంట్స్కు 1500 రూపాయలు ఉంటే చాలు అని చెబుతున్నారు. They are eligible for scholarships. నాన్ గవర్నమెంట్ హాస్టల్స్లో ఉన్నవారికి 800 రూపాయలు యింకా కావాలి అంటున్నారు. ఎందుకు ఇంత తేడా ఉన్నదో అర్థం కావడం లేదు. హౌస్ రెంట్, డోలి, బార్బర్, ఎక్స్ ట్రీసిటీ, వాటర్ చార్జెస్, కాలరీస్ ఫర్ కుక్స్, ఆండ్ వార్డెన్స్ యివన్నీ ఏమీ ప్రొవైడ్ చేయకుండా 23 రూపాయలు యిస్తే చాల దాద పడుతున్నారు. ఈ విషయంలోనే నేను స్పష్టంగా చెప్పదలచుకొన్నాను. 1000 హాస్టల్స్లో యిప్పుడు 16 వేల మందికి బోర్డింగ్లో పెడుతున్నట్లుగా చెబుతున్నారు. దానిలో 50 పర్సెంట్ కూడ బోర్డర్స్ హాస్టల్స్లో ఉండడంలేదు. ఇది యదార్థం దీనిని ఏ విధంగా మీరు ఆరికట్టగలగుతారు. నా హాస్టల్స్లో కొంతమంది ఉన్నారు. 90 మంది ఉన్నారు. మీరు అనుకొన్న ప్రకారం రిటరన్స్ తీసుకువచ్చి యిచ్చినట్లయితే యిస్తాము అన్నారు. అజమాయిషి లేదు. నేను దానికి ఒక సూచన చేయదలచుకొన్నాను. వచ్చే సంవత్సరంనుంచి యాని కరెన్షన్ బ్యూరోను ఉపయోగించుకోండి. 31 యిన్ స్టాల్ మెంట్స్లో మీరు గ్రాంట్స్ లిమిట్ చేస్తూ ఉన్నారు. ఈ 31 యిన్ స్టాల్ మెంట్స్లో ఒక సర్వైల్ విజిట్, యాని కరెన్షన్ ఆఫీసరు వెళ్లి ఆక్కడ ఎంతమంది బోర్డర్స్ యాక్చుయల్ గా ఉండేది, భోజనం పెట్టేది విచారించండి. దానిలో తెలుస్తుంది. ఆ రిపోర్టును బట్టి కాంక్షన్ చేయండి. ఆడిషనలు గ్రాంట్స్ గాని, రెసిడెన్షియల్ స్కాలర్ షిప్స్ గాని ఇతర మైనవి గాని, అట్లా తప్ప వేరేమార్గంగా. డిస్ట్రిక్టు వెల్ఫేర్ ఆఫీసరు రిపోర్టులు బట్టి మీరు రిటరన్స్ను ఆధారం చేసుకొని గ్రాంట్స్ కాంక్షన్ చేసినట్లయితే మీరు ఏ అభిప్రాయం కొరకు 7 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టదలచుకొన్నారో అది పూర్తిగా విఫలం అవుతుందని మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. వాస్తవంగా చెప్పాలంటే, బోగస్ హాస్టల్స్ అని అననుగాని, ఇన్ ఫ్లేటెడ్ మెంబరుషిప్ చాల ఎక్కువ అయిపోయిందని నేను చెప్పదలచుకొన్నాను. మంత్రిగారికి యింకొక సలహా యివ్వదలచుకొన్నాను. ఇప్పటికి నాకు తెలిసినంతవరకు ఏ మంత్రికూడ చేయలేదు. వారు డె రెక్టరుగారు కలిసి స్కూల్స్ సంవత్సరం ప్రారంభం అయిన తర్వాత ప్రతిజిల్లాలో హాస్టల్స్ మేనేజి మెంట్స్ అందరిని కాన్ ఫెరెన్స్ పెట్టి వారికి ఖచ్చితంగా చెప్పండి. ఇకముందు ఏమి జరిగినా మేము టాలరేట్ చేసేదానికి వీలులేదు. ఖచ్చితంగా నడపాలి. నందరు ఆఫ్ బోర్డర్స్ ఉండితీరాలి అని. డబ్బులు మార్చిలో యివ్వడం తప్ప తర్వాత చర్య తీసుకోవడంలేదు. కర్నూలు జిల్లాలో 180 హాస్టల్స్ ఉన్నాయి వాళ్ళందరిని పిలిచి కాన్ ఫెరెన్స్ పెట్టి మీ డె రెక్టరుగారు గాని, మీరుగాని సందేశం అందజేయడం అనేది బొత్తిగాలేదు. ఇంకొక ముఖ్యమైన విషయం. ఎకనామిక్స్ బాక్ వర్క్ క్లాసెస్ వారికి స్కాలర్ షిప్స్ యిచ్చే విషయం. అప్లికేషన్ ఫారమ్స్ వేలు పంపిస్తున్నారు

గాని, ఒక సర్దుతి మీరు అవలంబించండి. ఎవరికి అయితే కనెక్టు చేస్తారో వారికి ఎన్డార్సుమెంటు ఇవ్వండి. Your application is rejected for the following reasons అని. అట్లాకాకుండా నా దృష్టికి కొన్ని వచ్చాయి. సోర్సెస్ అఫ్ ఇన్కం కనవరచలేదు అని రిజక్టు చేయడం 63-69 బడులు, 69-70 వేసినాడు, ఎం ఎస్.ఎ, తాసిల్దారు అని రిజక్టు చేయడం. ఇలా చాలా అన్యాయాలు జరుగుతున్నాయి ఇక మీదట యిటువంటివి జరిగకుండా చూడాలని నేను విజ్ఞప్తి చేస్తూ ఉన్నాను. రోగి గో మొట్టమొదట హాస్టల్ తీసుకోండి. గ్రాంట్స్ ఉన్నాయి. ఈ నాడు ఏవలేక్షన్ 90 మందిని చేర్చుకుంటున్నాడు; Grants మూడం పెంచడం లేదు విగతదానిని-అడిషనల్ గ్రాంట్ అంటారు. లేకపోతే రెసిడెన్షియల్ స్కూల్స్ వీలు అని-అ డై రెక్టరుగారి గేటువద్దనో, మంత్రిగారి వంచనో, సెక్రటరీకి ఫండ్ మర్చు చోట ఫండ్ తీసో వారికి యివ్వడం-సరిసిగ్గా చాలా మోరంగా వున్నది. మీరు వైరిఫై చేయండి. బోర్డర్లు ఎంతమంది వున్నారో వెరిఫై చేయమంటే సెమిలర్ చేయూ. ఈ విధంగా చాలామందిని బాధపెడుతున్నారు. అసలు బాగా జరిగే హాస్టల్స్ కు మీరు increase చేయకుండా, బోగస్ మెంబర్స్ వే వున్న వాటికి increase చేస్తున్నారు అనే అసవాదు వున్నది; దానిని పోగొట్టుకోవాలని చెబుతున్నాను. Womens welfare Department గురించి చాలామంది చెబుతున్నారు. మంత్రిగారికి నేనొక సలహా యిస్తున్నాను. మేమంతా యిది చాలా చక్కవ allotment అంటున్నాము; మీరు ఈ అభ్యర్థనను ముఖ్యమంత్రిగారి వద్దకు తీసికెళ్ళి, యీ బడ్జెట్ లోనే ఎక్కువ allotment కు మీరు ప్రయత్నం చేయండి పోతే మీకు సంబంధించి. సమితిలో గ్రామసేవికలు. ముఖ్యసేవికలు అనే ఒక కేడర్ వున్నది సంచాయిటీరాజ్ డిపార్టుమెంటులో పని చేస్తున్నప్పటికీ వారిని అకౌంటునుండి తప్పించి, women welfare Department లో వారిని absorb చేసుకుని. వారికి ఆక్సెడ పనిలేదు కొబట్టి, వాటికి యిక్కడ పని కల్పించి, వారిపైన ప్రజలలో ఏర్పడిన విచక్షను. అన్ని చరాల విమర్శను పోగొట్టి, వారి సర్వీసెస్ యీ కాఖగ్లారా వినియోగించుకోవడానికి ప్రయత్నించ వలసినదిగా శ్రీ సంక్షేమకాళి మంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను నేను చేసిన యీ సూచనలను సహృదయంతో మంత్రిగారు, డై రెక్టరుగారు ఆలోచించి. కను నిర్ణయాలు తీసుకుని, వచ్చే సంవత్సరంనుండి యీ హాస్టల్స్ పెన్-కాసనసభలోగాని. బయటగాని ఎంటాంటి విమర్శలు లేకుండా వుండే విధంగా గట్టి చర్యలు తీసుకుంటారని ఆశిస్తూ పెంపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :-అధ్యక్ష, సోషల్ వెల్ ఫేరు డిమాండుకు సంబంధించి చూస్తే-జనాభా ప్రాతిపదికపై చూస్తే, నిజంగా న్యాయంగా యివ్వవలసిన కేటాయింపులు యివ్వలేదని ఒప్పుకోవాలి. సంవత్సర సంవత్సరానికి మొత్తాలను కొద్దిగా పెంచు తున్నామని అంటున్నారుగాని, అసలు వెనుకబడిన కులాలవారు అక్కడ చాలా నిర్మాగ్యమైన పరిస్థితిలో వున్నారు. వీరి పరిస్థితులను గూర్చి ప్రభుత్వం పట్టించుకోక పోవడంవల్ల ఏ... జరుగుచూవున్నదో మనకు తెలుసు. ఇతరదేశాలనుండి క్రిస్టియన్ మెషినరీలు వచ్చి వారిని వివిధ రూపాలలో ఆకర్షించి మతాంతరణ చేస్తున్నారు. అలాంటిది జరుగకుండా చేయాలంటే-ఎవరయితే వెనుకబడివున్నారో వారి పరిస్థితులు

మెరుగుపడేందుకు, వారికి అవసరమైన సౌకర్యాలు కల్పించవలసిన అవసరమున్నది. అందుకుగాను ఎక్కువగా డబ్బు కేటాయించాలని మనవిచేస్తున్నాను.

ఇంక యీ హాస్టల్స్ విషయమున్నది. ఇవన్నీ concentration of Hostels గా చేస్తున్నారు. ప్రతి హైస్కూలుకూ, వ్యాయంగా హాస్టల్ వసతి ఏర్పాటు చేయాలి. అలా గాకుండా, హైస్కూల్స్ పున్న ప్రతిచోటాగాకుండా, ఎక్కడనో మారుమూల ప్రాంతంలో వుంచి, వేలకొలది గ్రాంట్లు అన్నవారికి యివ్వడం, యితర ప్రాంతాల నుండికూడా students అక్కడికి పోయి చదువుకోవలసిన దౌర్భాగ్య పరిస్థితి అందుకు కల్పించవలసివస్తున్నదని నేను అడుగుతున్నాను. Instead of increasing the grants there itself, యీ ప్రాంతాలను యితర ప్రాంతాలలో కూడా ఎందుకూ యివ్వకూడదని అడుగుతున్నాను. హాస్టల్స్ విషయంలో అన్నీ సక్రమంగా జరుగుతున్నవని నేను ఒప్పుకోను. వెంగళ్యూగారు చెప్పారు-ఆ విధంగా, C. I. D. ఎంక్వయరీ చేయించి పరిస్థితులు సరిదిద్దే పోతే, యింకా చాలా అన్యాయం జరుగుతుందని తమద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

లెస్లీమలలో పారిశుధ్యం-దానికి సంబంధించి చాలా తక్కువ మొత్తం కేటాయించారు. రూ. 5,390/లు పోయినసారి యిచ్చాము అన్నారు. కాని గ్రామాలు 29 వేలు ఉన్నాయి. ప్రతి గ్రామంలో హరిజనులు యితర పెద్దాల్లా కులాలవారు, తెగంవారు ఉన్నారుగదా. ఏరందరినీ దృష్టిలో పెట్టుకుని చూస్తే- యీ అయిదు లక్షల-గ్రామానికి రూ. 1-86 పైసల పంతున కేటాయించినట్లు అవుతుంది. ఇది చాలా అన్యాయంగా : అందువల్ల, ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించాలని నేను మనవిచేస్తున్నాను. అదేవిధంగా మందిసిక్కునుకూడా-69-70లో 5 లక్షల 13 వేలు; ఈ సంవత్సరం పెద్ద మనంగా చేసినట్లు 6 లక్షలు అన్నారు. ఆరు లక్షలు ఏ మూలకు వస్తాయి. అలాగే వీరికి పారిశ్రామికంగా, వృత్తులు, పుష్కరపుత్తులు కల్పించాలంటే-రెదరుబోర్డుపంజీ వాటి ఏర్పాటు చేయడం, యితర సౌకర్యాలు ఏర్పాటు చేయడం చాలా అవసరమని మనవిచేస్తున్నాను.

ఇళ్ళ స్థలాల విషయంలో సమితులు, జిల్లాపరిషత్తులకు లింక్ పెట్టినందువల్ల చాలా ఆలస్యము, అన్యాయము జరుగుతున్నది. అందువల్ల డిస్ట్రిక్ట్ కలెక్టర్ అఫీసరును Let him be under the control of the District Collector but not under Zilla Parishads or any such thing. పంచాయితీ సమితులలోను, జిల్లా పరిషత్తులలోను జరుగుతున్న అనేక వ్యవహారాలను నేను అనేకసార్లు మంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకువచ్చాను. వట్టం లేకపోయినప్పటికీ, రూల్స్ లేకపోయినప్పటికీ ఏ విధంగా దుర్వినియోగం చేస్తున్నారో వారి దృష్టికి తీసుకువచ్చాను. అందువలన యీ విషయంలో శ్రద్ధ వహించవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

ఇంక, వృద్ధులకు old age pensions అన్నారు. అందుకు కొంత మొత్తాన్ని కేటాయిస్తున్నామన్నారు. దీనిని ఎక్కువ చేయాలి. ఈ సందర్భంలో ఒక విషయం

Voting of Demands for Grants.

వారి దృష్టికి తీసుకురావాలి. సంతోషయ్యగారు ఢిల్లీలో మంత్రిగా పున్నప్పుడు— 'సోషల్ సెక్యూరిటీ మెజిస్ట్రేట్' అని ఒక స్కీము కన్సైన్ చేశారు. వారు, దేశం మొత్తంమీద ఒక ప్రాజెక్టు యివ్వారు Two pilot projects— ఒకటి హైదరాబాద్ కార్పొరేషన్, మరొకటి తరుణకోట సమితి. ప్రస్తుతం బంగోలు జిల్లాలో వున్నది. దీనికి పది లక్షల రూపాయల ఖర్చు. అందులో 1/4th సమితి పెట్టుకోవాలని, 3/4th State Government పెట్టుకోవాలని కాని, యి రెండుకూ ఆ స్కీము అత్యంత తేలలేదు. 65-66 వ సంవత్సరంలో సెంట్రల్ గవర్నమెంటు కౌన్సిల్ చేసి, యిచ్చినప్పటికీ, యింతవరకు అమలు చెయ్యలేదు. ఆ విషయమై ఆలోచించ వలసినదిగా కోరుతున్నాను.

ఇంక, అంటరాని తనం అన్నారు. ఇది పోవాలంటే ఎట్లా పోతుంది? Inter-Community Marriages ఏర్పాటు చేయండి. లేక పోతే, కొత్తగా వుద్యోగాలు యిస్తామని ఆకర్షించండి. ఇలాంటి చర్యలు తీసుకోకుండా, పూరికే పొమ్మంటే ఎట్లా పోతుందో నాకు అర్థం కావడంలేదు. ఇది పోవాలంటే ప్రప్రళయం యిటువంటి చర్యలు తీసుకోవాలని నేను కోరుతున్నాను.

Women Welfare Department గురించి — మంత్రిగారు చాలా శ్రద్ధ తీసుకుంటున్నారంటున్నారు. అయితే, నాకు తెలిసినంతవరకూ — intellectuals ను, మిగతా వారిని ఆకర్షించడానికి టూరిజం విషయంలో శ్రద్ధ వున్నదేమోగాని, గ్రామాల్లో అట్టడుగున వున్న, వెనుకబడిన, యితర కులాలలో వుండే ప్రీలలోని నిరక్షరాస్యత, మూఢ నమ్మకాలు వీటిని మరమ్మతు చేయడానికి ఎక్కువగా కృషి చేస్తున్నట్లుగా కనబడతం లేదు. ప్రీ తెలివిగలని అయినట్లయితే, చదువుకున్నట్లయితే ఆ కుటుంబమే బాగుపడుతుంది. దేశానికి తయారయి పచ్చే నాయకులు, మంచి క్రమశిక్షణతో తయారయి రావడానికి అవకాశముంటుంది. కాని, దీనికి సంబంధించి ఎక్కువ కేటాయింపులు చూపించడం లేదు. '69-70 లోనే చెప్పారు—by the grace of god—4.54 లక్షలు non plan schemes కి కేటాయించాము అన్నారు. ఇంక భగవంతుడే దిక్కు అంటే ఏమిటి? ముఖ్యమంత్రిగారు, ఆర్థిక మంత్రిగారు చెయ్యాలి గాని; భగవంతుడేమీ రక్షణకు వచ్చి నాలుగు లక్షలు యిచ్చినట్లా? అప్పుడు యీ శాఖలన్నీ, యీ మంత్రులు, యీ బడ్జెట్ యిదంతా ఎందుకు? నేరుగా తిరుపతి వెంకటేశ్వరుడి దగ్గరకే వెళ్లి 50, 60 లక్షలు ఎందుకని తీసుకోకూడదు? అందువలన, ప్రీ జనాభ్యుదయానికి సంబంధించి వివిధ రకాలైన కార్యక్రమాలు చేపట్టడానికిగాను, సరియైన శ్రద్ధ చూపించడం లేదని నేను మనవిజేస్తున్నాను.

అలాగే, యీ గ్రామసేవికలు, ముఖ్య సేవికలు—వీరికి మైలేజీ—ఏమీ లేకుండా F. T. అనే పద్ధతి ప్రకారంగా పెట్టినందువల్ల వారు సరిగా తిరిగే అవకాశం కూడా దొరకడం లేదని మనవిజేస్తున్నాను. ఈ అడవారికి కొంత పని కలగాలంటే చుట్టలు మీదీ తయారు చెయ్యడం, విస్తృత కుట్టడంవంటివి ఏర్పాటు చెయ్యాలని మనవి జేస్తున్నాను. గ్రామసేవికలు, ముఖ్య సేవికలు వీరి పద్ధతులలో మార్పు చేసి, విపరీతమైన సంస్కరణలు తీసుకురావాలని మనవిజేస్తున్నాను. మాకు తెలిసినంత వరకూ—వెనుకబడిన కులాలలో, చిప్పలు, జొచ్చెలు, పాత వర్గాలలో తిని, అక్కడ

చదువుకొని వచ్చిన వారు డైరెక్టర్ అయినందువల్ల కొంత ఖేదం జరుగుతున్నది. అలాగే రాజకీయ విజ్ఞానం గలిగిన కుటుంబానికి చెందిన వారు women welfare director గా వచ్చినందువల్ల కొంత పునఃయోగం జరుగుతున్నది. అయితే క్రింద, పద్దతులలో మార్పు రావడం లేదని మాత్రం నేను చింతపడుతున్నాను. దీనికి నేనాశ చర్యలు తీసుకుంటాను."

ग्राम सेविका, मुख्य सेविकाएं सेनिमा के अदाकारों के ड्रेस पहन कर गांव में या गहर में प्रचार करने वाले नट नहीं हैं। इससे युवतियों पर बुरा असर पड़ेगा।

ग्राम सेविका और मुख्य सेविका सब गांव में जाते हैं तो सेनिमा स्टार के ड्रेस में जाते हैं। इससे गांव के लड़कियों पर बुरा असर पड़ रहा है।

44 ద్రెస్సు. యీ అలంకరణలతో వస్తే ప్రయోజనంలేదు. నేను 8 సంవత్సరాలు నటుడి పైసెడెంటుగా serve చేశాను. వారి ద్రెస్సులో మార్పు రావాలి. తద్యారూపం అక్కడ పరివర్తన తీసుకురావాలి. హాస్పిటల్స్ లో వుండేట్లుగా ఫెయిర్ అండ్ సింపుల్ ద్రెస్ నిర్ణయించండి. టివీటాప్ గా గ్రామాలకు వెడితే — గ్రామస్థులు వీరికి దగ్గరగా రాకుండా వింతగా చూసే అవకాశం వున్నది. అందువలన, యీ ధోరణిలో, పీరి వేష భాషల్లో మార్పు రావాలని మనవిజేస్తున్నాను. మార్పు వస్తే కాని లాభం లేదు. అడవారిని ఆకర్షించినప్పుడు — గవర్నమెంటు చేసే మంచి పని ఒకటి అలా వుంటే, యింట్లో వుండే గృహిణికికాని ఓడ్డకుగానీ చెబితే వారు మనసు మార్చుకుంటే సాంఘికంగా తీవ్రమైన మార్పు రావడానికి అవకాశముంటుంది కానీ లేకపోతే లాభం లేదు. ఈ శాఖకు 44 లక్షలంటే యిది ఎందుకూ చాలదు. పార్వతీ పరమేశ్వరులు సగభాగం అన్నట్లుగా భగవంతునిమీద భారం వేయకుండా గవర్నమెంటుతో దెబ్బలాడి అయినాసరే ఎక్కువ గ్రాంట్లు పేకరించి వివిధ రకాల వృత్తుల వారికి ఎక్కువగా కేటాయించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఆర్. బుచ్చిరామ శేషయ్య శ్రేష్టి (జగ్గయ్యపేట): — అధ్యక్ష, సాంఘిక సంక్షేమ శాఖామంత్రి ప్రవేశపెట్టిన యీ డిమాండును నేను బలపరుస్తున్నాను. వీరి జనాభా ప్రాతిపదికనుబట్టి యీ డిమాండు మొత్తం వున్నట్లు కనిపించడంలేదు. జనాభా చాలా ఎక్కువగా వున్న హరిజన, గిరిజన, విముక్తజాతులవారు — వీరంతా ఏ స్థితిలో వున్నారో మనందరికీ కూడా తెలుసు. సబ్సిడీవుడ్లైన, గురుతుల్యుడైన మహాత్మా గాంధీగారి సూక్తులలో ఒక విషయం చెప్పారు. బలవంతునికి యీ సమాజంలో ఎలాంటి స్థానమున్నదో అలాంటి స్థానము బలహీనుడుకీ కూడా కలిగించాలని వారు చెప్పిన సూక్తిని జ్ఞాపకం చేసుకుంటే మంచిదని మనవిచేస్తున్నాను. బలహీనులై, అట్టడుగునవడి తిండిలేక, అన్నమో రామచంద్రా అని అలమటిందే కోటానుకోట్ల ప్రజా వీరాన్ని యీ సమాజంలో పై స్థాయికి తీసుకురావాలంటే కనీసం వారికి గృహ వసతి అయినా కల్పించాలి. విద్యా సౌకర్యాలూ, మంచివీటి సౌకర్యాలూ మున్నగునవి అయినా కనీసం ధర్మంగా చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ మధ్యన మంత్రిగారు హరిజనశాఖ లో తిరిగి హరిజనుల యిబ్బందులను స్వయంగా తెలుసుకున్నారని నాకు తెలుసు. వారు స్వయంగా తెలుసుకొని సామూహిక వెల్లడించారు కానీ పైన మాత్రం యిల్లే (లేదు)

అన్నాడు. ఏమీ ప్రయోజనం ? పల్లెటూళ్లలో వుండే హాస్టల్స్కు 23 రూపాయలూ, జిల్లా కేంద్రాలలో వున్నవారికి 25 రూపాయలు యిస్తున్నారు. రోజుకు పిల్లవానికి ఎంత అవుతుంది ? కాఫీ హోటలుకు వెడితే అర్థ రూపాయకి తక్కువ కాదు. 23 రూపాయల గ్రాంటు యిచ్చి సబ్సిడీ యిస్తున్నాము అంటే సక్రమంగా పిల్లలకు అన్నం, పెడుతున్నామా లేదా అనేది చూడాలి. ఇవి దొంగతనానికి దారితీస్తుందని నేను వెరవకుండా మనవిచేస్తున్నాను. పుష్కలంగా డబ్బు యిచ్చి, పూర్తిగా అన్నం పెట్టి, యిండ్లు చూపించి, వాచ్మన్లు పెట్టి, జిల్లాకు ఒక జీపుగానీ, తాలూకాకు ఒక జీపు కానీ యిచ్చి తరచుగా పై వారిచేత విజిట్స్ చేయించి అక్రమంగా నడిచే హాస్టల్స్ వుంటే వాటిని రద్దు చేస్తే బాగుంటుందని కూడా మనవిచేస్తున్నాను. పల్లెటూళ్లలోని బోర్డర్స్కు నెలకు 30 రూపాయలకు తక్కువ కాకుండా యివ్వడం అవసరం. నివాసేతర విద్యార్థులచేతనం లోయరు కాసుకు 18.69 రూ.లు ఇస్తున్నారు. హయ్యరు కాసులకు 32 రూపాయలు యిస్తున్నారు. కాలేజీ విద్యార్థులను 1.5 రూపాయలు, పుస్తకాల ఖర్చు, కాగితాలు, పెన్సిల్స్ మున్నగు వాటికి ధరలు ఎంత విపరీతంగా పెరిగిపోయాయో మనకు తెలుసు. అందువల్ల యిది కూడా పెంచడం అవసరం. ఈ డబ్బు విద్యార్థుల తల్లిదండ్రులకు ఎం. ఓ. చేస్తే కూడా సవ్యంగా ఉంటుందని సూచన చేస్తున్నాను. వివేకన స్థలాలున్నాయి. సాంఘిక సంక్షేమ నిధులు సమీక్షలలో కేటాయించారు. జనరలు ఫండ్స్ కేటాయిస్తున్నారు. అక్కడ మాస్టర్స్కు జీతాలు లేకపోయినా, సిబ్బంది జీతాలు లేకపోయినా యిది తరలింపజేస్తున్నారు. ఇది ప్రత్యేకంగా వుంచి హరిజన వెల్ఫేరుకు మాత్రమే ఖర్చు చేయకుండా యితరమైనవాటికి ట్రాన్స్ఫరు చేయడం ఒరిగితే హరిజన అవలిప్టు కష్టమవుతుంది. పృథ్వావ్యపు పంచనుల విషయమున్నది. కృష్ణా జిల్లాలో వృద్ధాప్యపు పంచనులు పొందడానికి అర్హత వున్నవారు 5 వేలమంది వున్నారు. ఇస్తున్నారు. 5 వేల మందికి రోజూ 200 మందికి ఎం. ఓ.లు వ్రాసినప్పటికీ కూడా సకాలంలో అందడానికి అవకాశంలేని స్థితిలో ఉన్నది. ట్రెజరీ ఆఫీసులలో సిబ్బందిని పెంచని కారణంచేత ఈ పంచను నాలుగైదు మాసాల తరువాత గాని అందడానికి వీలులేకపోతున్నది. కాబట్టి తాలూకాలలోని సబ్ ట్రెజరీలకు యీ ఎలాట్ మెంటు ట్రాన్స్ఫరు చేసి వారి ద్వారా యిప్పించడానికి ప్రభుత్వం చేస్తే బాగుంటుందని నేను సూచన చేస్తున్నాను. వీనెల పదిహేను రూపాయలు ఆ నెల అందితే యీ ప్రభుత్వంలో ఆ వృద్ధులు కూడా సంతోషించడానికి వీలుంటుంది. అట్లా చేయడానికి వీలు లేకపోతే, ట్రెజరీ ఆఫీసులలోనే అదనంగా సిబ్బందిని పెంచి, యీ పనికి వినియోగించడం అవసరమని మనవిచేస్తున్నాను. వివేకన స్థలాల విషయమున్నది. ఇది దాదాపు నాలుగైదు సంవత్సరాలనుంచి పెండింగులో ఉన్నది. పరిష్కారం కాదు. డబ్బు లేదంటారు. 7 కోట్ల 86 లక్షల చిల్లర యీ పద్దు వుంటే వివేకన స్థలాలు పంచమంటే ఒక్క కృష్ణా జిల్లాలోనే యీ 40 లక్షల రూపాయలకు సిద్ధంగా ఎం. ఓ. డి. డి.లు వున్నాయి ; గెజిట్ పబ్లికేషను అయి వున్నాయి. ఎప్పుడు యిస్తారు యీ డబ్బు ? ఎప్పుడు యీ వివేకన స్థలాల కేటాయింపు జరుగుతుంది ? స్వతంత్రం వచ్చిన 20 సంవత్సరాల అనంతరం, సూర్యుడు, చంద్రుడూ తాండవించే హరిజనుల, గిరిజనుల, విముక్తి శాతులవారి గుడిపెలు

అట్లాగే వుంటే—ఒక్క 5 పెంట నివేళన స్థలమైనా వారికి ఉచితంగా కేటాయించక పోతే మరి ఏ విధమైన విస్తరణ వస్తుందో నేను చెప్పలేను రైతులు మార్కెటు రేటుకు యిస్తామని కలెక్టరుకు ఆర్డీ యిస్తే, హరిజనులు ఆ పొలం కావాలని ఆర్డీ యిస్తే వాటిని పరిష్కారం చేయడానికి కూడా డబ్బు లేదని చెబుతున్నారు. డబ్బు వచ్చినప్పుడు యివ్వందని రైతు చెబితే కూడా పరిష్కారం కాలేదు ఇది మోరం. ఇంతకంటే అన్యాయమైన విషయం మరొకటి లేదని మనవిచేస్తున్నాను. హాస్టల్స్ ఉన్నాయి. హైస్కూల్స్ వున్నచోట హాస్టల్స్ వుంటాయి. పెనుకంచీప్రోలు గ్రామంలో హైస్కూలు ఉన్నది, సబ్ పోస్టాఫీసు ఉన్నది. పోలీసు స్టేషను ఉన్నది, కరెంటు వున్నది—వదివేల జనాభా కలిగిన గ్రామంలో హరిజనులకు హాస్టల్స్ సౌకర్యం లేకపోతే ఎంత బాధాకరమైన విషయమో అలోచించాలి. ఆ గ్రామంలో అర్థిపెట్టినవారికైనా యివ్వాలి, లేకపోతే ప్రభుత్వమైనాసరే హాస్టల్స్ పెట్టి నడిపించాలని మనవిచేస్తున్నాను. అక్కడ అన్నిటికీ కేంద్రమైన తిరువూరులో ప్రభుత్వం హాస్టల్స్ పెట్టాలని ఆ సమితి తీర్మానం చేసింది, అక్కడి కార్యకర్తలు, ప్రజాసేవకులు రెండు సంవత్సరాలనుంచి ప్రభుత్వదృష్టికి తెస్తున్నప్పటికీకూడా ఇంతవరకూ అక్కడ హరిజన హాస్టల్స్ పెట్టలేదంటే విచారించవలసిన విషయం. వికలాంగులకూ, అశక్తులకూ జిల్లాలవారీగా గానీ, పెద్దపెద్ద పట్టణాలలోగానీ గృహాలు కట్టి, బట్టలు, పాలు యిచ్చే సౌకర్యాన్ని విస్తృతపరచి, వికేంద్రీకరణ చేసి తాలూకాకు ఒక పెంటరైనా ఏర్పాటుచేసి యీ సౌకర్యం కలిగించాలని కోరుతున్నాను. విముక్తజాతులు, హరిజనులు వున్నారు. నేషనల్ ప్రావేమీడ—బందరు—హైదరాబాదు రోడ్డుమీద నందిగామలో మూడు గజాల చుట్టుకొలత కలిగిన చిన్న గుడిసెలో దాదాపు 10, 15 మంది కాపురం చేస్తున్నారు. ఆ గుడిసెలో వారెంత కుళ్ళిపోతున్నారో, ఎంత అనారోగ్యానికి గురవుతున్నారో చెప్పలేము. దాదాపు 80 కుటుంబాలవారు అట్లా వుంటున్నారు. 400-500 జనాభా వున్నవారిలో కనీసం 5 మంది కూడా చదువుకున్నవారు లేరని చెప్పడం అసత్యం కాదని మనవిచేస్తున్నాను. విముక్తజాతులు అముల, బుడబుక్కల, ఎరుకల, ఏనాది, మున్నగువారికి వెంటనే భూమి సేకరించి కాలనీ యేర్పాటుచేసి, హాస్టల్స్ పెట్టి, వారి విద్యాభివృద్ధికి పూనుకోవలసినదని మనవిచేస్తూ, యీ అవకాశమిచ్చినందుకు స్పీకరుగారికి దన్యవాదాలర్పిస్తూ నేను శలవు తీసుకుంటున్నాను. జై హింద్.

Mr. Deputy Speaker :—I am to announce to the House that the latest hour for the withdrawal of nominations filed for the election of members to the Committee on Public Accounts, Estimates and Committee on Privileges has been extended upto 3 p.m. on 25th March, 1970. Elections if necessary will be held on 30th March, 1970 between 11 A.M. and 3 P.M.

శ్రీ ఎం. మాణిక్ రావు (కాండూరు) :—అధ్యక్ష, గౌరవసభ్యులు చాలామంది మాట్లాడారు. అసలు ఈ ప్రభుత్వం కాకుండా కేంద్రప్రభుత్వమే యిన్ని సంవత్సరాల నుంచి వెనుకబడిన జాతుల విషయంలో, వారు హరిజనులైనా వెనుకబడిన కులాలవారైనా, న్యాయం చేయడంలేదని చెప్పడంచుకున్నాను. గౌరవసభ్యులు హరిజన హాస్టల్స్ విషయం చెప్పారు. వీటి విషయంలో వెంగయ్యగారు చెప్పినట్లు,

Voting of Demands for Grants.

ఒక కమిటీని వేసుకోండి. ఈ సలహా ఈరోజుకాదు, ప్రతిరోజు చెబుతున్నాము. కమిటీపెట్టి ఎంక్వయరీ చేయడానికి ప్రభుత్వం తయారు కాలేదంటే ప్రభుత్వమునకు కొంతమంది మిత్రులుండడంవల్ల ఎంక్వయరీ పెడితే వారికి బాధ కలుగుతుందనే ఉద్దేశంతో ఎంక్వయరీ చేయించడంలేదని భావి చేస్తున్నాము. హాస్టలుకు లిఫ్టులో చూసే 600-800 మంది ఉండవచ్చునుకాని అక్కడ 50-60 మంది కంటే ఉండరు. ఈ హాస్టల్స్ పేరుతో పొలిటికల్ లైఫ్ మెయింటేన్ చేసుకుంటున్నారని చెబుతున్నాను. పేదవారై నప్పుడు గవర్నమెంటు హాస్టలుకువచ్చి సౌకర్యం దొరుకుతుందని వస్తే పదో పదిహేను రూపాయలలో తీసుకొని గవర్నమెంటు హాస్టలు మెయింటేన్ చేసే వారైనా చేర్చుకుంటున్నారు. కావాలంటే అటువంటివారి పేరు చెప్పగలను అని మనవిచేస్తున్నాను. ఆంధ్రప్రాంతంలోకాని తెలంగాణా ప్రాంతంలో కాని జరుగుతున్న వద్దతి యిదే. మీరు యిచ్చే గ్రాంట్లు యిస్తున్నారు. 100 పేర్లు ఇస్తున్నారు. అక్కడ కొదిమంది ఉంటారు. ఇప్పుడు సోషల్ వెల్ఫేరు డైరెక్టరు అఫీసుముందు చూడండి. 30-40 టాక్సీలు ఉంటాయి. మార్పి నెలంటే అంతే. రూ. 300-500 లు ఖర్చుచేసి గ్రాంట్లు ఎందుకు తీసుకుపోతున్నారు. హాస్టలులో వారి సౌకర్యానికేనా? మినిస్టరుగారు డైరెక్టరుకు ఫోను చేస్తే కాంకను చేసిన సందర్భాలు వున్నాయి. హాస్టల్స్లోని పరిస్థితులను గురించి ఎందుకు ఆలోచించరు? ప్రయివేటు హాస్టల్స్కు ఒక వద్దతి ఉంది. గవర్నమెంటు హాస్టలుకైతే స్టాఫ్ ఉంటుంది, వాలంటరీగా నడిపించేటప్పుడు రూ. 250 లు ఏర్పానికి ఇస్తే ఈరోజులలో సరిపోతుందా అని అడుగుతున్నాను. కావాలంటే ప్రభుత్వం ఎవోన్స్ చేయండి. వాలంటరీగా హాస్టల్స్ నడపాలంటే ఖాకవర్లు కమ్యూనిటీవారు చాలామంది తయారై ఉన్నారు. మైసూరుగవర్నమెంటు ఏమిచేస్తున్నదో చూడండి. గవర్నమెంటు లాండ్ ఇస్తుంది. నిర్మింగ్ కడతామంటే వాలంటరీగా 50 వర్సంటు ఇచ్చుకుంటున్నారు. తెంగుళూర్ పట్టణంలో 11 పెద్ద హాస్టల్స్ నడుస్తున్నాయని చెబుతున్నాను. ఇటువంటి మంచి పనులు ఎందుకు చేయరు? పొలిటికల్ డ్రైవర్వల్ల వారు బ్రతకాలని వారికి సహాయం చేయాలనే ఉద్దేశంతో వాటిని తొలగించడానికి రికమెండ్ చేయడంలేదు హైదరాబాదు, సికిందరాబాదు పట్టణాలలో వాలంటరీగాచేసే వారున్నారు. గవర్నమెంటు లాండ్ ఇస్తే 50 వర్సంటు కంట్రీబ్యూషను ఇస్తే ఎన్నో హాస్టల్స్ వస్తాయి. బైటనుంచి వచ్చినవారు బాధపడుతున్నారు. అనేక రకాలైన కమిటీలను మనం వేస్తున్నాము. వీటి గురించి విచారించడానికి ఏమీ చేయలేదు. హైదరాబాదు జిల్లాపరిషత్తులో 1000 మంది పైచిలుకు అప్లయిచేస్తే 4-5 వందలమందికంటే ఎక్కువమందికి ప్రొవిజను లేదు. లాండ్ ఉంది. 50 వర్సంటు జిల్లాపరిషత్తు ఇవ్వడానికి తయారుగా ఉంటే అందుకు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. దీనికి ఇద్దరు మంత్రులు. ఒక మంత్రి ఇస్తాం అంటారు. మరొకరు కాదంటారు. ఒక మంత్రి మారిపోతే ఎవరికి చెప్పాలో తెలియదు. పోయిన మంత్రి ఇస్తాము అన్నారు. పెరుమాళ్లుగారు కొంతకాలం ఉంటే వారైనా ఆలోచిస్తారేమో. అన్ని డిపార్టుమెంటులలోను సోషల్ వెల్ఫేరు, వుమెన్స్ వెల్ఫేరు పనికిరాని డిపార్టుమెంటు. ఇటువంటి ఇంప్రెషన్ ప్రజలలో కల్పిస్తున్నారు.

దేశంలో ఎంతోమంది పేదవారున్నారు. 7 కోట్లు ఇచ్చామని పెరుమాళ్లుగారు చెప్పారు. ఫుమెన్స్ వెల్ఫేరుకు 41 లక్షలు. It is a great injustice to the backward community living in the street. ఎన్నో లక్షలు కోట్లు రూపాయలు ఖర్చు చేస్తున్నారు. పేద ప్రజలకు ఇవ్వడానికి మాత్రం పండ్స్ లేవు. నాకు స్వంతంగా హాస్టల్ అనుభవం ఉంది. బోగన్ గా పేర్లు పెట్టుకుని నడిపించే వారికి 3-4 గ్రాంట్లు దొరుకుతాయి. 3-4 నెలలు డైరక్టరు అఫీసునుట్టా తిరగాలి. ఇక్కడ గౌరవనభ్యునిగా ఉన్నవారే మూడుసార్లు తిరగవలసిన పరిస్థితి ఉంటే మిగతా వారి సంగతి అలోచించండి. హాస్ కు రూ. 100 లు ఇచ్చారు. ఇదేమైనా బిక్లం పేస్తున్నారా : You are giving temptation to the Harijans in the villages. మీరు లాండ్ ఎక్స్ ఛేంజీ ఇచ్చి దానికి గ్రామంలో అడిగి భూములు ఇప్పిస్తే రివెన్యూ డిపార్టుమెంటు రూ. 300-400 కంటే ఎనెస్కెంటు వేయము అంటారు. హైదరాబాదులో క్రితం సంవత్సరం డబ్బు లాప్స్ అనడి. హరిజనులకు ఇసాము అంటారు కాని అందులో అనేకమైన కాంప్లికేషన్లు పెట్టారు. మీ అఫీసర్స్ ఏమీ చేయలేని స్థితిలో ఉన్నారు. గ్రామాలలో భూమి ఇచ్చినా తీసుకునే స్థితిలో లేరు. అఫీసర్స్ కు డిస్ క్రిషన్ ఇవ్వండి. ఎలాటో ఐన చోట్లకూడా ప్రతిచోట ఇండ్లుకట్టే స్థితిలో లేరు. ఇక పెడ్యూల్డ్ ట్రైబ్స్ విషయం. తాందూరు ప్రక్క చెంబులు ఉన్నారు. మైసూరు గవర్నమెంటు ఎన్నో ఫెసిలిటీస్ ఇచ్చారు. వారి గుడిసెలకు 6 మైళ్ల దూరంలో కూడా వాటర్, ఎలక్ట్రిసిటీ, స్కూలు విషయంలో ఎటువంటి ఫెసిలిటీస్ లేకుండా ఉంటున్నారు. తెలంగాణాలో ఇంకా డిక్లరే కాలేదు. How many years you take ? I think this is purposely by this State Government or the Central Government. It is a great injustice to the whole community of Scheduled Tribes in the State especially Telangana Region. మంత్రిగారు జవాబు చెప్పేటప్పుడు ఒక నెలలో ఐనా చూస్తానని హామీ ఇవ్వండి ఇదివరకు మంత్రిగారు హామీ ఇచ్చారు. మరల హామీ కోరుకోవలసి వస్తున్నది. హామీలవల్ల ప్రజలు బ్రతుకలేరు. వారు ఆశవులలో ఉన్నారు. మనం హైదరాబాదులో పాన్సు క్రింద ఉన్నాం కాని తెలంగాణాలో వారి ఇండ్లకు ఏమీ ఇస్తున్నారు : ఇంకఖర్చుచేస్తున్నా, వారికి మెడికల్ ఎయిడ్ వోతున్నదా : లక్షల రూపాయలకు బిల్లు ఇస్తున్నారు. The people who are in need are not getting the medicines say Scheduled Tribes and all in this area. 7 కోట్లు బడ్జెటులో ఇచ్చినంతమాత్రంచేత ప్రజలకు సంతృప్తి ఉండదని మనవి చేస్తున్నాను. జిల్లాలో మొబైల్ యూనిట్లు తాలూకావైట్ పెట్టాలి.

Mr. Deputy Speaker :—The House stands adjourned to meet at 4 O' Clock this evening.

(The House then adjourned to meet again at Four of the clock.)

THE HOUSE RE ASSEMBLED AT FOUR OF THE CLOCK

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

Mr. Deputy Speaker :—Since there is not the requisite quorum, the House will now adjourn for 15 minutes and meet at 4-15 P.M.

The House then adjourned.

(The House re-assembled at fifteen minutes past Four of the clock)

Mr. Deputy Speaker :—The hon. Member Sri M. Manick Rao will continue his speech.

శ్రీ ఎం. మాణిక్ రావ్ :—అధ్యక్షా, నేను బ్యాకు వర్క్ క్లాస్స్ గురించి చెప్పాను. నేను చెప్పింది ఏమిటంటే ఈరోజు డేజ్ లోగాని రాష్ట్రంలోగాని 85% గా ఉన్నటువంటి బ్యాకువర్క్ క్లాస్సు యొక్క వోట్లు సంపాదించి సెంటరులోను స్టేట్స్ లోను ప్రభుత్వాలు పడుస్తున్నాయి. అక్షరాలకు మనం ఏమి యిస్తున్నామంటే ఏవర్గ్ లో వ్యవహరిస్తున్నామంటే వారికి న్యాయంబరుగుతున్నదా లేదా అని 22 సంవత్సరాలనుంచి మాస్తే ఈ స్టేట్ గవర్నమెంటు చేసినంత అన్యాయం ఎక్కడా జరగలేదు. ఎందుకంటే వోట్లకొసంపోయేముందు వీకర్ సెక్షన్సును ముందుకు తీసుకువస్తామని పెర్సన్ పెర్సన్ స్పీచ్ లో యిస్తున్నారాని, ఈ 7 కోట్ల రూపాయలలో సోషల్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంటు ఏమిచేయగలదు. డిపార్టుమెంటునుంచి పుస్తకాలకు బట్టలకుయిచ్చే దానిలో గ్రామ సేవికలు భారత్ సేవక్ సమాజ్ వారు గ్రామానికిపోయి 150 అప్లికేషన్సులపై 15 మందికి బట్టలు పుస్తకాలుయిచ్చి తక్కిన పై సలహాహా చేస్తున్నారు. అక్కడ పీడ ప్రజలకు తినడానికి తిండిలేదు. స్కూలులేదు ఏసాకర్యములేదు. వారికని నిర్దేశించబడిన ఈ 7 కోట్లలో 80% అయినా ఈ కన్యూనిటీహాకి ముట్టడంలేదు. ఈరోజు హరిజనులకోసం 100 రూపాయలు యిస్తున్నారు. నా పాలహా ఏమిటంటే 100 రూపాయలు యిచ్చేబదులు గవర్నమెంటు ల్యాండు అక్వయరు చేసి హరిజనులకు పర్మనెంటుగా యిండ్లసమస్యను పరిష్కరించాలి. అంతేకాని 100 రూపాయలు యివ్వడం సరిపోదు, దానికి ఆలోచనచేయాలి. షెడ్యూల్లు ట్రయిబ్యుగురించించెప్పాను. ఎన్నో సంవత్సరాలనుంచి గవర్నమెంట్ ఆఫ్ యిండియా ఆలోచనచేస్తున్నది ఈరోజు ఆంధ్రలో లంకాడిలను షెడ్యూల్లు ట్రయిబ్యుక్రింద డిక్లెరుచేసినారు. తెలంగాణాలో యికా డిక్లెరుచేయలేదు. సెంట్రలు గవర్నమెంటునుంచి వచ్చే డబ్బును ఈప్రాంతంలో ఖర్చుచేయడంలేదు. అక్కడ ఆశ్రమస్కూల్సు నడిపిస్తున్నారు. సంతోషం. కాని సెంట్రల్ గవర్నమెంటుగ్రాంటు ఈరోజు తెలంగాణాలో షెడ్యూల్లు ట్రయిబ్యుఅని డిక్లెరు చేయలేదు కనుక ఖర్చుపెట్టడానికి తయారుగాలేరు. అదిచేయకుండా మూడు సంవత్సరాలనుంచి డబ్బుయివ్వడంలేదు. సిద్ధారెడ్డిగారు చెబుతూ హాస్టల్సు యిస్తున్నారని చెప్పారు, డిస్ట్రిక్టుకు రెండు హాస్టల్సు యిస్తే ఏమిసరిపోతుంది. సెంట్రలు గవర్నమెంటు ఇచ్చిన ఫండ్సులోనుంచి తెలంగాణా గ్రామాలను ఎందుకు డెవలప్ చేయలేదు? హరిజన్ డేస్ చేస్తున్నామని చెబుతున్నారు. ఎక్కడా హరిజన్ డేస్ జరగడంలేదు. డబ్బులు ఎక్కడపోతున్నాయో అర్థం కావడంలేదు. వీకర్ సెక్షన్సుకు సహాయం చేయాలని సోషల్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంటుపెట్టినారు. కాని ప్రభుత్వంలోకాని ఏ ప్రాంతంలోకాని వీకర్ సెక్షన్సుగురించి అడిగే దిక్కులేదు. మైసూరులో మాస్తే లింగాయతులు నాన్ లింగాయతులు అని గొడవపడుతున్నారు. మహారాష్ట్రలో మహారాష్ట్రీలు నాన్ మహారాష్ట్రీలు అని తగాదాలు పడుతున్నారు. కాని వీకర్ సెక్షన్సుకు

భగవంతుడే సహాయం చేయాలిగాని ఏ ప్రభుత్వమూ సహాయముచేసే పరిస్థితిలేదు. ఈరోజు ఏమి జరుగుతున్నది? ఇంత పాపులేషను ఉన్న బ్యాకువర్డు క్లాసెసుకి ఏమి చేసినారు? అందుకోసం ఈ 7 కోట్ల రూపాయలు సరిపోవు హాస్టల్స్ కు సిటీలో ల్యాండు యివ్వండి. వాలంటరీ సర్వీసు చేయడానికి తయారుగావున్నారు. వుమన్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంటు గురించి చాలా విషయాలు చెప్పారు. నేను ఎక్కువ చెప్పడం కోలేదు. ఈరోజు ప్రైదరా బాదు ట్విన్ సిటీస్ లో వుమన్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంటు అధ్యక్షాన ఆరాంగ్స్ కోసం 44 లక్షలు పెట్టినారు. మైన ఇండిరమ్మక్రింద రోడామిస్ట్రీ నడుపుతూవుండగా అడువారికి 44 లక్షలు ఏమి సరిపోతుంది? ఏమి న్యాయం చేయడము అని అడుగుతున్నాను. ప్రపంచంలో ఇంటర్ నేషనల్ గా భారతదేశంలో అడువారి ప్రభుత్వం నడుస్తున్నదింటారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ గురించి మరచిపోయినారు. నేను ఒక సలహా యివ్వడం చేశాను. ప్రైదరాబాదు, సికిందరాబాదులో చాలా చెడ్డ అవకాశం పని ఈ సమాజంలో జరుగుతున్నది. దానిని ఎట్లా టాలరేటు చేయగలరు? భారతదేశంలో నారీజాతికి మర్యాద వుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఈరోజు ప్రైదరాబాదు ట్విన్ సిటీస్ లో బ్రాకెట్ హౌసెస్ చాలా నడుస్తున్నాయి. మూడు రకాలుగా నడుస్తున్నాయి. పెర్మనెంట్ నడిపిస్తున్నారు. కొంతమంది పొలిటిషియన్స్ ప్రొమోషన్స్ కోసం నడిపిస్తున్నారు. పర్మనెంట్ హోటల్స్ ఉన్నాయి. నాంవల్లి హోటలు, ద్వారకా హోటలు, అపోలో 11 అవిక్రొత్తగా వచ్చింది. నారీ సమాజానికి ఎంతో అవకాశం జరుగుతున్నది. నా దగ్గరకు కొన్ని కాగితాలు వచ్చినవి. వాటిని శ్రీమతి రోడామిస్ట్రీ గారికి పంపిస్తాను. ఎంత చెడ్డ పేరు వస్తున్నదో ఎంత టవెన్ గా బిసినెస్ నడుస్తున్నదో ఏమయినా ఆలోచన చేసి మంచిగా చేస్తే లాభం ఉంటుంది. అవిధముగా చేస్తే యింకాక 10 సంవత్సరాలు మినిస్టరుగా ఉండాలని ఆశీర్వాదిస్తాను. నా దగ్గర ఉన్న తెలుగు పేపరు బెజవాడ నుంచి వచ్చినది దీనిలో ఆరికల్స్ ఉన్నాయి. వారికి పంపిస్తాను అవి తెలుగులో ఉన్నాయి. కావాలంటే పంపిస్తాను. వారి డిపార్టుమెంటు ద్వారా అర్థం చేసుకోవచ్చును. హోటల్స్ లో ఏమి జరుగుతున్నది? వాటికి మంత్రుల ఆశీర్వాదము వుంది. వారి ఆశీర్వాదముతోనే ఈ హోటల్స్ నడుస్తున్నవి. పిచ్చయ్య అంటే అందరికీ తెలుసు. ఇది ఏమీ సీక్రెట్ కాదు. మన సంస్కృతి ఏమిటి? అడవారి మర్యాదను కాపాడవలసిన ఈ దేశములో అడవారు బజారులోకి ఎందుకు వస్తున్నారు? ప్రభుత్వము ఏమీ చేయని కారణముతో తినడానికి తిండి కూడ లేక యమ్.ఏ. చదువుకొన్న అడవిల్లలు కూడ బజారులోకి వచ్చి నిలిబడ్డారు అంటే ఎంత అమర్యాదో ఆలోచించండి. సుల్తాన్ బజారులో 15, 16 సం.ల పిల్ల ఏదో ప్రయత్నము చేస్తే అదంతా పోలీసు దగ్గర రిపోర్టు వుందని మనవిచేస్తున్నాను. పోషల్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంటు కనీసము ఇది ఒక్కటి చేస్తే ట్విన్ సిటీస్ కు పెద్ద ఘనకార్యము చేసినట్లు అవుతుంది. టూరిష్టు ఏక్ అని అ ఏక్ అని, ఈ ఏక్ అని పెద్ద పబ్లిసిటీతో చేస్తున్నారు. నేను యిచ్చిన ఈ కాంక్రీట్ ప్రపోజలును పరిశీలించి వర్య తీసుకొంటే ఘనకార్యము చేసినట్లే.

హోటల్స్ ఇట్లా నడవడం బాగా లేదు. ఈ ప్రభుత్వ మెహర్బాజీవర్ల 24వ తేదీన కోర్టుకు పోయాను ఆ రోజున నలుగురు అడవీలు కోర్టుకు వచ్చారు. ఏవో తప్పులు చేశారు. వారికి రూ. 20 లు ఫైన్ వేశారు. ఆ ఫైన్ కూడ వారు కట్టారు. వారి ఏజెంట్స్ కడతారు. కేపిటల్ అని చెప్పుకొనే ఇక్కడ నాగి జాతిని ఈ ఐరిసితులలో సోషల్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంటు వారు చూస్తూ పూరుకొంటారా? ఇది ఓపెన్ ఫేక్టు. ఫైన్ వారిని అడగండి. ఈ పేషన్లు మంత్రిగారికి పంపిస్తాను. సీరియల్స్ వస్తున్నవి. ఆలోచన చేయండి. లేకపోతే లాభము లేదు. బేక్ వర్క్ క్లాసెస్ కమీషను పెట్టారు. ఆ కమీషను రిపోర్టు ఎప్పుడు వస్తుంది? ఎప్పుడు ఆలోచన చేస్తారు? హైస్కూల్స్, కాలేజీలు స్టార్టు అయి నడుస్తున్నవి. స్పెషల్ బెనిఫిట్ యిస్తామని చెప్పారు. సంజీవయ్యగారు చేసినది సంజీవరెడ్డిగారు తీసివేస్తారు సంజీవరెడ్డిగారు తీసివేసినది బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు పెడతారు. వారు పెట్టిన దానికి కొత్త మంత్రిగారు ఏమీ చేస్తారో తమకు తెలుసు. ఈ సొసైటీలో 80 శాతము బేక్ వర్క్ క్లాసెస్ వారు వున్నారు. వారు బ్రతికి వుండాలా అక్కరలేదా? సోషల్ వెల్ ఫేర్ పని చేయండని ఆ డిపార్టుమెంటును కోరుచున్నాను.

శ్రీ బి. వెంకటసుబ్బయ్య (వెంకటగిరి) :—అప్యైజ్, షెడ్యూల్లు తెగలు, షెడ్యూల్లు కులాలు, ఇతర వెనుకబడిన తరగతులకు సంబంధించిన, మంత్రిగారు శ్రీ సంతేమ కాని మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును బలపరచుతూ కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకొన్నాను. షెడ్యూల్లు తెగలు, షెడ్యూల్లు కులాలకు సంబంధించిన బడ్జెటు చూసినప్పుడు 57-58 కంటే 70-71 లో సుమారు 6 వంతులు పెరిగినట్లుగా కనిపిస్తున్నది. కాని ఎంతవరకు సర్వీనియోగము అయినదీ మనము ఆలోచించాలి. అది కూడ మన డిమాండులో యిచ్చివుంటే బాగుండేదని నేను అనుకొంటున్నాను. షెడ్యూల్ కులాలవారికి రెసిడెన్షియల్ స్కాలర్ షిప్ ఇవ్వడానికి ఆదాయపు పరిమితిని రూ. 8,600 అని పెట్టారు. దానిని రూ. 5,000 లకు పెంచితే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. తెలివిగలవారు తమ ఆదాయము రూ. 200 అని వేస్తున్నట్లు కొంతమంది మిత్రులు ఉదయము చెప్పారు. అంతకంటే ఇంకా ఘోరముగా ఆదాయము ఏమీ లేనట్లు వేసినవారు వున్నారు. అటువంటివారు ఏవిధంగా బ్రతుకు తున్నారో తెలియకుండా వున్నది. ఇన్ కమ్ సర్టిఫికేట్స్ నాన్ ఆఫీషియల్స్ ఇవ్వడము కాకుండా రెవెన్యూ డిపార్టుమెంటు వారికి అప్పగిస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. కేవలము ఇన్ కమ్ యే కాకుండా మెరిట్ కూడ చూసి ఈ స్కాలర్ షిప్ యిస్తే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇప్పుడు యిచ్చే డబ్బు చాలదని చెప్పారు. అది చక్కని సలహా. సర్వీనియోగపరిస్తే అది చక్కని సలహాయే. సర్వీనియోగ పరచకపోతే ఎంత డబ్బు యిచ్చినా ఒక్కచే. ఇప్పుడు కూరల్ ఏరియాస్ లో రూ. 28 లు, అర్బన్ ఏరియాస్ లో రూ. 25 లు యిస్తున్నారు. గవర్నమెంటు హాస్టల్స్ బాయిరకు 302, గరల్స్ 52 వున్నవి అని చెప్పారు. రాష్ట్రములో పెట్టబోయే హాస్టల్స్ ని ప్రభుత్వమువారే పెడితే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ స్కాలర్ షిప్ అమౌంటును హాస్టల్స్ కి పే చేస్తున్నారు. అట్లా కాకుండా డై రెక్టుగా తరిదండ్రులకే పే చేస్తే బాగుంటుంది. సోషల్ వెల్ ఫేర్ స్కూల్స్ 532 వున్నవి అన్నారు. వాటిని సమీతులకు అప్పగించారు సమీతులు

పరిషత్తులు క్రింద వున్న స్కూల్స్ నే వాటినుంచి తీసివేసి ఎడ్యుకేషను డిపార్టుమెంటుకు యివ్వాలని సలహాలు యిస్తున్నప్పుడు మరల ఈ స్కూల్స్ ను తీసుకొని వెళ్లి వాటికి అప్పగించడము బాగా లేదని మనవిచేస్తున్నాను. మిడ్ డే మీల్స్ స్కీము క్రింద తలకు 20 పైసలు ఖర్చు పెడుతున్నారు. కేర్ ప్రోగ్రామ్ క్రింద గోధుమలు, ఆయిల్ సప్లయ చేయాలని పెట్టారు. దానిని తీసివేసి పూర్వపు పద్ధతినే పెట్టాలని మనవిచేస్తున్నాను. గృహ నిర్మాణము గురించి, స్థల సేకరణ గురించి చెప్పారు. స్థల సేకరణ పంచాయతీ సమితులకు, జిల్లా పరిషత్తులకు అంటగడితే ఆలస్యము అవుతుంది. కలెక్టరు తీసుకొని చేసినట్లయితే చాల త్వరితగా అవుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. స్థలాల సేకరణ అయిన తరువాత స్టే ఆర్డర్స్ యిచ్చిన కేసులు చాల వున్నవి. వీటి వెకేషనుకు గవర్నమెంటు వకీళ్లు ప్రయత్నము చేయకపోవడమువల్ల చాల ఆలస్యమవుతున్నది. ప్రభుత్వ ప్లీడర్స్ తో ఇతర వకీళ్లను ఏర్పాటు చేసుకొని ర్వరగా వెకేట్ చేయించాలని కోరుతున్నాను. ఇల్లు కట్టుకొనేదానికి యిస్తున్న రూ. 100 లను రూ. 500 లు చేస్తే బాగుంటుంది. గొండ్రి సెంటినరీ ఇయర్ లో ఒక కోటి రూపాయలు ఇచ్చారు. ఇంకా ఎక్కువగా ఇచ్చివుంటే బాగుండేది. రిజర్వేషన్స్ గురించి గత సంవత్సరము కూడ చెప్పాను. ఇది నామకః వుంది. ఇది ఎన్ని డిపార్టుమెంటులో జరుగుతున్నది అని హెడ్స్ ఆఫ్ డిపార్టుమెంటును గవర్నమెంటు వారు అడిగితే వారు ఆ ఇన్ ఫర్మేషను ఇప్పటికీ పంపాలో లేదో తెలియదు. దానిని సరిగా అమలుపరచాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఎప్పాయింటుమెంట్స్ విషయములోనే కాకుండా ప్రొమోషను విషయములో కూడ రిజర్వేషను యివ్వవలసినదిగా మనవి చేస్తున్నాను. వయోపరిమితిలేకుండా ఇతర రాష్ట్రాలలో పెడ్యూలు కులాలవారికి ఉద్యోగాలు యిస్తున్నారు. అదే విధంగా మన రాష్ట్రములో కూడ చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. పార్లమెంటరీ బోర్డు మాదిరి ఇక్కడ కూడ రెజిస్ట్రార్ కిమిటీ ఒకటివేసి యీ కులాలకు జరిగే అన్యాయాలు పరిశీలించాలని కోరుతున్నాను. ఇప్పటికి 3 సంవత్సర ప్రణాళికలు అయినవి. అయినప్పటికీ—ఇప్పటికీకూడ హరిజనవాడలలో నూటికి 20 కూడ మంచినీటి బావులు లేవని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం దానిఎడల శ్రద్ధవహించాలని మనవిచేస్తున్నాను.

(శ్రీ వి. రామారావు :—అధ్యక్ష, నిమ్మజాతులకు చెందిన తక్కువకులాల వారిని ఒక స్థాయికి తీసుకువచ్చి వారి పరిస్థితి సమాజంలో చక్కదిద్దుదామని ప్రభుత్వం ఏదైతే ఉద్దేశించి యీ సోపలిజమ్ మార్కెట్స్ అనుసరించినదో, ఆ ఉద్దేశ్యానికి వీరు అనుసరించే మార్గం ఏవిధంగాను తోడ్పడటంలేదు, ఇందుకు ప్రభుత్వం అనేక హెడ్డింగ్స్ లో కేటాయించిన డబ్బు సర్వీసియోగం అయినట్లు కనబడటంలేదు. ఒక వర్గానికి సహాయం చేద్దామని ప్రభుత్వం తలపెట్టినపుడు వారు ఏవర్గానికి చెందినవారు, వారు విజంగా ఆ ఉపకారం పొందగలిగినవారా—అన్నది చూసేది ఎవరు? పెన్షన్ విషయంలోగాని ప్రభుత్వం సహాయంచేసే విషయంలో, పలుకుబడి పదవి ఉన్నవారికి సంబంధించినవారికి మాత్రమే యీ సహాయం అందుతున్నదిగావి, ఎవరికైతే ఆ సహాయం సక్రమంగా చేరాలో వారికిమాత్రం చేరటంలేదు. ఏ ప్రాంతంలో ప్రభుత్వం

ఏ సహాయకార్యక్రమం చేయబోతున్నదో, దానికి ఎంత కేటాయించారో, దానిపైన అజ్ఞాయిషీ ఎవరో— ఆ బోగట్టా అంతా ఆ ప్రాంతానికి చెందిన ఎం. ఎల్. ఏ, ఎం. ఎల్. సి. లకు పంపిస్తే— వారు అక్కడ ఏమిజరుగుతున్నదో, ఎట్లా జరుగుతున్నదో చూడటానికి పీలవుతుంది. అక్కడ ఏదైనా తప్పుచారిన నడిచినప్పుడు సవరించటానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఇక్కడ మీరు ఇచ్చిన డిమాండ్ బట్టి మాకు యదార్థమైన సంగతి తెలియటంలేదు. స్త్రీకి సమాజంలో ఉన్నటువంటి ప్రాముఖ్యత మనకు తెలుసు. వారికి తగుసహాయం చేయటానికి, తగు శిక్షణ గరవటానికి వేరువేరు హెడ్డింగ్స్ పెట్టి ప్రభుత్వం వేరువేరు ప్రణాళికలు ఇచ్చింది. అక్కడి ఉపాధ్యాయులు పిల్లలకు, పెద్దవారికి బోధించే పద్ధతిచూస్తే ఏవిధంగాను అది సమాజాభివృద్ధికి, మన ధర్మానికి సంస్కృతికి ఆధారమైన పద్ధతిలో వారు బోధించటానికి, క్రయినస్ చేయటానికిగాను తోడ్పడటంలేదు. అక్కడ హిందువు కానివారు టీచర్ గా ఉంటారు. వారు చిన్నవారికి బోధించేపద్ధతి చూస్తే—వారు మతాతీతరణ చేయటానికి ప్రయత్నిస్తున్నట్లు తెలుస్తుంది. ఇది అన్యాయమైనపద్ధతి. ఇది అరికట్టకపోతే ముందుముందు మనసమాజానికి పెద్ద లోటురావచ్చును. ఇప్పుడు కేటాయించినడబ్బు ఏవిధంగా వినియోగపరుస్తున్నారు అన్న చకింగ్ ఎక్కడా కనబడటంలేదు. ప్రభుత్వం దగ్గరనుండి డబ్బుమాత్రం వెడలుతున్నది. ప్రభుత్వం ఖర్చుపెడుతున్నది సరిగా ఉపయోగపడటంలేదు. పట్టణాలలో ఉన్న షెడ్యూల్ తెగలవారి పరిస్థితి ఒక స్థాయిలో ఉన్నప్పటికీ పల్లెలలో ఉన్నవారికి పరిస్థితి 20 సం.ల క్రింద ఎట్లాఉన్నదో ఇప్పుడూ అట్లాగేఉన్నది. వారికి సమాజంలో ఏవిధమైన స్థానం కలుగజేయటానికి ప్రయత్నం జరగటంలేదు. వారికొరకు ఖర్చుపెట్టే డబ్బు ఏవిధంగా వినియోగపడుతున్నది, వారికేవిధంగా ఉపయోగపడుతున్నది అన్నది చక్ చేసే నాడుడు లేనందువల్ల ఖర్చుపెడుతున్నడబ్బు నిష్ప్రయోజనం అవుతున్నది. హరిజనులపై పెద్ద అభిమానం చూచిస్తున్నట్లు ప్రభుత్వం చెబుతున్నది. ఇంతవరకు వారికి వసతిగృహాలుగాని, ఆరోగ్యానికి సంబంధించి ఎట్టిచర్యలు తీసుకోలేదు. వారు మొట్టమొదటినుండి చేస్తున్నటువంటి కులవృత్తిలోనే బ్రతుకుతున్నారు. ఆ కులాలలోని ఒక వ్యక్తి చదువుకొని ఒక స్థాయికి రావాలంటే, రాజకీయంగా పలుకుబడికలిగిన పెద్దవారి సలహా, సహాయం ఉంటేగాని, అతడు ఆ స్థాయికి చేరటానికి అవకాశంలేకుండా ఉంది. ఎవరినో ఆశ్రయిస్తేగాని, వారికి రావలసిన స్కాలర్ షిప్స్, స్టైపెండ్స్ వారికిదొరకటంలేదు. అట్టడుగునఉన్న యీ ప్రజానీకాన్ని పైకి తీసుకురావటానికి ఏ మార్గాలన్నాయో ప్రభుత్వం ఆలోచించి, ఆ మార్గాలు అనుసరిస్తేతప్ప లాభంలేదు. మనం ఏదో ప్లాన్ ప్రణాళిక వేస్తే— అది జరుగుతుందనుకొంటే భ్రమ. సమితి స్థాయిలో పరిషత్ స్థాయిలో అక్కడ ఉన్నవారితో సమావేశం ఏర్పాటుచేసి వారి సలహాలు తీసుకొని, ప్రభుత్వం సలహాతీసుకొని అక్కడి కలెక్టర్ తహశీల్దార్లు ఆకులాలవారు పైకిరావటానికి కృషిచేయాలి. హరిజనులను పట్టణాలకు, పల్లెలకు దూరంగా ఉంచుతున్నాము. వారు అందరితో కలిసిఉండేటట్లు చేయాలి. వారి ఇళ్లు సెపరేట్ గా ఉంచితే, వారికి మిగతా సమాజంతో కలిసిమెలసి తిరిగే మనస్తత్వం ఏర్పడదు. రాత్రిపూట స్కూల్స్ పెట్టి— పగలు కులవృత్తులుచేసుకొనే ఆ కులాలవారికి కావలసిన విద్యాబోధన గరిపిస్తే జాగుంటుంది. పగలు వారు చదువుకోటానికి వీలుండదు. వారు

ఉన్నది. నాకు కావలసినభర్త్యం సంపాదించుకోవలసిన అవసరంఉంది. లెండిజీనే వ్యయం చేసేవారిపట్ల కూడా దేహాంతరాలు. కాబట్టి రాష్ట్రపాఠశాలలు, పెట్టి ప్రయమరి ఎడ్యుకేషన్ వరికీ వరికీ బోధించుటయితే వాట మంచిమార్గంలో నడిచి నమాజాన్ని ఉద్ధరించుకొంది. సమాజంలో కలిసిపోయి ప్రవర్తించే మనస్తత్వం ఏర్పడుతుంది. పెడుపనులు చేయకుండా నలుగురిలో కలిసిపోయి తిరగలనే అభిప్రాయం వారికి ఏర్పడుతుంది. ఆ విధంగా నాకు కొంతవరకు దాగువడటానికి అవకాశంఉంది. కాబట్టి నాకొరకు రాష్ట్ర స్కూలుల్లో ఏర్పాటుకేయాలని కోరుతున్నాను.

(౨) ప్రగతి కోటయ్య :—అధ్యక్షా, మనం స్వరాజ్యం సంపాదించి 22 సంవత్సరాలు అయింది. సాంఘికమయిన ప్రజాస్వామ్య విధానంలో పేద వర్గాలకు ప్రయోజనం కలుగడం సూక్ష్మం అనేది స్పష్టమయింది. యీ రాష్ట్రంలో నూటికి 11-15 మంది హరిజనులున్నారు. నూటికి 5-6 గురు అడవి జాతుల వారున్నారు. వారు కాక నూటికి 50 మంది వెనుకబడ్డ తరగతులవారున్నారు. అంతే అధికంగా, సాంఘికంగా విద్యావిషయంగా వెనుకబడ్డవారు 50 మంది ఉన్నారు. మనం అడుగుచేసే ప్రజాస్వామ్య విధానంవలన అధికారంలో ఉన్నవారిని చూస్తే అధిపతులున్నవారు, కులంగోత్రం ఉన్నవారు వారు మాత్రం అధికారం చేయడానికి అవకాశం ఉంది తప్ప పేదవారికి ప్రయోజనం లేదు. మన శాసనసభలో ఏమే వరాల సంచి ఏంత మంది వచ్చారు యీనాడు మంత్రులుగా ఎవరున్నారు అనేది చూస్తే నూటికి 15-16 మందిగా ఉన్న హరిజనులకు నిండయిన ప్రాతినిధ్యం ఉన్నదా, నూటికి 50 మందిగా ఉన్న వెనుకబడ్డ తరగతులవారికి ప్రాతినిధ్యం ఉన్నదా అనేది చూస్తే అది సూక్ష్మం అని తెలుస్తుంది. అందువలన రాజ్యాంగం మార్చిస్తే తప్ప లేకపోతే యీనాడు అధికారంలో ఉన్నవారు అవలంబించే వైఖరి ఎలాగున్నదంటే ఏదో పగులులకు కొంత గడ్డివేసి రాటన కట్టివేసి దాని పాలు అంతా పితికి తాగే విధంగా ఉంది. యీ దేశంలో ఉన్న పేదలకు స్కూలులు ఏర్పరుస్తున్నాం. అక్కడిక్కడ హాస్టల్స్ పెడుతున్నాం కాబట్టి మీకు సాంఘిక న్యాయం చేస్తున్నాం అని చెప్పి అధికారాన్ని తమ గుప్పెట్లో పెట్టుకుని పేదవాడు శాశ్వతంగా పేదవాడుగా ఉండేటట్లు చేస్తున్నారు తప్ప విజంగా పేదలకు న్యాయం కలుగచేయాలనే ప్రయత్నం చేయడం లేదు. ఎందుకంటే యీ రోజు యస్. యస్. యల్.సి వరికీ అందరికీ ఉచితంగా విద్య చెప్పుతున్నారు కాని యీ బడ్జెటులో చెబుతారు మేము అచ్చంగా యీ హరిజనులకు ప్రత్యేకంగా నాలుగు హైస్కూలు నడిపిస్తున్నాం అన్నారు. ఎవరి మెహర్బానికి యీ మాటలు చెబుతున్నారు అని అడుగుతున్నాను. రాష్ట్రం మొత్తంమీద ఉన్నవారందరికీ ఉచితంగా చదువులు చెప్పుతున్నారు. రాష్ట్రంలో జిల్లా పరిషత్తు యాజమాన్యంలోగాని, మునిసిపాలిటీ యాజమాన్యానగాని ప్రభుత్వ యాజమాన్యానగాని ఉన్న అన్ని హైస్కూలుకు సెంట్రల్ పరసెంటు గ్రాంటులు ఇచ్చే ప్రభుత్వం యీ నోట్సులో నాలుగు హైస్కూలు ప్రారంభిస్తున్నాం అనడం వచ్చి మోసం కాదా అని అడుగుతున్నాను. దానికి ప్రత్యేకమయిన సౌకర్యం పేదలకు కలుగ చేసినట్లా మన రాజ్యాంగం ప్రకారం అందరుకూ ప్రాథమిక విద్య చెప్పాలి. అందరితోటా వారికి ప్రాథమిక విద్య చెబుతున్నారు. అది గొప్పగా శలవిచ్చారు. అంతేకాదు

అనకాళం వచ్చినప్పుడు ఫ్రీవీలేజ్ మోషను మూవ్ చేయాలనుకుంటున్నాను. దారిల్లి నోటులో రెండవ పేజీలో చూడండి. ఇవాళ మన రాజ్యాంగం ఆర్టికల్ 16 ఉంది. ఆర్టికల్ 16-4 క్రింద ఎవరికయినా ప్రభుత్వ ఉద్యోగంలో కాని ఎవరికయినా వెనుకబడి ఉంటే వారికి ప్రత్యేకమయిన సౌకర్యాలు కలిగించడానికి రాష్ట్రాలకు సంపూర్ణమయిన అధికారమిచ్చారు. మన ఉమ్మడి మద్రాసు రాష్ట్రం నుంచి ఆంధ్రకు వచ్చినప్పుడు కూడ ఆ పౌరస్వం ఉండేది. ఆంధ్ర నుంచి యీ ప్రాంతాలకు వచ్చినప్పుడు కూడ ఒకటి రెండు సంవత్సరములుండేది. హైకోర్టు కొట్టేసింది కాబట్టి గత 10-15 సంవత్సరాలుగా యీ దేశంలో నూటికి 50 మందిగా ఉన్న వెనుకబడితరగతులవారు ఏ ఉద్యోగంలో ప్రవేశించడానికి అర్హత లేకుండా ఉన్నారు. అంతరితేగాటు కంపెన్య చేయాలిగాని ఆర్థికంగాను, సాంఘికంగాను, విద్యావిషయంగాను వెనుకబడి ఉన్న వారిని సమాజంలో ఉన్నత స్థాయికి తేవలసిన వాడైన ప్రభుత్వంపయిన ఉంది. యీ బాధ్యత నిర్వహించడానికి వారికి న్యాయమయిన ప్రాతినిధ్యం కల్పించాలనేది ప్రభుత్వం విస్మరించి ప్రభుత్వం దానిని గురించి ఏదో కమిషను జేచాం అన్నారు. ఆ కమిషను రిపోర్టులు మూడు సంవత్సరాలుగా లేవు. అలాగే ఎడ్యుకేషనల్ ఇన్ స్టిట్యూషనులో ఉండే రిజర్వేషనుకు కూడ స్టూడెంట్ షిప్స్ బాక్ వర్క్ క్లాసెస్ వారు మెడికల్ కాలేజెస్ లోగాని, ప్రభుత్వ కాలేజెస్ లోగాని షెడ్యూల్డ్ కాలేజెస్ లోగాని జనాభా ప్రాతిపదికపయిన మా సీట్లు మాకివ్వండి అని అడిగే అర్హత లేకుండా పోయింది. అందువలన యీ రోజు పేదలకు న్యాయం జరుగాలంటే జనాభా ప్రాతిపదికపయిన ఉన్న వారికి లేవారికి అధికారం చంపకం చేసే విధానం తెచ్చుకుంటేగాని అంగదని మనది చేస్తున్నాను. ఇవాళ ఉద్యోగాల విషయం చూడండి మొనలి రన్నీట్ల కారుస్తారు. ఇవాళ డాక్టర్లుగాని, ఇంజనీర్లుగాని అర్హత ఉన్నవారు ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్ చేంజీలో రిజిస్ట్రేషను చేయించుకుంటే ఇండులో ఉద్యోగాలు ఎవరికి వస్తున్నాయోనోటి కూస్తే ఇంటర్వ్యూలో కావలసిన వారికి, ఫస్టుక్లాసు వచ్చిన వారిని ఓవర్ లూక్ చేసి పెద కులాలవారికి ఉద్యోగాలు వస్తున్నాయి కాని చిన్న కులాలవారికి ఉద్యోగాలు రావడం లేదు. సోషలిజం అమలు చేస్తున్నాం అన్నప్పుడు తినడానికి తిండి లేకుండా బ్రతకడానికి వసతి లేకుండా ఉన్న పేదలకు శస్త్ర ప్రయోగం ఎందుకు ఇవ్వకూడదని అడుగుతున్నాను. అవసరం అయితే కాన్ స్టిట్యూషను ఎందుకు మార్చరావని అడుగుతున్నాను. యీ బాక్ వర్క్ క్లాసెస్ అనే పదాన్ని ఉపయోగించుకుని మోసం చేస్తున్నారో ఒక చిన్న ఉదాహరణ చెబుతాను. యీ బాక్ వర్డు క్లాసెస్ ముందు ఎకనమిక్స్ లి బాక్ వర్డు అనే పదాన్ని చేర్చారు. చేర్చి యీ బాక్ వర్డు క్లాసెస్ సాగ్గలరు షిప్పుల నిధులు లేవు. ఇచ్చే నిధులన్ని ఎకనమిక్స్ లి బాక్ వర్డు క్లాసెస్ కు ఇస్తున్నారు. ఇవి ఎవరికి వెడుతున్నాయి? డైరెక్టర్ ఆఫ్ సోషల్ వెల్ ఫేరును వారు మంజూరు చేసిన దరఖాస్తులు యీ పేదలపయిన పెట్టమనండి. ఇందులో ఖాస్సాముల బిడ్డలెంతమందో డాక్టరుల బిడ్డలెంతమందో గెజిటెడ్ ఆఫీసరుల బిడ్డలు ఎంతమందో వారికి యీ సాగ్గలరు షిప్పులు దక్కుతున్నాయి కాని పేదలకు అందడంలేదు. ఎక్కడయినా 200 రూ. 0 లోపు ఆదాయం వారికి యీ సాగ్గలరు షిప్పులిస్తున్నారు కాని మామూలుగా రూపాయి ఆదాయం వచ్చేవారికి బిచ్చం

ఎత్తుకున్నప్పటికీ రూపాయి అదాయం రోజుకి ఉండాలి. రూ. 360 ల అదాయం ఉన్నవారికి ఏ టాక్ వర్క్ క్లాసుకయినా యీ స్కాలర్ షిప్పులిస్తున్నారా అని అడుగుతున్నాను. లెజిస్లేటరును. అఫీసరులను వట్టుకొని వంద రూ.ల లోపు అని చొంగ సర్టిఫికేట్లు తెచ్చుకున్నవారికే స్కాలర్ షిప్పులు మంజూరు అవుతున్నాయనిగాని నోరులేని నిస్పృహ జీవితం గడిపే పేదలకు ఎక్కడయినా యీ స్కాలర్ షిప్పులు వస్తున్నాయా అని అడుగుతున్నాను. ప్రభుత్వం ప్రతిదానికి భయపడిపోతోంది. చెంచురామా నాయుడిగారిమీద అక్కడ స్త్రీకృతు పాస్ చేస్తే ఏమీ లేదంటారు. ఇంజనీరుల ప్రమోషనుపైన ముఖ్యమంత్రిగారిమీద ఫర్లిక్ హెల్త్ మినిస్టరుపైన స్త్రీకృతు పాస్ చేస్తే ఏమీ లేదంటారు. హాసింగ్ బోర్డు వ్యవహారంలో స్త్రీకృతు పాస్ చేస్తే ఏమీ లేదంటారు. ఈ అప్లికేషనులన్ని ఒక హైకోర్టు జడ్జి ముందు పెట్టమనండి ధనవంతులకు వెదుతున్నాయో పేదలకు వెదుతున్నాయో యీ స్కాలర్ షిప్పులు తెలుస్తుంది. ఏదీ చెప్పినా పెడచెవని పెడుతూ రక్తపాతం అయి విప్లవం వచ్చి యీ ప్రభుత్వాన్ని కూలదోయాలిగాని వేరే మార్గం లేదు. ఎంతకాలం మోసం మాటలు చెప్పి పేదలను లొంగదీస్తారు? పంచాయితీ సమితి స్వాధీనం చేసిన ఫకడులో నూటికి 15 శాతం ఖర్చు చేస్తున్నారా అని అడుగుతున్నాను ప్రభుత్వం వారి స్వప్రయోజనాలకోసం తప్ప, చేశంలో ఉన్న హరిజనులకోసం, గిరిజనులకోసం, పేదవారికోసం ఒక కాని ఖర్చుపెట్టటం లేదు. ఈ విధంగా తప్పుడు సమాచారం ఇచ్చి, మన సభ్యులనే గాక మొత్తం దేశాన్ని మోసం చేస్తున్నటువంటి ప్రభుత్వం యొక్క నీతి నిజాయితీ గురించి ఏ విధంగా వర్ణించాలో నాకు ఆరం కాకుండా ఉంది. గవర్నమెంట్ 354 హాస్టల్స్ రన్ చేస్తున్నారట. అందులో 18 వేలమంది ఉన్నారు. వారికి 75 లక్షలు ఖర్చు పెడుతున్నదట. సబ్సిడైజ్డ్ హాస్టల్స్ వెయ్యి ఉన్నవట. వానిలో 40 వేల మంది ఉన్నారు. వాటికి 107 లక్షలు ఇస్తున్నారు. ఇవి ఏమి న్యాయమని అడుగుతున్నాను. వీరికి రూ. 20 ల చొప్పున ఇస్తే చాలుతుందని చెబుతున్నారు, ఎట్లా చాలుతుంది? గవర్నమెంట్ హాస్టల్స్లో ఉన్నటువంటి విద్యార్థికి ఏ దామాషాలో ఖర్చుపెట్టారో, సబ్సిడైజ్డ్ హాస్టల్లో ఉన్న విద్యార్థికి కూడ దామాషాలో ఖర్చుపెట్టవలసిన బాధ్యత యీ ప్రభుత్వానికి లేదా అని అడుగుతున్నాను. అక్కడ 18 వేల మందికి 75 లక్షలు ఖర్చుపెట్టినప్పుడు ఇక్కడ 46 వేల మందికి ఎంత డబ్బు ఖర్చుపెట్టవలసిన అవసరం ఉన్నదో యీ ప్రభుత్వం గమనించవలసిన బాధ్యత లేదా? అని అడుగుతున్నాను. ఇక్కడ డిసేబుల్డ్ అని ఒకటి చెప్పారు. హైదరాబాదులో 200 మంది శాంకన్ స్ప్రింగ్ అట. ఆంధ్ర ప్రాంతంలో ఉన్నటువంటి విజయవాడలో హోమ్స్ ఫర్ ఏజ్డ్ అండ్ డిసేబుల్డ్స్లో స్ప్రింగ్ 50 మంది అట. ఏమి న్యాయం? కుంటివారికి, గుడ్డివారికి వికలాంగులకు ప్రభుత్వం పోషణ ఇచ్చేదానికి హైదరాబాదులో పెట్టిన గృహంలో శాంకన్డ్ స్ప్రింగ్ చెప్పారు గాని—వారిచ్చిన నోట్లో—అందులో ఉన్నవారు ఎంతమందిో చెప్పలేదు. శాంకన్డ్ స్ప్రింగ్ 200 అని చెప్పారు. అసలు అందులో ఎవరూ లేకుండాగానే ఉద్యోగస్థులకు జీతాలకొరకు ఆ డబ్బు ఖర్చుపెట్టవచ్చును. నిజంగా అక్కడ మనుష్యులు ఉండి, వారిని పోషిస్తూ ఉంటే—అందులో ఉన్నటువంటి సంఖ్య చాలా స్పష్టంగా చెప్పేవారు. తర్వాత ఓర్డ్ ఏజ్డ్ పెన్షన్స్ అని ఎంత మోసం

for 1970-71 :

Voting of Demands for Grants

చేస్తున్నారు? పేదవారికి ఓల్డ్ ఏజ్ పెన్షన్ ఇస్తున్నారట. బాక్ వర్కు క్లాసెస్ కు, హరిజనులకు, గిరిజలకు ఓల్డ్ ఏజ్ పెన్షన్స్ ఇస్తున్నాము అంటున్నారు. వీరికే పరిమితమా? రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి 60 సం.ల వయసు చాటినటువంటి, ఏ ఆధారం లేనటువంటి అన్ని వర్గాలవారికి ఇస్తున్నటువంటి ప్రయోజనాన్ని గురించి ఇక్కడ ప్రత్యేకంగా హరిజనులకోసం, గిరిజనులకోసం, బాక్ వర్కు క్లాసెస్ కోసం ఇస్తున్నామని చెప్పుకోవటం—సచ్చి ఆబద్ధం ప్రచారంతోటి, మోస ప్రచారంతోటి యీ రాష్ట్రంలో యీ అధికారాన్ని నిలుపుకోవాలని అనుకోవటం చాలా ప్రమాద కరమైన విషయము. దీనికి పరిష్కార మార్గం ఒకటే. కాన్స్టిట్యూషన్ మారాలి. ఈ దేశంలో ఉన్నవారు, లేనివారు అనే రెండు తెగలక్రింద ప్రజలయొక్క జనసంఖ్యను బట్టి ప్రాతినిధ్యం అధికారంలో వచ్చిన వోటాన మాత్రమే యీ సమస్య పరిష్కారం అవుతుంది తప్ప—లేకపోతే పెద్దగా ఉన్నటువంటి కులాలవారు పేదవారిపై పెత్తనం చేస్తూ పెద్దవారికి పాలు ఇచ్చి, పేదవారికి గడ్డి వేసి పరిపాలించే యీ ప్రభుత్వం ఇక నిలవదని మనవిచేస్తున్నాను.

Mrs. Godfrey (Nominated- Anglo-Indian):—Mr. Speaker, Sir, while speaking on the Demand for Scheduled Castes and Scheduled Tribes, we have to see that a quite large amount of over Rs. 1 crore has been allotted to the Beggar Homes. But I find that there are more beggars roaming about the streets of Hyderabad and Secunderabad in the districts. I presume this money that is being allotted for these particular homes is not being used in the proper way that they should be used. I request that some inspection body or some committee be formed to look into the fair use of this money that is being allotted.

I also see that a large amount has been allotted for old age pensions. I am sorry to say that for the past two years, I have been running around to get pension to 3 old people and one of them has already died of starvation and the other two are lingering on begging from door to door and their applications have not yet been sanctioned. I hope that something may be done in this regard. I have also heard that this old age pension is being distributed indiscriminately and people who are not deserving it are getting it. I request that a real inspection be made and that those who are really poor and starving should get this assistance from the Government.

I also like to point out that homes for the aged and homes for the disabled are also being run by our State. I have visited some of these Government homes and I find that the inmates are not so well cared for. There is a home for the aged and a home for the disabled being run by the missionaries. This does not get any money from the Government. I would request that the Government should take cognisance of other institutions who are coming up to help our people; they are sacrificing their lives and giving free service. The only thing we can do is to help them to continue their service to our poor old and disabled.

Now, education also plays a very important role; that we all know. I have visited many backward areas; and Harijanwadass in Andhra Pradesh. I find that the schools that have been provided

for these poor less fortunate children are really very bad. After all if you are giving a child, education, give him something that is good. Let him appreciate that the Government is doing something for him. These poor children are kept there with no proper accommodation, no proper sanitation, no proper teachers, no books and they just have got to go there like a whole lot of sheep and repeat parrot-wise what the teacher says. That is why our country is going down to what it is. If a little more care is taken of these poor children in these villages, I am sure we can do quite a lot with these intelligent little ones who are left in the dark. While speaking once again about beggars I can say that a large number of little boys and girls are roaming the streets and making beggary a profession. I request the Government to stop this, because it is not their fault that they are begging and the parents are behind this. It is our duty to see that they grow up into worthy citizens of our country.

Regarding scholarships that are sanctioned to the Harijan Christians and economically backward people, I am sorry to say that these scholarships are below what is expected to be given to these children. The boarders of the orphanages are paid only Rs. 12 and I don't think a child could get food for a whole month at the rate of Rs. 12. I have been requested by most of these orphanage managements to request the Government to raise the amount to at least Rs. 25 per child. The managements are interested in the children, but what can they do; they cannot help themselves in these hard days. I request the Government to raise the boarding fee to these Harijans and these backward classes and Christian converts to raise to Rs. 25 per head.

Besides, the departmental certificate that is demanded in respect of an economically backward family is upto a limit of Rs. 300. If the head of the family is running with Rs. 300 it comes to less than Rs. 50 per month. I don't think we expect our people to earn Rs. 50 a month and support the whole family. I think it is our duty to raise that amount to at least Rs. 1500 per annum. A family that is earning Rs. 1500 per annum is definitely economically backward. I don't think even a single person can live on Rs. 125 per month with soaring prices, much less on Rs. 300 annually which comes to less than Rs. 50. I request the Government to raise this income from Rs. 300 to 1500 per annum at least.

There are subsidised hostels; the voluntary organisations are requested to take part in these subsidised hostels. I am glad to say that our institutions are willing to open these hostels and open schools and also dispensaries all over the State. But when they come for any grant or they come for some money to start an orphanage and to start a building, nothing is given to them with the result they are completely frustrated. The other day I went to Sirpur town and Bellampalli and requested the Father to open schools because I saw that there were so many children. They opened a school but they say they cannot get the children to come because the parents prefer to send the children to look after the cattle or sheep because they may get a bowl of jawar. These Fathers are also trying to get American aid and give some food. But even then they say they have got to pay some-

There should be an Area Development approach to the problem of tribal welfare. The Government should take up specific schemes and put them on ground. A large number of reclamation, irrigation and plantation programmes are possible all over the agency areas from Bhadravari in Srikakulam district to Bhadrachalam in Khammam district. Ofcourse all these are there. I need not have gone in detail but I felt that more we write and less we have done.

As far as education is concerned, specially in the agency areas, the heat is intense in summer and the winter's cold is severe. For the Tribal children at the Ashram schools there are no pukka buildings. Some of them I visited in Visakhapatnam district. These are also not nice. The M.L.As. from the tribal area have said about many things. I need not repeat them. As far as schools are concerned there should be some good buildings as well as hostels. There should be more schools and more pukka buildings at low cost and there should be greater coverage of school going children.

For the Tribal boys and girls, more teaching of the three "Rs" should be done. Reading, writing and arithmetic, I mean. There should be job oriented programmes. Employment opportunities should be created. The driving school for the scheduled tribe boys started in the Srikakulam district recently should be strengthened and permanent boarding grants should be given so that these honest tribal boys trained as drivers will be absorbed in the Public and Private undertakings all over the State.

That is not the only thing. When we think of medicine, ofcourse, this book shows that a number of health centres and a number of mobile units are provided. But I think most of them are not working. Doctors do not want to go and work in tribal areas. Nurses are not there in some places. Medicines are not there. In the tribal areas there are a number of cases of malaria and leprosy. There is not a single Government run hospital. There is only one run by the foreign missionaries in Kurupam in Srikakulam district. Lepers are increasing in any thing. When Mrs. Godfrey talked about the beggars I thought about the beggars in Visakhapatnam. Most of them are lepers. There is no other place for them to go. Once they are cured in Rayavellor in Madras, they will be back to Visakhapatnam. It is a terrible sight to look at them and really I feel that for these beggars there should be done some thing. Our hon. Lady Minister is looking at us. Next time, when she visits Visakhapatnam she will see a number of leper beggars. It is a terrible sight for us. We should be ashamed of it. Tourists also will be coming to these places.

I would have talked at the time of discussion on the Demands for Medicine, but it was not discussed. What I have come to know is that nurses are very few and the nurses do not want to go to tribal areas. I feel that in future there should be some sort of relaxation and with some less education they should be taken for the tribal centres. If nurses are trained definitely there will be right persons to go and work in the centres and they will be more helpful to the tribals.

Family planning has gone into tribal areas. What about the children who will be coming even after family planning is implemented in those families. At least those children should be healthy. When we want less population, certainly the population should be healthy mentally and physically. There are no triple antenatal injections for the children. Very often we see crippled children and children suffering from whooping cough and diphtheria causing a number of deaths. Polio disease is making the persons crippled. I want that some sort of arrangement should be made as I am told that this mobile unit is not working properly and the health centres should see that the children are made immune from these dreadful diseases.

There are many other things. One of them is cyclone relief. There is a population of nearly 15 lakhs of tribals in the State. Proportionately, there should be at least 5% of the total budget provision both under Plan and non-plan to be spent on these weaker sections. But it is unfortunate that this is not the case in the State. Even though minor forest produce was widely destroyed from Bhadrachalam to Bhadrachalam, no cyclone relief was rushed to these areas. Only in Khammam, cyclone relief for tribal areas was undertaken effectively.

There is a mention about training research institute. Recently Mr. Kanchi has visited Srikakulam and Visakhapatnam. He felt that there should be a branch of Tribal Cultural Research and Training Institute at Vizag, as the General Manager's office is there and it will be more helpful.

I should say some thing about Harijans because a number of Harijans are also my voters. Much is said about land assignment to the landless poor. Has any body thought about the extent of land that has been actually assigned to the Harijans? When I look to Gandhiji's photograph, it always come in my mind about the Harijans. Are there facts and figures with the Government to prove that the majority of the landless harijans have received most of the benefits of the land assignment policy? No. On the contrary it is common knowledge that the so-called landless poor, who get assignment patta, are generally non-harijans. It is therefore, suggested that the land assignment drive should be organised specially amongst the harijans by reservation.

As I said, there are schemes to provide house sites, sanitary amenities, drinking water facility etc. to harijanas when ever that questiond comes up, harijans are not getting lands. It is a matter of common knowledge again that house sites are acquired at villages at a huge cost, and some times the lands need reclamation and are therefore not under occupation at all. Government should concentrate more on district headquarters towns for house site assignments to the harijans. The land acquisition cases within municipal towns for house site assignments to harijans are extremely rare. It is only at the Municipal towns that the harijans suffer most. They suffer discrimination even tenants in getting private houses. It is therefore suggested that house site co-operatives should be organised at each

district headquarters some good land acquired and assigned as house sites to the large harijan populations coming to towns for work these days.

Even in land assignment the harijans have not been exempted from payment of survey and demarcation charges, subdivision and stone fees. They are so poor that they cannot pay these charges and it should be the responsibility of the Social welfare Department to meet these charges from its own budget. For the harijan boys and girls going to colleges, there should be hostel buildings constructed by the Government at each district headquarters. Now girls are getting chances to go to college and they find very hard. They should have some hostels at reasonable charges. And some money also should be given to them. There are nearly 3 lakhs of acres of lands belonging to various temples in the State. When we talk about funds, the reply will be that there are no funds. There are certain sources by tapping which we can get some funds for the harijans. At least a small percentage of the funds of the Devasthanams especially like the Tirumala-tirupathi Devasthanam should be kept separately for expenditure on harijan welfare. Government should order that the lands under various temples should be leased out to the Harijans and if necessary, the lease can be paid by the Social Welfare Department to the concerned temples. It is learnt that there is an amount of Rs. 2 crores and odd as income from these lands to the temples and religious endowments.

There should be better economic programmes for the weaker sections in the sense of long-term loans for purchase of electric-motors, pump-sets, tractors and other permanent improvements. Even after 20 years of the Republic there are very few harijan families that have benefited by any form of lift irrigation or land reclamation.

More about harijans, I need not say. In conclusion, it should be emphasised that in rural electrification at every village having electricity, the harijan colony should compulsorily be electrified. Similarly, for the tribal colonies also. The State Electricity Board should give the street lighting at every electrified village for the harijan colonies of the village concerned. Although there are instructions to this effect, nearly 75% of the electrified villages have been denied electric connections and street lightings to their harijan colonies. It is unfortunate that Government orders have not been implemented by the State Electricity Board in this regard. The Government should lead the harijans from illiteracy to education and also from darkness to light.

I should now talk some thing about women welfare. Ofcourse it was a pleasant news for me when the selection of a Lady as Minister was announced for Women Welfare. She has taken charge and it is only a short time. I do not have complaints against her department. I hope she should give a little more time for the women welfare at the district level. I know she cannot go to all the time to 20 districts, when I cannot even touch all the villages in my constituency. But atleast she has got the sources to get information from districts. There fore, I think when the lady Minister is going to districts, if per

chance in that district there are lady M. L. As. atleast she should talk to them before making a tour. That will help her. In the morning I just talked to her. It was news for her. I won't mention it now here. I hope in future atleast she will just talk to us when she comes to our district. We can say certain things which the departmental people hesitate to bring to her notice because we are not scared of those departments. There are state homes and children homes. After 12 years the children homes will not keep the girls and till she is 18 years, she will not be admitted in to the state homes. Service homes in some places are run by Government and in some places they are private. A few years back after receiving a number of complaints our hon. Chief Minister, Sri Brahmananda Reddy closed it. Later on people came to me. Being a woman, I thought I should do some thing. But I hesitated after knowing about the report. I was not very keen for that. The lady Minister came to our place. Some of the ladies of certain clubs, finding that I was not keen, made a direct approach to the lady Minister, have arranged a meeting, gave her tea etc. and got favour from her to get the grants. Ofcourse, she said that she won't bear all the expense. Any how they got the grant. I want to bring to the notice of the Minister that there was one building for guides and scouts. Recently it was finalised and the Collector is supposed to be the Chair man of it. Mrs, Shivram, the Collector's wife persuaded her husband to go to the concerned clerk of the guides building, took the keys and gave it to the service home people. When I came to know about it I found it was true. When there is a dispute, things should be taken in a proper way.

Sri M. Manik Rao :—Just now the hon. lady Member has said that whenever the lady Minister goes to district, only she should see and meet the lady M. L. As.

Mr. Deputy Speaker :—Not, 'only ladies'.

Smt. Ramakumari Devi :—I said in each district there are lady M. L. As. Atleast they should be consulted before she makes out her tour programme.

I do not know whether it has come to the notice of many persons. I have come to know that in Tribal Areas, people are losing eye-sight when they are hardly 30 years. There were some eye-cure camps which Dr. Modi has conducted. I request that the Tribal Welfare Department will take note of it and see that certain camps of that type are arranged in the tribal or agency areas. That way you will be helping the persons and you will be able to give them the eye-sight again which they are losing very fast.

About service home I think she will consider it. I think the fight will not go between the two concerned. District Women Welfare Children homes are in other places but it is not there in the tribal areas in Visakhapatnam and East Godavari. There should be some children homes in the tribal areas.

As far as creches are concerned, I want to bring to the notice of the lady Minister that there is one at K. G. Hospital in Visakhapatnam.

where 400 workers are there and their children are kept in to creche. It has been run by a private concern from so many years. A lady started it. She is 80 year old Lazarus. I feel that the Government should take over the creche. It will be a great help. She is finding it very hard to run it. We tried with the medical departments and they said 'No'. I hope the lady Minister will be kind enough to take it over and atleast in the next year's budget it will be shown.

I want to bring to the notice of the Government one thing about the district Women Welfare Officer. In the Gandhi Centenary Celebrations she did not attend the function. The Secretary of the Gandhi Centenary Celebrations has gone a number of times to invite that lady because she is the women welfare officer, to attend the function and seminars. She did not bother to attend a single time.

There are other things also, but there is no time.

Thank you very much for the time given.

श्रीमती सुमित्रा बाई: अध्यक्ष जी। समाज कल्याण और स्त्री कल्याण के मंत्री ने जो बजट पेश किया है मैं उस में कुछ सुझावों देना चाहता हूँ। स्त्री क्षेमम् का काम हमारे देश में श्रीमती कस्तूरबा के देहांत के बाद से पूज्य बापूजी ने शुरू किया। और इस के लिये कस्तूरबा के नाम से ट्रस्ट बनाया। इस के बाद जगह जगह समाज कल्याण स्त्री कल्याण और शिशु कल्याण के नाम से कार्यक्रम शुरू हुए। उस के साथ स्त्री शिक्षा डाक्टरों नर्सों और बच्चों की ट्रेनिंग का काम होता रहा। आजादी मिलने के बाद श्रीमती दुर्गाबाई देशमुख ने यह काम अपने हाथ में लिया और इस को जारी रखा। मैं यह नहीं कहना चाहती कि स्त्री क्षेमम् में कुछ भी काम नहीं हुआ। बहुत सा काम हुआ है। अभी मानिक राव साहब ने भी कहा दुनिया में ऐसी बहुत सी औरतें हैं जिनको रक्षण नहीं है। अगर मद की सुरक्षण नहीं मिलता तो वह चोरी डाका कारन लगता है लेकिन अगर औरत की सुरक्षण न हो तो वह बाजार में आजाती है और अपनी असमत्ता को बचन लगती है। यह समाज के लिये बहुत दुष्प्रभाव है। इस को रोकने का काम बापूजी ने शुरू किया। मैं सरकार से प्रार्थना करूंगा कि जिस तरह उस ट्रस्ट से डाक्टरों नर्सों और टीचर्स की ट्रेनिंग दी जाती थी उसी तरह आज भी सरकार इस का प्रबन्ध करे। जो औरतें छोटी उम्र की होती हैं डाक्टर बन सकती हैं। या कोई दूसरा तकनीकल काम कर सकती हैं। उन में एजुकेशन को ज्यादा बढ़ाने की जरूरत है। श्रीमती रोडा मेस्त्री भी स्त्री हैं वह इस को समझकर बहुत कुछ कर सकती हैं। इस के लिये सब औरतें आपके साथ हैं। अगर स्त्री क्षेमम् के उद्देश्य को दिल में लेकर काम करें तो बहुत कुछ कर सकते हैं। आप इस पर जोर दें और दुनिया को दिखा दें कि अंधे प्रदेश में स्त्रियों के लिये यह काम हो रहा है। इस में तेलगाना या आंध्र की समस्या नहीं है। यह काम सब के लिये है।

एक और बात यह कि जिस मलक के बच्चे बदरवया होते हैं वह मलक बदरवया होजाता है। हम अक्सर आबिदल्लो कोठी उसमानिया दवाखाना हनुमान मंदिर मजिदों दरगाहों के पास यह देखते हैं कि चार पांच बच्चों को लेकर उन के मां बाप बैठ रहते हैं वह बच्चे भी ख

మాగ్గింజు కల్యాణ విషయం. మా మంత్రిగారు చాలా మంచివారు. గంపలో ఎన్ని గింజులుంటే అంతే పంట పండుతుంది. గంపలో గింజులు పెక్కువగా ఉంటే ఎక్కువ సేర్లు ఎంట పండాలంటే పండదు. సమాజ కల్యాణం సోషల్ సర్వీస్ అనే మాట బాగానే ఉంది. ఎరుకల, వీణల, కోయ, కొండ, మాల, మాదిగ, లంకాగి. చెంచు - అబ్బిబ్బి ఎన్ని కులాలున్నాయి భారతదేశంలో. ఇన్ని కులాలుంటే ఎంత పెద్ద సంస్థ, ఎంత పెద్ద తెగ బహిష్కారం తెలుసునా? ఈ కులాలన్నీ ఒకటి బహిష్కార కల్యాణం ఎక్కడ ఉంటుంది, మనం ఇక్కడ ఉంటామా? ఈ జాతి బలవంతమైన జాతి. కాని ఆర్థికంగా పడిపోయిన జాతి. ఆ నాటి స్వార్థపరులు వారిని ప్రోత్సహించారు. 20 సంవత్సరాలు జరిగిపోయింది. మనకు స్వతంత్రం వచ్చింది మహా శివరాత్రినాడు మా చీఫ్ విప్ గారు శ్రీశైల పర్వతానికి తీసుకువెళ్ళారు. భగవంతుని దర్శనం చేయించారు వస్తూ వస్తూ ఒక గ్రామంలో మా కానన సభ్యుడు - ఆయన పేరు తెలియదు ఏవో కొవడానికి బస్సు నిలబెట్టారు. అక్కడ పరిస్థితిని చూచాను. దై రెక్కరుగారు కనబడడం లేదు కాని ఆయన తెలుసుకోవలసి ఉంది. ప్రొద్దుట 7 గంటలకు బస్సు ఆగింది. రెండే గుడిసెలున్నాయి. చెట్టుక్రింద 4 గురు మగపిల్లలు, ఒక ఆడపిల్ల, ఒక చిన్న 4 నెలల అమ్మాయి. ముత్యం ఉన్నట్లు ఉంది ఆ అమ్మాయి. నలుగురికి బట్టలులేవు. 9 ఏండ్ల పిల్లలనుంచి 4 నెలల పిల్లలవరకు ఎవరికి బట్టలులేవు. ఒక్క పిల్లవానికి గోచీ ఉంది. నాలుగు మాసాల బిడ్డకు పుట్టిన నాటినుంచి బట్టలులేవు. మన దేశ పరిస్థితి ఇది. ఏదో సమాజ కల్యాణం, ఉద్ధరణ అంటారు. కల్యాణం ఎక్కడ ఉంది చెప్పండి. ఆ ప్రాంత చూస్తే దుఃఖం వచ్చింది. ఎక్కడకు పోతున్నాయి కోట్లు, లక్షలు. మావాళ్ళు ధంకా బజాయించి చెబుతారు సంతోషం చేస్తున్నామని. ఎక్కడ ఉంది? నిజంగా చేస్తున్నామా? ఈ పుస్తకంలో వ్రాశారు గాంధీగారు అనుకున్నారు కాబట్టి ఇది మనం చేయవలసి వచ్చింది అని. దేశానికి ఒక విదానమే పోయింది. ఎవరి పెళ్ళికొరకు చేస్తున్నారు? ఈ దేశంలో పుట్టినవారికి ఈ దేశ పౌరులుగా మానవులుగా జీవించడానికి హక్కులేదా? ఎవరికొరకు చేస్తున్నారు? ఎవరిమీద మెహర్బానీ? కొందరు క్రైస్తవులే పోయారు. కొందరు ముస్లిములే పోయారు ఎందుకు పోయారనేది పమస్య. ఈ అసమానాన్ని సమంజసలేక భరించలేక ముక్కలమీదికి ఎవరింపు పడలేక వారు మరొకటి మార్పుకోవలసి వచ్చింది. ఇప్పుడే గౌరవసభ్యులు

హరిజనులు. బాక్ వర్గ క్లాసులు ఆంధ్ర ప్రాంతంలో కూడా ఉన్నారని అన్నారు. ఆ మాట నిజమే. కాని హరిజనులకు సమాజంలో అవమానం వుంది. పెనుకబడిన తరగతుల వారికి సమాజంలో అట్టి అవమానం లేదని నొక్కి చెబుతున్నాను. మీకు కూడా ఎన్నో కష్టాలు ఉన్నప్పటికీ మాకు మానవత్వం లేదని ఎంతో నశించి కృషించి పోతున్నాము. ఒక హరిజనుడు సర్పంచ్ ఐతే కాళ్ళు చేతులు నరికివేస్తారా ? అతనిని నాశనం చేస్తారా ? ఎందుకు ఇవన్నీ ? ఎక్కడ మీరుచేసిన సంక్షేమం ? కేంద్ర ప్రభుత్వంనుంచి ఇక్కడివరకు ఇదే పరిస్థితి. ఎంతమంది హరిజనులు సర్పంచ్లు ఐనారు ? ఎంతమంది హరిజనులు జిల్లా పరిషత్తుల చెర్మెనులై నారు ? ఎంతమంది బ్లాకు ప్రజెంటు ఐనారు ? ఏమి చేసినారో చెప్పండి. ఒకరినిచూచి మరొకరు, ఆ పక్షంవారిని చూచి ప్రతిపక్షంవారు, నవ్వే నవ్వులుమీద జరిగేదికాదు. ఈ దేశాన్ని యిదివరకు ప్రభువులు పాలించేవారు. ఈనాడు ప్రజానాయకులు పాలిస్తున్నారు. మంత్రులుగాని శాసనసభ్యులు గాని మనం అందరం సర్వ ఆశలను మనమీద పెట్టుకొని నాలుగు మాటలు చెప్పి వోట్లు సంపాదించి శాసనసభకు వచ్చి మనం ఏమి చేస్తున్నాము ? మన కక్షలు తీర్చుకొనడానికి నవ్వుకొనడానికి కాదు. మనం చేసేది ఎటువంటి సేవ అని ఒకసారి యోచించండి. ఏమి జరుగుతున్నది. హరిజనులను రక్షించాలంటే ఎట్లా రక్షించాలి. పెనుకబడినవి చాలా జాతులున్నాయి భారత దేశంలో ఉన్న జాతులు యింగ్లీషు వారు ఎరుగ లేకపోయేవారు. హరిజనులను రక్షించాలంటే వారికి యిండ్లకు రోడ్లు రూపాయలు యిచ్చి, గుడిసెకు యిచ్చి, ఒక స్కూలు ఎక్కడో పెడితే అది రక్షణ కాదు పెద్ద పెద్ద హాస్టల్స్ పెట్టండి. పెనుకబడిన తరగతులకు మంచి విద్య లభించేటట్లు చూడండి. విద్య లభించి పానయే వారికి ఉద్యోగాలు వచ్చేటట్లు చూడండి. ఆర్థిక స్థితి బాగుపరచండి. అంతేకాకుండా వారికి ప్రత్యేకంగా కర్మాగారాలు ఏర్పరచండి. భారతదేశంలో హరిజనులకు పెనుకబడిన తరగతుల వారికి యిందవరకు ఎక్కడయినా ఒక కర్మాగారం ఉన్నదా ? ఎన్నో లక్షలు ఖర్చు పెట్టినారు. బయట దేశం నుంచి ఆస్తులు తెచ్చినారు. రేపు ఆ ఆస్తులకొరకు మమ్ములను అడిగితే మేము కూడా ఈయవలస పస్తుంది కదా ? కాబట్టి వీరిని ఉద్ధరించాలంటే ప్రత్యేకంగా వీరికి స్కూల్స్ పెట్టి కర్మాగారాలు పెట్టి పని చేయాలి. పోయినసారి ఒక ప్రశ్న పంపించాను. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఏ డిపార్టుమెంటులో హరిజనులకు ఎంత కోటా యిచ్చినారు ? దానికి జవాబు లేదు. వ్యాయం పరిశీలించాలంటే ఎందుకు వ్యాయం చేయరు అని అడుగుతున్నాను. తెలంగాణాలో హరిజనుల సంఖ్య ఎంత ఉన్నదనేది పుస్తకాలే చెబుతున్నాయి. తెలంగాణాలో 47 లక్షల హరిజన జనాభా ఉంది. ఆంధ్రలో 58 లక్షలు ఉంది. ఇక్కడ ఖర్చు పెట్టిన డబ్బు 40 లక్షలు. అక్కడి 104 లక్షలు ఖర్చు పెట్టారు. గవర్నమెంటు యిచ్చిన పుస్తకాల నుండే చెబుతున్నాను. ఇది ఏమీ వ్యాయం అని అడిగితే వెంగళరావుగారు తుపాకులు చూపిస్తారు. తక్కినవారు నవ్వుతారు. ఏ విధముగా వ్యాయం చేశారుతుందని అడుగుతున్నాను. మెడికల్ మినిస్టర్ సాఫ్ జరా శ్రద్ధగా వివాది. మెడికల్ డిపార్టుమెంటులో 300 డాక్టర్లు బాళిస్తున్నారని తెలుస్తోంది వాటిలో 20 మందిని మాత్రమే హరిజనులను చేస్తారని. ఆ విధముగా కాకుండా యింకా వెంటనే ఎక్కువగా

విస్తరించి వేయగలరని ఆశిస్తున్నాను. నిజంగా హరిజనుల ఆర్థిక పరిస్థితిని బాగు చేయాలంటే ఈ తూమ ప్రాంతో యిచ్చుడు రాదు వదా మరొక 120 సంవత్సరాలకు కూడా బాగు పడదు. వారికి ఉద్యోగాలు యివ్వాలి. ఇంజనీర్లు, డాక్టర్లు, గార్లు, ఒకటి జాపకం ఉంచుకోవాలి. ఇక్కడ యింజనీర్లు పెట్రోనానేవలకి చేరి ఎవరాలు స్థలాలు యిచ్చాము. నీళ్లు యిచ్చాము, లైటు యిచ్చాము. అయితే వారు మన హరిజనులకు ఎంతమందికి ఉద్యోగాలు యిచ్చారు. లేబరు మీ స్థలగారికి ఒకటి మనవి చేస్తున్నాను లెక్కలను తెప్పించి ఏ ఫ్యాక్టరీలో ఎంతమంది హరిజనులను వేసుకున్నారో పరీక్షించి వని చేయిపోతే మీటింగు పెట్టి వారందరినీ పెట్టి హరిజనులను తీసుకోవాలని ఆదేశించాలని అధ్యక్షుల ద్వారా కోరుతున్నాను. పెద్దాపల్లె పరిశుభం మిరికిస్తున్నారని అడిగేవారు లేరు. ఎవరు పెరిచి చేస్తే వారికి యిస్తున్నరు కాని నిజంగా 60 సంవత్సరాలు దాటిన దిక్కులేని వారికి యివ్వకలెదు. రోడా బుట్టి గారు అరాంఘర్లను నడిపిస్తున్నారు. అవి ఎక్కువ ప్రయోజనాలింగా సాధించాలని కోరుతున్నాను. శుభాలయాలకు యిచ్చే డబ్బు సవ్యంగా ఖర్చు అవుతున్నదో లేదో కమిటీ వేసి పరీక్షించాలి. పరిశుభం. గాంధీ జయంతి సందర్భంలో 31 వ తారీఖునాడు సమితి నుంచి గ్రామాలకు వచ్చి ఒక సోపు తువ్వాయి పట్టుకుని కడిగిర మూతులను తుడిచి వస్తున్నారు. దానితో తీరమ హరిజనులకు కావలసినది విద్య. ఉద్యోగాలు. సాంఘిక న్యాయం. అవి యిచ్చిన నాడు వారి ఆర్థిక స్థితి బాగుపడి మేము కూడా మానవులమేసి సమాజంలో తలెత్తుకుని తిరిగిగారు. ఈ సమయం యిచ్చిన తమకు నా ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సమాప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. వి. రమణయ్య (అల్లవరం) : గౌరవనీయులైన సాంఘిక సంక్షేమ మంత్రిగారు ఈ సభలను ప్రవేశపెట్టారు. చాలమంది గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా ఇది నూటికి 70 నుంచి 75 వరకు ఉండే ప్రజల యొక్క సమస్య ప్రతి సంవత్సరం ప్లాను బడ్జెటులో గాని లేక నార్మల బడ్జెటులోగాని పెడూట్లు కొట్టు. పెడూట్లు ట్రయిబ్స్, బ్యాంక్ వార్డు క్లాసెస్ కు కేటాయించిన మొత్తం చూస్తే చాలా తక్కువ మొత్తమని చెప్పాలి. వారు బడ్జెటులో యిచ్చినట్లువంటి లెక్కల ప్రకారం చూస్తే ప్లానులో గత సంవత్సరం రూ. 30,75,000 లు. ఈ సంవత్సరం రూ. 19,50,000 లో మనం ముందుకు వెళుతున్నామా వెనుకకు వెళుతున్నామా అంటే నామా మళ్ళీ కేటాయించిన దానిలో కూడా ఎందుకు తగ్గించవలసి వచ్చిందో అర్థం కాని పరిస్థితిలో ఉంది. గత శాసన సభలో గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రి గారు చెబుతూ నాలుగవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో 24 వేల కోట్ల రూపాయలవరకు పెంచుకు బోతున్నాం, దేశం మొత్తం పైన మన పేటు ప్లాను ఆశాజనకంగా ఉన్నట్లు చెప్పారు. రాబోయే 5 సంవత్సరాలలో ఈ కమ్యూనిటీస్ కోసం 19½ లక్షలు కేటాయించడం చాలా తక్కువ మొత్తమని మనవి చేస్తున్నాను. గత సంవత్సరం బడ్జెటు మీద ఈ సంవత్సరం మేరుగుగా 20 లక్షలు చూపించారు. ప్రగడ కోటయ్య గారి అవేదనలో నేను భాగం పంచుకుంటున్నాను. వెనుకబడిన జాతులకు స్పెషల్ ప్రెజిడెన్ యిచ్చి ఆర్థికంగా రాజకీయంగా, వైద్యానికంగా అన్నిరకాలుగాను వెనుకబడిన ప్రజలకు యాతర. సోషల్ రివెలుకు తీసుకొని రావడం కోసం సాంఘిక న్యాయం

కలుగజేయకం కోసం ఆర్థిక సమానత్వం ఏర్పాటు చేయడానికి ఈ మొత్తం వాలదని కనవిచేస్తున్నాను. రాబోయే నాడుగవ ప్రణాళికలో కొన్ని వేల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టబోతున్నాము. అయితే ఏదైనా కొద్దిపాటి అభివృద్ధి కలుగుతూ ఉంటే ఎద్యుకేషనులోను, సర్వీసులోను, దేశంలోకొన్ని గ్రామాలలో యిండ్ల స్థలాలకు యివ్వడంలోను ఆర్థం అవుతుందని మనవిచేస్తున్నాను.

హ్యూర్ ఎద్యుకేషనుగురించి మనవిచేయాలి. కాను ఆఫ్ లివింగ్ ఇండెక్స్ 1949 లో 101 పాయింట్లు వుంటే 1962 వచ్చేటప్పటికి 185 పాయింట్లు అయినది. ఇప్పుడు 200 పాయింట్లు వుండవచ్చును. కాని 1954-55 లో ఏర్పాటు చేసిన స్కాలర్ షిప్ అమౌంట్లు కాలేజీ విద్యార్థులకు మరల పెంచలేదు. పార్లమెంటు కమిటీవారే తమ రిపోర్టులో స్పష్టముగా చెప్పారు. కాస్ట్ ఆఫ్ లివింగ్ పెరుగుతున్న కొద్దీ స్కాలర్ షిప్స్ పెంచాలని చెప్పారు అర్జునబెట్టు చదువుతున్నవారికి రూ. 75 లు, టెక్నికల్ కోర్సులు మెడిసిన్, ఇంజనీరింగ్, అగ్రికల్చర్ ఓ. యస్ సి. వారికి దాదాపు రూ. 125 లు యివ్వాలని చెప్పారు. కొన్ని టెక్నికల్ కాలేజీ హాస్టల్స్లోని మెన్ బిల్స్ రూ. 100 ల వరకు అవుతోంది, రూ. 128, 180 లు మెన్ బిల్లు అవుతున్న కాలేజీ హాస్టల్స్ మన రాష్ట్రములో వున్నవి విశాఖపట్టణము మెడికల్ కాలేజీ హాస్టల్ రూ. 100 లకు తక్కువ బిల్లు ఏనాడు కావడము లేదు. యూనిఫార్మ్ పాలీసీ అదాపు చేయకుండా in Technical courses like Engineering, Medicine and other courses like B.Sc., the Scheduled Caste students are being harrassed for all these years. Is it not injustice in the case of the Scheduled Caste Students, I ask? దాని ప్రక్కన ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ ఇంజనీరింగ్ కాలేజీ వుంది. వారు ఏ మీ కట్టుకొనడము లేదు. కాకినాడ ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలో కట్టుకొనడము లేదు. ఉస్మానియా యూనివర్సిటీలో అగ్రికల్చర్ యూనివర్సిటీ, బాట్ల, ఇంజనీరింగ్ కాలేజీ అనంతపురములో ప్రతి నెల బిల్స్ ని డిమాండు చేస్తున్నారు పోషల్ వెల్ ఫేర్ మినిష్టరుగారు, ఎద్యుకేషను మినిష్టరుగారు పోషల్ వెల్ ఫేర్ డై రెక్టరు, ఎద్యుకేషను సెక్రటరీ, మూడు యూనివర్సిటీల వైస్-చాన్సలర్లు ఒక రౌండ్ టేబుల్ కాన్ఫరెన్సుని ఏర్పాటుచేసుకొని హెరాస్ మెంటు లేకుండా స్కాలర్ షిప్స్ యివ్వడమో, అదాన్స్ గా స్కాలర్ షిప్స్ యిచ్చి హ్యూర్ ఎద్యుకేషనులో ఏమీ అంతరాయము కలుగకుండా వుండేవిధంగా చూడాలని మనవి చేస్తున్నాను. సర్వీసులో చేరడానికి ఏజ్ లిమిట్స్ ని చాల రాష్ట్రాలు అబ్జర్వ్ చేయడము లేదు. మద్రాసు, మైసూరు రాష్ట్రాలలో ఏజ్ రిటాకేషను 5 సంవత్సరములు యిచ్చినప్పటికి చాలకొద్ది పెర్సంటేజీ వుంటారు. మనలి వారు వస్తారు. అటునంటి వారికి ఉద్యోగాలు యివ్వడము తావ్యము కాదని మంత్రిగారు అన్నారు. ఈ సంవత్సరము మంత్రిగారు తన అభిప్రాయాన్ని చూర్చు కొన్నారు. మద్రాసు రాష్ట్రములో ఎడ్మినిస్ట్రేషను ఎఫిషియన్సికి ఏమీ లోటు లేదు. 2, 8, సంవత్సరములు ఏజ్ రిటాకేషను కొత్త కాదు. పంటవయ్యగారు

ముఖ్యమంత్రిగా వున్నప్పుడు ఈ రాష్ట్రములో ఏర్పాటు చేశారు. సంబంధితాధికారుల తీసివేశారు. దానిని మరింత రెస్టోర్ చేయాలని మంత్రిగారిని కోరుచున్నాను. గాంధీ శతజయంతి ఉత్సవ సందర్భములో ఇంతవరకు జరిగిన హెరాఫ్ మెంటు చెప్పక్కర లేదు. ఇక్కడ అనేక సార్లు మేము చెప్పడము జరిగింది. రృష్టి జిల్లా బందరు తాలూకా గాంధీపూడిలో జరిగిన సంఘటన విషయము వేమయ్యగారు సభ దృష్టికి తీసుకువచ్చారు. మలమాత్రాలను హరిజనుల మాతులలో పలిపారు. తూర్పు గోదావరి జిల్లా గౌరవ సభ్యులు ఇక్కడ లేరు. దాని నిజముగా దురదృష్టవశాత్తూ సంగీతం వెంకటరెడ్డి అనే కానన సభ్యుడు. రామచంద్రపురము తాలూకాలోని పెనువళ్ల అనే గ్రామములో పెద్దాల్లు కాపు వారిని వివరీతముగా హెరాఫ్ చేస్తున్నారు. ముఖ్యమంత్రి గారికి వారందరూ చెప్పకొన్నారు గౌరవ మంత్రిగారికి చెప్పారు. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి తెలియజేశారు. ఇవన్నీ నిజమే కాదో జాడీషియల్ కమిటీనివేసి విచారణ చేయించాలని, కానన సభ్యులకాని, ఎంత పెద్ద హోదా పలికినవారు అయినా కాని అటువంటి హెరాఫ్ మెంటు చెక్ చేయించాలని కోరుచున్నాను. నిజామాబాదు జిల్లాలోని ఆర్మూరు తాలూకాలో హరిజనుల హత్య చేయడము. కాఫీ హోటలుకు వెళ్ళి పేవ్ మెంటుమీద కూర్చోనివుంటే చెవికొరికి వేయడము జరిగింది. ఏలూరుకు 15 మైళ్ల దూరములో ఒక గ్రామములో పశువులు పోయాయని జ్యోతిష్కుని వద్దకు వెడితే ఆ జ్యోతిష్కుడు ముగ్గురు హరిజనుల పేర్లు చెప్పినాడట. జ్యోతిష్కుని మాటలు నమ్మి వారి ముగ్గురిని పిలిచి వారిని బాధ పెట్టారు అంటే సహించరానిది. గాంధీ శత జయంతి ఉత్సవ సందర్భరమని కోట్లా రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నాము. వీటన్నింటిపైన జాడీషియల్ ఎంక్వయరీ జరిపించాలి. ఒక ఫేజ్ పోగ్రామ్ గా తీసుకొని జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్స్ నుంచి ప్రారంభించి హస్తల్లోవున్న డిపెక్టుని తొలగించడానికి ప్రయత్నము చేయాలి. గవర్నమెంటు హస్తల్స్ ఎబిఎ డిపెక్టు అని చెప్పడము లేదు. శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని వండిగామలోవున్న ప్రభుత్వ హస్తల్ ను చూశాను. 400 గ్రామముల ఆహారము యిస్తున్నారు. 10, 12 సంవత్సరముల పిల్లలకు ఈ తిండి బాలడము లేదని అంటున్నారు. అక్కడ వార్డెన్ అయిన మిస్ యూస్ చేయాలి. లేక ట్రోతే ప్రభుత్వము యిచ్చేదే సరిపోతుందావుందా? ఇటువంటి లోపాలు ఎక్కడైనా ఉంటాయి. అటువంటివాటిని సరిచేయాలి. గవర్నమెంటు యిచ్చిన డబ్బును సర్వీసియోగము చేయడము లేదనే విమర్శ వుంది. దైరెక్టుగా పిల్లల తలిదండ్రులకే యివ్వాలని మనవిచేస్తున్నాను. పరిశీలనతో వుండని ఇక్కడ అనేకసార్లు చెప్పారు. కాని ఈ డిమాండులో అప్రసావన చేయకపోవడము విచారకరము దాన్ని గురించి ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఫార్ల మెంటరీ కమిటీ గురించి అనేకసార్లు మనవిచేశాను. మనము వెల్ ఏర్పాటు చేశాము అని మంత్రిగారు అన్నారు. అద్వైజరీ బోర్డు వుందని అన్నారు. I am reading from the Report of this Committee. అద్వైజరీ బోర్డువల్ల, వెల్ కల్ల వర్కప్ ఏమీ నెరవేరడములేదని మనవిచేస్తున్నాను.

"We also recommend that there shall be a Committee at the State level which will review the programme of each Department in the matter of reservations or in filling the vacancies. The Committee should not only review the work of the Government Departments but also examine the reservations made in the same Government."

Voting of Demands for Grants.

Local Bodies, Public Undertakings, Panchayathi Raj, High Courts, Subordinate Courts, etc. The Committee should be posted by the Minister incharge of the Welfare as its Chairman, and a few members of the Scheduled Castes and the Chief Secretary to the Government should also be the Members of the Committee. The Report of the Committee should be placed.... There is a State Advisory Board to advise the State Government on the Welfare of the Scheduled Castes and adequate representation for the Scheduled Castes should be given. We have also seen that some of the Advisory Boards did not meet regularly.

(Smt. Ramakumari Devi in the Chair)

అందుచేత అది సరియైన ఉద్దేశ్యము కాదు పునరాలోచన చేయాలి. ముఖ్యమంత్రి గారు ఉదాసీనముగా చూడకుండా దానికి బాధ్యతవహించి వారు యిచ్చే జవాబులో చెప్పాలని కోరుచున్నాను. పార్లమెంటరీ కమిటీలాంటిది ఇక్కడ కూడ వేయడానికి ఎందుకు భయపడుతున్నారు? అదే హాక్ కమిటీగా తయారవుతుందని ప్రభుత్వము అనుకొంటున్నదా? అద్వైజరీ బోర్డుకు బడ్జెటులో 50 వేలు కేటాయించారు. అద్వైజరీ బోర్డును, సెల్ ని రద్దుచేసి హోమ్ మినిష్ట్రీ సజ్జెసు చేసిన పార్లమెంటరీ కమిటీ వంటిది వేస్తే శాసన సభ్యులు మార్పు చెప్పాక వెళ్ళాక చేస్తారు. అవసరమైతే అన్ని డిపార్టుమెంటును పిలుస్తారు. కాన్స్టిట్యూషనల్ సేఫ్ గార్డుస్ ఎంతవరకు అమలు జరుగుతున్నది ఎరికిలన చేయడానికి, అవసరమైతే రిపోర్టును శాసనసభకు పంపించడానికి, దానిమీద వతి దీచేసి, అందోళనచేసి దానిని సాధించడానికి తగిన అవకాశము వుంటుంది. ఫైనాన్సియల్ కార్పొరేషను పెట్టాలని, దానికి 10 కోట్లు కేటాయించాలని, సోషల్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంటును పంచాయతీరాజ్ అడ్మినిస్ట్రేషనునుంచి తీసివేసి ఇండిపెం డెంటుగా కలెక్టరు అజమాయిషీలో వుంచాలని కోరుచున్నాను. మిడ్ డే మీల్స్ ఇదివరకు వుండేవి. ఇప్పుడు దానిని రద్దు చేశారు. దానిని రెస్టోర్ చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. కేర్ ఫుడ్ లో పురుగులు వుండడమువల్ల పిల్లలు తినడములేదు. మూడవ ప్రత్యాకలిలో ప్రీ మెట్రిక్ కి సంబంధించి వచ్చిన డబ్బును మన స్టేటు ఖర్చు పెట్టలేదని ఈ కమిటీ రిపోర్టులో వుంది. మూడవ ప్లానులో ఆంధ్రప్రదేశ్ కు ప్రీమెట్రిక్ స్కూలర్ షిప్స్ విషయంలో 33 లక్షలు ఇస్తే, 26 లక్షల రూపాయలు మాత్రమే ఖర్చు పెట్టారు. తమిళనాడులో 80 లక్షలు ఇస్తే—వారు 155 లక్షలు ఖర్చు పెట్టారు. పంజాబ్ కు 110 లక్షలు ప్లానింగులో ఇస్తే 112 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టారు. It may be seen and as per the above statement the Government of A. P., Bihar and Bengal have lapsed the amounts allotted for the pre Matric students for the Scheduled Castes while denying the scholarships on the ground that the fund is not available.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—అద్యక్ష, పెడ్యూల్డ్ తెగలు. పెడ్యూల్డ్ కులాలు వెనకబడిన తరగతులు సంక్షేమం, ప్రీ సంక్షేమం—ఇవి మనం ఇవాళ చర్చకు తీసుకోవచ్చు ఢిమాండ్స్. సమాజంలో నిహంజనంలో కూర్చున్నట్టువంటి వర్గాలు వీరు.

మూడున్నరకోట్ల అంధ్రప్రజలలో ఒక కోటి మంది పెద్దూళ్లు తెగలు, పెద్దూళ్ల కులాలు వారు ఉన్నారు. 2 కోట్లమంది బాక్ వర్క్లకాసెనవారు ఉన్నారు ;—అని మనం అంచనా వేయవచ్చును. ఈ బహుజనంతో కూడినటువంటి యీ పరం యొక్క సంక్షేమానికి తగిన ఆర్థిక సాంఘిక విధానం ప్రభుత్వం రూపొందినట్లయితే—ఇది చాలా తీవ్రమైన పరిస్థితి తెచ్చిపెడుతుంది. ఆర్థికంగా సాంఘికంగా వెనుకబడిన వారలు ఇవి. పీడితోడు ప్రీ జనాభా కూడ సాంఘికంగా, ఆర్థికంగా వెనుకబడిన తరగతిగా ఉన్నది. మనం స్వాతంత్ర్యం సముపార్జించిన తర్వాత యీ తరగతుల వారు ఏమైనా బాగుపడ్డారా అన్నట్లయితే వీరు ఏమాత్రం బాగుపడలేదని చెప్పవలసి ఉంటుంది. మన పరిపాలనా విధానం అంతా పైపైన మెరుగుపెట్టే విధానంగా ఉందికాని, వాస్తవంగా నైతిక విప్లవం, నైతిక మార్పు తీసుకురావటానికి మనం శ్రయత్నం చేయలేదు. అస్పృశ్యతానివారణ విషయంలో కలెక్టర్స్ ప్రతి నెల 30వ తేదీన ఉపన్యాసాలు ఇవ్వాలని, ఫిలిమ్ షోలు ప్రదర్శించాలని, కమ్యూనల్ బోజనాలు చేయాలని—మనం నిర్వచించాము. అంతే—యీ విధంగా మనలను మనం మోసగించుకొంటున్నాము అని చెప్పవలసిఉన్నది. ఈ తరగతులవారు సాంఘికంగా అట్టడుగున ఉన్నమాట అట్లాఉంది, ఆర్థికంగా కూడ యీ ప్రజలు మలమలమాడు తున్నారు. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం మార్పులు ఏ పంథాలో తీసుకురాదలచు కొన్నదో నేను కొంచెకాగడాతో వెతికినా కనుపించటంలేదు. "మా ఉద్దేశ్యం మంచిది కాదంటారా : హాస్టల్స్ పెట్టలేదా : స్కాలర్ షిప్స్ ఇవ్వటంలేదా : ఉపన్యాసాలు ఇవ్వటంలేదా : వీరంతా బాగుపడాలని కోరటంలేదా : — అని మీరు అనవచ్చును, మీ ఉద్దేశ్యాలను నేను ప్రశ్నించటంలేదు. కాని మంత్రాలకే చింతకాయలు రాలేటట్లయితే మన దేశంలో ఎప్పుడో సోషలిజమ్ వచ్చేది. మనం వాస్తవాన్ని గురించి సామాన్య ప్రజలమధ్యకు పోయి వారి కష్టసుఖాలు ఆలోచించే పరిస్థితిలో లేము. పెద్దవారు మంత్రులను ఆహ్వానిస్తారు. మంత్రులకు వారితో విందులతో సమయం పోతోంది. పెద్దపెద్ద ఉద్యోగులు మనకే నలాము పెడుతూఉంటారు. దాంతో తప్పిపడుతున్నాం పెద్దపెద్ద బహిరంగ సభలలో పెద్దపెద్ద బావాలు కలిగినవారందరు కూర్చుంటారు. వారితో మనం సంకల్పిపడుతున్నాము ఈ తరగతుల వారికోసం ఇన్ని హాస్టల్స్ తెరిచాము—అని చెప్పినంతమాత్రమున సమస్య పరిష్కారంకాదు. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వంలో ఒక మానసికమైన మార్పు రాలేదని నాఉద్దేశ్యము. ఇప్పుడు రోడామేప్రీ గారు ఉన్నారు. అమె చాలాకష్టపడి మంత్రి అయినారనుకొంటున్నాను. వారు ఇక్కడ సాంఘికంగా చాలా కృషిచేసివుంటారు. అమీరువా నాగరికత అంతా అమెకు ఉంది. ఇప్పుడు అమె కష్టపడి చేస్తుంటే—సి. వి. కె. రావు కట్ మోషన్ ఇస్తే—"అనలు నాకు ఇచ్చిన డబ్బు 40 లక్షలు అయితే కట్ మోషన్ ఇచ్చి 100 రూపాయలు తగ్గిస్తే ఏమైనా ఆర్థం ఉన్నదా ?" అని అమె చెబుతున్నది. నిజమే—వాకు జాలి వేస్తున్నది. అమె సదుద్దేశ్యం కలిగిన మంత్రిణి. అమెను తీసుకువచ్చి బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు ఇందులో ఇరికించారు. రాజకీయంగా దేశం బాగుపడాలని, మార్పు రావాలని మానసిక చైతన్యం కావాలని తహతహలాదిపోతూ—మేము ముసలి వాళ్ళము అయిపోతున్నాము. ఈ మంత్రులకు పరిపాలనాయంత్రాంగం చేతిలో ఉంది కాని దానిని కదపటానికి వారు కత్తిలేకుండా ఉన్నారు. మంత్రులను యీ పై జాలి

వేస్తున్నది. అట్టడుగున ఉన్నవారిని గురించి జాలిపడటమా ? ఈ పదవిలో ఉన్న మంత్రులనుచూసి జాలిపడటమా ? అంటే—యీ ఇద్దరిని గురించి జాలిపడుతున్నామని చెబుతున్నాను. ఆత్మవిమర్శ చేసుకొనే గతికి మిమ్మల్ని దిగజార్చారు. వీరు ఎంపైయిర్ లని — కొనుక్కొంటున్నారని కోర్టులు తీర్పులు చెబుతారు. మాకు తోచినవి మేము చేస్తున్నాము అని అనటానికి వీలులేదు. నేను కాకినాడనుండి వచ్చాను. అది ఆంధ్రప్రదేశ్ లో చాలా ప్రధానమైన పట్టణము నాగరికత కలిగినటువంటిది. ఇప్పటికీ కాకినాడలో మా మిత్రులు, బంధువులు అందరు వెనుకబడినవారే. నేను ఆ వర్గాన్ని చూత్ చేసుకొన్నాను. కలెక్టర్ పెద్ద పెద్ద మనుష్యులతో తిరుగుతారు. పేషెంట్స్ లో అచ్చువేయించుకొంటారు. వారు ప్రజలమధ్యకు పోయే పరిస్థితి— ఆ మార్పు రావాలి. ఎట్లా వస్తుంది ? వారు సామాన్య ప్రజలమధ్యకు పోయి, హరిజన వాడలకు పోయి వారు ఏమి తింటున్నారో చూడాలి. మిడ్ డేమీర్స్ ఇస్తున్నా మంటున్నారు. దానిలో పురుగుగట్లా ఉన్నది అంటున్నారు కాని ఎవరికీ లెక్క లేదు. వీరు ఎంత ఏడ్చినాసరే — ఇంకా పురుగులది పెడతాము — అనే లైనులో ఉన్నారు. హరిజనవాడలు మురికికూపాలుగా ఉన్నవి. ఎవరినైనా పాడుచేయాలంటే— అతడికి మన ప్రభుత్వంలో ఉద్యోగం ఇవ్వాలి అతడు అంతకుముందు పేదవాడై నప్పటికీ — అవమానాలు భరించినప్పటికీ — ఉద్యోగంలోకి రాగానే యీ ధనిక వర్గానికి తాళంవేసే తంతుక్రింద అయింది మేము ఇంకా పూర్వం ఉన్న మంత్రుని హరిజన హస్తర్స్ కు తీసుకువెళ్ళాము. అవి చాలా అవ్వాన్నదళలో ఉన్నవి. ఎందుచేత బాగుచేయలేకపోతున్నారు ? నిజంగా చేతగాకనా ? లేక మానసికమైన వ్యతిరేక ఉద్దేశ్యమా ? ఇవి రెండు కూడ ఉన్నవి. ఈ రి సంచత్పరాలలో హరిజనులకు ఎన్నో అవమానాలు ఉన్నవి. స్త్రీలకు అవమానాలు ఎన్నో ఉన్నవి. హరిజనులకు సంబంధించిన సంస్థలు కరడుకట్టి ఉన్నవి. వాటిపై గట్టి చర్యలు తీసుకొని ఆర్డర్ లో పెట్టవలసి ఉంటుంది. రోడామిస్ట్రీగారు పెరుమాళ్ళుగారు యీ సమస్య నొడి అనే సదుద్దేశ్యంతో తీసుకొని బాగుచేయాలి. నేను కొంచెం తెలివైనవాడినికదా. గట్టిగా విమర్శిస్తే మంత్రులు బాధపెట్టుకొంటారేమోనని నేను యీ భావంతో చెప్పాను. నేను చెప్పినవి వారు చాలా సౌమ్యంగా గుర్తిస్తారని నేను ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ జి. సూర్యనారాయణ (పాయకరావుపేట) :— అధ్యక్ష, సాంఘిక సంక్షేమ డిమాండ్ గత సంవత్సరంకన్నా యీ సంవత్సరం ఎక్కువ పెరగలేదు. గత సంవత్సరం 7 కోట్ల 65 లక్షలు ఉంటే, యీ సంవత్సరం 7 కోట్లు ఉంది. యీ సంవత్సరం అది పెంచలేదు.

మన ఆంధ్రప్రదేశ్ మొత్తంమీద చూస్తే జనాభాలో హరిజనులు వెనుకబడ్డవారు రెండుకోట్లు ఉన్నారు. ఏడుకోట్లు రూపాయలు అన్ని కార్యక్రమాలకు ఇంట్లూరు చేశారు. మన అభివృద్ధి కుంటుపడింది. హస్తలు వికరంగా పనిచేయాలని పెట్టారు సంతోషం. కాని దానిలో ఎస్టాబ్లిష్ మెంటు పెరిగింది. ఒక వార్షనుంచే ఆరోగిక గురించి, వార్షనుకు వెకండరిగ్రేడు క్వాలిఫికేషను పెట్టారు. అతను ప్రయత్నం

ట్యూషనులు చెప్పకూడదన్నారు ఆరను రేషనిచ్చి పోతారుగాని ట్యూషను చెప్పదు. తరువాత అక్కడ బంట్లోతు ఉంటాడు. బంట్లోతు వేసు అక్కడ. మంచిసీరు పిలుగుగాని కుక్ గాని తెచ్చుకోవాలి. కనుక కుక్ నువేసి ప్యూనును తీసివేయవచ్చును. యీ హరిజనుల ఇళ్ళనల్లాల విషయంలో జాప్యం జరుగుతోంది. కారణం ఏమంటే హరిజనులు సెలకుచేసింది ఒకటి జిల్లాపరిషత్తు సెలకుచేసింది ఒకటి ఇలాగ రక రకాలుగా ఉండి ఫలితం మాత్రం సూన్యం. నిన్న ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు ఇంకర రాష్ట్రంలో ఉన్న పిల్లలకు ప్రాతినిధ్యం లేకపోతే కేసు పెట్టుకోమన్నారు. ఎట్లా కేసులు పెట్టుకుంటారు. సులభంగా చెప్పారు యీ నాడు రెండువందల రూపాయల జీతం తెచ్చుకునే గుమాస్తా కేసుపెట్టాలంటే ఎలాగ. మునుపు కలెక్టర్లకు అధికారం ఇచ్చేవారు. జిల్లాసమితివారు గ్రామపంచాయితీవారు ఏదో ముటాతత్వం మీద యీ సమస్య ఇలా వదిలిపోయింది. యీ సమస్య యీ ప్రభుత్వంలో పరిష్కారం కాదని ఒక సమ్మతం ఏర్పడింది. పూర్వం ప్రత్యేక హరిజన వెల్ ఫేరు అని ఉండేది. అప్పుడు వారికి కావలసిన సదుపాయాలు వారు చేసుకునేవారు. ఇప్పుడు హరిజనులకు చేస్తే బాకీవరుడు క్లాసెస్ కులేదు. బాకీవరుకు చేస్తే హరిజనులకులేదు. విద్యారంగంలో యీ హాస్టలు వ్యవహారం గొడవగా ఉంది. అఫీసులనుట్టా మానేజరులు తిరుగుతారు. దుబారా అయిందో అని గోలపెడతారు. సోషల్ వెల్ ఫేరు అఫీసులుట్టా తిరుగుకుండా చెక్కుద్వారా డబ్బు కలెక్టరులకు ఇవ్వండి గుంటూరునుంచి వైతాగునుంచి నవీసిడి హాస్టలు మానేజరులు తిరుగడం అన్యాయంగా ఉంది. హాస్టలుకు గ్రాంటు ఇస్తున్నారు. పిల్లలు అభివృద్ధిలోకి రావాలి. కాని యీ డబ్బు ఇచ్చేటప్పుడు మానేజరులు ఇక్కడకువస్తే డబ్బు దుబారా అవుతోంది. కలెక్టరుకు పంపిస్తే అక్కడనుంచి తీసుకుంటారు. మానేజరులు ఇక్కడకు వస్తుంటే అక్కడ పిల్లలకు భోజన సదుపాయాలు కలగడంలేదు. సమితులకుమాత్రం పోనివ్వడంలేదు. అక్కడ ముటాతత్వం ఉంది. కలెక్టరుకే గ్రాంటు పంపించండి. కలెక్టరుకే ఎరుకలు యానాడులు ఉన్నారు. వారికి కూడ హాస్టలు పెట్టారు. మొన్న వేకు ప్రెసిడెంట్ వెల్ ఫేరు డై రెక్టరుగారివద్దకు వెళ్ళాను. నాలుగు సంవత్సరముల పనిచేసి గవర్న మెంటుకు రాస్తున్నాం గ్రాంటులు ఇవ్వలేదన్నారు. ఒక అనానురేయడమున హాస్టలు మానేజరు నాలుగు సంవత్సరముల ముగిసి అఫీసుల దుట్టా తిరుగుతున్నాడు. వారు 21 మందికి భోజనాలు పెడుతుంటే 11 మందికి ఇచ్చారు ఏమయ్యా అంటే ఏమీ లేదంటారు. మాకు ఒక ఇన్ ఫర్మేషను వచ్చింది. ఎవరయితే ముఖ్యమంత్రిగారికి అనుదరులుగా ఉంటారో వారికి గ్రాంటులునుట్టగా భోగట్టా వచ్చింది. ఆ భోజనను పార్టీవారు రిక్రెయేషన్ ప్రాతినిధ్యం లేకపోతే ఎందుకు యీ కాపనవధ ఎన్నికలుకు మేము ఎందుకు పోవాలి? అ ఫీలింగు ఉండకూడదు. ప్రభుత్వం వజన అయితేనే ఉంది లేకపోతే లేదు అంటే భాగ్యుంధలేదు. మంచిసిద్ధి బావులకు కొద్ది మోతం ఇచ్చారు. సమితికి 1000 రూ.లు ఇస్తాం అంటారు సమితిలో 50-60 గ్రామాలుంటాయి. సమితి మోతం మీద వెంట్రూ యీ లతో హరిజనులకు మంచిసిద్ధి కావాలి అవ్వండి అంటే ఎట్లా చేయాలి? ఏదో రకం తీర్పులుంటే అది గొప్పగా ఉంటుంది. నిన్ను ఉన్న

Voting of Demands for grants.

యం. యల్ ఎ క్వార్టర్స్ లో బొమ్మలాట చూచాను. అది జనసంబంధశాఖ చేస్తుంది. దానికి ఖర్చుచేసే డబ్బు బ్లాకు వారిగా ఖర్చుచేస్తే బాగుంటుంది ఏంబొమ్మలాట అది; నలుగురు పిల్లలు ఉండినారు. అది జనసంబంధశాఖ నిర్వహించింది. ప్రాంతీయ బేధం, కులమత బేదాలులేనివారు గ్రామాల్లో కష్టపడినిచేసేవారు జనరల్ నాలెడ్జి ఉన్నవారు (ఏ పార్టీవారైనాసరే) ఇద్దరిముగ్గురితో బ్లాక్ వారీగా, తాలూకా వారీగా—పెడితే—వారు గ్రామాలకు వెళ్ళి పనిచేయగలుగుతారు.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబలి : —అధ్యక్ష, దీనిని సోషల్ వెల్ ఫేర్ డిమాండ్ అనేదానికి బదులు కంఠశోష వెల్ ఫేర్ అనటం మంచిది. ఎందుకంటే సోషల్ వెల్ ఫేర్ తో ఉండవలసిన లక్షణాలు ఒకటి కూడ కానరావటం లేదు. రిజి లక్షల జనాభా కలిగిన పెడ్యూల్డ్ కాస్తు, పెడ్యూల్డ్ ప్రయిట్స్ కు రేటాయించబడిన డబ్బు 7 కోట్ల 65 లక్షల 87 వేల 600 రు.లు నక్కతు నాగలోకానికి ఎంత దూరం ఉన్నదో యీ డబ్బుకు యీ ప్రజల ఆవసరాలకు అంత దూరం ఉన్నది. వారికి విద్యా సౌకర్యాలు, ఆర్థిక ప్రయోజనాలు, ఇండ్లస్థలాలు, పారిశుధ్యం, మంచినీటి వసతులు వగైరాలు ఇంట్రక్యూస్ చేశారు. విద్య విషయంలో హాస్టల్స్ ను ఎం. రేజ్ చేస్తున్నట్లు చెప్పారు ఏదైనా ఒక పథకాన్ని అవలంబించినప్పుడు, గతంలో అవలంబించిన పథకం ఎందుకు వైఫల్యం చెందిందో గమనించి, దానిని సవరించి, భవిష్యత్ కార్యక్రమాన్ని తీర్చిదిద్దేటపుడు ఆ గుణపాఠాన్ని నేర్చుకోవలసిన అవసరం ఉంది. గవర్నమెంట్ హాస్టల్స్ విషయంలో రెవ్యూ అప్ డి ప్రోగ్రెస్ గురించి ఒక సంగతి ఇందులో చెప్పారు. 66-67 లో 130 గవర్నమెంట్ హాస్టల్స్ ఉంటే 101 హాస్టల్స్ ను క్లోజ్ చేసినట్లు, 29 హాస్టల్స్ మాత్రమే నడిపించినట్లు తెలుస్తున్నది. అంటే పేరుకు మాత్రం హాస్టల్స్ ను పెంచుతున్నామని చెప్పటం, వాటిని మరుక్షణమే మూసివేసే కార్యక్రమాన్ని చేపట్టటం—ఇది ప్రభుత్వంచెప్పిన రెవ్యూ అప్ డి ప్రోగ్రెస్ తో ఉన్నటువంటి భాగము. అటువంటిప్పుడు ప్రభుత్వం ఇంకా హాస్టల్స్ తెరుస్తామంటే ఎట్లా నమ్మారో అర్థం కాకుండా ఉంది.

శ్రీ బి. నరసింహారెడ్డి : —130 హాస్టల్స్ ఓపెన్ చేసి, 101 హాస్టల్స్ క్లోజ్ చేసిన విషయం చాలా సిరియస్ విషయం. అది మంత్రిగారు నోటీసు చేశారా? అది మంత్రిగారు అంగీకరించారా?

శ్రీ మహమ్మద్ రజబలి : —మొత్తం జనాభాలో 21 శాతం అక్షరాస్యత ఉంటే బడిన అణగారినటు వంటి యీ జాతి—హరిజనులు, గిరిజనులు, కోయలంబాడీ జాతులు ఎన్ని సంవత్సరాలకు ఆ శాతాన్ని అందుకొంటాయో ఎవరికి అర్థం కాకుండా ఉంది. వీరిని త్వరగా ఆ మేరకు చేరిపించటానికి ప్రభుత్వానికి ఒక పాలసీ ఉన్నట్లు ఎక్కడా గోచరించటం లేదు. ఇండ్ల స్థలాల విషయంలో మనం చూస్తున్నాము. గిరిజన ప్రాంతాల్లో నివశిస్తున్నటువంటి ప్రజలు—అర్థకంగా సాంఘికంగా అభివృద్ధికోరకు యీనాడు కోయ ప్రజాసామాన్యం అడవులలో నివశిస్తూ భూములు సాగుచేసు కోంటున్నారు. వారు వ్యవసాయానికి అలవాటుపడి నూతనంగా తమ జీవితాన్ని తీర్చిదిద్దుకోటానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నట్లువంటి యీ రోజుల్లో జరుగుతున్నది ఏమిటి?

వరింగల్ జిల్లా నర్సంపేట తాలూకాలో 200 మంది కోయ రైతులు సాగుచేసు
కొంటున్నటువంటి భూములనుండి వారిని వెళ్లగొట్టి భారిమీద కేసులు పెట్టారు.
వ్యవసాయం ఎరుగనటువంటి కోయప్రజలు ఇప్పుడిప్పుడి భూమి ఆక్రమించుకొని సాగు
చేసుకొంటుంటే వారందరిని పోలీసులు నిర్దాక్షిణ్యంగా అణచి జైళ్లలో పెట్టటం
జరుగుతున్నది. గ్రామాలలో అూదినుండి ఉన్నటువంటి వారి గూఢెములను
ఉడపీకేసి వాళ్ళను మైళ్ళదూరం తీసుకువెళ్ళి ఒక చోటుదగ్గర మీరంతా ఇక్కడనే
నివళించండి ; నివాసస్థలాలు ఏర్పాటుచేసుకోండి—అని యీ నిర్బంధ విధానం
అమలంబిస్తుంటే—యీ వెనుకబడిన జాతులకు ప్రభుత్వం చేస్తున్న సంక్షేమం
ఎటువైపు పోతున్నదో మనం చూడవచ్చును. వాళ్లు ఇండ్లస్థలాలకోసం పెట్టుకొన్న
ధరభాస్తులు 90 శాతం సంవత్సరాలతరబడి శతాబ్దాల తరబడి పెండింగ్లో ఉన్నవి.
ఆ ధరభాస్తులన్నీ ఆఫీసులో పైళ్లలో మూలుగుతున్నవి. దానికి లాండ్ ఎక్విజిషన్
యాక్టు క్రింద కొంత ఆలస్యం జరుగుతున్నదని ప్రభుత్వం ఒక సాకు చెప్పవచ్చును.
ఈ ప్రభుత్వానికి యీ వెనుకబడిన జాతులకు ఇండ్లు కట్టించాలనే సదుద్దేశ్యం ఉంటే
దశాబ్దాల తరబడి ఆ అప్లికేషన్స్ పెండింగ్లో ఉండవలసిన పని లేదు. ప్రభుత్వం
చెప్పే లెక్కల ప్రకారం 90 శాతం పెండింగ్లో ఉన్నవి. ఇన్ని సంవత్సరాల
తర్వాతకూడ ఇంకా 90 శాతం ధరభాస్తులు పెండింగ్లో ఉన్నవి అంటే, యీ
63 లక్షల మందికి ప్రభుత్వం ఇండ్లు కట్టించి ఇవ్వటానికి ఎంతకాలం పడుతుందో
ఎవరూ చెప్పలేరు. ఈ కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం చెప్పే జూటలకు చేసే విషయాలకు
ఎక్కడా పొంతన లేకుండా ఉన్నది అనటానికి ఇది ఒక నిదర్శనమైన విషయము.
ఈనాడు ఉన్నటువంటి మార్కెట్ వేల్యాతో భూములు ఎక్వయిర్ చేసినవాటికి డబ్బు
లివ్వటం అన్నది—గవర్నమెంట్ లాండ్ ఎక్విజిషన్ యాక్టులో మార్పులు తీసుకు
రాకుండా—వారికి ఇండ్లస్థలాల కోసం భూములు ఇవ్వలేరు. ఇండ్లస్థలాల కొరకు మీరు
సలకల్పించిన 5 సెంటు భూమికూడ—ఇస్తున్నవారికి ఏమాత్రం సరిపోదు. దీనిని పది
సెంటువరకు పెంచాలని నేను అభిప్రాయపడుతూ, తమద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తు
న్నాను. ఇల్లెందు తాలూకా ట్రైబల్ areaలో, బోడు రామచంద్రాపురం area లో ఆక్కడ
గ్రామాలలో నివసిస్తున్న కోయ ప్రజలు సాగుచేస్తున్న భూములు పోలీసులు అక్కడ
ఉండి, వాళ్ళు నిత్యం జరుపుతున్న అకృత్యాలను చూసిరట్లయితే ఏనాడు ఏ ప్రభుత్వము
చేయరానటువంటి పనులు ఆక్కడ చేస్తున్నారు. వాటిని ఏ మాత్రం సరి చేయకుండా
అలక్ష్యంగా, ప్రభుత్వము ముఖ్యంగా ఈ department ఉండడంవల్ల యిది ఎప్పుడు
భాగుపడుతుందో తెలియదు. హరిజనులు, tribals, వెనుకబడిన జాతులు సమాన
స్థాయికి రావాలంటే దున్నేవానికి భూమి పంపకం రావాలి. భూస్వామ్య వ్యవస్థ
కంప్లీట్ గా రద్దు అయిననాడే వెనుకబడిన జాతి ముందుకు వచ్చి వారి జీవితాలను
మెరుగు చేసుకొని, వారు వారియొక్క కుటుంబాలు ఈ దేశ కళ్యాణంలో భాగస్వాములుగా
ఉండడానికి వీలు ఉన్నది తప్ప అంతకన్న మించినటువంటిది ఉండదు. మొట్టమొదట
మనవిచేసినట్లుగా ఈ జనాభాకు తగిన పద్ధతులలో ఈ కేటాయింపు జరగలేదు. అధిక
మాంద్యంలో పడి కొట్టుమిట్టాడుతున్నటువంటి ఈ ప్రభుత్వం చేసే కార్యక్రమాలు
ప్రజలకు ఏ మాత్రం సంస్కృతినికలగలేవని మనవిచేస్తూ తెలిపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ డి. గోవిందరావు (అలూరు) :—అధ్యక్ష మహాశయా, Social Welfare demand కు కేటాయించిన ధనం, పిల్లవాని చేతిలో చప్పుగింజలు పెడితే సమాధానం పడతాడు అన్నట్లుగా యున్నది. ఆ పద్ధతిలో అయితే ఎన్ని కోట్లు ఖర్చు పెట్టినా ఈ జాతి బాగు అయ్యే పరిస్థితి లేదు. 22 సంవత్సరాలనుండి హరిజనుల ఉద్ధరణ చేస్తాము అంటున్నారని ఆ ఉద్ధరణ చేసేకొరకు ఈ 20 ఏండ్లు ఖర్చు చేసినది 20 కోట్ల కంటే ఎక్కువ డబ్బు లేదు. ఈ హరిజనులు బాగుపడేవి ఎక్కడా కంటకు గోచరించడం లేదు. వాళ్ళు అభివృద్ధి అయ్యే దానికి మార్గం లేకుండా పోతున్నది. 65 లక్షల 37 వేలు కేటాయించినట్లు ఉన్నది. దీనిలో సగ భాగం ఈ డిపార్ట్మెంటు ఖర్చుల క్రింద, ఉద్యోగుల జీతాల క్రింద అయిపోతున్నది ఇక మిగిలేది ఎంత ఉంటుందో మీరే ఆలోచన చేయవలసి యుంటుంది. హాస్టల్స్ విషయంలో ఒక పద్ధతి పెట్టారు. హాస్టల్ పుట్టిననాటి నుంచి నేటివరకు declaration certificate, clearing certificate తెస్తేనే ఆ grant యిస్తాము అంటున్నారు. తేలిపోతే యివ్వము అంటున్నారు. కర్నూలు District Social Welfare Officer చేసిన విషయం చాల బాధాకరంగా యున్నది. Second instalment grant hostel కు యివ్వకుండా ఉన్నారు. నేను ఈ విషయం Social Welfare Officer కు చెప్పినాను. మినిస్టర్ కు చెప్పినాను. ఇన్ని అవస్థలు పడినప్పటికీ వారికి ఈ ప్రొద్దుటివరకు, third instalment అయిపోవచ్చినప్పటికీ 2nd instalment grant కూడ యివ్వలేదు. అంటే యిది ఎంతస్వయం ఉంటుంది? అటువంటివారిని Social Welfare Officer గా, జిల్లాకు అధికారిగా ఎందుకుపెట్టారో అర్థంకావడం లేదు. హరిజనులు అంటే నీచభావంతో చూచే అగ్రజాతులలో, ఎన్ని సంవత్సరాల నుండో నలిగి నశించి పోయినటువంటి హరిజనులు ఈ Social Welfare ద్వారా బాగుపడుతుంది. అంటే అది ఎక్కడాకనబడకుండా ఆనేకబాధలు పడుతూ ఉన్నారు. భూములు యిస్తామని, పోరంబోకులు బంజరుభూములు ఎక్కడా దిక్కులేనటువంటి స్థలాలు యిస్తే వారు చేసుకొని బాగుపడేది ఎప్పుడు? ఎప్పటికైనా యిది వారు ఉద్ధరణ అయ్యేదానికి మార్గం కానేకాదు. 5 ఎకరాలు పొలం మంచిదిచూసి యివ్వండి గవర్నమెంటుకు డబ్బు తక్కువఉన్నదా? ఎన్నికోట్లు హరిజన ఉద్ధరణకు ఖర్చుచేస్తారు? గవర్నమెంటు చేసినకృషి ఏమిటి? హరిజనులు బాగుపడవలసిందే. పిల్లలకు కూటికి 23 రూపాయలు యిస్తే వాడు ఎట్లాజీవించాలి?

(Quorum Bell)

వాళ్ళు జీవించేదానికి అవకాశంఉన్నదా? 35 సై నలుకూడ పడదు. 16, 18 సంవత్సరాల పిల్లకాయలు పిడికెడు కడుపునిండకపోతే వాళ్ళు ఏమి చదువుకుంటారు. ఏమిబాగుపడతారు? వారికి జ్ఞానం ఎంతఉంటుంది? కడుపులో మందుతూఉంటే బుక్ పట్టుకుంటేమాత్రం వాళ్ళకు చదువు వీరితిగా అబ్బుతుంది? ప్రభుత్వం తగినంతగా వారికి సౌకర్యంచేసి వారిఅభివృద్ధికి పాటుపడితే ఏమైనా హరిజనులు బాగుపడతారుగాని, మీరు యిచ్చేటటువంటి ఈ అణుమాత్రంవల్ల ఎప్పటికీ హరిజనులు ఉద్ధారం అయ్యే పద్ధతిలేదు. మా బమ్మంజిల్లా Social Welfare Officer గారిని యింకోచోటికి తరలిస్తే గవర్నమెంటుకు బాధ నమస్కారాలు. ఆ హాస్టల్ లో ఎంతమంది పిల్లలు

ఉంటే అంతమందికే grant. బైటికిపోయి లోపలికి వస్తామంటే కూడ రానివ్వడు. అటువంటి పద్ధతి ఏదేశంలోను లేదు. ఇదిపరలో ఎంతజనం Social Welfare Officer గా రాలేదు ఇప్పుడు ఈయన గవర్నమెంటును ఉద్ధరించేసి హరిజనులను ఉద్ధరించేసే పద్ధతేనా? ఇటువంటి Social Welfare Officer ను వేసేదానికంటే వారిని పూర్తిగా వదిలిపెట్టి వారికి హాస్టల్ వద్దు, ఏమివద్దు, కుక్కలు, నక్కలువలె బ్రతుకుతారు, కూలినారిచ్చేసుకొని టవ్లెటికి జీవిస్తారు. హరిజన ఉద్ధారణ అనేదానిలో అడ్డమేలేదు. హరిజన ఉద్ధరిణకొరకు, గాంధీగారు ఎక్కడ ప్రయాణించేసినా హరిజన fund అని చేతులుచాచి తెచ్చినటువంటి గాంధీ fund నుంచి ఏ హరిజనులకు సహాయంచేసినారో తమరేచెప్పండి అది ఎక్కడదేస్తారో. ఎక్కడపోతుందో భగవంతుడికే తెలియాలి. పొడుగుచేతులు ఉన్నవారికే పక్కతుంది. మూల ప్రదేశంలో ఉండేవారికి ఏవిధమైన సహాయము లేకుండా చాల అపస్థ పడుతున్నారు. Social Welfare అనేదానిని సరైన పద్ధతిలో నడపండి. లేకుంటే చృదా. దానినుండి చాలకష్టాలు అనుభవించే పద్ధతులు ఉన్నాయి. మీరు పెట్టేదానివల్ల ఏమి ప్రయోజనం ఉండదు. గ్రామాలలో 11 సంవత్సరాలనుండి యిండ్రస్థలాలకు అర్జీ పెట్టుకున్నటువంటివి ఉన్నాయి. ఒకరికి బాగున్నది అంటే యింకొకరికి బాగాలేదు. ఈ పద్ధతిలో 11 సంవత్సరాలు జరిగింది. అదోని తాలూకాలో జమీనాడ అనే గ్రామంలో 11 సంవత్సరాలనుంచి స్థలం దొరకకపోతే యింతవరకు ఎప్పుడు యిట్లకట్టుకొనాలి? మీరు యిక్కడ— కలెక్టరుకు, అధికార్లకు అధికారం యిచ్చాము అంటారు; వారేమో రూల్స్ యిట్లావున్నవి మమ్మల్ని ఏమి చేయమంటారు; అంటారు. రూలు యిట్లావుంటే మార్పు ఎట్లావస్తుంది? ఈ పరిస్థితులలో మార్పు తీసుకువచ్చి, హరిజనులకు యిళ్ల వసతి త్వరితంగా కలుగజేసే విషయంలో తగు చర్యలు తీసుకోవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ వై. సుబ్రహ్మణ్యం (గుడివాడ):— అధ్యక్ష, ఈ దిమాండును నిలబెడుతూ కొన్ని సూచనలు చేస్తున్నాను.

లోగికి వైద్యుడా? నిరోగికి వైద్యుడా? సమాజంలో రోగం ఎక్కడవున్నదో నిజానం చేసి, సరియైన చికిత్స చేయకపోతే యీ సమాజాన్ని ఎట్లా వుద్ధరిస్తారా. ముఖ్యద్యక్షం సమాజవాదమా; సామ్యవాదమా; లేక సామ్య యోగమా; 'యోగం' అంటే—ముక్కు మూసుకుని కూర్చోవడంకాదు. తరన భరనలు చేసేకాలం పోయింది. ఇప్పుడు మన లక్ష్యం—నవ సమాజ నిర్మాణం; ఎక్కువ తక్కువలు లేనటువంటి సమాజం. సాంఘిక స్వాతంత్ర్యాన్ని సాధించడానికి దీక్ష బాసవలసిన సమయమానన్న మయిభధవి మనవిజేస్తున్నాను. ఇలాంటిప్పుడు తలక్రింద పెట్టి నడవడమా; కాలంతో నడవడమా; ఇప్పుటివరకూ వచ్చిన ప్రణాళికల వ్యవహారం—అవి పైనుండి క్రిందికి దిగు మతిజవుతూవచ్చాయి తప్ప అట్టడుగునున్న వారికి సంబంధించి, అక్కడనుండిరాలేదు. అట్టడుగునున్నవారికి, తిప్పడానికి తిండి. కట్టడానికి గుడ్డ, తలదాచుకోవడానికి యిల్లు లేవు. విద్య, వైద్య విషయాలుంటుంది. యీ కనీస జీవిత ఆవసరాలైనా కల్పించే మన కనీస ధర్మాన్నయిన మనం నేరవేర్చకపోతే యింత మనోవేమని సాధించివట్టా? రాజ్యాంగ ధర్మమాత్ర రచనా సందర్భంలో—గాంధీజీ అంటేవ్కరోను—'నాయనా,

Voting of Demands for Grants.

స్మృతికారుడివి నువ్వు కమ్మన్నప్పుడు — ముఖ్య సూత్రాలలో పేర్కొనబడిన విషయాలు యివే. అందుచేత, యిప్పుడు కావలసింది సామ్యవాదమా, సమాజవాదమా ; కాదు, సామ్య యోగం కావాలి. ఇందాక, సోదరుడు కోటయ్య గారు చెప్పారు — 'ఇదే సాక్షి' అన్నాడు ; నిజమే, యిదే సాక్షి ఎందుకంటారా — ఇందులో హరిజన, గిరిజన ఎం. ఎల్. వీలు ఎంతమంది వున్నారు ; దాదాపు 50 మంది వున్నారు. ఈ 50 మందే ఏమి చేస్తున్నారు ; సుమిత్రాదేవి, మా అక్కగారి లాంటిది .. బుద్ధి వక్రమార్గం పట్టిందిగాని, సరియైన పద్ధతిలో వుంటే యీ పాటికి ఎంత సంక్షేమ కార్యక్రమం జరిగేది ; కనుక, మనం స్వధర్మాన్ని విస్మరించి వారిని పీడిస్తే అంటే ప్రయోజనమేమిటి ; కనుక, యిది న్యాయం కాదు. దయాపూరుడు గాంధీజీ, స్వరాజ్యం వచ్చిన తరువాత — గుర్తు ఒక్కటి ఏమైనా వున్నదేమో చెప్పండి — యీ 22 సంవత్సరాలలో, ఒక్కటి వున్నది — సుమిత్రాదేవికి ఒకటే వోటు, బ్రహ్మానందరెడ్డి గారికి ఒకే వోటు, ఇందిరా గాంధీకి వొకటే ఓటు, ఎరికల సింగికి ఒకే వోటు ; అదే సమానత్వానికి లక్షణం. పోరు యజమానులు, ఆ యజమానులయొక్క వోటునుకూడా మానుంచేసి సుమిత్రమ్మవాచ్చి, యిక్కడ కూర్చుని, కుబుకుతున్నది. నేనుకూడా అంతే. ఇక్కడకు వచ్చి వారి యోగక్షేమాలు యిసుమంత అయినా ఆలోచించామా ; వారికి ఆ శ్రద్ధ వున్నదా ; ఎవరినో అంటే లాభం ఏమీ వున్నది ; అందువలన, యిప్పుడు అందరూ ఆత్మావలోకనం చేసుకోవాలి. మన రాష్ట్రం ఆదిర్భూతంగా, సర్వోదయ దృక్పథంతో ముందుకుపోవాలంటే, మనమంతా చకచకా, సభ్యతతో, పరస్పర విశ్వాసంతో, పరస్పర ప్రేమతో, మన శక్తిని అభివృద్ధిచేసుకుని — కూటికి గుడ్డకూ యితరులపై ఆధారపడకుండా, అప్పులు అడుక్కోవలసిన సరిస్థితినుండి బయటపడి, — మనకా అవకాశాలు దేవుడిచ్చాడు కాబట్టి — 'పృథ్వితో నాస్తి దుర్భిక్షం' అనే పురాణ ప్రకారం పనిచేయవలసిన శుభసమయం అనన్నమైనదనే కనువిప్పుకావాలి.

ఇంక, హరిజనులు, గిరిజనులు, పరజనులు, సురాసురులు, శ్రీ జనోద్ధరణ కారకు 7 కోట్లు చిల్లర యిచ్చారు. ఇది సముద్రములో ఒక విందువువలె వున్నది. దీనివల్ల ఆయ్యేనేమిటి ; నా దృష్టితో చూసినప్పుడు, యిప్పుడు చేయవలసిన పనులు — తిలోత్తమ, మనోరంజని, ఊర్వశి, పెద్దపెద్ద హోటళ్లు, లక్షలకు లక్షలు అప్పులుయిచ్చి, తెరవడంకాదు కావలసింది; సంజీవరెడ్డి కాలవీలు, సంజీవయ్య కాలవీలు కాదు కావలసింది; గూడెములన్ని తిరగగట్టాలి; హరిజన హస్తయంత్ర అయిపోయే కార్యక్రమం కాదిది. యుగయుగాలనుండివున్న యీ అస్పృశ్యతా పితాచాన్ని, హిందూమత కళంకాన్ని, బాపూజీకి ప్రాణప్రదమైన యీ అస్పృశ్యతా నిర్మూలన కార్యక్రమానికి — యిదే ముఖ్యమైన కార్యక్రమం. కనుక అప్పుగానే యిస్తారో, సబ్సిడీగానో యిస్తారో యిచ్చి, యీ గూడెయిలన్నీ తిరగగట్టించండి. ఎగిబిషన్ లో కట్టారు. కానీ, తగలబెట్టడానికి తేలిగావున్నాయి యీ గుడిసెలు. తుపానువస్తే, హోల్ లక్షణా అని తలపేద తాటాకుపోయి జీవితాలన్నీ చెల్లక్రిందకు వచ్చేస్తాయి. దానికి యాభై రూపాయలు, పందరూపాయలు యిస్తే పేమిటిలాభం ; ఇళ్ళ స్థలాలు కేటాయిస్తున్నారు — ఎన్నాళ్ళకో? కాని ఆ స్థలాలుకూడా ఎక్కణ్ణోచేసిన

పాపానపోలేదు. యింతవరకూ. ఇలాంటి పరిస్థితులలో వారికి అప్పు అయినా యివ్వండి; కొంత అయినా యివ్వండి; తేలిగ్గా గృహాలు నిర్మాణంచేసి, తలదాచు కొనడానికి పీటగా పుండేట్లు సౌకర్యంచేసి, సెంటర్ చిగ్గరినుండి, మసదగరనుండి, పరివతులనుండి, సమితులనుండి, పంచాయతీలనుండి ఎంతవరకు సహకారం చేయ వలసివుంటుందో అంత సహకారం చేస్తూ — యీ గృహనిర్మాణ పథకం మనం వ్యవహరించి చేస్తే వారికి సంతృప్తిగా పుంటుంది. తమని అడ్కిదినుండి యీ పునర్నిర్మాణ కార్యక్రమం ప్రారంభించాలి.

ఇక, శ్రీ సంతేమ కార్యక్రమవ్యవహారం వున్నది. మగవాళ్ళకంటే ఆడ సంకానమే ఎక్కువగావున్నది యిప్పుడు. ఇది ఇందిర రాజ్యం. 50 కోట్లమంది యోగక్షేమాలు విచారించే స్థితిలో వున్నది అమె జవహర్ లాల్ నూతుడు అని నేను అనుకోవడంలేదు; భారతమాతయొక్క స్వరూపిణిగా నేను చూస్తున్నాను. ఆయన యొక్క తపస్సు ఫలించింది. ఆయన పుషవానం చేస్తున్నప్పుడు జాలపాలు వేసు కుని, వాళ్ళదగరకూర్చున్న యీ అమ్మ యీనాడు 50 కోట్లమందికి ప్రవానిగావుండి, రత్తిప్రేమతో యోగక్షేమాలు విచారించే స్థితిలో అమె వున్నది. అయితే కవిత్వ, వనిత, లత ఆశ్రమం లేదే రాణించడం కష్టం. అయినా సరియైన సలహాయచ్చే రాజరి రాజగోపాలాచారిలాంటివాడు; బాధ్యునిగలిగినవాడు, వున్నాడు; మనం భవిష్యత్తులో యీ స్వతంత్ర్యభారతం సంరక్షణకు చేయవలసిన విధులెన్నోవున్నాయి. మనకు కానంసింది — వయొలెన్స్ మైనస్ వయొలెన్స్, వయొలెన్స్ లేకుండా, నిర్మాణాత్మకమైన మార్గాన్ని అనుసరించి స్వరాజ్యాన్ని ఎట్లా సంపాదించుకోగలిగామో, యీ సమాజనిర్మాణంకూడా అదేపద్ధతిలో మనం చేయగలిగినవాడు భారత ప్రపంచానికి ఒక కరుణాపాయం చూపించిన విశిష్టత మనకు దక్కుతుంది. అందుచేత, శ్రీ అభ్యుదయ కార్యక్రమం నిమిత్తం శ్రీరే ముందుకు రావాలి. 'శ్రీలు ఏ దేశంలో వయితే వున్నత పదవుల్లో వుంటారో అదేకం స్వరతుల్యం' అని మమస్యతిలో చెప్పబడింది. అవిడ బాపూజీ సంకల్పం. అమె ఆ పదవిలో వుండడం, జగజీవన్ రామ్ పార్టీ అధినేతగా వుండడం — అట్టడుగున జాతిలోనివాడు యీనాడు మహానాయకుడై అక్కడ కూర్చుని, కాంగ్రెసుయొక్క సింహాసనాన్ని అధిష్టించి, — అక్కడ ఆయన చేయవలసిన పని ఏమిటి; యిక్కడ పెరుమాళ్ళుగా చేయవలసిన పని ఏమిటి? — ఇదంతా ఆయన కృపవలన కలిగిన మార్పు. అందుచేత 24 గంటలూ — తడే దీక్షతో — హరిజన, పరజన, సురాసురులు, శ్రీ అభ్యుదయానికి, — త్రాగేవారు మరులు, త్రాగని మాదోదేవారు అసురులం, కలియుగం, Social evil — మా ఈశ్వరమ్మ లాగా చెరిగి పూకే పరిస్థితిలోకి అన్నీ వస్తేనేగాని యీ రాజ్యం మసలేదు. శ్రీ జనాభ్యుదయ కార్యక్రమంలో వారే ముందుకు రావాలని నా ప్రార్థన ఈనాడు బెజవాడ, గుడివాడ చూచి ఎక్కడ చూచినా కుప్పరోగులతో నిండిపోయిందనిపిస్తోంది. వారి గతి మనం ఆలోచించాలి. తల్లి చేసే పని — భంగీలు, భంగీనివాసం. వారి కష్టాలిదేంలేదు కదా. బజారులో ఉప్పువ్వకోసం — విస్తరాకులకోసం కుక్కలతో, పందులతో, గోవులతో పోట్లాడి, అదే పద్ధతిని అనుసరిస్తారు. మాక్కతవులు ఏమి చేస్తాయో, వారెట్లా పంటలో — ఎన్నో పంటల్లో పట్టకొని, బాక్కులతో తక్షణ చేయించుకుంటారు.

వుంటేనే గుండె ఆగిపోయి చనుంటే వారెట్లా బ్రతుకుతున్నారో దేవుడికే తెలియాలి. తిరుపతి వెంటన్న. ఏనుక్రిస్టు ఎక్కడోలేదు, యీ దీనులవెంట తిరుగుతున్నారు. దేవుడు మన హృదయంలో ఉన్నాడు. దేవుడు దయాస్వరూపుడు, పరమేశ్వరుడు. సిలోనూ, గాలోనూ ప్రేమ లేకపోతే అట్టడుగున వున్న ప్రజానీకాన్ని మనమే ఉద్ధరించకపోతే ఎందుకు యీ స్వరాజ్యం? ఇది ఎవరికొరకు? మేడలూ, మిద్దెలూ కట్టుకొనేవారికా? రాజావారికి ఏమీ లేకుండా యిక్కడకు తెచ్చి కూర్చో పెట్టాము, నూద్యుడు అన్యాయించని రాజ్యం పోయింది. ఎట్టేట్టు పోయాయి. భూసంస్కరణలు తెచ్చాము. ఇవన్నీ ఎందుకు చేస్తున్నాము? వీరికి మేలు కలగాలనే కదా. కమ్యూనిస్టులు కోరినా, నక్సలైటులు కోరినా యిదే ప్రధానమైన ధ్యేయం కదా. మన భారతీయ సంస్కృతి ఏమిటి? మనకు రాజ్యం కాదు ప్రధానం. హరిశ్చంద్రుడు, రాముడు రాజ్యాన్ని వదిలి ఎందుకు వెళ్ళవలసి వచ్చింది? తల్లిని బిడ్డనూ అందిరినీ వదిలి. సింహాసనాన్ని పరిత్యజించి 12 సంవత్సరాలు బుద్ధుడు ఘోరమైన తపస్సు చేసి, అహింసకంటే పరమధర్మం లేదని ఎందుకు బోధించవలసి వచ్చింది? ఇదే మన భారతీయ సంస్కృతి. రాజ్యాంటే నరకం ధృవం అన్నారు. నవసమాజ నిర్మాణానికి శోకంలేని, ఎరపీడనలేని రాజ్యం నిర్మాణానికి దీక్షబూని, మన స్టేటును సర్వోదయ రాష్ట్రంగా రూపొందించడానికి కావలసిన సని శాసనకర్తలమైన మనం చేయాలి. అందడందగా, ప్రభుత్వ అధికారంలో వున్నవారు మనం చెప్పినట్లుగా నడచుకోవలసిన సని ఉన్నది. మనం ప్రజలు చెప్పినట్లుగా విని; ప్రజల కృపా పాత్రులం కావాలి. మన వ్యవహారం జరగదు. అత్యుపరీక్ష చేసుకొని, కల్యాణ మార్గంలో ప్రవేశించి, నవసమాజ నిర్మాణానికి, సాంఘిక స్వాతంత్ర్యానికి, ఆర్థిక సమత్వాన్ని సాధించడానికి దీక్ష బూనవలసినదిగా ప్రార్థిస్తున్నాను.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—ఆధ్యక్ష, మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన దీమా. దును నేను వ్యతిరేకిస్తున్నాను. ఎందుకంటే, సోషల్ వెల్ఫేరు డిపార్టుమెంటు ఏ విధంగా పనిచేయాలో ఆ విధంగా పనిచేయడంలేదు. ఈ బడ్జెటు క్రిందటి సంవత్సరం 7 కోట్ల 65 లక్షలుంటే ఈ సంవత్సరం 7 కోట్ల 20 లక్షలు. 21 లక్షలు మాత్రమే పెంచడం జరిగింది. ఎకనామిక్స్ బాక్ వర్క్ క్లాసెస్ అన్నారు. ప్రగడ కోటయ్య గారూ, రత్నవభావతిగారూ, యింకా యితరులూ దీనిమీద చాలా బాగా మాట్లాడారు. ఈ కమిషను విషయంలో ప్రభుత్వం తొందరగా ఆలోచించాలి. మంత్రిగారు మొవటి సేజీలో ఎకనామిక్స్ బాక్ వర్క్ క్లాసెస్ ఎడ్యుకేషనల్ పెసిలిటీస్, ఎకనామిక్ ఆఫ్ లిఫ్ట్ అని ప్రోగ్రాం యిచ్చారు. హౌస్ వైట్స్ విషయంలో కూడా యిచ్చారు. కొన్ని విలేజెస్ లో గవర్నమెంటు లాండ్సు ఉన్నాయి. ఆ గవర్నమెంటు లాండ్సు సోషల్ వెల్ఫేరు అఫీసరులు బి. డి. ఓ. లకు చెప్పాలి. ఆయన తహసీల్దారులకు చెప్పాలి. ఆపైన ఆ తహసీల్దారు ఆ భూములగురించి ఆలోచించి యివ్వాలంటే ఎంతో శ్రమ పడుతుంది. ప్రయివేటు లాండ్సు వుంటే బి. డి. ఓ. కొని యివ్వడానికి ఏర్పాటు చేయాలి. అసలు యీ ప్రోగ్రాం పైకి రావడంలేదు. ఇండ్ల నిర్మాణంకోసం వంద రూపాయలు యిస్తున్నారు. వంద రూపాయలకు బొంగులు రావు, తట్టెలు రావు. అవందరూపాయలకోసం బి. డి. ఓ., సోషల్ వెల్ఫేరు అఫీసరులు చూడాలి.

కర్తెరు ఆస్తినుకు తింగిలి - యీ మధ్యలో నువ్వవద్దులకు యిచ్చేది యిచ్చేప్పుటికి 50.- 60 రూపాయలు పోతుంది. దీనిని గురించి ప్రభుత్వం ఆలోచించి, గుడిసె వేసుకోదానికై నా సరిపడు డబ్బు యివ్వాలి. ట్రాక్ ఏజ్ పెన్షన్స్ అన్నారు. దీనికి కేటాయించిన డబ్బు సరిపోదు. ఈ కేటాయించినది కూడా దీనికి తగినవారికి పోవడంలేదు. ఈ మధ్యన ఎవరో దానిని కాజేస్తున్నారు. ఇటువంటివి కాకుండా చూడాలని కోరుతున్నాను. హరిజన స్కూల్స్ విషయం చెప్పారు. అవేమిటో - తెలంగాణాలో లేవు. సోషల్ వెల్ఫేర్ స్కూల్స్ హరిజనవాడలలో పెట్టాము, నాలుగు హైస్కూల్స్ ఉన్నాయన్నారు. అవి తెలంగాణాలో లేవు. ఈ 18 సంవత్సరాలనుంచీ యీ సవతితల్లి ప్రేమ ఎందుకు చూపిస్తున్నారో అర్థం కావడం లేదు. రెసిడెన్షియల్ స్కూల్స్ ఏవో అన్నారు. అవి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో గతనుంచి యిస్తామని దిమాండుతో ఉన్నది. ప్రైవేట్ స్కూల్స్ లెవెలునుంచీ కూడా యిపి యిస్తే బాగుంటుందని నేను సూచిస్తున్నాను. హాస్టల్ లోని వారికి 25 రూపాయలు యిస్తామన్నారు. అది ఏ విధంగా పరిపోతుందో తెలియదు. ఒక్క భోజనానికే రూపాయిన్నర అవుతుందికదా. టఫీన్ చేస్తే 0.75 పైసలు. 50 రూపాయలు అయిపోతుంది. అందువల్ల యీ మొత్తాన్ని యింకో పెంచాలని కోరుతున్నాను. చాలావరకూ బోగస్ హాస్టల్స్ ఉన్నాయి. ఆంధ్రలో. అటువంటివాటికి డబ్బు అర్జుచేయకుండా సక్రమంగా నడిచేచోట డబ్బు పెంచాలని కోరుతున్నాను. విద్యార్థులకు కడుపునిండా తిండి పెడితే చదువుకోగలుగుతాడుకాని సగం ఆకలితోవుంటే ఏమీ చదవలేదు. ఆంధ్రలో ప్రామాణికమైన రద్దుదేసారు. 11 జిల్లాలనుంచి 20 కోట్ల మనకు వస్తున్నది. 10 కోట్లు పెట్టుకున్నా బాగుంటుందని నేను అనుకుంటున్నాను. హరిజన క్రెస్టియన్లను పెద్దూర్లో కులాలలో కలిపారు. అది వేరుగా చూపించాలి కాని హరిజన కోటాలో కలువకూడదని నేను మనవిచేస్తున్నాను. స్కూల్స్ ఏవో విషయంలో చెప్పదలచుకున్నాను. ఏనాడో ఫిక్స్ చేసిన రేట్లు ఇస్తున్నారు. ఏదో 1, 2 రూపాయలు పెంచితే చాలదు. ఇది కూడా సరిగా సంవత్సరానికి ఇవ్వడం లేదు. కొన్ని కాలేజీలలో మంత్రి ఇవ్వాలని దిమాండ్ చేస్తున్నారు. హాస్టల్స్ సంబంధించినా పెంచాలని మనవిచేస్తున్నాను. గవర్నమెంటు హాస్టల్స్ ప్రతి జిల్లాలోను ప్రతి కాలాకాలాలోను ఉండాలని నేను మనవిచేస్తున్నాను. పెద్దూర్ కులాలవారి ఏల్లంను కాలేజీలలోను హైస్కూల్స్ లోను ఎడిట్ చేస్తే ఈ 110-120లు అవుతుంది. హరిజన ఏల్లంలకు చేసిన సహాయం ఏమిటని నేను అనుకుంటున్నాను. వారివద్ద డబ్బు లేక చదివి చదవడం లేదు. డబ్బు కడితేకాని ఏమీ ఇవ్వడం అంటారు. అది మంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఇటువంటి ఇబ్బందులు లేకుండా చూడాలని కోరుతున్నాను. కాలేజీ సూడెంట్లు ఒకప్పుడు పేర్ అవతారు. అప్పుడు ఇచ్చే స్కూల్స్ ఏవోను కోట్ చేస్తున్నారు. అప్పుడు ఆ ఏల్లంలకు చాలా వాదం బోతోంది. వారు చదువుకోలేకపోతారు. తదిదంత్రులు దాదాపువారు. కాలేజీ సూడెంట్లకు ఒకసారి పరీక్షపోతే వారికి ఒక లాస్స్ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ఏల్లంలకు చదువు ఇస్తున్నాము, ధనకాలు ఇస్తున్నాం అని చెప్పారు. ఇవన్నీ సందాయం చేయడం బోతున్నాయి. వందాయానికి ముగిసి ప్రెసిడెంట్లు, వి. డి. జూనియర్లు వాటిని పరీక్ష చేసుకోలేకపోతుంటే ఇబ్బందింది.

ఇస్తారు. దైరెక్టుగా సోషల్ వెల్ఫేరు డైరెక్టరుగారు ఆర్కడ సోషల్ వెల్ఫేరు ఆఫీసరుతో ఇప్పిస్తే వారికి చారుకుతాయని నేను అనుకుంటున్నాను. క్రిగా పుస్తకాలు పిల్లలకు సమీపమున అంటున్నారు. ఏ స్కూలులో పంచుతున్నారో ఎక్కడ పంచుతున్నారో మాకు తెలియడం లేదు. టెక్స్టు బుక్స్ సిటీలో కూడా ఇస్తున్నారని విన్నాను. ఏ క్లాసు ఎరకు ఇస్తున్నారో అది కూడా మాకు తెలియడం లేదు. పేరెంట్స్ ఇన్ కం సంవత్సరానికి రూ. 3,600 లు లోపల ఉంటేనే వారికి స్కాలర్ షిప్ ఇస్తాం. వైన ఉంటే ఇవ్వము అంటున్నారు. దీనిని రూ. 5,000 లు వరకు పెంచితే బాగుంటుందని నా ఉద్దేశం. రూ. 3,600 లు అంటే చాలా తక్కువ. ఈ రోజులలో ఒక సంసారిం నడవాలంటే నెలకు రూ. 500 లైనా చాలదు. పిల్లలను బ్రతికించాలన్నా, చదివించాలన్నా కష్టం అవుతుంది. తెలంగాణాలో చాలా వరకు గరల్స్ హాస్టల్స్ లేవు. ఈ విషయాలు ఆలోచించాలని గట్టి చర్యలు తీసుకోవాలని చెబుతున్నాను. ఆంధ్రలో 532 సోషల్ వెల్ఫేరు ఎలిమెంటరీ స్కూల్స్, హైస్కూల్స్ హరిజన వాడలలో పెట్టారని అన్నారు. ఎందుకు తెలంగాణాలో ఆ స్కీము తీసుకురాలేదో నాకు తెలియడం లేదు. కేర్ మిడ్ డే మిల్ గురించి చెప్పారు. ఒకప్పుడు రాకపోతే రెండు నెలలుకూడా ఆపివేస్తున్నారు. పిల్లలకు అలవాటు అవుతుంది కాబట్టి ఒక్క దినం కూడా ఆపకుండా చూడాలి. సానిటరీ ఎమినిటీస్ అన్నారు. హరిజన వాడలు చాలా అధోగతిలో ఉన్నాయి. వారి గూడెములకు పోవాలంటే రోడ్లులేవు. రైలు లేవు. మంత్రిగారు బాగా చెప్పారు. అవసరమైనవన్నీ ఆలోచించారు. మంచినీటి బావులు లేవు. ఎండకాలం వస్తే అవి కూడా ఎండిపోతున్నాయి. పంచాయతీ సమితులకు డబ్బు ఇస్తున్నారంటే అది పంచాయతీ కమిటీలవ్వారా చేయడంకంటే డైరెక్టరుగారికే ఇస్తే బాగుంటుంది. మంత్రి గారు రెట్రీన్స్ విషయం తీసుకువచ్చారు. ఆంధ్రలో రోడ్డు నెడున కూర్చుంటున్నారు. రెట్రీన్స్ లేవు. 20 సంవత్సరాలై స్వతంత్రం వచ్చింది. రెట్రీన్స్ కట్టకపోతే ఏమి లాభం ? దగ్గరినేజి లేదు. నేను ఒక ఇన్ స్టెన్స్ ఇక్కడిది చెబుతాను. సికిందరాబాదులో బస్ స్టేషన్ పేట స్లం ఏరియా అక్కడ దగ్గరినేజి ఉంది, రోడ్డులేదు. ప్రాజెక్టు లాండ్ లో గుడిసెలు వేసుకున్నారు. 300 గుడిసెలు అందులో ఉన్నాయి ఎంత కష్టంగా ఉన్నారో చెప్పడానికి లేదు. హరిజనులు అక్కడ ఉన్నారు. మంత్రిగారు స్వయంగా వెళ్లి చూడాలని కోరుతున్నాను. పెద్ద కథలు మాట్లాడుతారు. హరిజనులకు ఏదో చేస్తున్నామని చెబుతుంటారు. బాబా సాహెబ్ అంబేద్కర్ రచించిన రాజ్యాంగంవల్ల ఈ నాడు మంతులుగా కూర్చోడానికి అవకాశం దొరికింది. ఈ నాడు ఇంజనీర్లు, డాక్టర్లు అవడానికి అవకాశం ఉంది అంటే అయినే కారణం. అయిన కోట్లమంది ప్రజలకు మేలు చేసాడు. సజీవయ్య ఇక్కడ ముఖ్యమంత్రిగా ఉండి చిన్న సహాయం చేయలేకపోయాడు. ఇప్పుడైనా ఆలోచించాలి. 23 సంవత్సరాలుగా ఏమి చేశారు ? పూరి గుడిసెలపోయి పెంకుబీళ్ళు వచ్చాయో అంటున్నాను. ఎన్నో హౌసింగ్ స్కీములు వేస్తున్నారు. ఎక్కడైనా హరిజనులగురించి ఆలోచించారా ? ఎంతోమంది హరిజనులు మివిప్లస్ ఇనాదు కణా పూరి గుడిసెలతో ఉండి వచ్చిన వారే కూడా. మంత్రిగారికి ఖైరవపర్లు మీదా ఉపయోగించాలి. కోటి కుకరి అందజాన పనిచేయ

కూడదు, ఆ విధంగాచేసే బదులు రాజీనామా పెట్టడం మంచిది. హరిజన వాడలలో లైట్లు లేవు, రోడ్లు లేవు. మీరుస్వయంగా చూడాలి. వచ్చే సంవత్సరమైనా పూర్తి చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. బ్రయిబిల్లు విషయంలో ఏవో ఒక జి. ఓ. పాసు చేశారు. 993 సం. జి. ఓ. ఈక్ డేర్ నర్. అదిలాబాదులో అంతా మరాఠీవారు హరిజనులు అందరూ, బాషా ప్రాంతం వచ్చినప్పుడు మన బోర్డులో వచ్చేశారు. అటువంటి వారందరిని కూడా వారు 50 సంవత్సరాలనుంచి తహసీల్ కడుతున్నారు. భూములలో పంటలు పండించు కుంటున్నారు. బేదఖలు చేసి ఉత్తగా బ్రయిబిల్లుకు యివ్వాలని గుడిసెను పీకి పారేశారు. వారుచేసేది యిది ఒక పని ఇంకొకటి పారెస్తున్నారు చేసేది, ఇదంతా అదిలాబాదులో చాలా జరుగుతున్నది. వారు కాపురాలు చేస్తున్నారు. పంటలున్నవి. అది గవర్నమెంటు గైరాను ల్యాండు, పొరంబోకు అని సర్వే నంబర్లకూడా వారి దగ్గర ఉన్నాయి ఉన్నాకూడా వారిని బేదఖలు చేస్తున్నారు. హరిజనులను అడువారిని చనివారిని కూడా గుడిశలనుంచి వెళ్ గొట్టి అవతల పారేశారు. తహసీల్ దొరకూడా ఏదో జి. ఓ. తీసినటువంటిది ఉంది. హరిజనులకు పశువులను కొనాలంటే డబ్బు యివ్వడంలేదు. బ్రయిబిల్ కే యివ్వడానికి ప్రభుత్వానికి బుద్ధివచ్చింది. నక్కలైట్లు బయలుదేరితే అప్పుడు వారి గురించి డబ్బు కేటాయించడానికి ముందుకు వచ్చింది. గుడ్డతే, తంతే త్రోవకు వస్తారు కాని మర్యాదగా సూట్లాడితే త్రోవకు రారు. మర్యాదగా ఆయ్యా బాబూ అంటే యివ్వరు. తంతాం, గుడ్డతాం అంటే త్రోవకు వస్తారు. నక్కలైట్లు బయలుదేరితే యిండ్లకు కేటాయిస్తాము, లైట్లు యిస్తాము, భూములు పంచిపెడతాం, అని డబ్బు కేటాయించారు. ఏ విధముగా నక్కలైట్లు తయారైనారో హరిజనులు కూడా ఒకనాడు ఆ విధముగా తయారైతే ప్రభుత్వం ఆ నాడు లొంగుతుంది అంటాను. రివల్యూషను కావాలి. మర్యాదగా మాటలతో వివేకం కనిపించరు. ఇండస్ట్రిస్ విషయంలో చెప్పారు. బ్రెయినింగు స్కూల్స్ యివ్వమని ఏమో చెప్పారు. దానిలో ఈ బ్రెయినింగు వన్ యియర్ గురించి యిస్తున్నారు. దానిలో 20-30 రూపాయలు వయపెండు యిస్తున్నారు. కాబ్బో యిస్తున్నారా? ఇవ్వలేదు. అదికూడా వారి రిస్ట్లలో చెబుతారని ఆశిస్తున్నాను. టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషను యిచ్చే స్కూలు ఒకటి ఉండాలి సెప్టల్ ఫర్ పెడ్యూల్లకొస్తున్న చిల్డ్రన్. ఒక్కొక్కప్పుడు పెంకెండు ఫారం తరు ఫారం చదువుకు వదిలేస్తుంటారు. వారికి టెక్నికల్ స్కూల్స్ ఉంటే ఏదో కాస్త టెక్నిషియన్లు అయ్యే అవకాశం ఉంటుంది. అదయినా మీ బ్రెయిన్ తీసుకువస్తే చాలా బాగుంటుంది. ఎబ్ లీస్టు మీ బ్రెయిన్ తీసుకువస్తే బాగుంటుంది. ఇక అట్రాసిటీస్ విషయం. 28 సంవత్సరాలు అయిపోయింది స్వకర్త్రం వచ్చింది. అంతరానితనం, ముట్టరానితనం దూరం కావాలని అంటారు. ఎప్పుడవుతుంది? కృష్ణాజిల్లాలో పెద్ద భూస్వాములు వారి చేతులలోకి లా అండ్ అర్డర్ తీసుకుంటారు. ఎవరెవరికి పనిపెట్టుకుంటుంటే వారి చేతులో ఉంది. ఎవరెవరికి జాంగతనం చేసే పోలిక ఉందినది, కోర్టు ఉందినది, పనిపెట్టుకుంటే తేలు ఉందినది. కాబ్బో వారి చేతులకట్ట మానెపోసి పట్టవగలు తగ్గుల తేల్తారు. ఒక మెంబరు కాదు. ముఖ్యమంత్రిగానే అన్నట్లు 50 మంది కావాలి.

సభ్యులున్నారు. డిస్ట్రిక్ట్కి చెందిన కానసభ్యులున్నారు. ఎందుకు ఊరుకుంటారో నాకు అర్థం కావడంలేదు. ఏదో పుణ్యం కట్టుకుని కాంగ్రెసు వారు ఎం. ఎల్. ఏ. చేస్తున్నారు. వారి పుణ్యాన వేలు సంపాదించుకుంటున్నాం. మా బిడ్డలను కాలబెట్టినా ఫరవాలేదు, అడువారిని బట్టలను విప్పినా ఫరవాలేదనుకుంటున్నారు. డాక్టర్ అంజేత్కర్ 10 సంవత్సరాలు రిజర్వేషను కావాలని అన్నారు. ఆ తరువాత వద్దన్నారు. మరి పది సంవత్సరాలు పోయింది. మళ్ళా పది సంవత్సరాలు పోయింది. తరువాత యింకొక 10 సంవత్సరాలకు హరిజనులను బానిసత్వంలో పెట్టడానికి ఎం. ఎల్. ఏ సీట్స్ యిచ్చి, ఎం. పీ. సీట్స్ యిచ్చి వారినోళ్లు కుట్టేసి కట్టేసి పెడుతున్నారు. ఈ విధముగా అట్రాసిటీస్ జరుగుతున్నాయి. ఒక తట్టు గాంధీ సెంటినరీ జరుపు తున్నారు. కాని బిహేండ్ ది కర్నెన్ చేసే తమాషాలు చేస్తున్నారు. గాంధీగారు చెప్పినట్లు నడుస్తున్నారా అని అడుగుతున్నాను ఇక్కడున్న మినిస్టర్స్యూనా దొంగతనం చేస్తే ముద్దుపెట్టుకుంటామా, తంతాం కాని. మినిస్టర్సుగాని ఎవరైనాగాని తన్నుకు తన్ను, గుడ్డుకు గుడ్డు యివ్వడానికి సిద్ధముగా ఉన్నారు. తంతే పడేలాగు లేదు. ఆ తరువాత గుంటూరులో సర్పంచును కోసికోసి ఏ విధముగా చంపేశారో ఆదికూడా మీ దృష్టికి తెచ్చాను. విజామాబాదు జిల్లా అరుమూరు తాలూకాలో ఒక రాజారెడ్డి అనే వ్యక్తి ఇంటికి తీసుకునిపోయి వాడికి పాయిజన్ ఇచ్చి చంపేశారు. హోటల్స్లో పెడ్యూర్లుక్కాస్తు బాయిస్ ఇంజనీరింగ్, బి. ఏ., ఎం. ఏ. చదువుకున్నవారుంటే వారికి రెండు గ్లాసులు బయటపడేస్తారు. ఆ గ్లాసులలో త్రాగండి కడిగిపెట్టేయండి అంటారు.

* * * ఈ ప్రభుత్వానికి * * * * *

శ్రీ జి. సంజీవరెడ్డి :—ప్రతిసారి * * * అని అంటారు శ్రీమతి ఈశ్వరీబాయి గారు. తెలంగాణా వాడుక భాషలో బట్టలుకట్టుకోకపోతే * * * అంటారు. ఆ వాడుక ఆమెగారికి తెలుసునో తెలియదో ?

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి : తెలుసును ఈ ప్రభుత్వం 23 సంవత్సరాలు పరిపాలించినప్పటికీ హరిజనుల పట్ల జరుగుతున్న అత్యాచారాలను ఆరికట్టలేకపోయి నందుకు * * * అని అడుగుతున్నాను. అరుమూరు తాలూకాలో జరిగిన దాని గురించి కాలెబెన్సును తీసుకువచ్చాను. హోం మినిస్టరుగారు హోటల్ వానిని సస్పెండ్ చేయిస్తానన్నారు. ఇంతవరకు రిపోర్టు ఇస్తామన్నది ఇవ్వలేదు. ఆర్పనేజి విషయంలో హైదరాబాదు, విజయవాడలలో ఆర్పనేజెస్ ఉన్నాయంటున్నారు. ప్రతి డిస్ట్రిక్టులో ఒకటి ఉంటే బాగా ఉంటుందని సూచిస్తున్నాను. గాంధీ సెంటినరీ రోజులలో ఒక కోటి రూపాయలు పెట్టాం అన్నారు. ఎవరి పాతెట్టులోకి పోయినాయి ? ఎంతవరకు ఖర్చు అయినది ? ఏ హరిజనులకు యిచ్చారు ? ఎంత యింప్రూవ్ చేశారు ? జిల్లా పరిషత్తులకు యిచ్చారా ? సంఘాయతి సమితులకు యిచ్చారా ? ఎంతవరకు బావులు త్రవ్వించారు, ఈ సంగతులు డిస్ట్రిక్ట్వైస్ యిస్తే చాలా బాగుంటుందనుకుంటున్నాను. ఏడ్యుకేట్సుకు యిచ్చామన్నారు. ఇస్తే ఎంతవరకు యిచ్చారు. తెలంగాణాలో ఎంతవరకు యిచ్చారు ఆంధ్రలో ఎంతవరకు యిచ్చారు ? దానివి కొంచెం వివరంగా చెప్పాలి. పట్టాల విషయంలో అనైనుమెంటు యివ్వడే కాదు రెండు మూడు

* * * * * Expunged as ordered by the Chair.

సంవత్సరాలుగా వస్తునే ఉన్నది. తొందరగా కావాలంటున్నారు హరిజనులకు గుట్టలున్న భూమి యిస్తారు. వారికి చేత కాదు. డబ్బు లేదు. అటువంటిప్పుడు ఏమి చేసి బ్రతుకుతాడు? సేద్యానికి ఉచితంగా పనిముట్లు కూడా యిస్తే దాగుంటుంది. వారికి భూములు యిస్తేనే కాదు. వాటితోపాటు పనిముట్లు అవసరము. దావులు అవసరము. దావులు డీపెనింగ్ చేయాలి. శంపు సెట్స్ అవసరము. ఎలక్ట్రిసిటీ అవసరము. ఇవన్నీ యిస్తే రైతు చుంచీగా సేద్యము చేసుకొంటూ బ్రతుకుతాడు. సికింద్రాబాదులో యూనివర్సిటీ చగ్గర సర్వే సంబంధ 45, 55 ఎకరాల కొన్ని చుంటు ఉన్నవి. ఆ సైట్ అంతా కాస్ట్ హిందువులు పెన్షన్ పెన్షన్ బాస్టాములు పండుకొన్నారు. ఈ విషయము డైరెక్టరుగారి దృష్టికి తీసుకువచ్చాను. చుంట్రిగారికి తెలుసు. 300 మంది బీదవాడు గుడిసెలు వేసుకొంటే పోలీసులు వచ్చి ఆ గుడిసెలను పీకివేసి వారిలో కొంతమందిపైన కేసులు కూడ పెట్టారు. సికింద్రాబాదు కోర్టు అంటే హైదరాబాదు కోర్టు ఈ కోర్టుకాదని ఆ కోర్టు అని బాధపెడుతున్నాడు. దీని విషయములో వారికి అప్లికేషను కూడ యిచ్చివున్నాను. అది గమనించాలని మనవి చేస్తున్నాను. వారందరికి 40 గజాల చొప్పున యిస్తే గుడిసెలు వేసుకొని వారు అక్కడ వుండడానికి వీలు వుంటుంది. సెల్ అఫ్ పెట్టారు. అది ఎంత వని చేస్తున్నదో ఎవరికి తెలియదు. ఆ సెల్ డెప్యూటీ డైరెక్టరు నారాయణమూర్తిగారి కంట్రోల్ లో వుండేది. వారు చనిపోయారు. వారి తోపాటు ఈ సెల్ కూడ చనిపోయినదేమో అనుకొంటాను. ఈ సెల్ ని యమ్. టి. రాజుగారు పెట్టారు. ఆయన పేరు ఎట్లా వుండో ఇది కూడ ఎంపీగానే వుండిపోయింది. డజన్స్ ఆఫ్ కేసెస్ ఆయనకు యిచ్చాను. ఒక్క కేసు కూడ డీల్ చేయలేదు. పెద్దాయలు కాస్ట్ వారు ఏ పోస్ట్ లోకి వస్తే అక్కడే వుండిపోతారు. సేర్వ్ టాక్స్ అఫీసులో సి.టి.ఓ. బి.కాం పాస్ అయినవారు అట్లాగే వుండిపోయారు. ఎన్నోసార్లు ఇక్కడ ఈ విషయము చెప్పి వున్నాను. 22 సం.లు అయినా వారికి యింతవరకు ప్రొమోషను లేదు. ఏ డిపార్టుమెంటులో ఇలాంటి పరిస్థితి వుందనేది ప్రభుత్వము ఆలోచించాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఏ కర్డు కాన్ అడ్వైజ్మెంట్ సర్వీసు కమీషను ఛైర్మన్ అవుతారు. ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు ఛైర్మన్ గా ఏ రిటైరు ఫెలోనో తీసుకువచ్చి పెడతారు. ఆర్.టి.సి డిపార్టుమెంటులో ఎలకన్సులో ఓడిపోయిన రాజకీయ వాడులను తీసుకొని వచ్చి పెడతారు. కరపైడ్ కీపులని తీసుకువచ్చి పెడతారు. మెయిన్ కేసు వారికి ఎందుకు యివ్వకూడదు. సేర్వ్ టాక్స్ డిపార్టుమెంటు వుంది. బాడ్ బోర్డు వుంది. వాటిలో పెద్దాయలు కేస్ వారికి ఏమైనా యిచ్చారా? 6th సిటీ మేజిస్ట్రేట్ అని 6th సిటీ మేజిస్ట్రేట్ అని యిస్తూ వుంటారు. ఒక్క హరిజన అడ్వైజ్మెంట్ కమీషను యిచ్చారా? ఫుమెన్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంటు వుంది. దీనిని ఎంతవరకేయాలని చెబుతున్నాను. ఎట్లాగూ సోషల్ వెల్ ఫేర్ డైరెక్టరు వున్నారు. వాడి పిల్లలని వుంది. అందుచేత వారికే అప్పగిస్తే వారే చూసుకొంటారు. ఫుమెన్ వెల్ ఫేర్ డైరెక్టరుగారిపైన కట్టకు కట్టలు ఛార్జెస్ వచ్చినవి. వేకెన్సిస్ వుంటే ఎవరిని పోస్టు చేశారు. కర్మనాథులూ రెవెన్యూ లెడిస్ వుండే జాగాలలో మగవారిని అప్పాయింట్ చేస్తారు. అందుకూ ఈ డిపార్టుమెంటు విషయములో

డబ్బు ఖర్చు పెట్టేదానికన్న సోషల్ వెల్ ఫేర్ డైరెక్టరుకు అప్పగిస్తే మంచిదని మనవి చేస్తూ విరవిస్తున్నాను.

The Minister for Women Welfare and Tourism (Smt. Roda Mistry) :—Mr. Speaker, Sir: We are indeed grateful for the opportunity given to us to listen to such learned speeches from hon. Members both of the Opposition and the Congress Benches.

The image of the Department has already been brought forward in a most exhaustive manner and placed before the House in the report that I have already submitted in the note asking for Demands for Grants.

You are aware that the Budget for the Women Welfare Department has been presented for the first time in this august House, the past practice being that it was normally merged with the Social Welfare Department or guillotined for time. We have to thank the hon. Speaker and the members of the Business Advisory Committee for this opportunity given to us to bring the image of the Department to the members of the House.

Amongst the various members that have spoken, Shri Keshava Rao remarked that scheduled castes and tribes did not benefit from the Women Welfare Department. It is not correct to say so. 14 per cent of the seats for the total inmates...

Mr. Deputy Speaker :—Just a minute. Smt. Eswari Bai, in her speech, used the word * * *. In English, the word 'siggaledu' means * * *. I have found out from the procedure of Unparliamentary words that the word * * * is an unparliamentary word. She can therefore withdraw that word, otherwise, we will expunge.

Sri G. Raja Ram :—You can expunge.

Mr. Deputy Speaker :—That word * * * will be expunged.

Smt. Roda Mistry :—Sri Keshava Rao has mentioned that the scheduled castes and tribes do not benefit out of our department. It is not correct. 14 per cent of our total strength in our homes is reserved for scheduled castes and out of 37 Children Homes, we have 10 reserved purely for scheduled castes and in the balance of 27, 5 per cent of reservation is done for the scheduled case inmates.

The most exhaustive speech was of Sri Ratnasabhapathi. Many things he has said about our Department, for some of which we have to thank him, because his suggestions are indeed very very constructive. The most important that he dealt with was the question of a man for P. A.'s post to the Director. Sir, in all the departments this is happening that the P. A. should be well-versed with administrative matters and also with various other service matters, which is very difficult to find in other candidates. Besides, as I have already told him before, the P. A.'s job is a very difficult job. It involves more law suits that he has to follow up; it involves day to day

* * * Expunged as ordered by the Chair.

contact with Secretariat departments wherein mainly men work, and it is awkward for a lady to go round running from office to office, from section to section to be able to get work done for the department. Besides P. A. is normally the choice of the Head of the Department and it is so done in almost every other Department, and that choice is given to the Head of the Department to choose out of a panel. I think if a particular Head of the Department is desirous of a male P. A. we should not force her to change his or her views.

Regarding the posts of Assistant Directors which he has mentioned, we are going to promote from out of our candidates very soon and the promotions are under the active consideration of the Department.

Regarding the equality of posts for District women Welfare Officers which posts have been gazetted, it is not our fault. The hold-up has been due to the fact that the Accountant-General, Andhra Pradesh, Hyderabad, has to issue pay slips to those Officers by virtue of their notification in the gazette. He called for service books and L. P. Cs of the individuals on 5-2-1969 and so far most of them have not arrived. As soon as that is done, the question of their grades will be regularised so far as T. A. and D. A. are concerned.

Regarding the service rules, every effort is being made by the Governments to finalise the service rules. We hope that within a few months, in the very near future, this will be done.

Regarding the training institutes, Mr. Ratnasabhupathi told us very constructively that there is no point in giving training if the same Officers are going to be training Officers. We can say that this is the first time this happened in the State and probably also, I should say one of the rare occasions in the country that co-ordination has been effected with voluntary organizations and training programme of the orientation course for the Women welfare Directorate Officers has been entrusted to a voluntary organization on whose Board were attached 18 lecturers from different colleges.

Besides, the staff are of the highest quality in Education; they are all M. A. (Sociology) or Social Work. Regarding the last point raised by Sri Ratnasabhupathy that in regard to the Director's post it is the normal practice that this Department draws the Directors from outside the Department. Sir, normally it is the practice in the Government to have a Selection Post of Director except in a few Departments where there are technical Directors and these are filled automatically by promotion. We do understand that it is not fair to bring people from outside the Department, but our argument is that people within the Department could also stand in line for selection and that they are not debarred. If we find the Departmental candidate is as good as the candidates from outside, he would certainly get preference.

Mr. Vengiah has made a suggestion which I referred to in my note that in order to promote better co-ordination Gramsevikas be placed at the disposal of the Women's Welfare Department as the

Mukhya Sevikas. We also think on the same lines. We shall go ahead and try to solve this problem.

With regard to the point raised by Mr. Manik Rao, it is very difficult to do anything in the matter because it comes under the Immoral Traffic Act which is being administered by the Home Department although as Women's Welfare the responsibility is totally ours. But the problem has nothing to do with an individual or a collective body; it is an economic problem and when the economic conditions improve I am sure our women will not do anything that is unbecoming of them.

Mr. Ramarao said that undue expenditure is made and that there is no check. This is not true. Our machinery for expenditure is very powerful and to strengthen it further we have an inspection team which is newly created this year.

Regarding Mrs. Godfrey's query on the beggar problem, once again I feel that this is also largely an economic problem. Many years ago the Planning Commission tried to do something for the beggars and to eradicate the problem beggar homes were started, but I do not think any particular organisation or individual can tackle this problem because it is a problem in which the public should be oriented initially. The public should understand that they are the ones who spoil the beggars. There is a body of beggars who in the name of religion extract money from the public and this should be curbed. It is connected with so many problems. Unless the public are oriented not to give alms, I am afraid neither the Government nor the Police can do anything. The amount of Rs 60,000 for a Beggars' Home is totally inadequate and it is not possible to keep all the beggars in the Homes. Our economic condition is such that we are unable to take them into the Beggars' Homes. First, the Government have to carry out publicity among the public not to encourage begging and find employment for the beggars even if some of them do not have a limb and we should be able to give him a wage. Even if we can take a beggar to the Beggars' Home, is it fair to take him away from his own Home? It is for this reason that the beggars slip away and come back again, even they are remanded.

Sri G. Sivayya :—The beggars feel happy outside because of the treatment they get.

Smt. Roda Mistry :—I beg to differ. It is not because of treatment. Even a beggar without a limb would like to go to a picture. We cannot put him in bondage. We must find jobs for those who are physically handicapped.

شری متی ایشوری بائی - میں یہ بوجھنا چاہتی ہوں کہ بگر ہومس رہنے سے کیا فائدہ جبکہ وہ بگر ہومس میں رہتے ہی نہیں۔ وہ تو پھرتے رہتے ہیں۔

شری متی روڈا مستری - جی ہاں۔ میں نے بھی یہی کہا ہے کہ بگر ہومس اتنے ان اڈیکویٹ (In-adequate) ہیں کہ ہمارے شہر میں جتنے بگر ہیں انکے لئے اکوموڈیشن (accommodation) کافی نہیں ہے اور یہ ضروری نہیں کہ انکو

چار دیواری میں بند کر دیا جائے۔ وہ بھی انسان ہیں اور چاہتے ہیں کہ اپنی اپنی زندگی گزاریں۔ اس وقت ہمارے پاس یہی اتنی گنجائش نہیں ہے کہ ان سب کو نوکری دیں جبکہ ہم سب اہل باڈیڈ (able-bodied) لوگوں کو ہی نوکریاں نہیں دے سکتے۔

شریتی ایسوری بائی۔ بگر ہوسر کی ضرورت ہی لیا ہے جبکہ ان لوگوں کی ساری خواہشیں ہیں۔ وہ سینا دیکھنا چاہتے ہیں۔ لیکن جب ہمارے پاس فارینرس آتے ہیں تو پہلی نمائش ان بگرس کی نظر آتی ہے۔

Smt. Roda Mistry :—It is absolutely necessary to keep a Beggar Home for those who are physically handicapped and over the age of 60.

For Child Welfare there should be law. There are laws prevailing for Child Welfare. What is required again is specialised care so that they may be removed from bad environments and good education may be imparted to them.

The subject of Service Homes for Rehabilitation has also been touched. I feel more of such homes can be taken up. We can certainly see that our women become Doctors and Lawyers. We shall certainly look into the suggestion of Smt. Sumitra Devi and see that in future good opportunities are given to them for education.

Smt. Ramakumari Devi also touched upon beggar problem . .

Smt. Rama Kumari Devi : I mentioned about leper beggars especially in Visakhapatnam and it is a terrible sight. You are the Minister for Tourism also and it is absolutely necessary that tourists or foreigners should not get the impression that lepers are being neglected.

Smt. Roda Mistry :—There is need for improving the lot of the leprosy-stricken people. I again repeat that paucity of funds does not allow us to look after the disabled and diseased brothers of our country as much as we would like to do.

Smt. Rama Kumari Devi also said that I should give more time for rural areas. Members will be surprised to know that during the short period I have a Minister I have toured 11 districts; I have been trying to give more time and understand the problems and certainly I shall try to cover all the rural areas.

Sri S. Jayapal Reddy (Kalvakurthi) :—Has the Minister gone to cities or villages?

Smt. Roda Mistry :—My tours are by car to remote areas and they are not confined to cities alone.

Smt. Rama Kumari Devi :—You have gone to Araku by special train.....

Smt. Roda Mistry :—It has also been suggested that members should be consulted before fixing tours. I am afraid it is not always possible to undertake tours in consultation with Members. M.L.As. who set the tour programme 15 days in advance should also come up and give us suggestions so that we can undertake tours effectively.

Regarding the Home in Visakhapatnam mentioned by Smt. Rama Kumari Devi I do not think we have closed anything by force. The Centre was closed as a matter of policy as they were no longer required.

Smt. Rama Kumari Devi :—One 7-month child was found there,

Smt. Roda Mistry :—As long as men and women are there these things are bound to happen. It is not for this reason that it was shifted. It is for other technical reason. During my last trip to Visakhapatnam one voluntary organisation came up to start the Home. We could give them only a pittance. If more organisations come, we shall consider rehabilitation on top-priority basis.

Smt. Easwari Bai did not say much. I would have liked to listen more to her criticism. But she said that the Department was useless and should be wound up. I plead with her that the Department is not useless. If the Department is wound up we shall merge our identity with the male population. I request her to change her mind.

Sri S. Jaipal Reddy :—I under woman includes man ?
Is it far removed ?

Sri G. Sivayya :—Man includes woman, but woman does not include man

In her note the Minister have clearly stated in the first para that the Department of Women's Welfare has been set up to bring out integrated development and emancipation of women from social customs etc. etc. and to make them economically independent. What is the concrete plan to make them economically independent. I shall be only too happy and glad to offer my co-operation to the Women's Welfare Department. If 50% of women can become economically independent, our problems will be solved. They have a Rayalaseema Regional Office at Hyderabad. I do not know how the Women's Welfare Department can serve the interests of women's welfare in Rayalaseema from Hyderabad. It was therefore before 3 months and I do not know whether it has since been shifted.

Smt. Roda Mistry :—I shall take his second question first. Hon. members may remember that there was a question tabled here and we promised that by 31st December we shall shift it. Taking the first question, Sir, you know there are only two States in India having Women's Welfare Department and one of them is Andhra Pradesh. In almost all other States, it is a part of the Social Welfare Department. So, I plead that the first step has been taken and that was to have a separate Department and to make it effective the co-operation of all of you is necessary. Then only we can make them feel that there is somebody to take up their cause. After all, we are 50% of the population,

128 21st March, 1970.

Message from the Council :
re : The Andhra Pradesh Sugarcane
(Regulation of Supply and Purchase)
(Amendment) Bill, 1970.

Sri G. Sivayya : -If all women join together, I am afraid whether any man can get elected to any Legislature or Parliament.

Smt. Roda Mistry :—It shall be my endeavour to see that the rights of women are fought for.

MESSAGE FROM THE COUNCIL

re :—The Andhra Pradesh Sugarcane (Regulation of Supply and Purchase) (Amendment) Bill, 1970

Mr. Deputy Speaker :—I am to announce to the House that the following message has been received from the hon. Chairman of the Legislative Council :

“In accordance with Rule 171 of the Andhra Pradesh Legislative Council Rules, I transmit a copy of the Andhra Pradesh Sugar Cane (Regulation of Supply and Purchase) Amendment Bill, 1970, L. A. Bill No. 2, as passed and agreed to by the Legislative Council on the 18th March 1970, without any amendment and signed by me.”

The House then adjourned till Half past Eight of the Clock on Tuesday, the 24th March, 1970.